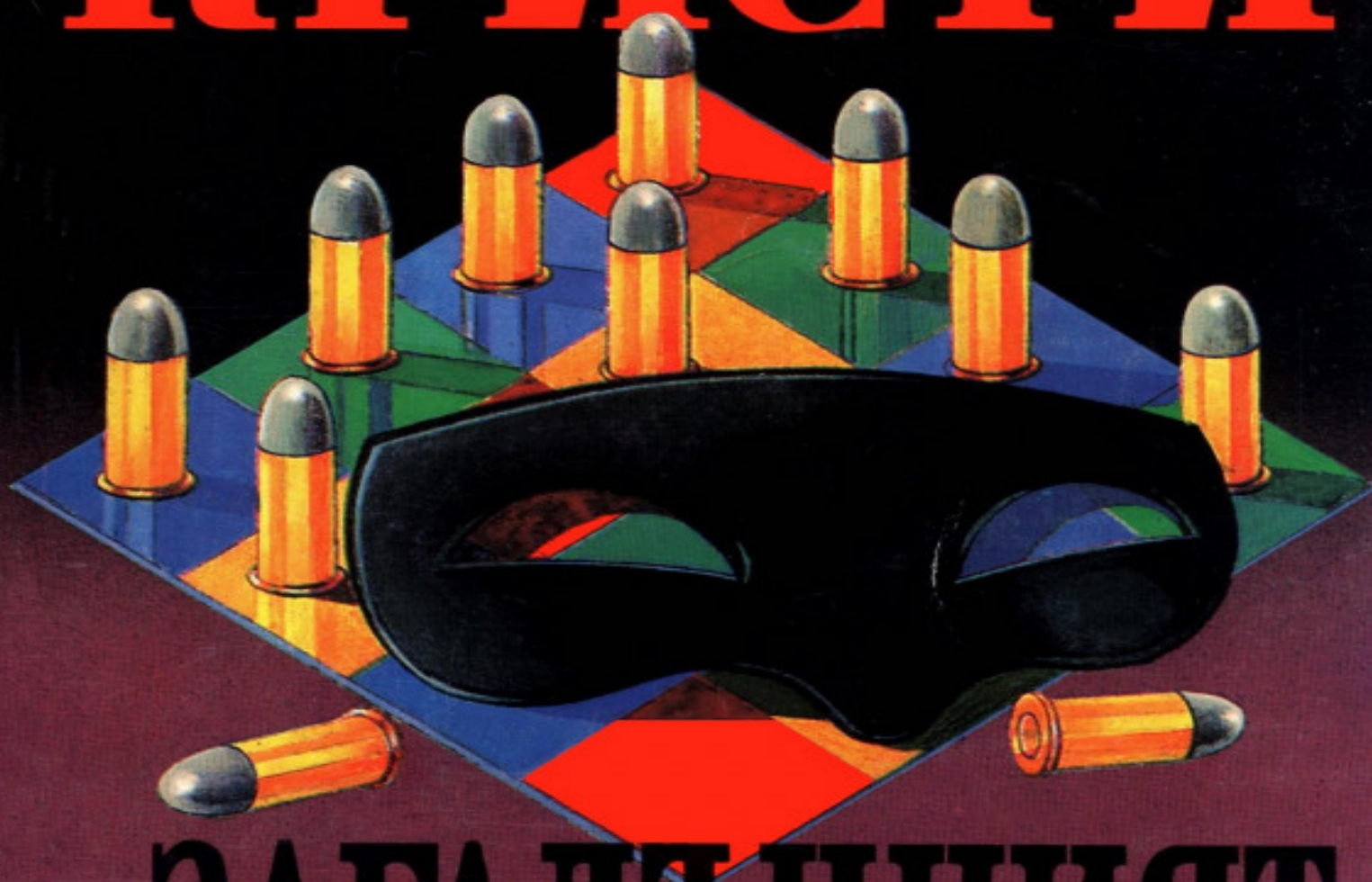

АДАТА КРИСТИ

ЗАГАДЪЧНИЯТ
МИСТЪР КУИН

АГАТА КРИСТИ ЗАГАДЪЧНИЯТ МИСТЪР КУИН

Превод: Анна Балева, Димитър Бърдарски

chitanka.info

Той се появява сякаш от нищото.
Идва и си отива подобно на загадъчния
Арлекин от стари времена.
Кой е мистър Куин?
Никой не знае. Но с негова помощ
мистър Сатъртуейт най-сетне изиграва
истинската си роля в живота,
и разбулва тайнствени
истории...

Агата Кристи е известна в целия свят като кралицата на криминалния роман. Продадени са повече от един милиард екземпляра от книгите ѝ на английски език и още един милиард в превод на 44 езика. Тя е един от най-издаваните и четени автори и само Библията и произведенията на Шекспир са продадени в по-големи количества от нейните романи. Авторка е на 78 криминални романа, 19 пиеси и 6 романа, написани под името Мери Уестмакот.

Агата Кристи е родена в Торки. Първият ѝ роман — „Загадката в Стайлз“ е написан към края на Първата световна война, в която тя участва като медицинска сестра. В него тя създава Поаро, малкия детектив — белгиец с яйцевидна глава, страстен привърженик на реда, както и на „сивите клетки“, който става един от най-популярните детективи след Шерлок Холмс. Романът е публикуван през 1920 година.

След като е писала средно по една книга на година, през 1926 Агата Кристи създава своя шедьовър „Убийството на Роджър Акройд“. Това е първото ѝ произведение, публикувано от Колинс, и поставя началото на едно сътрудничество между автор и издател, което продължава 50 години и дава живот на 70 книги. „Убийството на Роджър Акройд“ е и първият роман на писателката, който е поставен в театъра със заглавието „Алиби“ и се играе с голям успех в Уест Енд.

През 1971 г. Агата Кристи получава благородническа титла. Последните ѝ два издадени романа са „Завесата: Последният случай на Поаро“ — през 1975 г., и „Стаена смърт“ — през 1976 г., в който отново се срещаме с мис Марпъл, милата стара дама от Сейнт Мери Мийд. И двата романа имат невероятен успех. Агата Кристи пише и

популярна литература, включително и една автобиография и прекрасната книга „Ела и ми кажи как живееш“, в която разказва за експедициите, на които е била със своя съпруг, археолога сър Макс Малоун.

ГЛАВА I

ПРИСТИГАНЕТО НА МИСТЪР КУИН

Беше Нова година.

Възрастните участници в домашното тържество в Ройстън се бяха събрали в големия хол.

Мистър Сатъртуейт беше доволен, че по-младите си бяха легнали. Той не обичаше младежи, особено закуп, смяташе ги за безинтересни и груби. Липсваше им изтънченост, а с течение на времето той все повече изпитваше слабост към изтънчеността.

Мистър Сатъртуейт беше на 62 години — леко поприведен, суховат мъж с изпитателен поглед. Видът му странно напомняше на горски елф. Той проявяваше остър и необичаен интерес към живота на другите хора. Може да се каже, че беше прекарал целия си живот, седнал на първия ред в партера, наблюдавайки различните драми на човешката природа да се разиграват пред него. Неговата собствена роля винаги беше тази на зрител. Едва сега, когато възрастта започваше да го стяга в хватката си, той усещаше все по-остро неудовлетворение от драмата, която му се предлагаше. Сега му се искаше нещо по-необикновено.

Без съмнение имаше усет за тези неща. Инстинктивно усещаше, когато елементите на драмата бяха налице. Като стар боен кон имаше нюх за опасностите. Откакто беше пристигнал в Ройстън този следобед, това негово особено вътрешно чувство се беше разбудило и го караше да бъде нащрек. Нещо интересно ставаше или щеше да стане.

Домашното тържество не беше многолюдно. Том Ивсхъм, техният мил и ведър домакин, и неговата сериозна съпруга с интереси в политиката, която преди брака си беше известна като лейди Лора Кийн. Присъстваше и сър Ричард Конуей, военен, пътешественик и спортист, както и шест-седем по-млади хора, чиито имена мистър Сатъртуейт не дочу. Тук беше и семейство Портъл.

Именно семейство Портъл представляваха интерес за мистър Сатъртуейт.

Той никога по-рано не беше се срещал с Алекс Портъл, но знаеше всичко за него. Беше познавал баща му и дядо му, а Алекс Портъл не се отличаваше кой знае колко от корена си. Той приближаваше четиридесетте, рус и синеок като всички Портълвци, обичаше спорта, беше добър в игрите и лишен от въображение. Нищо необикновено нямаше у Алекс Портъл. Познатата добра, здрава английска порода.

Но жена му беше нещо различно. Беше австралийка, доколкото му бе известно. Преди две години Портъл пътувал в Австралия, запознал се с нея там, оженили се и я довел у дома. Преди брака си тя не била идвала в Англия. И все пак изобщо не приличаше на другите австралийки, които мистър Сатъртуейт беше срещал.

Сега тайничко я наблюдаваше. Интересна жена, и то много. Така спокойна и все пак толкова жива. Да, жива! Това беше думата. Не непременно красива — не, човек не би я нарекъл красива, но имаше някаква тревожна магия у нея, която не можеше да убегне на никой мъж. Мъжкото начало у мистър Сатъртуейт го улавяше, но женската страна (защото у мистър Сатъртуейт имаше голяма доза женственост) проявяваше не по-малък интерес по друг въпрос. *„Защо мисис Портъл си беше боядисала косата?“*

Друг мъж навярно не би забелязал, че косата ѝ е боядисана, но мистър Сатъртуейт разбираше от тези неща и това го озадачи. Много тъмнокоси жени си боядисват косата руса, но той никога не беше срещал руса жена, която да си боядисва косата черна.

Всичко в нея беше интригуващо. По някаква странна интуиция той усещаше, че тя е или много щастлива, или много нещастна, но не знаеше кое от двете и неведението му го дразнеше. А освен това любопитно беше въздействието, което оказваше върху съпруга си.

Той я обожава — каза си мистър Сатъртуейт, — но понякога като че ли... да, страхува се от нея! Много интересно. Необичайно интересно.

Портъл пиеше твърде много. Това бе очевидно. А и бе любопитно как наблюдава съпругата си, когато тя не го гледа.

„Нерви — каза си мистър Сатъртуейт. — Този приятел е целият само нерви. Тя го чувства, но като че ли не изпитва желание да му

помогне.“

Тази двойка определено събуждаше у него любопитство. Нещо ставаше между тях, до което той не можеше да се добере.

От размислите му по тази тема го изтръгнаха тържествените удари на часовника в ъгъла.

— Дванайсет е — каза Ивсхъм. — Нова година. Честита Нова година на всички. Всъщност този часовник е пет минути напред. Не знам защо децата не пожелаха да останат будни, за да посрещнат Новата година.

— Нито за миг не допускам, че наистина са си легнали — рече безстрастно жена му. — Най-вероятно ни слагат четки за коса или нещо друго бодливо под чаршафите. Подобни щуротии ужасно ги развеселяват. Да се чудиш защо? По мое време не биха ни разрешили да ги вършим такива.

— *Autres temps, autres mœurs*^[1] — усмихна се Конуей.

Беше висок мъж с вид на военен. И двамата с Ивсхъм бяха от един тип — честни, прями, сърдечни мъже без особени интелектуални претенции.

— В моето детство всички се хвацахме за ръце в кръг и пеехме „*Auld Lang Syne*“ — продължи лейди Лора. — „Трябва ли старите приятели да бъдат забравени.“ Винаги съм смятала тези думи за много вълнуващи.

Ивсхъм се размърда неспокойно.

— О, стига, Лора! — промърмори той. — Не тук!

Той прекоси с широка крачка хола, където седяха, и запали допълнително осветление.

— Глупаво постъпих — каза с приглушен глас лейди Лора. — Това му напомни за бедния мистър Кейпъл, разбира се.

— Скъпа, не ти ли е много горещо тук?

Блинър Портъл помръдна рязко.

— Благодаря, ще преместя стола си малко назад.

„Какъв прекрасен глас има тя — тих, шумолящ, отекващ глас, който остава в паметта — помисли си мистър Сатъртуейт.“ Сега лицето ѝ беше в сянка. Колко жалко!

От новото си място Елинър попита:

— Мистър-Кейпъл?

— Да, първият собственик на тази къща. Той се застреля... о, добре, Том, скъпи, повече няма да говоря за това, щом не искаш. Разбира се, случилото се беше ужасен шок за Том, защото е бил тук точно тогава.

— Вие също бяхте тук, нали, сър Ричард?

— Да, лейди Лора.

Старинният стенен часовник в ъгъла изпъшка, проскърца, изхриптя астматично и удари дванадесет.

— Честита Нова година, Том — изсумтя небрежно Ивсхъм.

Лейди Лора сгъна решително плетивото си.

— Е, посрещнахме Новата година — отбеляза тя и поглеждайки мисис Портъл допълни: — Какво мислиш да правиш, скъпа?

Елинър Портъл стана рязко и без колебание отвърна:

— Да си легна, несъмнено.

„Много е бледа — помисли си мистър Сатъртуейт, изправи се бързо и се зае със свещите. — Обикновено не е толкова бледа.“

Запали нейната свещ и ѝ я връчи с лек старомоден поклон. Тя я пое с благодарност и бавно се заизкачва по стълбите.

Внезапно странен импулс обхвана мистър Сатъртуейт. Прииска му се да я настигне, да я окуражи. Изпитваше неясно предчувствие, че я грози някаква опасност. Импулсът заглъхна и той се почувства засрамен. Явно, и него го хващаха нервите.

Когато тръгна нагоре по стълбите, тя не погледна съпруга си, но сетне извърна глава през рамо и отправи към него дълъг изпитателен поглед, пълен със странна настойчивост. Това направи на мистър Сатъртуейт особено впечатление.

Докато пожелаваше „лека нощ“ на домакините си, усети, че го обзема необяснимо смущение.

— Наистина се надявам, че новата година ще донесе щастие — каза лейди Лора. — Но политическата ситуация ми изглежда изпълнена с тягостна несигурност.

— Вярно, така е — рече сериозно мистър Сатъртуейт. — Така е.

— Единствено се надявам — продължи лейди Лора без ни най-малка промяна в тона, — че първият, който прекрачи прага, ще бъде тъмнокос. Нали знаете това поверие, мистър Сатъртуейт? Не? Учудвате ме. За да има късмет в къщата, трябва тъмнокос мъж да стъпи пръв в нея през новата година. Господи, надявам се, че няма да

намеря нещо крайно неприятно в леглото си! Никога не се доверявам на децата. Те са в твърде повишено настроение.

Поклащайки глава в тъжно предчувствие, лейди Лора се заизкачва величествено по стълбището!

Когато дамите се оттеглиха, столовете бяха придърпани по-близо до пламтящите дънери в голямото открито огнище.

— Хайде, наздраве! — каза гостоприемно Ивсхъм и взе в ръка гарафата с уиски.

Всички казаха „наздраве“ и разговорът се върна към забранената дотогава тема.

— Вие познавахте Дерек Кейпъл, нали, Сатъртуейт? — попита Конуей.

— Да, слабо.

— А вие, Портъл?

— Не, никога не съм го срещал.

Това беше казано така рязко и отбранително, че мистър Сатъртуейт вдигна изненадано поглед.

— Винаги ми е неприятно, когато Лора подхване тази тема — каза бавно Ивсхъм. — След трагедията къщата беше продадена на някакъв голям индустриалец. Само след година се изнесе. Нещо не му допадна. Разбира се, много глупости се изприказваха, че къщата е обитавана от духове и така ѝ излезе лошо име. По-късно, когато Лора ме убеди да се кандидатирам от Уест Кидълби, аз, естествено, трябваше да се установя в този район, а не беше толкова лесно да се намери подходящо жилище. Ройстън се предлагаше евтино и най-накрая реших да я купя. Всички тези духове са бабини деветини. Но все пак никому не е приятно постоянно да му се напомня, че живее в дом, където близък човек се е застрелял. Бедният Дерек! Никога няма да научим защо го направи.

— Няма да бъде нито първият, нито последният, който се е застрелял, без да може да обясни защо — изрече бавно Алекс Портъл.

Той стана и си напълни отново чашата, наливайки уискито с щедра ръка.

„Нещо не е наред при него — рече си мистър Сатъртуейт, — и то нещо сериозно. Чудя се какво ли се крие зад всичко това?“

— Хей! — възкликна Конуей. — Чуйте вятъра! Страшна нощ.

— Подходяща нощ за разходка на призраци — засмя се предизвикателно Портъл. — Всички дяволи на ада вилнеят тази вечер.

— Според лейди Лора най-черният от тях ще ни донесе късмет — отбеляза Конуей. — Чуйте!

Вятърът издаде нов ужасяващ стон и когато утихна, по голямата обкована порта се чуха три звучни удара.

Всички трепнаха.

— Кой ли може да бъде посред нощ? — възкликна Ивсхъм.

Те се спогледаха удивени.

— Аз ще отворя — каза Ивсхъм. — Прислугата вече си е легнала.

Той се отправи с широки крачки към вратата, позабави се малко с тежките резета, но накрая я отвори широко. Вълна от леден вятър връхлетя в хола.

В рамката на вратата се очерта фигурата на висок и слаб мъж. Поради странен ефект от цветния прозорец над вратата, на наблюдаващия Сатъртуейт новодошлият се стори облечен във всички цветове на дъгата. Но когато пристъпи напред, той се оказа слаб, спортно облечен мургав мъж в костюм за пътуване.

— Дълга ви извинение, че нахлувам така — каза непознатият с приятен, равен глас. — Но колата ми се повреди. Нищо сериозно, шофьорът ми в момента я поправя, но ще му отнеме около половин час. А навън е дяволски студено...

Мъжът прекъсна фразата си и Ивсхъм веднага подхвана нишката на разговора:

— Мога да си представя. Заповядайте, влезте и пийнете една чашка. Дали не можем с нещо да ви помогнем за колата?

— Не, благодаря. Моят човек си знае работата. Между другото, казвам се Куин, Харли Куин.

— Седнете, мистър Куин — покани го Ивсхъм. — Сър Ричард Конуей, мистър Сатъртуейт. Аз се казвам Ивсхъм.

Мистър Куин се възползва от поканата и се отпусна в стола, който Ивсхъм гостоприемно беше придърпал към госта. Докато сядаше, някакъв отблясък от огъня придаде на лицето му изражение, подобно на маска.

Ивсхъм хвърли още няколко цепеници в камината.

— Едно питие?

— Благодаря.

Ивсхъм му го поднесе, задавайки му въпроса:

— Познавате ли добре местността, мистър Куин?

— Минах отгук преди няколко години.

— О, така ли?

— Да. Тогава тази къща беше собственост на един човек на име Кейпъл.

— О! — възкликна Ивсхъм. — Горкият Дерек Кейпъл. Познавахте ли го?

— Да, познавах го.

В поведението на Ивсхъм настъпи лека промяна, доловима само за познавачите на английския характер. Първоначалният оттенък на резервираност беше изчезнал от тона му. Мистър Куин е познавал Дерек Кейпъл. Имаха общ приятел и това беше достатъчна препоръка за посетителя.

— Странна история, сър — отбеляза поверително той. — Точно говорехме за нея. Трябва да ви кажа, че купих тази къща против волята си. Ако имах някакъв избор, не бих го направил, но нямах по-добра възможност. Бях тук в нощта, когато той се застреля. Също и Конуей, и, честна дума, винаги съм очаквал духът му да се появи.

— Твърде необяснимо — каза бавно и замислено мистър Куин. После замълча като актьор, който току-що е изрекъл ключовата си реплика.

— Много точно се изразихте. Необяснимо! Това е неразрешима загадка и винаги ще си остане такава — намеси се Конуей.

— Чудя се... — измърмори неопределено мистър Куин. — Да, сър Ричард, какво казахте?

— Направо удивителна история! Мъж в разцвета на силите си, спокоен, без никакви грижи, с пет-шест стари приятели, които да го подкрепят. Беше в прекрасно настроение по време на вечерята, изпълнен с планове за бъдещето. И от масата за вечеря се качва направо в стаята си, изважда револвер от чекмеджето и се застрелва. Защо? Никой не разбра. Никой няма и да разбере.

— Не е ли твърде силно твърдение, сър Ричард? — попита усмихнат мистър Куин.

Конуей се вторачи в него.

— Какво искате да кажете? Не разбирам.

— Това, че един проблем е останал неразрешен, не означава непременно, че той е неразрешим.

— О! Хайде сега! Щом нищо не се е разкрило на времето, не е много вероятно да стане сега — десет години по-късно.

Мистър Куин леко поклати глава.

— Не съм съгласен с вас. Доказателствата на историята ви опровергават. Историята, отразена от историк-съвременник, не е толкова вярна като тази, написана от историк от следващо поколение. Точността е въпрос на вярна перспектива, на уравновесен поглед върху нещата. Ако ви звучи по-добре, тя е въпрос на относителност, както всичко останало.

Алекс Портъл се наведе напред. Лицето му болезнено потръпваше.

— Прав сте, мистър Куин! — извика той. — Прав сте! Времето не решава въпроса, само го представя в различна светлина.

— Значи искате да кажете, мистър Куин — усмихна се благосклонно Ивсхъм, — че ако проведем съдебно разследване тази нощ относно обстоятелствата около смъртта на Дерек Кейпъл, имаме същите шансове да стигнем до истината, както на времето?

— Още по-големи шансове, мистър Ивсхъм. Личните пристрастия до голяма степен са отпаднали и вие ще си спомните много факти, без да се опитвате да ги тълкувате по свой начин.

Ивсхъм се намръщи с израз на съмнение.

— Трябва ни отправна точка, разбира се — каза мистър Куин със своя тих, равен глас. — Отправната точка обикновено е хипотеза. Един от вас трябва да има хипотеза, сигурен съм. Може би вие, сър Ричард?

Конуей се намръщи замислено.

— Е, разбира се — започна той с отбранителен тон, — ние си помислихме... всъщност, всички си помислихме, че е замесена жена. Обикновено е така, или става дума за пари, нали? А определено не бяха парите. Той нямаше такива грижи. Значи, какво друго би могло да бъде?

Мистър Сатъртуейт трепна. Беше се навел напред, за да вземе участие в разговора с една малка забележка, но точно в този момент периферното му зрение улови женска фигура, притисната до парапета на горния етаж. Тя се бе свила там, невидима отникъде, освен от неговото място, и явно слушаше с напрегнато внимание онова, което

ставаше долу. Стоеше толкова неподвижно, че той едва повярва на очите си. Но лесно я разпозна по роклята ѝ от старовремски брокат. Беше Елинър Портъл.

И внезапно всичко случило се през нощта, започна да идва на мястото си. Пристигането на мистър Куин не беше невинна случайност, а приличаше на появата на актьор на сцената точно навреме, за да каже своята реплика. В големия хол на Ройстън тази вечер се разиграваше драма, чиято истинност не намаляваше от това, че един от актьорите бе мъртъв. О, да, Дерек Кейпъл наистина имаше роля в пиесата. Мистър Сатъртуейт беше сигурен.

И внезапно отново го осени ново просветление. Осъзна каква беше ролята на мистър Куин. Той поставяше пиесата и даваше репликите на актьорите. Той беше в центъра на загадката и дърпаше конците, движейки куклите. Той знаеше всичко. Беше му известно дори присъствието на жената, притиснала се до дървения парапет на горния етаж. Да, знаеше.

Удобно облегат в стола си, чувствайки се сигурен в ролята на публика, мистър Сатъртуейт гледаше как сюжетът на драмата се разгръща пред очите му. Мистър Куин дърпаше конците спокойно и естествено, привеждайки куклите си в движение.

— Жена... да... — измърмори той замислено. — Не се ли спомена нещо за жена по време на вечерята?

— О, разбира се! — извика Ивсхъм. Той обяви годеща си. Точно заради това постъпката му изглежда напълно нелогична. Беше толкова нетърпелив. Каза, че все още не трябвало да го обявява. Намекна, че не бивало да приготвя тигана, докато рибата е още в морето.

— Разбира се, ние всички отгатнахме коя е дамата — каза Конуей. — Марджъри Дилки. Добро момиче.

Като че ли беше ред на мистър Куин да каже нещо, но той не го направи. В мълчанието му имаше някакво странно предизвикателство. Сякаш оспорваше последното твърдение. Конуей зае защитна позиция.

— Коя друга може да е била? Какво ще кажете, Ивсхъм?

— Не знам — отвърна бавно Том Ивсхъм. — Какво спомена той? Нещо за приготвяне на тигана, докато рибата е още в морето... че не можел да ни каже името на дамата, преди да има нейното разрешение. И още, че не трябвало да го обявява.

Спомням си, каза, че извадил страшен късмет. Искал двамата му стари приятели да знаят, че по същото време следващата година ще бъде щастлив женен мъж. Разбира се, предположихме, че става дума за Марджъри. Те бяха много добри приятели и от доста време излизаха заедно.

— Единствено... започна Конуей и спря.

— Какво щеше да кажеш, Дик?

— Е, исках да кажа, малко е странно. Ако ставаше дума за Марджъри, защо годежът да не може веднага да се обяви? Така де, за какво беше тази тайнственост? По-вероятно да е имал предвид някоя омъжена жена — нали знаете, някоя дама, която отскоро е била вдовица или някоя, която е смятала да се разведе.

— Наистина — подкрепи го Ивсхъм. — Ако случаят е бил такъв, годежът не би могъл да бъде обявен веднага. И сега, като се замисля, струва ми се, че не се виждаше чак толкова често с Марджъри. Това беше предишната година. Спомням си, че май бяха малко охладнели един към друг.

— Любопитно — отбеляза мистър Куин.

— Да. Изглеждаше така сякаш има замесен друг човек.

— Друга жена — предположи замислено Конуей.

— Боже господи! — възкликна Ивсхъм. Знаете ли, имаше някаква почти неприлична веселост в държанието на стария Дерек онази нощ. Изглеждаше пиян от щастие. И все пак... не мога да обясня точно какво имам предвид, но някак и странно дързък.

— Като човек, който предизвиква Съдбата — тежко изрече Алекс Портъл.

Дали говореше за Дерек Кейпъл или за самия себе си? Докато го гледаше, мистър Сатъртуейт бе по-склонен да повярва на второто. Да, това представляваше Алекс Портъл — човек, който предизвиква съдбата.

Въображението му, размътено от алкохола, внезапно го подсети за онзи момент в тази история, който бе свързан с неговото лично тайно занимание.

Мистър Сатъртуейт погледна нагоре. Тя беше още там. Гледаше и слушаше — все така неподвижна, като мъртва.

— Напълно вярно — каза Конуей. — Кейпъл беше странно развълнуван. Бих го описал като човек, който е заложил много и е

спечелил при невероятно малък шанс.

— Може би е събирал кураж за онова, което е бил решен да направи, предположи Портъл и, като че ли подтикнат от някаква връзка с идеята си, той стана и си наля ново питие.

— Ни най-малко — произнесе рязко Ивсхъм. — Почти бих се заклел, че подобна мисъл дори не е минала през ума му. Конуей е прав. Той приличаше на комарджия, който току-що е спечелил огромна сума и още не може да повярва в собствения си късмет. Такова впечатление правеше.

Конуей направи обезкуражен жест.

— И все пак — каза той, — десет минути по-късно...

Всички седяха мълчаливо. Изведнъж Ивсхъм удари с ръка по масата.

— Нещо трябва да се е случило през тези десет минути! — извика той. — Трябва! Но какво? Да помислим внимателно. Всички говорехме. Изведнъж Кейпъл стана и напусна стаята...

— Защо? — попита мистър Куин.

Въпросът като че ли разсея Ивсхъм.

— Моля?

— Само попитах: „Защо?“ — повтори мистър Куин.

Ивсхъм се намръщи в усилието да си спомни.

— Не ми изглеждаше важно тогава... О! Разбира се — пощата. Не си ли спомняте колко се развълнувахме, когато чухме звънеца. Бяхме затрупани от сняг три дни. Спомнете си! Най-голямата снежна буря от години. Всички пътища бяха непроходими. Никакви вестници, никакви писма. Кейпъл излезе да види дали нещо най-после не е пристигнало и донесе голяма купчина вестници и писма. Отвори вестника, за да види новините и после се качи горе с писмата си. Три минути по-късно чухме изстрела... Необяснимо... абсолютно необяснимо.

— Не е необяснимо — обади се Портъл. — Разбира се, получил е неочаквани новини с някое от писмата. Бих казал, че е очевидно.

— О, не мисли, че сме пропуснали нещо толкова очевидно. Това беше един от първите въпроси на Съдебния лекар. *Но Кейпъл не бе отворил нито едно от писмата си.* Цялата купчина лежеше неразпечатана на тоалетката му.

Портъл изглеждаше стреснат.

— Сигурни ли сте, че не е отворил нито едно от тях? Може да го е унищожил след прочитането му.

— Не. Сигурен съм. Разбира се, това би било естественото обяснение. Не, нито едно от писмата не беше отворено. Нямаше нищо скъсано или изгорено. В стаята не гореше огън.

Портъл поклати глава.

— Невероятно.

— Всичко беше ужасяващо — каза тихо Ивсхъм. Ние двамата с Конуей се качихме горе, когато чухме изстрела и го намерихме... Направо бях шокиран, трябва да ви кажа.

— Нямаше какво да направите, освен да се обадите в полицията, предполагам? — попита мистър Куин.

— В Ройстън тогава нямаше телефон. Инсталирах го, когато купих къщата. Не, за щастие местният полицейски началник беше в кухнята в този момент. Едно от кучетата, спомняш ли си горкия стар Роувър, Конуей, се беше загубило предния ден. Минаващ каруцар го открил наполовина погребано в една преспа и го откарал в полицията. Там го разпознали, че е едно от кучетата на Кейпъл. Точно към него беше особено привързан. Началникът го доведе. Тъкмо бе влязъл, когато чухме изстрела. Това ни спести някои неприятности.

— Ей, каква снежна буря беше — спомни си Конуей. — Беше по същото време на годината, нали? В началото на януари.

— Февруари, струва ми се. Скоро след това заминахме за чужбина.

— Сигурен съм, че беше през януари. Моят ловец Нед... помните ли Нед? Осакати се в края на януари. Стана скоро след този случай.

— Тогава сигурно е било съвсем в края на януари. Странно колко трудно си спомня човек датите, след като минат няколко години.

— Едно от най-трудните неща на света — отбеляза сговорчиво мистър Куин. — Освен ако не можете да се ориентирате по някое голямо обществено събитие, като екзекуция на коронована глава или голям процес за убийство.

— О, разбира се! — извика Конуей. — Беше точно преди случая Апълтън.

— Не беше ли след него?

— Не, не! Не си ли спомняш? Кейпъл познаваше Апълтънови. Гостува на стареца предишната пролет, само една седмица преди да умре. Една вечер ни разказа за него.

Какъв стар скъперник бил и колко ужасно трябва да е било за млада и красива жена като мисис Апълтън да бъде свързана с него. Тогава никой не се усъмни, че тя го е пратила на оня свят.

— Бога ми, прав си. Спомням си, че прочетох съобщението във вестника за издадената заповед за ексхумация. Трябваше да се извърши същия този ден. Спомням си, че го зърнах, но не му обърнах внимание, защото съзнанието ми беше заето от мисълта за бедния Дерек, проснат мъртъв горе.

— Често срещано, но все пак много любопитно явление — отбеляза мистър Куин. — В моменти на голямо напрежение мисълта се фокусира върху някое съвсем незначително обстоятелство, което дълго време остава в паметта с най-голяма точност, като че ли приковано там. Може да е съвсем несъществен детайл като шарката на тапета, например, но човек просто не може да го забрави.

— Какво странно съвпадение, че го казвате, мистър Куин — обади се Конуей. — Тъкмо докато говорехте, внезапно се върнах мислено в стаята на Дерек Кейпъл. Той лежеше мъртъв на пода и аз видях съвсем ясно голямото дърво срещу прозореца и сянката, която то хвърляше върху навалелия сняг. Да, лунната светлина, снегът, сянката на дървото... сякаш ги виждам и сега пред очите си. Честна дума, струва ми се, че бих могъл да ги нарисувам. А никога досега не съм си давал сметка, че тогава съм погледнал натам.

— Неговата стая е онази, голямата, над портала, нали? — попита мистър Куин.

— Да, и дървото е голямата бреза точно на завоя на алеята.

Мистър Куин кимна с удовлетворение. Мистър Сатъртуейт бе обзет от странна възбуда. Бе убеден, че всяка дума, всяка извивка в гласа на мистър Куин е наситена със смисъл. Той тласкаше нещата нанякъде, но накъде точно — мистър Сатъртуейт не знаеше. Но нямаше никакво съмнение чия беше властната ръка.

Настъпи моментна пауза, после Ивсхъм се върна към предишната тема.

— А този случай с Апълтън, сега си го спомням много добре. Истинска сензация беше на времето. Тя се отърва, нали? Беше

симпатична жена. Много светла, с прекрасна руса коса.

Сякаш против волята си мистър Сатъртуейт потърси с очи коленичилата фигура горе. Дали беше плод на фантазията му, или наистина я видя да трепва като от нанесен удар? И дали една ръка се плъзна по покривката на масата и после застина?

Чу се трясък от счупено стъкло. Алекс Портъл, който си наливаше уиски, беше изпуснал гарафата.

— Ама че съм! Ужасно съжалявам. Просто не знам какво ми стана.

Ивсхъм прекъсна извиненията му.

— Няма нищо. Всичко е наред, драги. Но интересно... счупването ми напомни нещо. Нали тя беше направила така, мисис Апълтън? Беше строшила гарафата с портвайн.

— Да, старият Апълтън обичаше да си пийва по чаша портвайн, само по една всяка вечер. В деня след смъртта му някой от прислужниците я видял да изнася гарафата навън и да я чупи нарочно. Естествено, тръгнаха приказки. Всички знаели, че тя доста се е намъчила с него. Мълвата се разраствала и накрая, след няколко месеца, някои от близките му подали молба за ексхумация. И станало ясно, че старецът бил отровен. Арсеник беше, нали?

— Не, стрихнин, мисля. Всъщност няма голямо значение. Нещата бяха ясни. Само един човек е могъл да го направи. Мисис Апълтън отиде на съд, но беше оправдана. По-скоро по липса на доказателства, отколкото, защото успя да убеди някого в невинността си. Иначе казано, извади късмет. Струва ми се, че надали някой се съмнява, че все пак тя го е извършила. И какво стана после с нея?

— Замина за Канада, ако не се лъжа. Или май беше за Австралия? Имала там чичо или някакъв близък, който ѝ предложил подслон. Най-доброто, което е могла да стори при тези обстоятелства.

Мистър Сатъртуейт не изпускаше от очи дясната ръка на Алекс Портъл, стиснала здраво чашата. Как я беше сграбчил само!

„След минута-две ще я строшиш, ако не внимаваш — помисли си мистър Сатъртуейт. — Господи, колко интересно започна да става!“

Ивсхъм стана и си наля още една чаша.

— Е, не стигнахме кой знае колко по-близо до истината за самоубийството на бедния Дерек Кейпъл — заключи той. — Нашето съдебно разследване май не излезе много успешно, а, мистър Куин?

Мистър Куин се изсмя...

Беше странен смях — подигравателен и все пак някак си тъжен. Всички подскочиха като ужилени.

— Извинете ме — каза той. — Вие все още живеете в миналото, мистър Ивсхъм. Още сте в плен на предубежденията си. Но аз, външният човек, странникът минувач, аз виждам само фактите.

— Фактите?

— Да, фактите.

— Какво искате да кажете? — попита Ивсхъм.

— Виждам ясна поредица факти, очертана от самите вас, но чието значение ви се изплъзва. Нека се върнем десет години назад и да видим какво имаме пред себе си, като отстраним всички лични представи и емоции.

Мистър Куин се беше изправил и сега изглеждаше много висок. Пламъците подскачаха изразително зад него. Говореше с нисък, убедителен глас.

— Вие сте на вечеря. Дерек Кейпъл обявява своя годеж. Тогава си мислите, че годеницата е Марджъри Дилки. Сега обаче не сте толкова сигурни. Той ви изглежда неспокоен и възбуден като човек, който смело е предизвикал Съдбата, който, по думите ви, е изтеглил голямата печалба при невероятен риск. После следва звънецът на вратата. Той излиза да получи дълго забавилата се поща. Не отваря писмата, но вие сами споменахте, че е *разгърнал вестника, за да хвърли поглед на новините*. Изминали са десет години и ние не бихме могли да кажем какви са били новините в онзи ден — земетресение някъде далеч или политическа криза по-наблизо. Единственото, което знаем за съдържанието на вестника е, че в него е имало един малък абзац — *съобщението, че вътрешното министерство е дало разрешение за ексхумиране на тялото на мистър Апълтън преди три дни*.

— Какво?

— Дерек Кейпъл се качва в стаята си — продължи мистър Куин — и от там вижда нещо през прозореца. Сър Ричард Конуей ни каза, че завесата не е била дръпната и още, че прозорецът гледа към алеята. Какво е видял? Какво би могъл да види, което да го накара да посегне на живота си?

— Хайде, кажете! Какво е видял?

— Според мен — каза мистър Куин — видял е полицай. Полицай, който е дошъл заради едно куче, но Дерек Кейпъл не го е знаел. Той просто е видял един полицай.

Настъпи дълго мълчание. Като че ли беше нужно известно време, за да се направи логическата връзка.

— Господи! — прошепна най-после Ивсхъм. — Не може да бъде! Апълтън? Но той не е бил там, когато Апълтън умира! Старецът е бил сам със съпругата си...

— Но може да им е бил на гости една седмица по-рано? Стрихнинът не е много разтворим, освен ако не е във формата на хидрохлорид. Тъй като е поставен във виното, най-значителната част от него ще бъде изпита с последната чаша, може би седмица след неговото заминаване.

Портъл скочи напред. Гласът му беше груб, очите — зачервени.

— А защо тя е счупила гарафата? — извика той. — Защо я е строшила? Това ми обяснете!

За пръв път тази вечер мистър Куин се обърна към мистър Сатъртуейт.

— Имате богат жизнен опит, мистър Сатъртуейт. Може би вие можете да ни отговорите на това?

Гласът на мистър Сатъртуейт потрепна. Топката най-после му беше подхвърлена. Щеше да произнесе може би най-важната реплика в пиесата. Най-после беше актьор, а не зрител.

— Както аз си представям нещата — скромно подхвана той, — тя... не е била безразлична към Дерек Кейпъл. Но е била, по моему, почтена жена и го е отпратила. Когато съпругът ѝ е починал, тя е заподозряла истината. И, за да спаси мъжа, когото е обичала, се е опитала да унищожи уликата срещу него. По-късно, струва ми се, той я е убедил, че подозренията ѝ са неоснователни и тя се е съгласила да се омъжи за него. Но дори и тогава нещо вътре в нея се е съпротивлявало — жените, мисля си, имат изключителен инстинкт.

Господин Сатъртуейт беше произнесъл своята реч.

Внезапно една дълга, протяжна въздишка изпълни въздуха.

— Боже мой — възкликна Ивсхъм сепнат. — Какво беше това?

Мистър Сатъртуейт можеше да му обясни, че това е Блинър Портъл горе в галерията, но беше достатъчно артист по душа, за да развали добрата сцена.

Мистър Куин се усмихна.

— Колата ми сигурно вече е готова. Благодаря ви за гостоприемството, мистър Ивсхъм. Надявам се, че успях да направя нещичко за моя приятел.

Всички го гледаха с нямо удивление.

— Тази страна на нещата ви беше убягнала, нали? Той е обичал тази жена, разбирате ли? Обичал я е толкова силно, че е извършил убийство заради нея. Когато възмездието го е достигнало, както погрешно си е помислил, е сложил край на живота си. Но, без да иска, е оставил тя да понесе последствията.

— Тя беше оправдана — вметна Ивсхъм.

— Защото обвинението към нея не е било доказано. Но, струва ми се, може да е само плод на въображението ми, тя все още страда от тези последствия.

Портъл беше потънал в стола си, заровил лице в ръцете си.

Куин се обърна към Сатъртуейт:

— Довиждане, мистър Сатъртуейт. Вие се интересувате от драма, нали?

Мистър Сатъртуейт кимна удивен.

— Трябва да ви препоръчам арлекинадата. В наши дни тя отмира, но заслужава внимание, уверявам ви. Символизмът ѝ е малко сложен за проследяване, но безсмъртните творения си остават безсмъртни, така да се каже. Желая на всички ви лека нощ.

Те го проследиха как се отправя навън към мрака. И, както преди, цветното стъкло на прозореца произведе калейдоскопичен ефект.

Мистър Сатъртуейт се качи горе. Отиде да затвори прозореца си, защото въздухът беше студен. Фигурата на мистър Куин се отдалечаваше по алеята, а от една странична врата изтича някаква жена. За момент те размениха няколко думи, после тя се върна по същия път към къщата. Когато мина точно под прозореца, мистър Сатъртуейт отново се впечатли от жизнеността, която излъчваше лицето ѝ. Сега тя се движеше като жена, потънала в щастлив блян.

— Блинър!

Алекс Портъл се появи до нея.

— Елинър, прости ми, прости ми! Ти ми каза истината, но дано Бог ми прости — тогава не ти повярвах напълно.

Мистър Сатъртуейт проявяваше остър интерес към живота на другите хора, но също така беше и джентълмен. Вроденото му чувство му подсказа, че трябва да затвори прозореца. И той го затвори.

Но много бавно.

И чу гласа ѝ — изтънчен и изразителен:

— Зная, зная. Ти преживя истински ад. И аз някога го изпитах. Да обичаш и същевременно ту да вярваш, ту да подозираш... Да отхвърляш съмненията си и да ги виждаш пак да изникват край теб с коварни лица. Разбирам те, Алекс, разбирам. Но има и по-лошо от това — адът, през който аз преминах с теб. Виждах твоето съмнение, твоя страх от мен, как отравят цялата ни любов. Този човек, този случаен пътник ме спаси. Повече не можех да издържам, повярвай ми. Тази вечер, тъкмо тази вечер бях решила да сложа край на живота си... О, Алекс, Алекс...

[1] Други времена, други нрави (фр.). — Б.р. ↑

ГЛАВА II

СЯНКА ВЪРХУ СТЬКЛОТО

— Чуйте това — каза лейди Синтия Дрейг и зачете на глас от списанието, което държеше в ръка. — „Мистър и мисис Ънкертън уреждат празненство в Грийнуейс Хаус тази седмица. Сред гостите са лейди Синтия Дрейг, мистър и мисис Ричард Скот, майор Портър, носител на орден за почетна служба, мисис Ставертън, капитан Аленсън и мистър Сатъртуейт.“ Не е зле — отбеляза лейди Синтия, оставяйки списанието. — Сега поне знаем какво ни чака. Домакините така са объркали нещата!

Нейният събеседник, същият онзи мистър Сатъртуейт, с чието име завършваше списъкът на гостите, я погледна въпросително. Говореше се, че, ако мистър Сатъртуейт се появи в къщата на новобогаташи, това е знак или за необичайно добра кухня, или за някаква човешка драма, която ще се разиграе там. Мистър Сатъртуейт изпитваше особен интерес към комедиите и трагедиите на съгражданите си.

Лейди Синтия, жена на средна възраст с решително лице и щедро положен грим, го потупа закачливо с най-новия вик на модата в слънчобраните, който бе екстравагантно положен на коленете ѝ.

— Не се правете на света вода ненапита, след като прекрасно разбирате. Нещо повече, според мен вие сте тук тъкмо за да видите как ще хвърчи перушина!

Мистър Сатъртуейт запротестира енергично. Не разбирал за какво говори тя.

— Говоря за Ричард Скот. Да не би да не сте чували за него?

— Чувал съм, разбира се. Ловецът на едър дивеч, нали?

— Точно така. „Огромни мечки и тигри“, както се пее в песента. Разбира се, самият той сега е светски лъв. Ънкертънови просто ще пощуреят, само и само да се доберат до него. А жена му! Очарователно дете — о, извънредно очарователно дете! Но е толкова наивна. Само двадесетгодишна, а той трябва да е поне на четиридесет и пет.

— Мисис Скот изглежда много чаровна — сдържано отбеляза мистър Сатъртуейт.

— Да. Горкото дете...

— Какво искате да кажете?

Лейди Синтия му хвърли укорителен поглед и по специфичния си маниер продължи към същността на въпроса.

— Портър не е лош, макар че е малко скупен. Типичен африкански ловец, мълчалив и загорял от слънцето. Винаги е свирил втора цигулка след Ричард Скот — приятели за цял живот и така нататък. Когато се сецам сега за тях, си мисля, че сигурно са били заедно на онова пътуване...

— Кое пътуване?

— Онова пътуване. Пътуването на мисис Ставертън. Сега ще кажете, че никога не сте чували и за мисис Ставертън.

— Е, за мисис Ставертън съм чувал — съгласи се мистър Сатъртуейт почти с нежелание.

Двамата се спогледаха.

— Само Ънкертънови са способни на такова нещо — въздъхна тя. — Те са абсолютно безнадеждни — искам да кажа, в обществото. Каква ужасна идея да поканят двамата заедно! Разбира се, били чували, че мисис Ставертън се е занимавала със спорт и пътешествия и с какво ли не още, а също и за нейната книга. Хора като Ънкертънови даже не подозират какви капани могат да зложат! Занимавах се с тях миналата година и никой не може да си представи какво преживях. Човек трябва да е постоянно с тях. „Не правете това! Така не се постъпва!“... Слава богу, свърши се. Не че сме се скарали — о, не, аз никога не се карам, но нека някой друг да се заеме с тях. Както винаги съм казвала, мога да понеса простацината, но не търпя посредствеността!

След това малко загадъчно обобщение лейди Синтия замълча за момент, размишлявайки върху посредствеността на Ънкертънови, както тя я виждаше.

— Ако все още им бях наставница — продължи тя след малко, — щях да кажа кратко и ясно: „Не можете да поканите мисис Ставертън заедно със семейството на Ричард Скот. Той и тя на времето...“

Тя спря многозначително.

— Но дали наистина е било така? — попита мистър Сатъртуейт.

— О, драги! Добре известно е. Онова пътуване в джунглата! Учудвам се, че тази жена е имала очи да приеме поканата.

— Може би не е знаела, че другите ще дойдат? — предположи мистър Сатъртуейт.

— А може би е знаела? Най-вероятно е знаела.

— Да не би да мислите...

— Тя е, бих казала, наистина опасна жена. От онези, които не се спират пред нищо. Не бих искала да съм на мястото на Ричард Скот този уикенд.

— И съпругата му не знае нищо?

— Сигурна съм. Но предполагам, че някой приятел рано или късно ще я осветли по въпроса. А, ето го и Джими Аленсън. Добро момче. Спаси ми живота в Египет миналата зима. Толкова ми беше скучно... Здравсти, Джими, ела веднага тук!

Капитан Аленсън се подчини и се отпусна на тревата до нея. Беше симпатичен млад мъж около тридесетте, с бели зъби и заразителна усмивка.

— Радвам се, че ме повика — заяви той. — При семейство Скот третият е излишен. Портър се е зачел в „Фийлд“ и аз бях заплашен от смъртната опасност да бъда забавляван от домакинята.

Той се засмя. Лейди Синтия се засмя с него. Мистър Сатъртуейт, който в някои отношения беше малко старомоден — дотолкова, че рядко се присмиваше на домакините си, преди да е напуснал къщата им — остана сериозен.

— Горкият Джими — изрази съчувствието си лейди Синтия.

— Но нали знаете, на когото не му сече главата, трябва да са му здрави краката. На косъм се отървах от изслушване на историята за семейния призрак.

— Призракът на Ънкертънови! — възкликна лейди Синтия. — Колко страшно!

— Призракът не е от фамилията Ънкертън — уточни мистър Сатъртуейт. — Призракът е на имението Грийнуейс. Купили са го с къщата.

— Вярно — съгласи се лейди Синтия. — Сега си спомних. Но той не дрънчи с вериги, нали? Този беше свързан с някакъв прозорец.

Джими Аленсън бързо вдигна поглед.

— Прозорец ли?

Но мистър Сатъртуейт не отговори веднага. Гледаше над главата на Джими към три фигури, които се приближаваха откъм къщата — слабо момиче, придружено от двама мъже. Между мъжете имаше привидна прилика — и двамата бяха високи и мургави, с бронзови лица и остри очи, но отблизо приликата изчезваше. Ричард Скот, ловец и изследовател, беше човек с невероятно ярка индивидуалност и магнетично излъчване. Джон Портър, негов приятел и другар по лов, имаше по-набито телосложение, безизразно лице, сякаш издялано от дърво и замислени сиви очи. Беше тих човек, който се задоволяваше винаги да свири втора цигулка след приятеля си.

А между тях двамата вървеше Мойра Скот, която до преди три месеца се наричаше Мойра О'Конъл. Имаше стройна фигура, големи, изпълнени с копнеж очи и златисточервена коса, която обграждаше дребното ѝ лице като ореол на светица.

„Това дете не трябва да бъде наранявано — каза си мистър Сатъртуейт. — Отвратително би било да се нарани такова дете.“

Лейди Синтия поздрави новодошлите, като размаха последния вик на модата сред слънчобраните.

— Седнете и не прекъсвайте мистър Сатъртуейт — рече тя. — Той тъкмо ни разказва история за призраци.

— Обичам истории за призраци — каза Мойра Скот и се отпусна на тревата.

— За духа на имението Грийнуейс ли става дума? — попита Ричард Скот.

— Да. Знаете ли нещо за него?

Скот кимна.

— Гостувах тук на времето — обясни той. — Преди да се наложи Елиътони да продадат имението. Бдящият рицар, така ли беше?

— Бдящият рицар — повтори тихо жена му. — Харесва ми. Звучи интересно. Моля ви, продължавайте.

Но мистър Сатъртуейт като че ли не искаше да продължи. Той я увери, че всъщност изобщо не е интересно.

— Сега вече ни изработихте, Сатъртуейт — отбеляза саркастично Ричард Скот. — Вашето престорено нежелание да продължите само разпали интереса ни.

В отговор на всеобщото брожение мистър Сатъртуейт беше принуден да продължи.

— Наистина не е кой знае колко интересно — рече извинително той. — Доколкото е известно, в първоначалната история става дума за един рицар, далечен предтеча на семейство Елиът. Жена му имала любовник от пуританите. Съпругът бил убит от любовника в една стая на горния етаж и двамата виновници побягнали. Но, докато бягали, се обърнали, погледнали къщата и видели на прозореца лицето на мъртвия съпруг, което ги наблюдавало. Такава е легендата, но историята е свързана само със стъклото на прозореца в онази стая. На него има необикновено петно, почти незабележимо отблизо, но отдалеч създава впечатление за човешко лице, което гледа навън.

— За кой прозорец става дума? — попита мисис Скот, поглеждайки нагоре към къщата.

— Не се вижда оттук — отговори мистър Сатъртуейт. — От другата страна е, но е бил закован отвътре преди известно време — около четиридесет години, ако трябва да бъде точен.

— Защо са го заковали? Нали според вас призракт не се явява?

— Не се явява — увери я мистър Сатъртуейт. — Предполагам... е, предполагам, че са го направили от суеверие.

Сетне ловко успя да смени темата. Джими Аленсън беше напълно готов да обсъжда египетските гадатели на пясък.

— Повечето от тях са мошеници. Готови са да ти кажат какво ли не за миналото, но за нищо на света не биха се заели с бъдещето.

— Струва ми се, че обикновено е обратното — отбеляза Джон Портър.

— В тази страна е незаконно да се предсказва бъдещето, нали? — намеси се Ричард Скот. — Мойра поиска от една циганка да ѝ предскаже съдбата, но жената ѝ върна шилинга и каза, че нищо не става, или нещо подобно.

— Може би е видяла нещо толкова ужасно, че не е искала да ми го каже — предположи Мойра.

— Не наливайте масло в огъня, мистър Скот — рече безгрижно Аленсън. — Отказвам да повярвам, че над вас тегне лоша съдба.

„Чудя се... — помисли си мистър Сатъртуейт. — Чудя се...“

Той вдигна рязко поглед. Откъм къщата идваха две жени — ниска, набита чернокоса жена, небрежно облечена в нефритовозелено, и висока слаба фигура в кремаво. Първата беше домакинята, мисис

Ънкертън, а другата — една жена, за която той често беше чувал, но никога не беше срещал.

— Ето и мисис Ставертън — обяви мисис Ънкертън доволно. — Мисля, че тук всички са приятели.

— Тези хора имат тайнствената дарба да изричат най-ужасните възможни реплики — измърмори лейди Синтия, но мистър Сатъртуейт не я слушаше. Гледаше мисис Ставертън.

Колко спокойна и естествена! Тя започна безгрижно:

— Здравсти! Ричард, не сме се виждали от векове. Съжалявам, че не можах да дойда на сватбата. Това ли е жена ти? Сигурно ви е омръзнало да посрещате всичките обветрени приятели на съпруга си.

Отговорът на Мойра беше учтив и доста плах. Бързо преценяващият поглед на по-възрастната жена с лекота се прехвърли върху друг стар приятел.

— Здравсти, Джон! — Същият спокоен тон, но с лека разлика — топла нотка, която липсваше преди.

И после — внезапна усмивка. Тя я преобрази. Лейди Синтия беше права. Опасна жена! Открити, дълбоки сини очи, но не с типичния за сирените цвят. Едно лице, почти сурово в покой. Една жена с бавен, повлечен глас и внезапна заслепяваща усмивка.

Айрис Ставертън седна. Тя бързо и естествено се превърна в център на групата. Човек чувстваше, че винаги ще бъде така.

Мистър Сатъртуейт беше откъснат от мислите си — майор Потър му предлагаше да се поразходят. Мистър Сатъртуейт по принцип не беше много по разходките, но се съгласи. Дватамата се отдалечиха заедно през поляната.

— Разказът ви преди малко беше много интересен — каза майорът.

— Ще ви покажа прозореца — предложи мистър Сатъртуейт.

Поведе го към западната страна на къщата. Там имаше малка, изящна градина. Наричаха я Тайната градина. Това не беше лишено от смисъл, тъй като беше заобиколена от висок вечнозелен жив плет и дори пътят към нея минаваше по зигзагообразна алея между същите високи бодливи храсти.

Но отвътре беше много красива със старомодния чар на оформените лехи, застланите с плоски камъни пътечки и ниската, прекрасно изваяна каменна пейка. Когато стигнаха центъра на

градината, мистър Сатъртуейт се обърна и посочи към къщата. Грийнуейс Хауз беше разположена по дължина на изток и на запад. На тази тясна западна стена имаше само един прозорец на първия етаж, почти обрасъл с бръшлян, с помътнели рамки; виждаше се, че е закован отвътре.

— Ето го — каза мистър Сатъртуейт.

Като проточи леко врат, Портър погледна нагоре.

— Хм, виждам само нещо като обезцветяване на една от рамките, нищо повече.

— Твърде близо сме — рече мистър Сатъртуейт. — Има една поляна нагоре в гората, откъдето се открива наистина добра гледка.

Той поведе майора извън Тайната градина и, като зави рязко наляво, навлезе в гората. Беше обзет от истински ентузиазъм на екскурзовод и едва забелязваше, че мъжът до него е разсеян и невнимателен.

— Разбира се, трябваше да направят друг прозорец, когато заковаха този — обясни той. — Новият гледа на юг към поляната, на която седим сега. Струва ми се, че семейство Скот са настанени във въпросната стая. Затова не исках да говоря на тази тема. Мисис Скот може да се почувства нервна, ако разбере, че спи в така наречената „обитавана от духове стая“.

— Да. Разбирам — промълви Портър.

Мистър Сатъртуейт го погледна остро и осъзна, че другият не е чул и дума от онова, което казва.

— Много интересно — рече Потър и удари с пръчката си няколко високо израснали напръстничета. После се намръщи и продължи: — Тя не трябваше да идва. Изобщо не трябваше да идва.

Хората често говореха по този начин на мистър Сатъртуейт. Като че ли беше толкова незначителен, че почти бе лишен от самоличност. Той бе просто идеалният слушател.

— Не — повтори Потър, — тя изобщо не трябваше да идва.

Мистър Сатъртуейт инстинктивно разбра, че събеседникът му не говори за мисис Скот.

— Така ли мислите? — попита той.

Потър поклати глава, като че ли предчувстваше нещо.

— Бях на онова пътуване — каза рязко той. — Отидохме тримата. Скот, аз и Айрис. Тя е прекрасна жена и невероятно добър

стрелец. — Замълча за момент. — Защо са я поканили? — сопна се той.

— От неведение — вдигна рамене мистър Сатъртуейт.

Ще има неприятности — каза майорът. — Трябва да сме нащрек... и да направим, каквото можем.

Но сигурно мисис Ставертън...

— Говоря за Скот. — Той направи пауза. — Разбирате ли, трябва да имаме предвид и мисис Скот.

Мистър Сатъртуейт я беше имал предвид през цялото време, но не сметна за необходимо да го сподели, след като събеседникът му напълно я беше забравил по време на разговора.

— Как се е запознал Скот с жена си? — попита той.

— Миналата зима в Кайро. Всичко стана много бързо. След три седмици бяха сгодени, а след шест — женени.

— Тя ми изглежда много чаровна.

— Така е, без съмнение. И той я обожава... Но това няма значение. — И майор Потър отново повтори, като използва местоимението, означаващо за него само едно лице: — По дяволите, тя не трябваше да идва...

Точно тогава стигнаха до високо затревено пространство на известно разстояние от къщата. Отново с оттенък на гордост, като екскурзовод, мистър Сатъртуейт простря ръка.

— Вижте.

Бързо се смрачаваше. Прозорецът все още се различаваше ясно и се виждаше лице на мъж с шапка с перо, притиснато към едно от стъклата.

— Странно — отбеляза Потър. — Наистина, много странно. Какво ще стане, когато стъклото се счупи някой ден?

Мистър Сатъртуейт се усмихна.

— Това е най-интересната част от историята. Стъклото, доколкото знам, е било сменяно поне единадесет пъти, може би и повече. Последният път — преди дванадесет години, когато тогавашният собственик на къщата решил да унищожи мита. Но винаги е същото. Петното отново се появява — не веднага, това обезцветяване се разпростира постепенно. Като правило продължава между един и два месеца.

За пръв път Потър показа признаци на истински интерес. Той внезапно потръпна.

— Ужасно странни неща. Няма обяснение за тях. Каква е истинската причина да заковат прозореца отвътре?

— Е, смяташе се, че стаята... носи лош късмет. Ивсхъмови живееха в нея, точно преди да се разведат. После Стекли и жена му отседнаха тук, в тази стая, когато той избяга с една танцьорка.

Потър повдигна вежди.

— Разбирам. Опасна е не за живота, а за морала.

„А сега — помисли си мистър Сатъртуейт, — в нея са семейство Скот..., чудя се...“

Те мълчаливо се насочиха към къщата. Придвижвайки се почти безшумно по меката трева, потънали в собствените си мисли, неволно станаха подслушвани.

Тъкмо заобикаляха ъгъла на живия плет, когато чуха гласа на Айрис Ставертън, който се издигаше яростен и чист от дълбините на Тайната градина.

— Ще съжаляваш, ще съжаляваш за това!

Гласът на Скот отговори тихо и несигурно, така че думите не можеха да се различат и гласът на жената се извиси отново, изричайки слова, които те щяха да си спомнят по-късно.

... Ревността! Тя тласка към Дявола! Тя е самият Дявол! Тя може да бъде подтик за ужасно убийство. Внимавай, Ричард, за бога, внимавай!

Сетне Айрис излезе от Тайната градина пред тях и зави зад ъгъла на къщата, без да ги види. Вървеше бързо, почти тичаше, като жена, обсебена и преследвана от вещици.

Мистър Сатъртуейт отново си помисли за думите на лейди Синтия. Опасна жена. За пръв път почувства бързото, неотвратимо приближаване на трагедия, която не може да бъде избегната.

Все пак вечерта се засрами от страховете си. Всичко изглеждаше нормално и приятно. Мисис Ставертън със своята безгрижна незаинтересованост не показваше никакви признаци на напрежение. Мойра Скот беше, както и преди, чаровна и спокойна. Двете жени като че ли се разбираха много добре. Самият Ричард Скот изглеждаше в приповдигнато настроение.

Най-притеснена беше мисис Ънкертън. Тя потърси опора в мистър Сатъртуейт.

— Може да ви се стори глупаво, но, кой знае защо, ме полазват тръпки. Честно да ви кажа, изпратих да повикат стъкларя, без да кажа на Нед.

— Стъкларя ли?

— За да постави ново стъкло на онзи прозорец. Нед се гордее с него. Твърди, че придава колорит на къщата. Това не ми харесва, казвам ви. Ще си сложим ново стъкло и няма да има никакви отвратителни истории, свързани с него.

— Забравяте — каза мистър Сатъртуейт, — или може би не знаете. Петното се връща.

— И така да е... — отвърна мисис Ънкертън. — Ще кажа само, че е противоестественно!

Мистър Сатъртуейт вдигна вежди, но не отговори.

— И какво, ако се появи отново? — продължи мисис Ънкертън предизвикателно. — Ние с Нед не сме толкова бедни, че да не можем да си позволим по едно ново стъкло всеки месец — или всяка седмица, ако се наложи.

Мистър Сатъртуейт не прие предизвикателството. Беше виждал твърде много неща да се пречупват и да падат пред властта на парите, за да повярва, че дори духът на един рицар може да се съпротивлява успешно. Все пак беше заинтересуван от демонстрираното от мисис Ънкертън безгрижие. Дори тя не правеше изключение от общото напрежение в атмосферата — само че го придаваше на една измислена история за призраци, а не на междуличностните сблъсъци сред гостите си.

Така се случи, че мистър Сатъртуейт дочу още една част от разговор, която хвърли светлина върху положението. Качваше се по широкото стълбище, за да си легне. Джон Потър и мисис Ставертън седяха заедно в преддверието на голямата зала. Тя говореше с леко предизвикателство в прекрасния си глас.

— Нямах и най-малка представа, че семейство Скот ще бъдат тук. Честно казано, ако знаех, нямаше да дойда. Но мога да те уверя, драги Джон, че след като вече съм тук, няма да избягам...

Мистър Сатъртуейт отмина нагоре по стълбите и престана да долавя разговора. „Чудя се... Каква ли е истината? — помисли си той.

— Дали е знаела? Чудя се... Какво ще излезе от всичко това?“

Той поклати глава.

В ясната светлина на утрото реши, че вероятно е бил малко мелодраматичен в представите си миналата вечер. Малко напрежение — да, наистина — поради обстоятелствата, но нищо повече. Хората се приспособиха. Неговото предчувствие, че приближава някаква голяма катастрофа, беше от нерви — просто нерви или може би черният дроб... Да, това беше — черният дроб. Трябваше да отиде в Карлсбад през следващите няколко седмици.

По собствена инициатива организира малка разходка вечерта, точно когато се стъмваше. Предложи на майор Потър да се качат до полянката и да видят дали мисис Ънкертън е удържала думата си и е сменила стъклото. А на себе си каза: „Упражнения, това ми трябва. Упражнения.“

Двамата мъже вървяха бавно през гората. Потър, както обикновено, бе мълчалив.

— Не мога да се освободя от чувството — започна мистър Сатъртуейт разговорчиво, — че бяхме малко глупави във фантазиите си вчера. Като очаквахме някакви неприятности, така да се каже. В крайна сметка, хората трябва да се държат прилично — да скриват чувствата си и така нататък.

— Може би — съгласи се Потър, но след минута-две добави: — Възпитаните хора.

— Искате да кажете...

— Хора, които са живели доста дълго извън цивилизацията, понякога подивяват. Деградираат. Наречете го, както искате.

Стигнаха до затревената площ. Мистър Сатъртуейт дишаше доста учестено. Никога не му бяха харесвали изкачванията.

Той погледна към прозореца. Лицето беше още там и изглеждаше по-живо от всякога.

— Виждам, че нашата домакиня се е отказала.

Потър хвърли само бегъл поглед нататък.

— Ънкертън я е отрязал твърдо, предполагам — рече безразлично той. — От онзи тип хора е, които могат да се гордеят с един заварен семеен призрак и няма да поеме риска да го прогони, когато, освен всичко друго му носи и печалба, защото е атракцията на дома. — Той замълча за една-две минути, взирайки се — не в къщата, а

в буйната растителност, от която бяха заобиколени. — Минавало ли ви е някога през ум, че цивилизацията е ужасно опасна? — попита той.

— Опасна ли? — Тази дръзка забележка шокира мистър Сатъртуейт до дъното на душата му.

— Да. Тя няма обезопасяващи клапани, разбирате ли.

Той се обърна рязко и двамата поеха по пътеката, по която бяха дошли.

— Наистина ми е доста трудно да ви разбера — каза мистър Сатъртуейт, подтичвайки със ситни стъпки, за да е в крак с огромните крачки на спътника си. — Разумните хора.

Потър се изсмя. Кратък, презрителен смях. После погледна дребния възпитан господин до себе си.

— Мислите, че говоря глупости, мистър Сатъртуейт? Но, знаете ли, има хора, които могат да ви кажат, когато се задава буря. Те го чувстват предварително във въздуха. А други хора могат да предсказват неприятностите. Сега приближава беда, мистър Сатъртуейт, голяма беда. Може да дойде във всеки момент. Може...

Той замръзна на място, сграбчвайки ръката на мистър Сатъртуейт. И в тази дълга, тиха минута се чу звукът на два изстрела, а след тях — вик. Вик на жена.

— Господи! — извика Потър. — Дойде!

Той се затича по пътеката. Мистър Сатъртуейт се опитваше да го настигне. След малко стигнаха до поляната близо до плета на Тайната градина. В същото време Ричард Скот и мистър Ънкертън дойдоха от срещуположния ъгъл на къщата. Спряха едни срещу други, отляво и отдясно на входа на Тайната градина.

— Чу се... чу се оттам — заекна Ънкертън, сочейки с трепереща ръка.

— Трябва да видим — каза Потър и ги поведе по пътя в градината. Като заобикаляше последната стена на живия плет, замръзна на място. Мистър Сатъртуейт надникна над рамото му. Силен вик се изтръгна от Ричард Скот.

В Тайната градина имаше трима души. Двама от тях лежах на тревата близо до каменната пейка, мъж и жена. Третият беше мисис Ставертън. Тя стоеше до живия плет близо падналите и се взираше в телата с ужасени очи. Държеше нещо в дясната си ръка.

— Айрис — извика Потър. — Айрис, за бога! Какво държиш в ръката си?

Тогава тя погледна надолу към ръката си. На лицето ѝ се изписа учудване и недоумение.

— Пистолет — рече тя изненадано. После, сякаш след безкрайно дълго време, но всъщност едва няколко секунди, добави: — Аз... го вдигнах.

Мистър Сатъртуейт се приближи до мястото, където Ънкертън и Скот бяха коленичили на тревата.

— Лекар... — мърмореше Скот. — Трябва ни лекар.

Но беше твърде късно за лекар. Джими Аленсън, който се беше оплакал, че гадателите на пясък увъртат за бъдещето, и Мойра Скот, на която циганката беше върнала шилинга, лежаха там потънали във вечен сън.

Ричард Скот извърши кратък оглед. Железните нерви на този човек се проявиха и в тази криза. След първия вик на болка отново бе възвърнал самообладанието си.

Той положи нежно жена си на земята.

— Изстрел отзад — отбеляза кратко той. — Куршумът е минал през нея.

После прегледа Джими Аленсън. Неговата рана беше в гърдите и куршумът беше заседнал в тялото.

Джон Потър се приближи до тях.

— Не трябва да докосваме нищо — заяви строго той. — Полицията трябва да го види точно както е сега.

— Полицията? — сепна се Ричард Скот. Очите му се осветиха с внезапен пламък, когато погледна жената, стояща до живия плет. Той направи стъпка към нея, но в същото време Джон Потър направи движение, като че ли да пресече пътя му. За момент изглеждаше, че двамата приятели се дуелират с погледи.

Потър поклати много леко глава.

— Не, Ричард — каза той. — Така изглежда, но грешиш.

Ричард Скот проговори с мъка, облизвайки сухите си устни.

— Тогава защо... тя държи това в ръката си?

И отново Айрис Ставертън промълви със същия безжизнен тон:

— Аз... го вдигнах.

— Полиция — рече Ънкертън и стана. — Трябва да повикаме полиция веднага. Може би вие ще се обадите, Скот? Някой трябва да остане тук — да, сигурен съм, че някой трябва да остане тук.

По своя тих, изискан начин мистър Сатъртуейт предложи да остане. Неговият домакин прие предложението с огромно облекчение.

— Дамите — обясни той. — Трябва да съобщя новините на дамите, на лейди Синтия и съпругата ми.

Мистър Сатъртуейт остана в Тайната градина, гледайки тялото на тази, която преди малко беше Мойра Скот.

„Горкото дете — каза си той. — Горкото дете...“

Припомни си старата фраза, че злото, сторено от хората, ги надживява. Не беше ли по някакъв начин Ричард Скот отговорен за смъртта на невинната си жена? Щяха да обесят Айрис Ставертън, предположи той, въпреки че не му се искаше да мисли за това, но съпругът не носеше ли поне част от вината? Злото, което вършат хората...

И момичето, невинното момиче, беше платило.

Погледна надолу към нея с дълбоко съжаление. Нейното дребно лице беше толкова бяло и замислено; на устните ѝ беше замръзнала полуусмивка. Разпиляната златна коса, изящното ухо. В долната му част имаше петно от кръв. Чувствайки се нещо като детектив, мистър Сатъртуейт предположи, че там е имало обица, откъсната при падането. Той проточи врат напред. Да, беше прав — на другото ѝ ухо висеше малка перлена капка.

Горкото дете, горкото дете!

— И така, сър — каза инспектор Уинкфийлд.

Бяха в библиотеката. Инспекторът, енергичен, проникателен на вид около четиридесетгодишен мъж, довършваше разследванията си. Беше разпитал повечето гости и вече имаше определено мнение по случая. Сега изслушваше майор Потър и мистър Сатъртуейт. Мистър Ънкертън седеше отпуснат в един стол, вирайки се с празен поглед в отсрещната стена.

— Както разбирам, господа — продължи инспекторът, — сте се разхождали. Връщали сте се към къщата по пътека, която заобикаля отляво така наречената Тайна градина. Така ли е?

— Точно така, инспекторе.

— Чули сте два изстрела, а после — женски писък?

— Да.

— След това сте изтичали възможно най-бързо, излезли сте от гората и сте стигнали до входа на Тайната градина. Ако някой е излязъл от градината, могъл е да го направи само през единствения вход. Живият плет е непроходим. Ако някой е изтичал от градината и е завил надясно, би срещнал мистър Ънкертън и мистър Скот. Ако е завил наляво, вие щяхте да го видите. Така ли е?

— Така е — кимна майор Потър. Беше много блед.

— Това като че ли изчерпва нещата — заключи инспекторът. — Мистър и мисис Ънкертън и лейди Синтия Дрейг са седели на поляната, мистър Скот е бил в билиардната зала, която гледа към поляната. Около шест и десет мисис Ставертън излязла от къщата, разменила една-две думи с онези, които седели там и завила зад ъгъла към Тайната градина. Две минути по-късно се чули изстрелите. Мистър Скот изскочил от къщата и заедно с мистър Ънкертън изтичали до Тайната градина. В същото време вие и мистър... ъ-ъ-ъ... Сатъртуейт сте дошли от противоположната посока. Мисис Ставертън е била в Тайната градина с пистолет в ръка, от който е било стреляно два пъти. Според мен тя е застреляла първо дамата в гръб, както е седяла на пейката. И когато капитан Аленсън е скочил към нея, го е застреляла в гърдите, докато се е приближавал. Разбирам, че е имало... по-ранна връзка между нея и мистър Ричард Скот.

— Долна лъжа — заяви Потър.

Гласът му се извиси, рязък и груб. Инспекторът не каза нищо, само поклати глава.

— Каква е нейната версия? — попита мистър Сатъртуейт.

— Тя казва, че е отишла в Тайната градина, за да остане замалко сама. Точно преди да завие зад ъгъла, чула изстрелите. Влязла през входа, видяла пистолета, който лежал в краката ѝ и го вдигнала. Никой не е минал покрай нея и не е видяла никого в градината, освен двете жертви. — Инспекторът направи пауза. — Така твърди тя и макар че я предупредих, настоява да даде показания.

— Ако тя твърди така — заяви майор Потър с все още смъртно бледо лице, — значи това е истината. Познавам Айрис Ставертън.

— Е, сър — каза инспекторът, — по-късно ще имаме много време за подробностите. Междувременно трябва да изпълня дълга си.

С рязко движение Портър се обърна към мистър Сатъртуейт.

— Не можете ли да помогнете? Направете нещо!

Мистър Сатъртуейт не можеше да не се почувства извънредно поласкан. Към него беше отправен зов за помощ — към него, най-незначителния сред хората — и то от човек като Джон Портър.

Тъкмо щеше да измърмори със съжаление отговора си, когато Томпсън, лакеят, влезе с визитна картичка върху поднос и я поднесе на господаря си с почитателно покашляне. Мистър Ънкертън все още седеше сгъшен на стола, без да взема участие в това, което ставаше около него.

— Казах на господина, че може би няма да можете да го приемете, сър — промърмори Томпсън. — Но той настоя, че има уговорка и че е много спешно.

Ънкертън взе картичката.

— Мистър Харли Куин — прочете той. — Спомням си, че искаше да ме види заради една картина. Наистина се уговорих с него, само че сега...

Но мистър Сатъртуейт вече беше поел топката.

— Мистър Харли Куин ли казахте? — извика той. — Колко необикновено! Колко необикновено, наистина! Майор Портър, вие ме попитахте дали мога да ви помогна. Мисля, че мога. Мистър Куин е мой приятел — или може би трябва да кажа познат. Забележителен човек.

— Някой криминалист-аматьор, предполагам — вметна презрително инспекторът.

— Не — възпротиви се мистър Сатъртуейт. — Изобщо не е такъв. Но има сила, почти мистериозна сила, да ви накара да осъзнаете онова, което сте видели със собствените си очи, да си изясните онова, което сте чули със собствените си уши. Нека поне го поставим в течение на случая и да видим какво ще каже.

Мистър Ънкертън хвърли бърз поглед към инспектора, който само изсумтя и погледна към тавана. Тогава домакинът кимна на Томпсън, който излезе от стаята и се върна, съпроводен от висок, слаб непознат.

— Мистър Ънкертън? — ръкува се непознатият. — Съжалявам, че ви безпокоя в такъв момент. Трябва да оставим разговора си относно картината за друг път. О! Моят приятел, мистър Сатъртуейт. Още ли сте такъв почитател на драмата, както обикновено?

Лека усмивка се плъзна за момент по устните на непознатия, докато произнасяше последните думи.

— Мистър Куин — започна мистър Сатъртуейт развълнувано, — тук се разиграва драма и точно сега сме в кулминацията ѝ. Двамата с моя приятел, майор Портър, бихме искали да чуем вашето мнение за нея.

Мистър Куин седна. Лампата с червен абажур хвърляше широка лента цветна светлина върху карираното му палто и оставяше лицето му в сянка, като че ли носеше маска.

Мистър Сатъртуейт нахвърли накратко основните щрихи на трагедията. След това замълча, очаквайки трепетно думите на оракула.

Но мистър Куин само поклати глава.

— Тъжна история — рече той. — Тъжна, потресаваща трагедия. Липсата на мотив я прави много интригуваща.

Ънкертън се взря в него.

— Вие не разбирате — каза той. — Свидетел е чул мисис Ставертън да заплашва Ричард Скот. Тя е изпитвала силна ревност от жена му. Ревността...

— Съгласен съм — кимна мистър Куин. — Ревността е като обладаване от демони. Едно и също е. Но вие не ме разбрахте. Нямах предвид убийството на мисис Скот, а това на капитан Аленсън.

— Прав сте — извика Портър, като скочи от мястото си. — Това е слабото място. Ако Айрис изобщо е искала да застреля мисис Скот, щяла е да я издебне някъде сама. Не, ние сме на погрешен път. И мисля, че виждам друго разрешение. Само тези трима души са били в Тайната градина. Фактът е безспорен. Но си представям развитието на трагедията по друг начин. Да предположим, че Джими Аленсън застрелва първо мисис Скот и после себе си. Възможно е, нали? Той изпуска пистолета, докато пада. Мисис Ставертън го намира на земята и го вдига, както самата тя твърди. Как ви се струва?

Инспекторът поклати глава.

— Не става, майор Портър. Ако капитан Аленсън беше стрелял в себе си от упор, по дрехата му щеше да има нагар.

— Може да е държал пистолета на една ръка разстояние.

— Защо да го прави? Не звучи смислено. Освен това няма мотив.

— Може би внезапно е загубил ума си — промърмори не твърде убедено Портър. Замълча отново, сетне като че ли изведнъж събра сили и предизвикателно попита: — Е, мистър Куин?

Последният поклати глава.

— Не съм магьосник. Не съм дори криминалист. Но ще ви кажа едно: вярвам в ценността на впечатленията. По време на всяка криза винаги има един момент, който се откроява сред останалите, една картина, която остава, след като всичко друго е избледняло. Мисля, че мистър Сатъртуейт трябва да е бил най-непредубеденият наблюдател сред присъстващите. Ще се опитате ли да се върнете назад, мистър Сатъртуейт и да ни разкажете за момента, който ви е направил най-силно впечатление? Когато чухте изстрелите ли беше? Или когато за пръв път видяхте труповете? А може би когато забелязахте пистолета в ръката на мисис Ставертън? Освободете ума си от всички стандартни представи за значимост и ни кажете.

Мистър Сатъртуейт съсредоточи поглед върху лицето на мистър Куин, също както някой ученик, повтарящ урок, в който не е сигурен.

— Не — изрече бавно той. — Нито един от изброените. Моментът, който винаги ще помня, е, когато по-късно стоях сам до труповете и гледах мисис Скот. Тя лежеше на една страна. Косата ѝ беше разпиляна. На нежното ѝ ухо имаше петънце кръв.

И още докато го произнасяше, разбра, че е казал нещо страшно важно.

— Кръв на ухото ѝ? Да, спомням си — каза бавно Ънкертън.

— Обицата ѝ трябва да се е откъснала, докато е падала — обясни мистър Сатъртуейт.

Но предположението му прозвуча доста неправдоподобно.

— Тя лежеше на лявата си страна — каза Портър. — Предполагам, че е било това ухо?

— Не — възрази бързо мистър Сатъртуейт. — Беше дясното ѝ ухо.

Инспекторът се прокашля.

— Намерих това в тревата — оповести той и показа на всички златна халкичка.

— Господи! Тя не може да се е разбила на парчета само от падането. По-скоро е била простреляна от куршум.

— Така е било — извика мистър Сатъртуейт. — Бил е куршум. Сигурно е било така.

— Имало е само два изстрела — каза инспекторът. — Един куршум не би могъл едновременно да закачи ухото ѝ и да я проние в гърба. И ако единият изстрел е отнесъл обичата, а вторият я е убил, не би могъл да убие също и капитан Аленсън — освен ако той не е стоял близо пред нея. Много близо с лице към нея. О, не, не дори тогава, освен ако...

— Освен ако тя не е била в прегръдките му, щяхте да кажете — допълни мистър Куин със странна усмивчица. — А защо не?

Всички се възряха един в друг. Идеята беше толкова нова — Аленсън и мисис Скот... Ънкертън изрази гласно това чувство.

— Та те едва се познаваха — промърмори той.

— Не знам — промълви замислено мистър Сатъртуейт. — Може да са се познавали по-добре, отколкото ние мислехме. Лейди Синтия каза, че той я е спасил от скука в Египет миналата зима, а вие — той се обърна към Потър, — вие ми казахте, че Ричард Скот се е запознал с жена си в Кайро миналата зима. Може наистина да са се познавали много добре...

— Като че ли не прекарваха доста време заедно — отбеляза Ънкертън.

— Не. По-скоро се избягваха. Като се замисля, сега ми изглежда почти неестествено...

Всички погледнаха мистър Куин, като че ли малко стреснати от заключенията, до които бяха достигнали така неочаквано.

Мистър Куин се изправи.

— Виждате — заключи той — какво ни донесе впечатлението на мистър Сатъртуейт. — После се обърна към Ънкертън. — Сега е ваш ред.

— Моля? Не ви разбирам.

— Бяхте много замислен, когато влязох в тази стая. Бих искал да знам точно каква мисъл ви беше обхванала. Независимо дали има някаква връзка с трагедията. Независимо дали ви изглежда... суеверна... — Мистър Ънкертън леко трепна. — Кажете ни.

— Нямам нищо против да ви кажа — отвърна Ънкертън. — Макар че няма нищо общо със случая и че вероятно ще ми се присмеете. Казвах си, че жена ми не трябваше да се меси и да сменя стъклото на онзи прозорец. Имах чувството, че това сякаш хвърли проклятие върху нас.

Той не можеше да разбере защо двамата мъже срещу него го гледаха така странно.

— Но тя още не го е сменила — обади се най-сетне мистър Сатъртуейт.

— Смени го. Човекът дойде още сутринта.

— Господи! — възкликна Портър. — Започвам да разбирам. Предполагам, че онази стая е облицована с ламперия, а не с тапети?

— Да, само че какво...

Но Портър беше изскочил от стаята. Другите го последваха. Той отиде направо горе в спалнята на Скот. Стаята бе очарователна, облицована в кремаво, с два прозореца с изглед на юг. Портър прокара ръце по ламперията на западната стена.

— Някъде има пружина. Трябва да има. А! — Чу се щракване, и една част от ламперията се отмести навътре. Откриха се мръсните стъкла на въпросния прозорец. Едното стъкло беше чисто и ново. Портър бързо се наведе, вдигна нещо и го сложи на дланта си. Беше част от щраусово перо. След това погледна мистър Куин. Той кимна.

Майорът отиде до шкафа за шапки в спалнята. В него имаше няколко шапки — шапките на покойницата. Взе една от тях — с широка периферия, украсена с големи пухкави пера — изискана излетна шапка.

Мистър Куин заговори с тих, вгълбен глас.

— Да си представим — започна той — един мъж, който по природа е страшно ревнив. Един мъж, който е отседнал тук преди години и знае тайната на пружината в ламперията. За да се развлече един ден той я отваря и поглежда Тайната градина. Тогава съзира жена си с друг мъж, явно не подозиращи, че някой може да ги види. За него вече няма съмнение какви са отношенията помежду им. Полудява от ярост. Какво да прави? Стъмва се, и той си спомня историята за петното върху стъклото. Осенява го идея. Отива до полицата и си слага шапката с пера и широка периферия. Всеки, който погледне към прозореца, би си помислил, че вижда Бдящия рицар. Така той може да

ги наблюдава безопасно и в момента, когато те се хвърлят в прегръдките си, стреля. Той е добър стрелец — прекрасен стрелец. Докато падат, стреля още веднъж — този изстрел отнася обичата. Той хвърля пистолета през прозореца в Тайната градина, хуква надолу по стълбите и излиза през билярдната зала.

Потър пристъпи към него.

— И остави вината да падне върху нея! — извика той. — Не направи нищо и ги остави да я обвинят. Защо? Защо?

— Мисля, че знам защо — каза мистър Куин. — Ще се опитам да налучкам — при мен нещата стават главно с налучкване, — че може би Ричард Скот някога е бил лудо влюбен в Айрис Ставертън — толкова лудо, че дори когато я среща години по-късно, живите въглени на ревността отново се разгарят. Бих казал, че Айрис Ставертън някога си е мислела, че може да го обикне; че е отишла на ловно пътуване с него и с още някого и че при завръщането си е била влюбена в по-достойния мъж.

— По-достойния мъж? — измърмори Потър, замаян. — Имате предвид...

— Да — потвърди мистър Куин с лека усмивка. — Имам предвид вас. — Той замълча за момент, после добави: — Ако бях на ваше място, бих отишъл при нея сега.

— Ще го направя — каза Потър.

Той се обърна и напусна стаята.

ГЛАВА III

„ЗВЪНЧЕТАТА НА КЛОУНА“

Мистър Сатъртуейт беше раздразнен. През целия ден не му вървеше. Бяха тръгнали със закъснение, вече два пъти бяха спукали гума, и най-сетне след погрешен завой се бяха загубили сред дебрите на равнината Солсбъри. Наближаваше вече осем часа, а те бяха още на около четиридесет мили от Марсуик Манър, накъдето се бяха отправили. Претърпяха и трета авария, която влоши още повече нещата.

Мистър Сатъртуейт, като някакво малко птиче с разрешена перушина, щъкаше напред-назад пред селския гараж, докато шофьорът му се съветваше на нисък глас с местния експерт.

— *Най-малко* половин час — гласеше авторитетно изреченото заключение.

— И то при късмет — уточни Мастърс, шофьорът. — По-скоро четиридесет и пет минути, ако питате мен.

— Кое е това... място, между другото? — попита сърдито мистър Сатъртуейт. Като джентълмен, зачитащ чувствата на другите, той замени с думата „място“ израза „забравена от Бога дупка“, който бе понечил да употреби.

— Къртлингтън Малет.

Мистър Сатъртуейт не се почувства много по-осведомен и все пак името му се стори някак познато. Той се огледа наоколо отчаяно. Къртлингтън Малет като че ли се състоеше от една крива улица с гараж и поща от едната страна, а от другата — три магазина, в които не бе ясно какво се продава. Но по-надолу по пътя мистър Сатъртуейт забеляза нещо, което поскърцваше и се люлееше от вятъра, и настроението му се повиши малко.

— Виждам, че тук има странноприемница — отбеляза той.

— „Звънчетата на клоуна“ — рече човекът от гаража. — Ей там.

— Ако бих могъл да предложа, сър — започна Мастърс, — защо да не я посетите? Сигурно ще ви поднесат някакво ястие, е, разбира се,

не от тези, с които сте свикнали. — Той замълча благоразумно, тъй като мистър Сатъртуейт беше свикнал с най-добрите ястия на континентални готвачи и имаше на свое разположение един *cordon bleu*^[1], на когото плащаше баснословна заплата.

— Няма да можем да продължим пътя си поне четиридесет и пет минути, сър. Сигурен съм. А вече минава осем часа. Бихте могли да се обадите на сър Джордж Фостър от странноприемницата и да го уведомяте какви са причините за забавянето ни.

— Май си въобразяваш, че можеш да уреждаш всичко, Мастърс — остро забеляза мистър Сатъртуейт.

Мастърс, който си въобразяваше точно това, почтително замълча.

Мистър Сатъртуейт, въпреки силното си желание да отхвърли всяко отправено му предложение, в такова настроение бе, все пак погледна към поклащания се знак на странноприемницата с известно вътрешно одобрение. Въпреки че апетитът му не надвишаваше този на едно птиче, той бе епикуреец, а дори и такива хора огладняват.

— „Звънчетата на клоуна“ — повтори замислено той. — Странно име за странноприемница. Не съм сигурен дали съм го чувал.

— И посетителите му са странни — осведоми ги местният човек, който се беше привел над кормилото и гласът му прозвуча приглушено и неясно.

— Странни ли? — възкликна мистър Сатъртуейт. — Какво имате предвид?

Другият като че ли сам не знаеше какво има предвид.

— Хора, които идват и си отиват. От този тип — каза той неопределено.

Мистър Сатъртуейт си помисли, че посетителите на една странноприемница, почти винаги са хора, които „идват и си отиват“. На определението явно не достигаше конкретност. Но въпреки това любопитството му се събуди. Все някак трябваше да убие четиридесет и пет минути. Дали в „Звънчетата на клоуна“ или някъде другаде — все едно.

С обичайните си ситни стъпки той тръгна надолу по улицата. Чу се далечна гръмотевица. Механикът погледна нагоре и каза на Мастърс:

— Наближава буря. Усещам я във въздуха.

— Божичко! — простена Мастърс. — А трябва да минем още четиридесет мили.

— О! — възкликна събеседникът му. — По-добре не бързайте. Няма да поискате да продължите пътя си, преди да премине бурята. Този ваш малък началник не изглежда любител на пътуването сред бури и мълнии.

— Дано го обслужат добре там — промърмори шофьорът. — Самият аз не бих се отказал от нещо за хапване.

— Бил Джоунс си го бива — каза човекът от гаража. — Кухнята му е добра.

Мистър Джоунс, широкоплещестият петдесетинагодишен съдържател на „Звънчетата на клоуна“, в този момент сияеше подкупващо пред дребничкия мистър Сатъртуейт.

— Мога да ви поднеса хубава пържола, сър, и пържени картофи, и достатъчно добро за един джентълмен сирене. Насам, сър, към трапезарията. Нямаме много посетители в момента, тъкмо си отидоха господата, които бяха тук на риболов. Скоро отново ще имаме посетители за ловния сезон. Сега тук е само един джентълмен на име Куин...

Мистър Сатъртуейт замръзна на мястото си.

— Куин? — повтори той развълнувано. — Куин ли казахте?

— Така се казва, сър. Да не би да ви е приятел?

— О, да! Да, наистина. — Тръпнещ от вълнение мистър Сатъртуейт даже и не допусна, че на света може да има и друг човек с такава име. Изобщо не се усъмни. По някакъв странен начин новината съвпаднаше с думите на човека от гаража. „Хора, които идват и си отиват...“ — много подходящо определение за мистър Куин. А и името на странноприемницата също изглеждаше много подходящо.

— Боже господи! — възкликна мистър Сатъртуейт. — Колко странно. Да се срещнем така неочаквано! Мистър Харли Куин, нали?

— Точно така, сър. Това е трапезарията, сър. А! Ето го и господина.

Висок, мургав и усмихнат, мистър Куин се надигна от масата, на която седеше, и с добре познатия глас изрече:

— О, мистър Сатъртуейт! Ето че пак се виждаме. Неочаквана среща, нали?

Мистър Сатъртуейт топло се ръкува с него.

— Радвам се. Наистина, много се радвам. Оказва се, имал съм късмет, че колата ми се повреди. Дълго ли ще останете тук?

— Само една нощ.

— Значи наистина имам късмет.

Мистър Сатъртуейт седна срещу приятеля си с лека доволна въздишка и погледна мургавото усмихнато лице срещу себе си с радостно очакване.

Събеседникът му леко поклати глава.

— Уверявам ви — каза той, — че не мога да извадя аквариум със златна рибка или заек от ръкава си.

— Жалко — отговори мистър Сатъртуейт, леко сепнат. — Да, трябва да призная, че аз като че ли съм започнал да очаквам от вас такова нещо. Приличате ми на магьосник. Ха-ха, така ви виждам. Като магьосник.

— И все пак — отбеляза мистър Куин, — вие правите изумителните фокуси, не аз.

— О — възрази припряно мистър Сатъртуейт, — но аз не мога да ги правя без вас. Липсва ми... да кажем, вдъхновение.

Мистър Куин усмихнато поклати глава.

— Думата е твърде силна. Само ви подавам нужната реплика в пиесата — това е всичко.

В този момент съдържателят на странноприемницата влезе с хляб и буца жълто масло. Докато поставяше храната на масата, блесна внезапна светкавица, последвана от гръмотевица почти над главите им.

— Страшна нощ, господа.

— В една такава нощ... — започна мистър Сатъртуейт и спря.

— Странно — каза съдържателят, — точно това се канех да кажа. В една такава нощ капитан Харуел доведе булката си вкъщи, ден преди да изчезне завинаги.

— О! — извика внезапно мистър Сатъртуейт. — Ама разбира се!

Беше си спомнил. Вече знаеше откъде му е познато името Къртлингтън Малет. Преди три месеца беше изчел всички подробности за невероятното изчезване на капитан Ричард Харуел. Както и другите читатели на вестниците в цяла Великобритания, и той се беше озадачавал от подробностите около изчезването, и, също като всеки друг британец, беше съставял свои собствени хипотези.

— Разбира се — повтори той. — Точно в Къртлингтън Малет се беше случило.

— Той беше отседнал при мен по време на лова миналата зима — заяви съдържателят. — О, добре го познавах. Симпатичен млад джентълмен, който като че ли нямаше никакви грижи. Смятам, че е бил убит. Колко пъти ги виждах да се прибират на конете си вкъщи, двамата с мис Льо Куто. Всички в селото говореха, че ще излезе нещо от връзката им и точно така стана. Тя бе много красива млада дама и хората тук я одобряваха, макар да бе чужденка — канадка. О, тук има някаква тъмна история. Никога няма да разберем какво точно се е случило. Но това наистина я съсипа. Сигурно знаете, че тя продаде къщата и замина зад граница. Не можа да понесе всички да я сочат с пръст, макар че нямаше никаква вина, горкото момиче! Тъмна история. Това мога да кажа.

Той поклати глава, после, като си спомни внезапно за задълженията си, излезе забързано от стаята.

— Тъмна история — повтори тихо мистър Куин.

Тонът му подежда предизвикателно на мистър Сатъртуейт.

— Да не би да смятате, че можем да разрешим загадката, която и Скотланд Ярд не успя да разкрие? — попита остро той.

Събеседникът му направи характерен жест.

— Защо не? Минало е време. Три месеца. Има разлика.

— Странна е тази ваша идея — бавно каза мистър Сатъртуейт, — че след време нещата се виждат по-добре, отколкото в момента на събитието.

— Колкото повече време е минало, толкова повече нещата идват на мястото си. Виждат се истинските връзки между тях.

Възцари се мълчание, което продължи няколко минути.

— Не съм сигурен — започна колебливо мистър Сатъртуейт, — дали още си спомням ясно фактите.

— Мисля, че си спомняте — възрази тихо мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт нямаше нужда от повече окуражаване. Неговата основна роля в живота беше да слуша и да наблюдава. Само в компанията на мистър Куин той беше в обратната позиция. Тук мистър Куин беше внимателният слушател, а мистър Сатъртуейт заемаше центъра на сцената.

— Преди малко повече от година — започна той — имението Ашли Грейндж стана собственост на мис Блинър Льо Куто. Красива стара къща, но е била пренебрегвана и изоставена празна дълги години. Не би могло да се намери по-добра стопанка. Мис Льо Куто е от френска Канада. Нейните предци били емигранти от Френската революция и ѝ оставили в наследство колекция от почти безценни френски реликви и антики. Тя продължила да колекционира. Имаше много добър и строг вкус. До такава степен, че, когато след трагедията реши да продаде Ашли Грейндж с всичко, което беше в него, мистър Сайеръс Дж. Брадбърн, американски милионер, не се поколеба да плати фантастичната цена от шестдесет хиляди лири за имението. — Мистър Сатъртуейт замълча. — Споменавам тези неща — продължи той с извинителен тон, — не защото имат отношение към случая. Строго погледнато те нямат, а за да предам атмосферата. Атмосферата около младата мисис Харуел.

— Атмосферата винаги е много важна — кимна със сериозен вид мистър Куин.

— Така добиваме обща представа за това момиче — продължи събеседникът му. — Едва двадесет и три годишна, мургава, красива, добре сложена. В нея няма нищо грубовато или незавършено. И богата, не бива да го забравяме. Тя била сираче. Мисис Сейнт Клеър, дама с неоспорим произход и социално положение, живеела с нея като дойка. Но Елинър Льо Куто напълно разполагала със състоянието си. И разбира се не липсвали ловци на зестри. Поне дузина безпарични млади мъже се навъртали около нея по всякакви поводи — по време на лов, в балната зала — където и да отидела. Говорело се, че младият лорд Лекън, най-изгодната партия в областта, ѝ предложил брак, но тя не приела. Сърцето ѝ останало свободно, докато не се появил капитан Ричард Харуел. Капитанът отседнал в местната странноприемница за ловния сезон. Бил прекрасен ездач. Симпатичен, весел и сърцат младеж. Спомняте ли си старата поговорка, мистър Куин? „Щастливото ухажване не трае дълго.“ Е, макар и банално, оказало се вярно, поне отчасти. Не минали и два месеца, и Ричард Харуел и Елинър Льо Куто се сгодили. Сватбата последвала три месеца покъсно. Щастливата двойка заминала на сватбено пътешествие за две седмици в чужбина и после се завърнала, за да се установи в Ашли Грейндж. Нашият домакин току-що ни разказа, че в една бурна нощ

като тази те се върнали у дома. Чудя се, дали това е било някакво знамение? Кой може да каже? Но, така или иначе, рано на следващата сутрин, около седем и половина, капитан Харуел бил забелязан да се разхожда в градината с един от градинарите — Джон Матиас. Бил без шапка и си подсвирквал. Можем да го смятаме за признак на добро настроение, на безметежно щастие. И все пак, доколкото знаем, от този момент нататък никой не е виждал капитан Ричард Харуел.

Мистър Сатъртуейт направи пауза, изпълнен с приятно съзнание за драматичността на момента. Възхитеният поглед на мистър Куин му отдаде признанието, от което имаше нужда и той продължи:

— Изчезването му развълнувало всички, защото било необяснимо. На следващия ден разстроената съпруга се обадила в полицията. Както знаете, те не успели да разрешат загадката.

— Предполагам, че е имало хипотези? — попита мистър Куин.

— О! Не липсват такива, уверявам ви. Хипотеза номер едно гласи, че капитан Харуел е бил убит. Но ако е така, къде е трупът? Едва ли би могъл да се изпари. И, освен това, какъв е мотивът? Доколкото е известно, капитан Харуел нямал нито един враг на този свят.

Той рязко спря, като че ли обзет от несигурност. Мистър Куин се наведе напред.

— Имате предвид — предположи той — младия Стивън Грант.

— Наистина — призна мистър Сатъртуейт. — Стивън Грант, ако правилно си спомням, се е грижел за конете на капитан Харуел и е бил уволнен от господаря си за някакво дребно провинение. На сутринта след завръщането на младата двойка, много рано, Стивън Грант бил забелязан в околностите на Ашли Грейндж и не могъл да даде убедително обяснение за присъствието си там. Бил задържан от полицията във връзка с изчезването на капитан Харуел, но срещу него нямало доказателства и впоследствие бил освободен. Наистина, може да се предположи, че той е имал зъб на капитан Харуел заради строгото наказание, но като мотив това определено е твърде недостатъчно. Предполагам, че полицията просто се е чувствала длъжна да покаже, че предприема нещо. Така че, както казах, капитан Харуел нямал врагове на този свят.

— Доколкото било известно — допълни замислено мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт кимна в знак на съгласие.

— Стигаме до това какво, в крайна сметка, изобщо е известно за капитан Харуел? Когато полицията разровила неговото минало, се сблъскала с твърде оскъден материал. Кой е Ричард Харуел? Откъде е дошъл? Сякаш се появил като гръм от ясно небе. Бил прекрасен ездач и сравнително заможен. Никой в Къртлингтън Малет не си направил труда да научи нещо повече за него. Мис Льо Куто нямала родители или настойници, които да проучат положението и изгледите за бъдещето на годеника ѝ. Тя била господарка сама на себе си. По тази точка теорията на полицията била твърде определена. Богато момиче и дързък натрапник. Старата позната история! Но не било точно така. Мис Льо Куто наистина нямала родители или настойници, но имала прекрасна фирма от адвокати в Лондон, която защитавала интересите ѝ. Техните показания задълбочават мистерията още повече. Елинър Льо Куто пожелала да прехвърли една сума на името на бъдещия си съпруг, но той отказал. Заявил, че той самият също е заможен. Доказано било убедително, че Харуел никога не е взел и пени от парите на съпругата си. Нейното състояние останало недокоснато. Така че явно не е бил обикновен мошеник, но дали пък не е преследвал изкусно по-далечна цел? Дали не се е канел да я шантажира в бъдеще, в случай че някога Елинър Харуел пожелае да се омъжи за друг? Трябва да призная, че нещо подобно ми минаваше през ум. Винаги ми се е струвало, че това е най-правдоподобното обяснение — до тази вечер.

Мистър Куин се наведе напред подканващо.

— До тази вечер ли?

— Да. Тази хипотеза вече не ме задоволява. Как е успял да изчезне така внезапно и безследно в този ранен час, когато всички работници отиват на работа? При това гологлав.

— Няма съмнение по последната точка, тъй като градинарят го е видял, нали?

— Да, градинарят, Джон Матиас. Дали пък оттук няма да изскочи нещо?

— Полицията не би го пропуснала — отбеляза мистър Куин.

— Разпитвали са го подробно. Той нито веднъж не се поколебал в твърдението си. Излязъл от къщичката си в седем, за да отскочи до парниците и се върнал, в осем без двадесет. Прислужниците в къщата са чули предната врата да се хлопва около седем и петнадесет. Това

указва времето, когато капитан Харуел е напуснал къщата. О, знам какво си мислите...

— Наистина ли? — поинтересува се мистър Куин.

— Или поне допускам. Достатъчно време за Матиас, за да свърши с господаря си. Но защо, защо? И ако е така, къде е скрил трупа?

Съдържателят влезе, понесъл голямо блюдо.

— Съжалявам, че ви накарах да чакате, господа.

Постави на масата огромна пържола, а до нея — съд, препълнен с хрупкави златисти картофи. Ароматът, носещ се от блюдата погъделичка обонянието на мистър Сатъртуейт. Почувства се по-добре.

— Чудесна вечеря — зарадва се той. — Направо чудесна. Тъкмо обсъждахме изчезването на капитан Харуел. Какво стана с градинаря, Матиас?

— Премести се в Есекс, мисля. Не пожела да остане тук. Някои хора го гледаха накриво, нали знаете. Макар че според мен той няма нищо общо.

Мистър Сатъртуейт си отреза от пържолата. Мистър Куин последва примера му. Съдържателят като че ли нямаше нищо, против да поостане и да си побъбри с тях. Мистър Сатъртуейт не възразяваше.

— Този Матиас — започна той. — Какъв човек беше?

— На средна възраст. Трябва да е бил силен някога, но тогава беше изгърбен и скован от ревматизъм. Много тежко заболяване, често го мъчеше и не го биваше за никаква работа. Според мен мис Елинър го държеше от добрина. Едва ли е бил много полезен като градинар, макар че жена му вършеше добра работа в къщата. Готвеше и помагаше в домакинството.

— Каква жена беше тя? — попита бързо мистър Сатъртуейт.

Отговорът на съдържателя го разочарова.

— Най-обикновена. На средна възраст, една строга такава. Освен това глуха. Не че ги познавах особено добре. Бяха само от месец тук, когато това се случи. Но казват, че на времето е бил рядко добър градинар. Мис Елинър имала чудесни препоръки за него.

— Тя интересува ли се от градинарство? — попита тихо мистър Куин.

— Не, не бих казал, поне не като някои от дамите тук, които плащат луди пари на градинарите и прекарват цялото си време, пълзейки на колене. На това му викам глупост. Разбирате ли, мис Льо Куто не идваше тук често, освен за лова през зимата. През останалото време беше в Лондон и там, по чужбинските курорти, където, казват, французойките не смеят да се потопят във водата по-нагоре от пръстите на краката си, за да не си развалят костюмите. Поне така съм чувал.

Мистър Сатъртуейт се усмихна.

— Нямах ли... ъъ... някаква жена около капитан Харуел? — попита той.

Въпреки че първата му хипотеза беше разклатена, той не се отказваше от идеята си.

Мистър Уилям Джоунс поклати глава.

— Нямах нищо такова. Не съм чувал. Това си е мрачна загадка.

— А вашето обяснение? Вие какво мислите? — настоя мистър Сатъртуейт.

— Аз ли какво мисля?

— Да.

— Не знам какво да мисля. Смятам, че е бил убит, но от кого — не мога да кажа. Господа, ще ви поднеса сиренето.

Излезе от стаята, изнасяйки празните съдове. Бурята, която беше поутихнала, изведнъж избухна с удвоена мощ. Назъбена светкавица, последвана непосредствено от силен гръм, накара мистър Сатъртуейт да подскочи. Преди да утихне последният отзвук на гръмотевицата, в стаята влезе младо момиче, което носеше обещаното сирене.

Тя беше висока, мургава и хубава, макар и малко намусена. Приликата ѝ със съдържателя на „Звънчетата на клоуна“ беше достатъчна, за да стане ясно, че му е дъщеря.

— Добър вечер, Мери — поздрави я мистър Куин. — Бурна нощ.

Тя кимна и измърмори:

— Мразя тези бурни нощи.

— От бурите ли се страхувате? — попита мило мистър Сатъртуейт.

— Да се страхувам от бури? Не и аз! От малко неща се страхувам на този свят. Но бурята ги отприщва. И започват да говорят — все едно и също, като папагали. Татко винаги започва пръв. „Напомня ми за

нощта, когато бедният капитан Харуел...“ И така нататък, и така нататък. Какъв смисъл има? Не могат ли просто да забравят?

— Такива неща се забравят едва, когато се изяснят — отбеляза мистър Куин.

— Но това не е ли ясно? Ами ако той просто е пожелал да изчезне? Тези изтънчени господа го правят понякога.

— Смятате, че е изчезнал по своя воля?

— А защо не? В това има повече смисъл, отколкото в предположението, че добросърдечен човек като Стивън Грант го е убил. За какво да го убива, бих искала да знам? Стивън си е пийнал малко повече един ден, поразвързал си езика пред него и бил изхвърлен. Но какво от това? Намерил си е друга, не по-лоша работа. Нима може да е причина за хладнокръвно убийство?

— Но нали полицията е била напълно убедена в неговата невинност? — намеси се мистър Сатъртуейт.

— Полицията! Какво значение има полицията! Когато Стивън влезе в бара вечер, всички го гледат враждебно. Те всъщност не вярват, че той е убил Харуел, но не са напълно сигурни. Затова го гледат под око и стоят настрана. Мислите ли, че е приятно хората да се отдръпват от теб, като че ли си различен с нещо от останалите? Защо татко не иска и да чуе за нашата женитба със Стивън? „Можеш да си намериш по-добра партия, моето момиче. Нямам нищо против Стивън, но... е, не се знае!“ — Тя замълча, дишайки неравно от вълнение. — Това е жестоко! Жестоко е! — избухна тя. — Стивън?! Та той и на мравката път прави! А през целия му живот ще има хора, които ще мислят, че го е сторил. Това го кара да се затваря в себе си и да не вярва на никого. Не предполагам — сигурна съм. И колкото по-особено се държи той, толкова повече хората ще си мислят, че нещо не е наред.

Тя замълча отново. Погледът ѝ се спря върху лицето на мистър Куин, като че ли нещо в него беше предизвикало нейното избухване.

— Нищо ли не може да се направи? — попита мистър Сатъртуейт.

Наистина бе разстроен. Тази история като че ли беше предопределена. Тъкмо защото доказателствата срещу Стивън Грант бяха неясни и недостатъчни, опровергаването им ставаше още по-трудно.

Девојката се обърна към него.

— Само истината може да му помогне — извика тя. — Само ако капитан Харуел можеше да се намери, да се върне... Ако можеше да се разбере какво наистина се е случило...

Чу се звук, който силно напомняше ридание и тя бързо излезе от стаята.

— Хубаво момиче — отбеляза мистър Сатъртуейт. — Колко тъжна история. Бих искал... много бих искал да можем да направим нещо.

Неговото нежно сърце беше смутено.

— Правим, каквото можем — каза мистър Куин. — Все още има половин час, преди да сте готов да тръгнете.

— Да не би да смятате, че можем да стигнем до истината така — само като разговаряме?

— Вие сте видели доста от живота — отговори сериозно мистър Куин. — Повече от много други хора.

— Животът отмина покрай мен — възрази горчиво мистър Сатъртуейт.

— Но е изострил погледа ви. Там, където другите са слепи, вие виждате.

— Така е — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Прекрасен наблюдател съм.

Той доволно се поизпъчи. Моментната горчивина беше преминала.

— Според мен — обади се той след една-две минути, — за да стигнем до причината на нещо, трябва да проучим последиците.

— Чудесно — одобри мистър Куин.

— Последствието в този случай е, че мис Льо Куто — искам да кажа, мисис Харуел — е омъжена и все пак неомъжена. Тя не е свободна. Не може да се омъжи отново. Както и да гледаме на въпроса, Ричард Харуел е странна фигура. Човек, появил се от нищото, с мистериозно минало.

— Съгласен съм — кимна мистър Куин. — Виждате онова, което всички виждат, което не може да бъде пропуснато: капитан Харуел в лъча на прожектора като подозрителна фигура.

Мистър Сатъртуейт го погледна със съмнение. Думите като че ли извикваха малко по-различна картина в ума му.

— Проучихме следствието — каза той. — Или, да го наречем така, резултата. Сега можем да преминем към...

Мистър Куин го прекъсна.

— Не засегнахте резултата откъм строго материалната му страна.

— Прав сте — съгласи се мистър Сатъртуейт след моментен размисъл. — Проучването трябва да се прави изчерпателно. Резултатът от трагедията е, че мисис Харуел е омъжена и все пак неомъжена, и няма право на нов брак. Че мистър Сайръс Брадбърн е купил Ашли Грейндж и цялото му обзавеждане за... шестдесет хиляди лири ли бяха? И че някой в Есекс е наел Джон Матиас за градинар. При все това ние не подозираме този „някой в Есекс“ или мистър Сайръс Брадбърн, че имат пръст в изчезването на капитан Харуел.

— Ставате саркастичен — забеляза мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт му хвърли остър поглед.

— Но сигурно сте съгласен, че...

— О, съгласен съм — каза мистър Куин. — Идеята е абсурдна. Какво следва?

— Да си представим, че се връщаме във фаталния ден. Да кажем, че изчезването е станало тази сутрин.

— Не, не — усмихна се мистър Куин. — Тъй като, поне във въображението си, имаме власт над времето, нека го обърнем в другата посока. Да кажем, че изчезването на капитан Харуел е било преди сто години. Че ние сме в две хиляди и двадесет и пета година и се връщаме назад.

— Странен човек сте вие — каза тихо мистър Сатъртуейт. — Вярвате в миналото, а не в настоящето. Защо?

— Преди малко използвахте думата „атмосфера“. В настоящето няма атмосфера.

— Вероятно е така — съгласи се замислено мистър Сатъртуейт. — Да, така е. Настоящото като че ли е... ограничено.

— Хубаво определение — отбеляза мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт направи малък смешен поклон.

— Твърде любезен сте.

— Да вземем... не, не настоящата година, би било твърде трудно, но, да кажем, миналата година — продължи събеседникът му. — Обобщете я вместо мен. Вие, който имате дарбата да говорите гладко.

Мистър Сатъртуейт помисли за момент. Държеше на репутацията си.

— Преди сто години е бил векът на пудрата и кръпките — каза той. — Можем ли да кажем, че 1924 беше векът на кръстословиците и обирите?

— Прекрасно — одобри мистър Куин. — Имате предвид в национален план, а не в международен, предполагам?

— Колкото до кръстословиците, трябва да призная, че не знам — отговори мистър Сатъртуейт. — Но обирите бяха доста разпространени в Европа. Спомняте ли си онази серия от нашумели кражби от френски замъци? Заключение бе, че сам човек не би могъл да ги извърши. Най-невероятни номера трябва да са били използвани, за да се проникне в сградите. Според една хипотеза била замесена трупа акробати — Клондините. Веднъж гледах тяхно представление — наистина майсторска работа. Майка, син и дъщеря. Изчезнаха от сцената по доста тайнствен начин. Но ние се отдалечаваме от темата.

— Не много далеч — отбеляза мистър Куин. — Само през Ламанша.

— Където францужойките не искат да си мокрят пръстите на краката, според нашия любезен домакин — каза със смях мистър Сатъртуейт.

Последвалата пауза изглеждаше някак важна.

— Защо е изчезнал? — възкликна мистър Сатъртуейт. — Защо? Това е невероятно, като някакъв ловък номер.

— Да — съгласи се мистър Куин. — Ловък номер. Това е точното описание. Отново атмосфера, нали разбирате. И къде е същността на ловките номера?

— Бързината на ръката лъже окото — изрецитира мистър Сатъртуейт гладко!

— Това е всичко, нали? Да бъде излъгано окото. Понякога от бърза ръка, понякога — с други средства. Има много начини — пистолетен изстрел, махване с червена кърпичка — нещо, което изглежда важно, но всъщност не е. Окото се отклонява от същността, уловено от някакво зрелищно действие, което не означава нищо, съвсем нищо.

Мистър Сатъртуейт се наведе напред с блеснали очи.

— Тук има нещо. Това е идея. — И продължи тихо: — Пистолетният изстрел. Кой е пистолетният изстрел във фокуса, който обсъждаме? Кой е зрелищният момент, който завладява въображението?

Той рязко си пое дъх.

— Изчезването — промълви мистър Сатъртуейт. — Ако липсва този факт, нищо няма да остане.

— Нищо ли? Ами ако нещата вървяха по същия начин без това драматично събитие?

— Искате да кажете... ако предположим, че мис Льо Куто все пак продаде Ашли Грейндж и заmine без причина?

— Да.

— А защо не? Би предизвикало приказки, предполагам, и много хора щяха да се заинтересуват от цената на всичко, съдържащо се... О, почакайте! — Той замълча за момент, после продължи: — Прав сте. Твърде ярка светлина от прожекторите е насочена върху капитан Харуел. Заради това тя остава в сянка. *Мис Льо Куто!* Всички питат: „Кой е този капитан Харуел? Откъде е дошъл?“ И тъй като тя е засегнатата страна, никой не прави разследвания за нея. Дали наистина е канадка? Дали онези прекрасни предмети наистина са били наследени? Бяхте прав, че не сме се отклонили далеч от темата — само през Ламанша. Така нареченото наследство е било откраднато от френски замъци. По-голямата част от него се състои от ценни предмети на изкуството, които трудно могат да се продадат незабелязано. Тя купува къщата — вероятно за дребна сума. Установява се в нея и плаща добри пари на една английска дама с безукорна репутация, за да ѝ бъде настойница. После идва *той*. Планът е разработен предварително. Сватбата, изчезването и чудото за три дни! Какво по-естествено от това една жена с разбито сърце да иска да продаде всичко, което ѝ напомня за отминалото ѝ щастие? Американецът е колекционер, вещите са автентични и красиви, някои от тях — безценни. Той прави предложение, тя го приема. Напуска този край, тъжна и безутешна. Големият удар е успешен. Окото на публиката е измамено от бързината на ръката и от зрелищния номер. — Мистър Сатъртуейт замълча, порозовял от удоволствие. — Но, ако не бяхте вие, никога нямаше да го проумея — каза той с внезапна скромност. — Вие имате много особено въздействие върху мен. Човек

толкова често казва някои неща, без дори да разбира какво всъщност означават. Вие умеете да му ги посочвате. Но все пак не ми е напълно ясно. Трябва да е било много трудно за Харуел да изчезне по този начин. В крайна сметка полицията в цяла Англия го е търсела. Най-просто би било да остане скрит в Грейндж — промърмори мистър Сатъртуейт. — Ако е можел да го уреди.

— Мисля, че е бил много близо до Грейндж — каза мистър Куин.

Неговият многозначителен поглед не убягна на мистър Сатъртуейт.

— Къщичката на Матиас? — възкликна той. — Но полицията сигурно я е претърсила?

— И вероятно неведнъж — допълни мистър Куин.

— Матиас — промълви мистър Сатъртуейт, намръщен.

— И мисис Матиас — напомни мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт се взираше напрегнато в него.

— Ако тази банда наистина са били Клондините — каза той замечтано, — то те са били трима. Двамата млади са Харуел и Елинър Льо Куто. А майката — мисис Матиас ли е била? Но в такъв случай...

— Матиас страдал от ревматизъм, нали? — невинно вмъкна мистър Куин.

— О... извика мистър Сатъртуейт. — Схванах го. Но би ли могло да се извърши? Мисля, че да. Слушайте. Матиас е бил там един месец. През това време Харуел и Елинър са били две седмици на сватбено пътешествие. Двете седмици преди сватбата те вероятно са били в града. Един добър актьор би могъл да изиграе ролите на Харуел и Матиас. Когато Харуел е бил в Къртлингтън Малет, Матиас удобно е бил повалян от ревматизма си, а мисис Матиас е поддържала заблудата. Нейната роля е била много необходима. Без нея някой би могъл да заподозре истината. Както казвате, Харуел се е скрил в къщата на Матиас. Той е бил Матиас. Когато най-сетне планът е бил осъществен, а Ашли Грейндж — продаден, той и жена му заявили, че купуват къща в Есекс. Сбогом на Джон Матиас и жена му — завинаги.

На вратата на трапезарията се почука и Мастърс влезе.

— Колата е отвън, сър — съобщи той.

Мистър Сатъртуейт стана. Последва го и мистър Куин, който се приближи до прозореца и дръпна завесите. В стаята нахлу лунна светлина.

— Бурята е свършила — забеляза той.

Мистър Сатъртуейт си слагаше ръкавиците.

— Другата седмица ще вечерям с комисаря — каза той важно.

— Ще изложи хипотезата си пред него.

— Няма да е трудно да се докаже или обори — отбеляза мистър Куин. — Едно сравняване на предметите в Ашли Грейндж със списък, предоставен от френската полиция...

— Точно така — потвърди мистър Сатъртуейт. — Много лош късмет за мистър Брадбърн, но...

— Вярвам, че той ще преживее загубата — успокои го мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт му подаде ръка.

— Довиждане. Не мога да ви опиша колко съм щастлив от тази неочаквана среща. Утре ли казахте, че заминавате?

— Може би още тази нощ. Моята работа тук е свършена, нали разбирате, аз просто идвам и си отивам.

Мистър Сатъртуейт си спомни, че беше чул същите думи по-рано тази вечер. Твърде любопитно.

Излезе при колата и чакащия Мастърс. През отворената към бара врата долетя гласът на съдържателя, плътен и самодоволен.

— Тъмна история — казваше той. — Тъмна история и това си е.

Той не използва думата „загадъчна“. Неговото определение бе с доста по-различен смисъл. Мистър Уилям Джоунс беше изискан човек, който подбираше прилагателните според компанията си. Компанията в бара харесваше цветистите прилагателни.

Мистър Сатъртуейт се настани удобно в просторната лимузина. Беше изпълнен с триумф. Видя младата Мери да излиза на стъпалата и да застава под скърцащия знак на странноприемницата.

„Тя няма представа — каза си мистър Сатъртуейт. — Няма представа какво смятам да направя!“

Табелката на „Звънчетата на клоуна“ леко се поклащаше от вятъра.

[1] отличен готвач (фр.). — Б.р. ↑

ГЛАВА IV

НЕБЕСНО ЗНАМЕНИЕ

Съдията бе към края на речта си пред съдебните заседатели.

— Господа, почти изчерпах онова, което исках да ви кажа. Вземете предвид доказателствата и се произнесете дали случаят е изяснен дотолкова, че можете да признаете този човек за виновен в убийството на Вивиан Барнаби. Чухте показанията на слугите за онзи момент, в който е проехтял изстрелът. Те всички са единодушни по този въпрос. Видяхте писмото, написано от Вивиан Барнаби до обвиняемия сутринта на същия този ден, петък, 13 септември — писмо, което защитата не се опита да оспори. Чухте показанията, че задържаният отначало отричал, че е бил в Диъринг Хил, а по-късно, след като полицията представила доказателства, признал, че е бил там. Имайте предвид този факт, когато правите заключенията си. В този случай липсват преки доказателства. Сами трябва да установите мотива, начина на извършване на престъплението, както и вероятността да е извършено от друг. Твърдението на защитата е, че някакво непознато лице е влязло в музикалния салон, след като обвиняемият го е напуснал, и е застреляло Вивиан Барнаби с пушката, която, по странна разсеяност, обвиняемият е забравил там. Чухте версията на обвиняемия относно причината, която е забавила с половин час прибирането му вкъщи. Ако версията на обвиняемия ви се струва неправдоподобна и сте убедени, извън всякакво съмнение, че в петък, 13 септември, обвиняемият е прострелял отблизо с пушката си Вивиан Барнаби в главата, с цел да я убие, тогава, господа, вашата присъда трябва да бъде „виновен“. Ако, от друга страна, имате някакви основателни съмнения, ваш дълг е да оправдаете задържания. Сега ще ви помоля да се оттеглите в стаята си, да се посъветвате и да ме уведомите, когато стигнете до заключение.

Съдебните заседатели отсъстваха по-малко от половин час. Те се върнаха с присъдата, която за всички изглеждаше предрешена — „виновен“.

Като я чу, мистър Сатъртуейт напусна съда с намръщено и замислено лице.

Обикновените съдебни процеси за убийство не го привличаха. Беше твърде изискан, за да се интересува от отблъскващите подробности на повечето престъпления. Но случаят Уайлд бе различен. Младият Мартин Уайлд беше човек, който изцяло отговаряше на определението „джентълмен“, а жертвата, младата съпруга на Джордж Барнаби, беше негова лична позната.

Мислеше си за всичко това, докато вървеше по улица Холборн. Полута из някакви тесни улички по посока на Сохо. На една от тях имаше малък ресторант, познат на малцина избраници, сред които бе и той. Не беше евтин — напротив, беше много скъп, тъй като обслужваше изключително изтънчения вкус на разглезените ценители. Вътре бе тихо. Не бе допуснато спокойната атмосфера да бъде нарушена от някакъв джаз. Беше доста тъмно и келнерите изникваха с тихи стъпки от здрача, понесли сребърни блюда, като че ли извършват някакъв свещен ритуал. Ресторантът се казваше „Арлекино“.

Все още замислен, мистър Сатъртуейт влезе в „Арлекино“ и потърси любимата си маса, закътана в един далечен ъгъл. Поради падащия здрач не забеляза, преди да се е приближил, че тя вече е заета от висок мургав мъж, чието лице беше в сянка, а странната игра на сенките от цветното стъкло на прозореца превръщаше скромното му облекло в нещо като пъстър костюм на шут.

Мистър Сатъртуейт понечи да му обърне гръб, но точно в този момент непознатият направи леко движение и той го позна.

— Боже Господи! — възкликна мистър Сатъртуейт, който имаше слабост към старомодните изрази. — Та това е мистър Куин!

Три пъти вече беше срещал мистър Куин и всеки път срещата им бе при странни обстоятелства и водеше до необичайни резултати. Загадъчна личност беше този мистър Куин, умееше да показва на хората неща, които винаги са знаели, но в съвършено различна светлина.

Изведнъж мистър Сатъртуейт се почувства развълнуван, приятно развълнуван. Неговата роля беше тази на зрителя и това му беше известно, но понякога в компанията на мистър Куин той имаше чувството, че е актьор, и при това в една от главните роли.

— Много ми е приятно — каза той, сияещ с всички бръчици на суховатото си лице. — Наистина много ми е приятно. Надявам се, че нямате нищо против да се присъединя към вас?

— Бих се радвал — отвърна мистър Куин. — Както виждате, все още не съм започнал вечерята си.

Един учтив главен келнер изплува от сенките. Мистър Сатъртуейт, както подхожда на човек с изискан вкус, се посвети изцяло на избора. След няколко минути главният келнер с лека одобрителна усмивка се отдалечи и един млад помощник започна свещенодействията си. Мистър Сатъртуейт се обърна към мистър Куин.

— Идвам от Олд Бейли — започна той. — Тъжна работа, бих казал.

— Признаха ли го за виновен? — попита мистър Куин.

— Да. Съдебните заседатели се съвещаваха само половин час.

Мистър Куин кимна.

— Неизбежен резултат при тези доказателства — отбеляза той.

— И все пак... — започна мистър Сатъртуейт и замълча.

Мистър Куин довърши изречението вместо него.

— И все пак вие сте на страната на обвиняемия? Това ли щяхте да кажете?

— Като че ли да. Мартин Уайлд е приятен младеж. Трудно е да се повярва такова нещо за него. Но в последно време много приятни младежи се оказват особено отблъскващи и хладнокръвни убийци.

— Твърде много — съгласи се тихо мистър Куин.

— Моля? — попита мистър Сатъртуейт, леко озадачен.

— Твърде много, за да бъде и Мартин Уайлд от тях. Още от началото имаше тенденция да се разглежда неговият случай просто като още един от серията еднотипни престъпления: мъж, който се опитва да се освободи от една жена, за да се ожени за друга.

— Е — възрази колебливо мистър Сатъртуейт. — Според доказателствата...

— О! — прекъсна го бързо мистър Куин. — Като че ли не съм се запознал с всички доказателства!

Мистър Сатъртуейт внезапно възвърна самоувереността си. Почувства внезапен прилив на сили. Изкушаваше се да се изяви драматично.

— Нека се опитам да ви представя случая. Познавах семейство Барнаби, нали разбирате. Наясно съм с особените обстоятелства. С мен ще можете да надникнете зад сцената, да погледнете събитията отвътре.

Мистър Куин се надвеси над масата и окуражително му се усмихна.

— Ако изобщо някой може да ми изясни нещата, това сте вие, мистър Сатъртуейт — промърмори той.

Мистър Сатъртуейт сграбчи с двете си ръце масата. Почувства се с приповдигнат дух, готов да надмине себе си. В момента той беше просто артист — артист, чието изразно средство бяха думите.

Бързо, с няколко широки щрихи, той нахвърли картината на живота в Диъринг Хил. Сър Джордж Барнаби, възрастен господин и голям скъперник. Човек, който постоянно се суети за дреболии. Човек, който навива всичките си часовници в петък следобед, който плаща сметките си всеки вторник сутринта и който всяка вечер проверява дали вратата е заключена. Педантичен човек.

От сър Джордж той се прехвърли върху лейди Барнаби. Представи нещата в по-меки краски, но с не по-слаба увереност. Беше я виждал само веднъж, но впечатлението му от нея беше ярко и трайно. Сияйно създание и трогателно млада. Дете в капан, така я описа той.

— Тя го мразеше, разбирате ли? Омъжила се за него, преди да разбере какво прави. А сега...

Била отчаяна. Не знаела към кого да се обърне. Нямала собствени пари и била напълно зависима от по-възрастния си съпруг. Но все пак бе дръзко създание, още несигурна в собствените си сили, с красота, която беше повече обещание, отколкото реалност. И била алчна. Мистър Сатъртуейт определено го беше забелязал. Заедно с дързостта си тя притежаваше и алчност, която я караше да се вкопчва в живота.

— Не познавах Мартин Уайлд — продължи мистър Сатъртуейт. — Но бях чувал за него. Живее на по-малко от миля. Занимава се с фермерство. А тя също се интересуваше от фермерство — или се преструваше. Ако питате мен, преструваше се. Мисля, че виждаше в него единствения си път за бягство и се вкопчи алчно в него, както би направило някое дете. Това можеше да свърши само по един начин. Знаем какъв е краят, тъй като писмата бяха почетени в съда. Той

запазил нейните писма, а тя не запазила неговите, но от текста на нейните се вижда, че той е охладнявал. Той го признава. Тогава се е появило другото момиче. Тя също живее в Диъринг Вейл. Баща ѝ е местният лекар. Сигурно сте я видели в съда? Не, казахте, че не сте бил там. Ще трябва да ви я опиша. Хубаво момиче, много хубаво. Нежно. Може би, да, може би малко глуповато. Но много спокойно, нали разбирате. И предано. Преди всичко предано.

Той се обърна към мистър Куин за кураж и той му се усмихна одобрително. Мистър Сатъртуейт продължи:

— Чуйте какво пише в последното писмо. Трябва да сте го видели, искам да кажа, във вестниците. Онова, което е писано сутринта в петък, 13-ти септември. Пълно е с отчаяни упреци и неясни заплахи и завършва с молба към Мартин Уайлд да дойде в Диъринг Хил същата вечер в шест часа. *„Ще оставя страничната врата отворена, за да влезеш, така че никой няма да разбере, че си бил тук. Ще бъда в музикалния салон.“* Било е изпратено по куриер. — Мистър Сатъртуейт помълча една-две минути. — Когато бил арестуван, както си спомняте, най-напред Мартин Уайлд отрекъл, че изобщо е бил в къщата вечерта. Твърдял, че е взел пушката си и е излязъл на лов в гората. Но когато полицията представи доказателствата си, това твърдение рухна. Бяха намерили негови отпечатьци върху страничната врата и върху една от двете коктейлни чаши на масата в музикалния салон. Той призна, че е дошъл да види лейди Барнаби, че са имали бурен спор, но накрая успял да я успокои. Закле се, че е оставил пушката си отвън, опряна върху стената до вратата, и че е оставил лейди Барнаби жива и в добро здраве, когато си тръгнал малко след шест и петнадесет. Казва, че се е прибрал направо вкъщи. Но са представени доказателства, че се е прибрал във фермата си едва в седем без петнадесет, а както вече споменах, тя е на по-малко от миля. Пътят дотам не може да бъде половин час. Твърди, че изобщо е забравил за пушката си. Не звучи много вероятно... и все пак...

— И все пак? — попита мистър Куин.

— Е — бавно отвърна мистър Сатъртуейт, — възможно е, нали? Разбира се, съдът прие с недоверие неговото твърдение, но аз мисля, че греша. Разбирате ли, познавал съм доста млади мъже и знам, че тези емоционални сцени силно ги разстройват — особено мургавите, нервни хора като Мартин Уайлд. Виж, жените могат да преживеят

такава сцена и дори да се чувстват определено по-добре след нея, напълно с разсъдъка си. Те им действат като предпазна клапа, заздравяват нервите им и така нататък. Но мога да си представя как Мартин Уайлд се отдалечава със замаяна глава, блед и нещастен, без изобщо да си спомня за пушката, която е оставил опряна до стената. — Той направи пауза от няколко минути, преди да продължи: — Не че това има значение. Тъй като, за нещастие, следващите събития са твърде ясни. Точно в шест и двадесет се чул изстрелът. Всички слуги са го чули — готвачът, прислужницата в кухнята, икономът, чистачката и личната камериерка на лейди Барнаби. Втурнали се към музикалния салон. Тя лежала свита върху облегалката на креслото си. Изстрелът е бил даден отблизо до тила ѝ, така че сачмите не са могли да се разпръснат. Поне две от тях са засегнали мозъка ѝ. — Той замълча отново, а мистър Куин сериозно попита:

— Предполагам, че прислужниците са дали показания?

Мистър Сатъртуейт кимна.

— Да. Икономът е стигнал там една-две секунди преди другите, но показанията им практически се повтарят.

— Значи *всички* те са дали показания — изрече мистър Куин. — Без изключение?

— Сега си спомних — отговори мистър Сатъртуейт, — домашната прислужница била повикана само при разследването. Сетне заминала за Канада, мисля.

— Разбирам — каза мистър Куин.

Възцари се тишина и атмосферата на малкия ресторант като че ли се изпълни с чувство на неловкост. Мистър Сатъртуейт внезапно се почувства длъжен да се противопостави.

— Защо да не замине? — рязко попита той.

— А защо да замине? — парира го мистър Куин с леко присвиване на раменете.

Този въпрос раздразни мистър Сатъртуейт. Искаше да отклони темата от него и да се върне отново на познатата територия.

— Не може да има сериозно съмнение за това кой е стрелял. Всъщност всички прислужници като че ли били доста разстроени. Никой в къщата не знаел какво трябва да се направи. Едва след няколко минути се сетили да се обадят в полицията, а когато се опитали, открили, че телефонът не работи.

— О! — възкликна мистър Куин. — Телефонът не работел?

— Да — потвърди мистър Сатъртуейт и внезапно го осени усещането, че е казал нещо невероятно важно. — Разбира се, може да е било направено нарочно — бавно изрече то. — Но това като че ли е безсмислено. Смъртта е настъпила практически мигновено.

Мистър Куин не отговори и мистър Сатъртуейт усети, че обяснението му е незадоволително.

— Няма кой друг да бъде заподозрян, освен младия Уайлд — продължи той. — Дори според собствените му думи той е излязъл от къщата само три минути преди изстрела. Кой друг е могъл да стреля? Сър Джордж е играел бридж в една съседска къща. Той си тръгнал оттам в шест и половина и бил посрещнат на портата от прислужник, който му казал новината. Последният робер завършил точно в шест и половина, няма съмнение за това. Секретарят на сър Джордж, Хенри Томпсън, е заминал за Лондон този ден и всъщност е бил на делова среща в момента на изстрела. Остава Силвия Дейл, която, в крайна сметка, е имала доста добър мотив, но изглежда невъзможно тя да има нещо общо с такова престъпление. Изпрацала на гарата в Диъринг Вейл своя приятелка, която заминавала с влака в 6:28. Затова тя отпада. И накрая — прислужниците. Какъв мотив би могъл да има, който и да било от тях? Освен това те всички са стигнали на местопрестъплението практически едновременно. Не, трябва да е бил Мартин Уайлд. — Но не го каза съвсем убедено.

Заеха се с вечерята си. Мистър Куин не беше в разговорчиво настроение, а мистър Сатъртуейт беше казал всичко, което имаше да каже. Но в тишината се долавяше напрежение. Беше изпълнена с нарастващото недоволство на мистър Сатъртуейт, което, кой знае защо, се изостряше и насърчаваше от отстъпчивостта на събеседника му.

Изведнъж мистър Сатъртуейт остави шумно ножа и вилицата си.

— Да предположим, че този млад човек наистина е невинен, а ще бъде обесен — каза той.

Изглеждаше много смутен и разстроен. Мистър Куин продължаваше да мълчи.

— Не че... започна мистър Сатъртуейт и спря. — Защо тази жена е заминала за Канада? — запита внезапно той.

Мистър Куин поклати глава.

— Дори не знам в коя част на Канада е отишла — продължи мистър Сатъртуейт сърдито.

— А не бихте ли могли да се осведомите? — предложи събеседникът му.

— Сигурно бих могъл. От иконома. Той трябва да знае. Или може би Томпсън, секретарят.

Направи нова пауза. Когато продължи да говори, гласът му звучеше почти умолително.

— Не че това има нещо общо с мен.

— Че един млад мъж ще бъде обесен след малко повече от три седмици?

— Е, ако гледате на нещата по този начин — да. Разбирам какво имате предвид. Живот и смърт. И това нещастно момиче. Не че съм безчувствен, но, в крайна сметка какъв смисъл има? Не е ли всичко твърде измислено? Дори ако открия къде в Канада е отишла онази жена... всъщност означава ли, че самият аз трябва да отида там? — Мистър Сатъртуейт изглеждаше доста разстроен. — Щях да ходя на Ривиерата следващата седмица! — патетично възкликна той.

В погледа му, отправен към мистър Куин като че ли се четеше въпроса: „Няма ли да ме пуснете?“

— Никога ли не сте били в Канада?

— Никога.

— Много интересна страна.

— Мислите ли, че се налага да замина? — изгледа го нерешително мистър Сатъртуейт.

Мистър Куин се облегна назад и запали цигара. Изпусайки кълба дим, бавно заговори:

— Доколкото знам, вие сте богат, мистър Сатъртуейт. Не милионер, но човек, който може да се отдаде на хобито си, без да взема предвид разходите. Виждали сте драмите на други хора. Никога ли не сте мислили за това да участвате в тях и да изиграте някоя роля? Никога ли не сте се виждали поне за момент като арбитър на съдбите на другите хора, застанал в центъра на сцената, държащ живота и смъртта в ръцете си?

Мистър Сатъртуейт се наведе напред. Обзе го старото нетърпение.

— Искате да кажете... ако тръгна на това лудешко пътуване до Канада...

Мистър Куин се усмихна.

— О, пътуването до Канада беше ваше предложение, не мое — отбеляза тихо той.

— Не можете да се отдръпвате така — възрази мистър Сатъртуейт със сериозен тон. — Когато и да се натъкна на вас... — Той спря.

— Да?

— Има нещо във вас, което не разбирам. Може би никога няма да го разбере. Последния път, когато ви срещнах...

— По време на лятното равноденствие.

Мистър Сатъртуейт се стъписа, като че ли тези думи съдържаха някакъв неясен за него смисъл.

— По време на лятното равноденствие ли беше? — попита объркано той.

— Да. Но нека не се разпростираме върху това. Не е толкова важно, нали?

— След като вие го казвате — съгласи се мистър Сатъртуейт. Почувства, че ако в думите на мистър Куин имаше скрит смисъл, той му се изплъзна. — Когато се върна от Канада... — направи малко неловка пауза той — бих... много бих искал да ви видя отново.

— Страхувам се, че в момента нямам точно определен адрес — каза мистър Куин със съжаление. — Но често идвам тук. Ако също посещавате това заведение, без съмнение не след дълго ще се срещнем.

Разделиха се любезно.

Мистър Сатъртуейт беше много развълнуван. Забърза надолу към паракондукторната агенция и попита какво е разписанието на корабите. После се обади в Диъринг Хил. Гласът на икономата му отговори, мек и учтив.

— Казвам се Сатъртуейт. Обаждам се от името на една... ъъ... адвокатска фирма. Бих искал да ви задам няколко въпроса относно една млада жена, която в последно време е била прислужница във вашето домакинство.

— Може би говорите за Луиза, сър? Луиза Бълард?

— Точно това е името ѝ — съгласи се мистър Сатъртуейт, много доволен, че другият го каза.

— Съжалявам, но тя не е в страната, сър. Замина за Канада преди шест месеца.

— Можете ли да ми дадете адреса ѝ?

Икономът съжалявал, но не можел. Била отишла някъде в планините... някакво шотландско име... а-а, Банф... май така било. Някои от другите млади жени в къщата очаквали новини от нея, но тя не им писала, нито им дала някакъв адрес.

Мистър Сатъртуейт му благодари и затвори. Все още беше непоколебим. Приключенският дух гореше в гърдите му. Ще отиде в Банф. Ако тази Луиза Бълард е там, ще я открие по някакъв начин.

За негова изненада пътуването му достави огромно удоволствие. Отдавна не беше предприемал дълго пътешествие по море. Ривиерата, Льо Туке, Дювил и Шотландия бяха обичайните му маршрути. Усецането, че заминава на неизпълнима мисия, добавяше допълнителен привкус към пътешествието му. За какъв пълен глупак биха го помислили другите пътници, ако можеха да узнаят целта на пътуването му! Е, не познаваха мистър Куин!

В Банф той откри лесно обекта на търсенията си. Луиза Бълард работеше в големия хотел в града. Дванадесет часа след пристигането си той застана лице в лице с нея.

Беше около тридесет и пет годишна жена, анемична на вид, но със здраво телосложение. Имаше светлокестенява чуплива коса и честни кафяви очи. Той си помисли, че е малко глупава, но много почтена.

Тя прие с готовност твърдението му, че е бил помолен да събере още някои факти около трагедията в Диъринг Хил.

— Четох във вестника, че мистър Мартин Уайлд е бил осъден, сър. Много тъжно.

Като че ли не се съмняваше във вината му.

— Един хубав млад господин е извършил зло. Но, макар че не трябва да се говори лошо за мъртвите, нейна светлост го докара дотам. Не го оставяше на мира. Е, и двамата си получиха наказанието. Когато бях дете, на стената в стаята ми висеше надпис: „С Бога шега не бива“. И това е самата истина. Знаех си, че нещо ще се случи онази вечер и точно така стана.

— Как се случи? — попита мистър Сатъртуейт.

— Бях в стаята си, сър, и се преобличах, и тогава случайно погледнах през прозореца. Минаваше влак и белият дим от локомотива се издигаше във въздуха, и, ако ми повярвате, приемаше формата на гигантска ръка. Огромна бяла ръка върху аленото небе. Пръстите бяха сгърчени, като че ли се протягаха да хванат нещо. Наистина се стреснах. „Видя ли сега? — казах си. — Това е знак, че нещо се приближава“ — и точно в този момент чух изстрела. Дойде — казах си, втурнах се надолу по стълбите и заедно с Кери и другите в хола отидохме в музикалния салон. Там лежеше тя, застреляна в главата... и кръвта, и всичко останало. Ужасно! Споменах на сър Джордж, че съм видяла знака преди това, но той като че ли не ми обърна внимание. Лош ден беше. Чувствах го с костите си още от рано сутринта. Петък, при това 13-ти. Какво може да се очаква?

Тя продължи. Мистър Сатъртуейт слушаше търпеливо. Отново и отново я връщаше към престъплението, като я разпитваше внимателно. Накрая трябваше да признае поражението си. Луиза Бълард беше казала всичко, което знае, а разказът ѝ беше простичък и пряк.

Но все пак той откри един важен факт. Въпросната длъжност ѝ била предложена от мистър Томпсън, секретаря на сър Джордж. Предложената ѝ заплата била толкова голяма, че тя се изкушила и приела службата, въпреки че заради нея трябвало да напусне Англия много бързо. Някой си мистър Денмън уредил всичко тук и я предупредил да не пише на свои колеги в Англия, тъй като това може „да ѝ създаде проблеми с емиграционните власти“, твърдение, което тя приела на вяра.

Заплатата, която тя между другото спомена, наистина беше толкова голяма, че мистър Сатъртуейт се озадачи. След известно колебание реши да се срещне с този мистър Денмън.

Не беше трудно да накара мистър Денмън да му разкаже всичко, което знае. Срещнал Томпсън в Лондон и Томпсън му направил услуга. Секретарят му писал през септември, че по лични причини сър Джордж би искал да изпрати това момиче извън Англия. Дали би могъл да ѝ намери работа? Била изпратена парична сума, за да повиши силно заплатата ѝ.

— Обикновените проблеми, предполагам — каза мистър Денмън, като се облегна небрежно в стола си. — Изглежда добро и

тихо момиче.

Мистър Сатъртуейт не се съгласи, че са обикновените проблеми. Беше сигурен, че Луиза Бълард не е някоя отхвърлена изгора на сър Джордж Барнаби. По някаква причина е било жизненоважно тя да напусне Англия. Но защо? И кой беше в дъното на всичко това? Самият сър Джордж, като е действал чрез Томпсън? Или последният е работел по своя собствена инициатива и си е послужил с името на работодателя си?

Все още замислен над тези въпроси, мистър Сатъртуейт предприе обратното пътуване. Беше разочарован и обезсърчен. Пътуването му не беше донесло голяма полза.

Потиснат от чувството за провал, той се насочи към „Арлекино“ на следващия ден след завръщането си. Не разчиташе на успех от първия път, но за негово задоволство познатата фигура седеше на същата уединена маса. На мургавото лице на мистър Сатъртуейт се появи гостоприемна усмивка.

— Дааа... — започна мистър Сатъртуейт, посягайки към бучка масло — вие ме изпратихте за зелен хайвер.

Мистър Куин повдигна вежди.

— Аз ли съм ви изпратил? — възрази той. — Идеята си беше изцяло ваша.

— Чиято и да беше, не се оказа успешна. Луиза Бълард няма какво да каже.

Мистър Сатъртуейт го запозна с подробностите от разговора с домашната прислужница и после продължи за срещата си с мистър Денмън. Мистър Куин слушаше мълчаливо.

— Едно нещо поне открих — продължи мистър Сатъртуейт. — Тя просто е била умишлено отстранена. Но защо? Не разбирам.

— Така ли? — Гласът на мистър Куин, както винаги, звучеше предизвикателно.

Мистър Сатъртуейт се изчерви.

— Навярно си мислите, че бих могъл да я разпитам по-умело. Уверявам ви, че я връщах върху случилото се отново и отново. Не по моя вина не получих онова, което ни трябва.

— А сигурен ли сте — попита мистър Куин, — че не сте получили онова, което ви трябва?

Мистър Сатъртуейт го погледна изненадан и срещна тъжния, леко присмехулен поглед, който му бе така добре познат.

Дребният господин поклати глава, леко озадачен.

Възцари се тишина. После мистър Куин каза със съвсем друг тон:

— Онзи ден направихте прекрасно описание на хората в тази история. С няколко думи ги открихте така ясно, като че ли бяха гравирани. Бих искал да направите нещо такова за мястото, то остана в сянка.

Мистър Сатъртуейт беше поласкан.

— Мястото ли? Диъринг Хил? Е, то е обикновена къща от днешния тип. Червени тухли, нали знаете, и високи прозорци. Доста неприветлива отвън, но много уютна отвътре. Не е много голямо имение. Около два акра земя. Всички тези къщи са еднакви. Построени са за богаташи. Вътрешността на къщата напомня хотел, спалните са като хотелски стаи. Всички спални са със самостоятелни бани с топла и студена вода, има много позлатени електрически лампи. Много е удобно, но не от истински селски тип. Човек би казал, че Диъринг Вейл е само на деветнадесет мили от Лондон.

Мистър Куин слушаше внимателно.

— Чувал съм, че железопътните връзки са лоши — отбеляза той.

— О, не бих казал — отвърна с готовност мистър Сатъртуейт. — Бях там за малко миналото лято. Стори ми се доста добре за град. Разбира се, влаковете са на един час. 48 минути след всеки кръгъл час от Ватерлоо — до 22:48.

— И колко време се пътува до Диъринг Вейл?

— Около три четвърти час. 28 минути след кръгъл час сте в Диъринг Вейл.

— Разбира се. Трябваше да си спомня — каза мистър Куин с жест на раздражение. — Мис Дейл е изпратила някого в 6:28 онази вечер, нали?

Мистър Сатъртуейт не отговори една-две минути. Умът му се върна внезапно върху неразрешения проблем. Най-после попита:

— Бих искал да ми кажете какво имахте предвид, когато ме попитахте преди малко дали съм сигурен, че не съм получил онова, което ми трябва?

Така поставен, въпросът звучеше доста заплетено, но мистър Куин не се престори, че не разбира.

— Просто се чудех дали не сте твърде взискателен. В крайна сметка, открили сте, че Луиза Бълард е била умишлено отпратена от страната. Щом е така, трябва да има някаква причина. А причината трябва да е в това, което тя ви е казала.

— Ами... — учуди се мистър Сатъртуейт, — какво ми е казала? Ако беше дала показания пред съда, какво щеше да каже?

— Би могла да каже какво е видяла — отвърна мистър Куин.

— Какво е видяла?

— Небесно знамение.

Мистър Сатъртуейт се вторачи в него.

— За онази глупост ли говорите? Онази суеверна представа, че това е Божията ръка?

— Може би — рече мистър Куин — напук на всичко, което ние с вас знаем, може наистина да е била Божията ръка, така да се каже.

Другият беше истински озадачен от сериозността на тона му.

— Глупости — отсече той. — Тя самата каза, че е това е бил пушекът от влака.

— Питам се, в каква ли посока се е движел този влак — промърмори мистър Куин.

— Едва ли е бил към Лондон. Те минават десет минути преди кръгъл час. Трябва да е бил влакът нагоре — в 6:28 — не, така не става. Тя каза, че изстрелът е бил веднага след това, а ние знаем, че изстрелът е бил чут в шест и двадесет. Влакът не би могъл да подрани с десет минути.

— Едва ли, по тази линия — съгласи се мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт се взираше пред себе си.

— Може би е бил товарен влак — промълви той. — Но ако е било така, то тогава...

— Тогава не би имало нужда да я отстраняват от Англия. Съгласен съм — каза мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт го гледаше с широко отворени очи, сякаш беше омагьосан.

— Влакът от 6:28 — рече бавно той. — Но ако е така, ако изстрелът е бил тогава, защо всички казват, че е бил по-рано?

— Ясно е защо — отвърна мистър Куин. — Очевидно часовниците не са били верни.

— Всичките? — усъмни се мистър Сатъртуейт. — Твърде невероятно съвпадение, бих казал.

— Нямам предвид съвпадение — каза другият. — Имах предвид, че е било петък.

— Петък? — повтори мистър Сатъртуейт.

— Нали сам ми казахте, че сър Джордж винаги навивал часовниците в петък следобед — припомни му мистър Куин.

— Той ги е нагласил с десет минути назад — промърмори мистър Сатъртуейт шепнешком, изумен от откритията, които направи. — После е отишъл да играе бридж. Мисля си, че сигурно е отворил писмото на жена си до Мартин Уайлд онази сутрин, да, несъмнено го е прочел. Разделил се е с компанията си за бридж в 6:30, открил е пушката на Мартин, подпряна до страничната врата, влязъл е и я е застрелял в гръб. После е излязъл отново, хвърлил е пушката в храстите, където беше намерена по-късно, и се е престорил, че тъкмо се връща от съседите, когато някой е изтичал да го извика. Но телефонът? Какво е станало с телефона? О, да, разбирам. Прекъснал го е, за да не могат да се обадят в полицията. Така там не биха могли да отбележат времето, когато е било получено съобщението. И сега версията на Уайлд се потвърждава. Истинското време, когато е излязъл, е било шест и двадесет и пет. Тъй като е вървял бавно, той би могъл да стигне къщи в седем без петнадесет. Да, сега разбирам всичко. Луиза е била единствената опасност с безкрайните си приказки за суеверните си фантазии. Някой може да разбере значението на влака и тогава — сбогом на прекрасното алиби.

— Чудесно — изкоментира мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт се обърна към него, порозовял от удоволствие.

— Единственото, което остава, е... как да действваме сега?

— Бих предложил Силвия Дейл — рече мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт, изглежда, се съмняваше.

— Споменах ви отвърна той, — че тя ми се стори малко... ъъ... глупава.

— Има баща и братя, които ще предприемат необходимите стъпки.

— Така е — съгласи се мистър Сатъртуейт с облекчение.

Много скоро той седеше с момичето и ѝ разказваше историята. Тя слушаше внимателно. Не му задаваше въпроси, но когато той свърши, се изправи.

— Трябва да взема такси. Веднага!

— Какво ще правите, мило дете?

— Отивам при сър Джордж Барнаби.

— Невъзможно. Напълно погрешна стъпка. Позволете ми да...

Той продължи да я убеждава нервно, но не ѝ направи никакво впечатление. Силвия Дейл непреклонно следваше собствените си планове. Позволи му да се качи с нея в таксито, но остана глуха за всичките му възражения. Заръча му да я чака в колата, а тя самата влезе в градската кантора на сър Джордж.

След половин час излезе. Изглеждаше изтощена. Светлата ѝ красота беше повехнала като цвете без вода. Мистър Сатъртуейт я посрещна загрижено.

— Спечелих — промълви тя и се облегна назад с притворени очи.

— Какво? — озадачи се той. — Какво направихте? Какво му казахте?

Тя леко се изправи.

— Казах му, че Луиза Бълард е отишла в полицията и е разказала всичко. Казах, че полицията е направила разследвания и че свидетели са го видели да влиза в имението си и да излиза отново няколко минути след шест и половина. Казах му, че играта е свършила. Той... той направо рухна. Казах му, че все още има време да се измъкне, че още някой и друг час полицията няма да успее да дойде, за да го арестува. Казах му, че, ако подпише самопризнание, че е убил Вивиан, няма да предприема нищо, но ако не го направи, ще изпищя и ще кажа истината на цялата сграда. Той така се стресна, че не знаеше какво да прави. Подписа документа, без да разбере какво върши.

— Вземете... вземете — Почти насила тя пхна листа в ръцете му. — Вие знаете какво да направите с него, за да освободят Мартин.

— Наистина го е подписал — извика мистър Сатъртуейт изумен.

— Той е малко глупав, нали разбирате — каза Силвия Дейл. — И аз също — добави тя след известен размисъл. — Затова знам как се

държат глупавите хора. Губим контрол, правим грешки и после съжаляваме.

Тя потръпна и мистър Сатъртуейт потупа ръката ѝ.

— Трябва ви нещо, за да се съвземете — рече той. — Елате, близо сме до едно мое любимо убежище, „Арлекино“. Били ли сте някога там?

Тя поклати глава.

Мистър Сатъртуейт спря таксито и заведе момичето в малкия ресторант. Той се отправи към масата в ъгъла, с надежда в сърцето. Но масата беше празна.

Силвия Дейл видя разочарованието, изписано на лицето му.

— Какво има? — попита тя.

— Нищо — отговори мистър Сатъртуейт. — Всъщност очаквах да видя един свой приятел тук. Но няма значение. Някой ден сигурно ще го видя отново.

ГЛАВА V

ДУШАТА НА КРУПИЕТО

Седнал на терасата на един хотел в Монте Карло, мистър Сатъртуейт се наслаждаваше на слънчевата светлина.

Всяка година във втората неделя на януари той напускаше Англия и заминаваше за Ривиерата. Беше по-точен дори от прелетните птици. През април се връщаше в Англия, май и юни прекарваше в Лондон и никога не пропускаше състезанията в Аскът. Изнасяше се от града след мача на „Итън“ и „Хароу“, като правеше някои посещения в провинцията, преди да се оттегли в Довил или Льо Туке. Ловните излети заемаха по-голямата част от септември и октомври и обикновено прекарваше един-два месеца в града, за да завърши годината. Познаваше всички и спокойно можеше да се каже, че всички го познаваха.

Тази сутрин беше намръщен. Морето беше възхитително синьо, градините бяха, както винаги, прекрасни, но хората го разочароваха. Изглеждаха му безвкусно облечена, шумна тълпа. Някои, разбира се, бяха комарджии — обречени души, които не можеха да се спасят. Тях мистър Сатъртуейт можеше да приеме. Те бяха необходим фон. Но му липсваше обичайният за Ривиерата елит — хората от неговия кръг.

— Заради курса на валутата е — промълви тъжно мистър Сатъртуейт. — Всякакви хора идват тук, дори такива, които никога не биха могли да си го позволят. И освен това, разбира се, остарявам... Днес всички млади хора ходят по разните швейцарски курорти.

Но имаше и други, които му липсваха — добре облечените барони и графове от чуждестранната дипломация, великите херцози и принцовете. Единственият истински принц, който беше виждал досега, работеше като пиколо в асансьор в един от по-неизвестните хотели. Липсваха му също красивите и богати дами. Все още бяха останали няколко, но далеч не бяха така многобройни, както на времето.

Мистър Сатъртуейт сериозно изучаваше драмата, наречена Живот, но предпочиташе материалът му да бъде ярко оцветен.

Той се почувства обезкуражен. Ценностите се променяха, а той беше твърде стар, за да се променя.

В този момент забеляза графиня Чарнова да се приближава към него.

Мистър Сатъртуейт беше виждал графинята в Моите Карло вече не един сезон. Първия път, когато я видя, беше в компанията на един велик херцог. Следващия път беше с австрийски барон. Няколко години нейни приятели бяха мъже от еврейски произход с блед вид и гърбави носове, които носеха доста екстравагантни бижута. През последните една-две години я виждаха често с много млади мъже, почти момчета.

И сега тя се разхождаше с един много млад мъж. По случайност мистър Сатъртуейт го познаваше и го съжали. Франклин Ръдж беше млад американец, типичен продукт на един щат в Средния запад — изгарящ от желание да направи впечатление, груб, но обичлив, странна смесица от вродена хитрост и идеализъм. Той беше в Монте Карло с група млади американци от двата пола, всички горе-долу от същия тип. Това беше първата им среща със Стария свят и те сдържаха критиките и възторга си.

Общо взето, те не харесваха англичаните в хотела; англичаните също не ги харесваха. На мистър Сатъртуейт, който с гордост се смяташе за космополит, те обаче доста му се нравеха. Тяхната прямота и енергия му допадаха, макар че инцидентните им прояви на невежество го караха да потръпва.

Ако питаха него, графиня Чарнова бе крайно неподходяща приятелка за младия Франклин Ръдж.

Той учтиво свали шапка, когато те се приближиха, и графинята го дари с чаровна усмивка и поклон.

Беше много висока жена с превъзходна фигура. Косата ѝ бе черна, като очите, а миглите и веждите ѝ бяха в такъв великолепен черен цвят, с какъвто природата едва ли би могла да ги създаде.

Мистър Сатъртуейт, който знаеше много повече женски тайни, отколкото е добре за един мъж да знае, незабавно отдаде дължимото на умението, с което тя се беше гримирала. Кожата ѝ изглеждаше гладка, а тенът и бе равно издържан в кремавобяло.

Много леките тъмнокафяви сенки под очите ѝ бяха особено ефектни. Устните ѝ не бяха нито пурпурни, нито алени, а в приглушен

винен цвят. Беше облечена в доста смело черно-бяло творение и носеше слънчобран в онзи розовочервен оттенък, който е така ефектен за тена.

Франклин Ръдж изглеждаше щастлив и важен.

„Ето един млад глупак — каза си мистър Сатъртуейт. — Но предполагам, че това не е моя работа. Той така или иначе няма да ме послуша. Е, и аз на времето на свой гръб съм се учил.“

Но все пак се почувства доста разстроен, тъй като в компанията имаше една много привлекателна млада американка и той беше сигурен, че тя никак няма да е доволна от приятелството на Франклин Ръдж с графинята.

Тъкмо щеше да се отдалечи в обратна посока, когато забеляза въпросното момиче да се приближава към него по една от пътеките. Беше облечена в добре скроен, ушит по мярка костюм с бяла муселинена риза, обута в удобни спортни обувки, а в ръката си носеше пътеводител. Има американки, които минават през Париж и излизат, облечени като Савската царица, но Елизабет Мартин не беше от тях. Тя „опознаваше Европа“ съвестно и сериозно. Имаше възвишени представи за културата и изкуството и се стремеше да получи колкото е възможно повече срещу ограничения си запас от средства.

Мистър Сатъртуейт трудно можеше да я възприеме като културна или артистична. На него му изглеждаше просто много млада.

— Добро утро, мистър Сатъртуейт — поздрави го Елизабет. — Виждали ли сте Франклин... мистър Ръдж, някъде наоколо?

— Да, само преди няколко минути.

— С неговата приятелка графинята, предполагам — каза остро момичето.

— Тъъ... да, с графинята — призна мистър Сатъртуейт.

— Тази негова графиня никак не ми харесва — изрече момичето високо и нервно. — Франклин просто се е побъркал по нея. И не мога да проумея защо.

— Тя има много чаровни маниери, струва ми се — подхвърли внимателно мистър Сатъртуейт.

— Познавате ли я?

— Слабо.

— Много се тревожа за Франклин — Това момче обикновено е доста разумно. Човек не би си помислил, че ще се увлече по някоя

прельстителка. А сега не иска да чуе и дума — направо полудява, ако някой се опита да му каже нещо. Между другото, тя истинска графиня ли е?

— Не бих могъл да твърдя — отвърна мистър Сатъртуейт. — Може и да е.

— Това се нарича истинска английска дискретност — заяви недоволно Елизабет. — Аз пък мога да ви кажа, че в Саргън Спрингс — родния ни град — тази графиня би изглеждала като много странна птица.

Мистър Сатъртуейт си помисли, че сигурно би било така. Той се въздържа да посочи, че не са в Саргън Спрингс, а в княжество Монако, където, между другото, графинята изглежда много по на място от мис Мартин.

Той не отговори и Елизабет продължи към казиното. Мистър Сатъртуейт седна на една слънчева пейка. След малко при него дойде Франклин Ръдж.

Ръдж беше изпълнен с ентузиазъм.

— Толкова добре се чувствам — обяви той с наивен възторг. — Да, господине! На това му казвам аз живот. Доста по-различен от онзи, който водим в Щатите.

Възрастният човек обърна замисленото си лице към него.

— Навсякъде животът си прилича — отбеляза тъжно той. — Само носим различни дрехи.

Франклин Ръдж го изгледа втренчено.

— Не ви разбирам.

— Сигурно — съгласи се мистър Сатъртуейт, — защото сте още сте твърде млад. Но, извинете ме, възрастните не трябва да си позволяват проповедите да им станат навик.

— О, няма нищо. — Ръдж се засмя, показвайки прекрасни зъби, като всичките си сънародници. — Не бих казал, обаче, че съм очарован от казиното. Представях си хазарта по-различно — нещо по-трескаво. Изглежда ми доста скучен и жалък.

— Хазартът е въпрос на живот и смърт за комарджията, но не е особено зрелищен — отвърна мистър Сатъртуейт. — По-вълнуващо е да четеш за него, отколкото да го наблюдаваш.

Младият мъж кимна в знак на съгласие.

— Вие май сте голяма клечка в обществото. Така ли е? — попита той с почителна прямота, от която да не му се обиди. — Искам да кажа, познавате всички тези херцогини, графини и всякакви благородници.

— Доста — отвърна мистър Сатъртуейт. — Освен това познавам евреи, португалци, гърци и аржентинци.

— Ъ! — стресна се мистър Ръдж.

— Просто исках да кажа — поясни мистър Сатъртуейт, — че се движа в английското общество.

За няколко мига Франклин Ръдж потъна в дълбок размисъл.

— Познавате графиня Чарнова, нали? — изплю камъчето най-сетне той.

— Слабо — каза мистър Сатъртуейт, също както бе отговорил и на Елизабет.

— Виждате ли, тя е много интересна жена. Смята се, че европейската аристокрация е отживяла времето си. Може да е вярно за мъжете, но жените са различни. Не е ли удоволствие да се запознае човек с изискано създание като графинята? Остроумна, чаровна, интелигентна, с поколения цивилизация зад гърба си — аристократка до връхчетата на пръстите си!

— Така ли? — попита мистър Сатъртуейт.

— А не е ли така? Познавате ли семейството ѝ?

— Не — отговори мистър Сатъртуейт. — Боя се, че знам много малко за нея.

— Тя е от рода Радзински — обясни Франклин Ръдж. — Една от най-старите унгарски фамилии. Преживяла е много необикновени неща. Виждали ли сте онази дълга перлена огърлица, която носи?

Мистър Сатъртуейт кимна.

— Подарена ѝ е от краля на Босна. Направила му услуга, като изнесла някакви тайни документи от кралството.

— И аз съм чувал — съгласи се мистър Сатъртуейт, — че перлите ѝ са от краля на Босна.

Този факт наистина беше предмет на чести шушукания. Говореше се, че дамата е била близка приятелка на Негово Величество на времето.

— Ще ви кажа и още нещо.

Мистър Сатъртуейт слушаше и колкото повече неща чуваше, толкова повече се възхищаваше от буйното въображение на графиня Чарнова. Съвсем не беше обикновена прелъстителка (както Елизабет Мартин я беше описала).

Младият мъж беше достатъчно интелигентен, наивен и идеалист. Не, графинята действаше внимателно чрез заплетени дипломатични интриги. Имаше врагове и недоброжелатели — разбира се! Това беше загатнато така, че младият американец да почувства живота от старите времена, а графинята да бъде централната фигура — извисена и аристократична, приятелка на съветници и принцове. Личност, достойна за романтична преданост.

— И винаги е била заобиколена от съпернички — продължи топло младият човек. — Невероятно е, но никога не е успяла да открие жена, която да ѝ бъде истинска приятелка. Жените са били против нея през целия ѝ живот.

— Вероятно — изрече мистър Сатъртуейт.

— Не е ли скандално? — горещо възкликна Ръдж.

— Н-н-не... — промълви замислено мистър Сатъртуейт. — Не мога да преценя. Жените си имат собствени стандарти, нали знаете. Те трябва сами да се оправят помежду си.

— Не съм съгласен с вас — възрази сериозно Ръдж. — Едно от най-лошите неща в днешния свят е недоброжелателството между жена и жена. Познавате ли Елизабет Мартин? Ето, тя, например, е напълно съгласна с мен на теория. Често сме обсъждали заедно. Тя е още дете, но възгледите ѝ са правилни. Щом се стигне обаче до практическа проверка, не е по-добра от всички други жени. Обяви се против графинята, без да знае нищичко за нея и не иска да ме чуе, когато се опитвам да ѝ разкажа. Никак не е хубаво, мистър Сатъртуейт. Аз вярвам в демокрацията... а какво е тя, ако не братство между мъжете и сестринство между жените?

Той замълча с мрачен вид. Мистър Сатъртуейт се опита да си представи някакви обстоятелства, при които би могло да се породи сестринско чувство между графинята и Елизабет Мартин, но не успя.

— А графинята, от друга страна — продължи Ръдж, — искрено се възхищава от Елизабет и я смята за много очарователна. Какво показва това?

— Показва — отвърна сухо мистър Сатъртуейт, — че графинята е живяла доста по-дълго от мис Мартин.

Думите му предизвикаха неочаквана асоциация във Франклин Ръдж.

— Знаете ли на колко години е? Тя ми каза. Доста честно от нейна страна. Мислех, че е на двадесет и девет, но тя сама ми довери, че е на тридесет и пет. Не изглежда на толкова, нали?

Мистър Сатъртуейт, чиято лична преценка за възрастта на дамата се колебаеше между четиридесет и четири и четиридесет и девет, само повдигна вежди.

— Бих ви предупредил да не вярвате на всичко, което ви казват в Монте Карло — промърмори той.

Имаше достатъчно опит, за да знае, че е безсмислено да спори с младежа. Франклин Ръдж беше обхванат от духа на рицарството — нямаше да повярва на никое твърдение, което не бе подкрепено с авторитетно доказателство.

— Ето я и графинята — каза момчето, ставайки.

Тя се приближи към тях с ленивата грация, която така ѝ подходеше. Скоро и тримата седяха заедно. Държеше се много мило към мистър Сатъртуейт, но някак разсеяно. Ласкаеше самолюбието му, като го питаше за мнението му и го приемаше за неоспорим авторитет по живота на Ривиерата.

Всичко беше добре замислено. Бяха минали едва няколко минути и Франклин Ръдж се оказа елегантно, но категорично отпратен. Графинята и мистър Сатъртуейт останаха на четири очи.

Тя свали слънчобрана си и започна да рисува с него фигурки в праха.

— Интересувате се от това хубаво американско момче, нали, мистър Сатъртуейт?

— Той е добър младеж — отбеляза предпазливо мистър Сатъртуейт.

— И аз го намирам за симпатичен — откликна графинята. — Разказах му много за живота си.

— Наистина? — попита мистър Сатъртуейт.

— Подробности, които съм споделяла само с малцина — продължи мечтателно тя. — Животът ми бе необичаен, мистър

Сатъртуейт. Малко хора биха повярвали, ако чуят какви невероятни неща са ми се случвали.

Мистър Сатъртуейт беше достатъчно съобразителен, за да схване накъде бие. Беше го нарочила за главния си враг. В крайна сметка историите, които беше разказала на Франклин Ръдж, можеше и да са верни. Струваше му се малко вероятно и твърде съмнително, но все пак беше възможно. — Никой не би могъл да отрече категорично: „Не е така.“

И изведнъж мистър Сатъртуейт я видя в странна нова светлина. Сега вече тя не беше харпия, а отчаяно създание в беда, което се бори със зъби и нокти. Хвърли един скрит поглед към нея. Слънчобранът и беше подпрян на земята. Забелязваха се ситните бръчици в ъгълчетата на очите ѝ. На слепоочието ѝ пулсираше вена.

Новото впечатление го завладя и започна да се превръща в увереност. Тя беше отчаяна и дръзка. Щеше да бъде безпощадна към него или към когото и да било друг, застанал между нея и Франклин Ръдж. И все пак чувстваше, че нещо му се изплъзва. Очевидно имаше достатъчно пари. Винаги бе прекрасно облечена, а бижутата ѝ бяха великолепни. Не можеше да има сериозен проблем. Какво беше тогава? Любов? Той знаеше, че жените на нейната възраст се влюбват в момчета. Можеше да бъде това. Но беше сигурен, че имаше още нещо.

Нейното доверително randevу с него явно представляваше хвърляне на ръкавица. Сигурно се надяваше, че ще го подтикне да се изкаже неодобрително за нея пред Франклин Ръдж. Мистър Сатъртуейт тайно се усмихна. Беше твърде врял и кипял, за да се хване. Знаеше кога е разумно човек да си държи устата затворена.

Същата вечер той я наблюдаваше в „Cercle Prive“, докато тя си опитваше късмета на рулетката.

Залагаше отново и отново, само за да види как ѝ прибират залога. Понасяше загубите си със стоическото хладнокръвие на постоянна клиентка. Заложи един-два пъти на четно, постави максимума на червено, спечели малко в средната дузина и после отново го загуби, накрая опита шест пъти на нечетно и загуби и шестте. След това с леко, грациозно движение на раменете се обърна и си тръгна.

Изглеждаше необикновено впечатляваща в златистата си рокля гарнирана със зелено. Прочутите босненски перли бяха увити около

шията ѝ. Носеше дълги перлени обици.

Мистър Сатъртуейт чу двама мъже наблизко да я обсъждат одобрително.

— Тази Чарнова! — каза единият. — Добре изглежда, нали? Кралските перли от Босна много ѝ отиват.

Другият, дребен мъж с вид на евреин, любопитно се загледа след нея.

— Значи това са перлите от Босна? — попита той. — Наистина ли? Странно.

Той тихо се засмя.

Мистър Сатъртуейт не чу нищо повече, тъй като в същия момент обърна глава и с радост разпозна един стар приятел.

— Драги мистър Куин. — Той топло се ръкува с него. — Последното място, където бих очаквал да ви срещна.

Мистър Куин се усмихна. Мургавото му, привлекателно лице се озари.

— Това не би трябвало да ви изненадва — отвърна той. — Сега е карнавалът. Често идвам тук по време на карнавала.

— Така ли? Е, за мен е голямо удоволствие. Държите ли да останете в залите? Мисля, че там е твърде топло.

— Ще бъде по-приятно отвън — съгласи се другият. — Да се разходим в градината.

Въздухът отвън беше остър, но не много хладен. Двамата мъже задишаха дълбоко.

— Така е по-добре — отбеляза мистър Сатъртуейт.

— Много по-добре — съгласи се мистър Куин. — И можем да говорим на спокойствие. Сигурен съм, че искате да ми разкажете много неща.

— Наистина.

Мистър Сатъртуейт нетърпеливо заговори за догадките си. Както обикновено, той се гордееше със способността си да улавя атмосферата. Графинята, младият Франклин, безкомпромисната Елизабет — скицира ги с майсторски щрихи.

— Променили сте се, откакто се запознахме — усмихна се мистър Куин, когато събеседникът му завърши рецитала си.

— В какво отношение?

— Тогава ви стигаше да бъдете само зрител на драмата, която ви предлага животът. Сега като че искате да участвате, да излезете на сцената.

— Така е — призна мистър Сатъртуейт. — Но в този случай не знам какво да правя. Много съм озадачен. Може би... — Той се поколеба. — Може би ще ми помогнете?

— С удоволствие — каза мистър Куин. — Ще видим какво може да се направи.

Мистър Сатъртуейт изпита странно усещане на облекчение и спокойствие.

На следващия ден той запозна Франклин Ръдж и Елизабет Мартин със своя приятел — мистър Харли Куин. Зарадва се, като видя, че те си допаднаха. Графинята не беше спомената, но по време на обедата той чу новини, които привлякоха вниманието му.

— Мирабел пристига в Монте тази вечер — сподели той развълнувано с мистър Куин.

— Фаворитката на парижките сцени?

— Да. Сигурно знаете... обществена тайна е... че тя е последната страст на босненския крал. Обсипва я с бижута. Казват, че е най-капризната и екстравагантна жена в Париж.

— Срещата ѝ с графиня Чарнова тази вечер сигурно ще бъде интересна.

— Точно това си мислех.

Мирабел беше високо, слабо създание с прекрасна изрусена коса. Гримът ѝ беше в бледолилаво, а червилото оранжево. Изглеждаше изумително и луксозно. Беше облечена в нещо, с което приличаше на райска птица, и носеше перлени огърлици, които висяха върху голия ѝ гръб. Тежка гривна, инкрустирана с едри диаманти, беше закопчана на левия ѝ глезен.

Появата ѝ в казиното предизвика сензация.

— Вашата приятелка графинята трудно ще я надмине — промърмори мистър Куин на ухото на мистър Сатъртуейт.

Последният кимна. Беше любопитен да види как ще се справи графинята.

Тя се появи късно и тих шепот се понесе наоколо, докато се отправяше към една от централните маси за рулетка.

Беше облечена в бяло — само една права роба от марокен, каквато би облякла някоя дебютантка в обществото. По Блестящо белите ѝ бели ръце и шия нямаше никакви украшения. Не носеше нито едно бижу.

— Умно — одобри незабавно мистър Сатъртуейт. — Показва, че съперничеството е под достойнството ѝ и открито пренебрегва конкурентката си.

Той се приближи и застана до масата. От време на време се забавляваше, като залагаше. Понякога печелеше, но по-често губеше.

Крайната дузина породила страхотно оживление. Числата 31 и 34 се падаха отново и отново. Залозите се сипеха в този край на масата.

Усмехнат, мистър Сатъртуейт направи последния си залог за вечерта, като постави максимума на 5.

Графинята на свой ред се наведе и постави максимума на 6.

— *Faites vos jeux*^[1]! — провикна се дрезгаво крупиецо. — *Rien ne va plus. Plus rien*^[2].

Топчето се завъртя, бръмчейки весело. Мистър Сатъртуейт си помисли: „*За всеки от нас играта означава различно нещо. Мъчителни надежди и отчаяние, скука, лениво забавление, живот и смърт.*“

Щрак!

Крупиецо се наведе напред, за да погледне.

— Номер пет, червено, нечетно.

— Мистър Сатъртуейт спечели!

Крупиецо събра останалите залози и побутна печалбата на мистър Сатъртуейт към него. Той протегна ръка да я вземе. Графинята също посегна. Крупиецо гледаше от единия към другия.

— За мадам — каза той рязко.

Графинята взе парите. Мистър Сатъртуейт се отдръпна. Той си оставаше джентълмен. Графинята го погледна в очите и той отвърна на погледа ѝ. Един-двама от хората наоколо посочиха на крупиецо грешката му. Но той поклати глава нетърпеливо. Беше решил. Дрезгавият му глас се разнесе отново:

— *Залагайте, дами и господа.*

Мистър Сатъртуейт се върна при мистър Куин. Под безупречното си поведение той скриваше силно възмущение. Мистър Куин го изслуша съчувствено.

— Лошо — каза той, — но такива неща се случват. По-късно ще се срещнем с вашия приятел Франклин Ръдж. Уреждам малко вечерно празненство.

Тримата мъже се срещнаха в полунощ и мистър Куин обясни плана си.

— Ще играем на „Храсти и пътеки“ — започна той. — Избираме място за срещата си, после всеки излиза навън и честта го задължава да покани първия срещнат.

Франклин Ръдж сметна идеята за забавна.

— И какво става, ако не приемат?

— Трябва да използвате всичките си способности за убеждаване.

— Така да бъде. И къде е мястото на срещата?

— Едно малко бохемско кафене, където се посещава от странни гости. Казва се „Льо Каво“.

Той обясни местоположението му и тримата се разделиха. Мистър Сатъртуейт имаше късмета веднага да се натъкне на Елизабет Мартин и с радост я покани. Стигнаха до „Льо Каво“ и се спуснаха в нещо като мазе, където намериха подредена маса за вечеря, осветена от старомодни свещници.

— Ние сме първите — каза мистър Сатъртуейт. — А, ето го и Франклин...

Той рязко спря. С Франклин беше графинята. Моментът беше деликатен. Елизабет прояви по-малко такт, отколкото бе способна. Графинята като светска жена остана на висота.

Последен дойде мистър Куин. Придружаваше го дребен, мургав, спретнато облечен човек, чието лице се стори познато на мистър Сатъртуейт. След малко той го разпозна. Беше крупнето, който по-рано тази вечер беше направил такава непростима грешка.

— Позволете ми да ви представя на компанията, мосю Пиер Воше — каза мистър Куин.

Дребният мъж изглеждаше смутен. Мистър Куин бързо и непринудено го запозна с останалите. Вечерята бе поднесена. Чудесна вечеря. Виното пристигна — прекрасно вино. Сковаността в атмосферата донякъде се стопи. Графинята мълчеше, както и Елизабет. Франклин Ръдж стана разговорчив. Впусна се да разказва различни истории — не вицове, а сериозни случки. А мистър Куин тихо и незабелязано доливаше чашите с вино.

— Ще ви разкажа, и това е истинска история, за един човек, който успя в живота — изрече прочувствено Франклин Ръдж.

За жител на страна със сух режим, той явно не беше пренебрегнал достойнствата на шампанското.

Разказа историята си може би малко по-обстоятелствено от необходимото.

Едва беше изрекъл последната дума и Пиер Воше, който седеше срещу него, като че ли се събуди. Той също бе отдал дължимото на шампанското. Наведе се напред през масата и започна с плътен глас:

— Аз също ще ви разкажа една история. Но моята история е за един човек, който не успя в живота. Човек, който не се изкачваше нагоре, а слизаше надолу. И, както и вашата, тя е истинска история.

— Моля, мосю, разкажете ни я — подкани го любезно мистър Сатъртуйейт.

Пиер Воше се облегна в стола си и погледна към тавана.

— Историята започва в Париж. Там живял един работлив бижутер. Той бил млад, безгрижен и усърден в професията си. Казвали, че има голямо бъдеще. За него вече гласели добър брак. Булката не изглеждала зле, зестрата била напълно задоволителна. И после, какво мислите? Една сутрин той вижда едно момиче. Такова едно нещастно, малко момиче, господа. Красиво? Да, може би, ако не било полумъртво от глад. Но така или иначе за този младеж тя притежавала магия, на която не можел да устои. Тя се борела да си намери работа, била добродетелна — или поне така му казала. Дали е истина — не знам.

Гласът на графинята внезапно прозвуча от полумрака.

— Защо да не е истина? Има такива момичета.

— Е, както казах, младият мъж ѝ повярвал. И се оженил за нея. Голяма глупост! Близките не искали повече да разговарят с него. Той се бил подиграл с чувствата им. Оженил се за — ще я наричам Жана — и извършил добро дело. Той така ѝ казал. Очаквал да му бъде много благодарна. Бил пожертвал много заради нея.

— Прекрасно начало за горкото момиче — отбеляза саркастично графинята.

— Той я обичал, но още отначало тя го подлудявала. Изпадала в настроения... пристъпи... можела да бъде студена с него един ден и страдна на следващия. Най-сетне той разбрал истината. Тя не го

обичала. Омъжила се за него, за да оцелее. Тази истина го наранила, ужасно го наранила, но той направил всичко възможно, за да не си проличи. И все пак чувствал, че заслужава благодарност и отклик на желанията си. Карали се. Тя го оскърбявала. Боже, как само не го измъчвала! Можете да отгатнете следващата стъпка, нали? Неизбежното трябвало да се случи. Тя го изоставила. Две години бил сам, работел в малкия си магазин без вести от нея. Имал само един приятел — абсента. Работата вече не вървяла така добре. И ето че един ден влязъл в магазина и я намерил да седи там. Била прекрасно облечена. На ръцете си носела пръстени. Той стоял прав и я разглеждал. Сърцето му биело — о, как биело! Не знаел какво да прави. Искало му се да я набие, да я сграбчи в прегръдките си, да я хвърли на пода и да я стъпче, да се хвърли в краката ѝ. Не направил нито едно от тези неща. Взел пинсетите и продължил работата си. „Какво ще обича мадам?“ — попитал делово. Въпросът му я разстроил. Тя не търсела това, нали разбирате. „Пиер — каза. — Върнах се.“ Той оставил пинсетите и я погледнал. „Искаш прошка ли? — попитал. — Искаш да те приема обратно? Искрено се разкайваш?“ „Искаш ли да се върна при теб?“ — промълвила. О, как тихо произнесла тези думи. Той знаел, че тя му поставя капан. Копнее да я вземе в прегръдките си, но бил твърде умен, за да го направи. Престорил се на безразличен. „Аз съм християнин — казал. — Опитвам да постъпвам така, както Църквата изисква.“ А тайно си мислел: „Ще ѝ дам да разбере, ще я поставя на колене!“ Но Жана, както я нарекох, отметнала глава назад и се изсмяла. Това бил зъл смях. „Пошегувах се с теб, малкия — каза тя. — Погледни тези скъпи дрехи, тези пръстени и гривни. Дойдох да ти се покажа. Мислех, че ще те накарам да ме вземеш в прегръдките си и когато го направиш щях да плюя в лицето ти и да ти кажа колко те мразя!“ След тези думи излязла от магазина. Можете ли да повярвате, господа, че една жена може да бъде толкова зла? Да се върне, само за да го измъчва?

— Не — възрази графинята. — Не мога да повярвам и никой, освен глупак, не би го повярвал. Но всички мъже са слепи обядаи глупци.

Пиер Воше не ѝ обърна внимание и продължи:

— И този млад мъж, за когото ви разказвам, затъвал все повече и повече. Продължил да пие. Малкият магазин бил продаден. Той

стигнал до дъното, до калта. После дошла войната. О, това било за добро. Войната измъкнала човека от калта и го научила да не живее вече като животно. Тя го облагородила и отрезвила. Изтърпял студа, болката и страха от смъртта... но не загинал и когато войната свършила, отново бил човек. Тогава, господа, той дошъл тук. Дробовете му били засегнати от газа. Препоръчали му да си намери работа на юг. Няма да ви досаждам с работите, които сменил. Ще кажа само, че накрая се оказал крупие, и там — там, в казиното, една вечер я видял отново. Жената, която разрушила живота му. Изглеждала богата, като че ли нищо не ѝ липсвало — но, господа, очите на едно крупие са остри. И ето, една вечер тя поставила последния си залог на масата. Не ме питайте откъде знам. Просто знам! Тези неща се усещат. Другите не биха повярвали. Тя още има хубави дрехи — защо не ги е заложила, би се запитал човек? Но само да го направи — и край на кредита. Бижутата? О, не! Нали съм бил бижутер на времето? Истинските бижута отдавна ги няма. Кралските перли са продадени една по една и заменени с фалшиви. А междувременно трябва да се яде и да се плащат сметките в хотела. А богатите мъже... е, те са я виждали наоколо от много години. „Трябва да е над петдесетте — казват си. — С моите пари ще си намеря някое по-младо пиленце.“

Дълга въздишка се чу откъм прозореца, където графинята се беше облегла.

— Да. Това беше върховен момент. Две нощи я наблюдавах. Да губи, да губи и отново да губи. И ето, дойде краят. Тя заложи всичко на едно число. До нея английският милорд също заложи максимума — на съседното число. Топчето се търкулна... Моментът дойде, тя загуби... Погледът ѝ срещна моя. Какво да направя? Рискувам работата си в казиното. Ограбвам английския милорд. „За мадам“ — казах аз и изплатих парите.

— О! — Чу се трясък. Графинята скочи на крака и се наведе през масата, като събори чашата си на пода.

— Защо? — извика тя. — Това искам да знам! Защо го направи? Настъпи пауза — пауза, която изглеждаше безкрайна. Двамата се гледаха през масата, гледаха се... Приличаше на Дуел.

Малка подла усмивчица пропъзля по лицето на Пиер Воше. Той вдигна ръце и каза:

— Мадам, има едно чувство, наречено съжаление...

Тя се отпусна отново назад.

— Разбирам.

Беше спокойна и усмихната. Отново се овладя.

— Интересна история, мосю Воше, нали? Позволете ми да ви подам огънче за цигарата.

Тя ловко навиги парченце хартия на руло, запали го на свещта и го протегна към него. Той се наведе напред, докато пламъкът обхвана върха на цигарата, която държеше между устните си. После тя неочаквано се изправи.

— А сега трябва да ви оставя. Моля ви, няма нужда никой да ме изпраща.

Преди да разберат какво става, беше излязла. Мистър Сатъртуейт понечи да се втурне след нея, но го спря учудената ругатня, която се чу откъм французина.

— *Хиляди дяволи!*

Той гледаше полуизгорената тръбичка, която графинята беше захвърлила на масата. Разви я и промърмори:

— Боже господи! Банкнота от петдесет хиляди франка. Разбирате ли? Това беше печалбата ѝ от тази вечер. Всичко, което има на този свят. И запали цигарата ми с нея! Защото беше твърде горда, за да приеме... съжаление. О! Горда — винаги е била горда като самия Дявол! Тя е единствена... Великолепна!

Той скочи от мястото си и хукна навън. Мистър Сатъртуейт и мистър Куин също станаха. Келнерът се приближи до Франклин Ръдж.

— Сметката, мосю — обяви безстрастно той.

Мистър Куин бързо я взе от ръцете му.

— Чувствам се някак самотен, Елизабет — отбеляза Франклин Ръдж. — Тези чужденци... нещо им става. Не ги разбирам. Какво означава всичко това, все пак? — Той я погледна през масата. — Ей, хубаво е човек да види нещо стопроцентово американско като теб. — Гласът му придоби обидения тон на малко дете. — Тези чужденци са толкова *странни*.

Те благодариха на мистър Куин и излязоха заедно в нощта. Мистър Куин прибра рестото си и се усмихна на мистър Сатъртуейт, който се оглеждаше самодоволно като пъстропера птица.

— Е — каза той. — Мина прекрасно. Сега всичко е наред с нашите влюбени гълъбчета.

— Кой? — попита мистър Куин.

— О! — възкликна мистър Сатъртуейт стъписан. — Да, може и да сте прав, като се има предвид южняшкият темперамент и всичко останало.

Гласът му звучеше колебливо.

Мистър Куин се усмихна и цветното стъкло зад него за момент го облече в шутовски костюм от шарени светли петна.

[1] Залагайте, моля! (фр.). — Б.р. ↑

[2] Край на залаганията. Край. (фр.). — Б.р. ↑

ГЛАВА VI

МЪЖЪТ ОТ МОРЕТО

Мистър Сатъртуейт се чувстваше стар. Това би могло и да не звучи изненадващо, тъй като според преценката на доста хора той си беше стар. Безгрижните младоци казваха на приятелите си: „Старият Сатъртуейт? О! Та той трябва да е на сто години — или поне на осемдесет.“ И дори най-милите момичета подхвърляха снизходително: „О, Сатъртуейт. Да, доста е стар. Трябва да има шейсет години.“ Кое то беше още по-лошо, тъй като той беше на шестдесет и девет.

Но в собствените си очи той, разбира се, не се виждаше стар. Шестдесет и девет беше интересна възраст — възраст на безкрайни възможности, възраст, когато най-последно опитът от цял един живот започваше да се проявява. Но да се чувства стар — това беше друго нещо: уморено и обезкуражено състояние на духа, когато човек е склонен да си задава потискащи въпроси. Кой беше той, в края на краищата? Дребен, сух старец, който нямаше нито дете, нито коте; с никакви близки хора, а само една ценна колекция от предмети на изкуството, която в момента му изглеждаше особено незадоволителна. Никой не се интересуваше дали е жив или мъртъв.

Последната мисъл накара мистър Сатъртуейт бързо да се вземе в ръце. Това бяха пораженчески и безплодни мисли. Знаеше достатъчно добре — кой можеше да знае по-добре от него, че ако имаше съпруга, най-вероятно тя би го намразила или пък той нея. Че децата биха били постоянен извор на грижи и тревоги и че времето и вниманието, което те биха изисквали, би било бремене за него.

„Да живееш в безопасност и удобство — каза си твърдо мистър Сатъртуейт — това е главното.“

Тази мисъл му напомни за едно писмо, което беше получил сутринта. Извади го от джоба си и го препрочете, като с удоволствие попиваше съдържанието му. Беше от една херцогиня, а мистър Сатъртуейт обичаше да получава новини от херцогини. Наистина, писмото започваше с искане на голяма сума за благотворителност и,

вероятно, без този мотив никога нямаше да бъде написано, но думите, с които молбата бе придружена, бяха толкова приятни, че мистър Сатъртуейт можеше да се престори, че не го забелязва.

Херцогинята пишеше:

„Значи изоставихте Ривиерата? Какъв е този ваш остров? Евтин ли е? Каноти скандално повиши цените си тази година и аз повече няма да стъпя на Ривиерата. Може да опитам вашия остров догодина, ако го препоръчате, макар че сигурно пет дни пътуване с кораб ще ми се отразят зле. Все пак всяко място, одобрено от вас, сигурно е много удобно. Вие сте един от онези хора, които се занимават главно с това да осигуряват комфорта си. Само едно ви спасява, мистър Сатъртуейт, и това е изявеният ви интерес към хорските работи...“

Докато мистър Сатъртуейт сгъваше писмото, пред очите му ярко изплува образът на херцогинята. Нейните лоши настроения, неочакваната ѝ, тревожна любезност, саркастичният ѝ език, непобедимият ѝ дух.

Дух! Всички имат нужда от него. Той извади друго писмо с марка от Германия, написано от млада певица, към която той беше проявил интерес. Беше мило признателно писмо.

„Как да ви благодаря, скъпи мистър Сатъртуейт? Чудесно е, само като си помисля, че след няколко дни ще пея Изолда...“

Жалко, че тя трябваше да дебютира с Изолда. Чаровно, трудолюбиво момиче беше Олга, с прекрасен глас, но със слаб темперамент. Той си затананика: „Nay order him! Pray understand it! I command it I, Isolde.“ Не, това дете го нямаше... този дух..., непобедимата воля — всичко, което се съдържаше в това последно „Аз, Изолда!“

Е, поне беше направил нещо за някого. Този остров го потискаше. Защо, о, защо бе изоставил Ривиерата, която познаваше така добре и където всички така добре го познаваха? Никой тук не проявяваше интерес към него. Никой не осъзнаваше, че това е онзи мистър Сатъртуейт — приятелят на херцогини и графини, певици и писатели. Никой на острова не заемаше високо положение в обществото или в артистичния свят. Повечето хора идваха тук от седем, четиринадесет или двадесет и една години; оценяваха и бяха оценявани.

С дълбока въздишка мистър Сатъртуейт слезе от хотела към малкия закътан пристан. Пътят му минаваше по улица, обрасла с бугенвиллии — ярка, пламтяща алена маса, която го караше да се чувства по-стар и по-сив от всякога.

— Остарявам — измърмори той. — Вече съм стар и уморен.

Почувства се доволен, когато отмина бугенвилиите и тръгна по бялата улица, стигаща със синьо море. Едно окаяно куче стоеше в средата на пътя, като се прозяваше и протягаше на слънцето. Като се изпъна колкото може, то седна и екзалтирано се зачеса. После стана, отърси се и се огледа какви други хубави неща ще му предложи животът.

До пътя имаше купчина боклук и то се насочи към нея, душейки в приятно очакване. Наистина, носът му не го беше измамил! Миризмата беше така богата, че надхвърляше и най-смелите му мечти. То душеше с нарастващо одобрение. После изведнъж съвсем се забрави, хвърли се по гръб и се затъркаля енергично върху възхитителната купчина. Светът тази сутрин се беше превърнал в кучешки рай!

Когато най-сетне се умори, то отново се изправи на краката си и се върна в средата на пътя. В този момент, без най-малкото предупреждение, една раздрънкана кола изскочи с бясна скорост иззад ъгъла, удари се право в него и безразлично отмина.

Кучето се изправи на крака, задържа се така за минута, гледайки мистър Сатъртуейт с неясен тъп упрек в очите, и падна. Мистър Сатъртуейт се приближи до него и се наведе. Кучето беше мъртво. Той продължи пътя си, размишлявайки колко тъжен и жесток е животът. Какъв измъчен, глух упрек имаше в погледа на кучето. „О, Свят! —

като че ли казваше той. — О, Прекрасен Свят, на който се доверявах. Защо постъпи така с мен?“

Мистър Сатъртуейт продължи покрай палмите и пръснатите туктам бели къщички, покрай плажа от черна лава, където прибоят бучеше и където някога, много отдавна, един известен английски плувец беше излязъл в морето и се беше удавил, покрай каменните басейни, където деца и стари дами се цамбуркаха и наричаха това къпане, по стръмния път, който се виеше нагоре до върха на скалата. Защото там, на ръба на скалата, имаше една къща, наречена Ла Пас — Спокойствие. Бяла къща със зелени, поизбелели, плътно затворени капаци на прозорците, с хубава китна градина и пътечка, оградена от кипарисови дръвчета, която водеше до полянката на ръба на скалата, откъдето далеко долу се виждаше бездънното синьо море.

Тъкмо натам се бе отправил мистър Сатъртуейт. Беше се влюбил в градината на Ла Пас. Никога не беше влизал във вилата. Тя като че ли винаги беше празна. Мануел, градинарят испанец, пожелаваше темпераментно „добро утро“ на минаващите, галантно даряваше дамите с букетче, а господата с по едно цвете за бутониерата. И усмивка увенчаваше мургавото му лице.

Понякога мистър Сатъртуейт си измисляше истории за притежателя на вилата. Любимата му версия беше, че там живее испанска танцьорка, някога световноизвестна с красотата си, сега укрила се тук, за да не узнае никога светът, че вече не е красавица.

Той си я представяше да излиза от къщата по здрач и да се разхожда из градината. Понякога се изкушаваше да попита Мануел каква е истината, но устояваше на изкушението. Предпочиташе фантазиите си.

След като размени няколко думи с Мануел и прие с благодарност една оранжева розова пъпка, мистър Сатъртуейт продължи надолу по пътечката между кипарисите към морето. Чудесно беше да седи тук — на ръба на бездната — с тази стръмна пропаст под краката му. Това го накара да си спомня за „Тристан и Изолда“, началото на третото действие с Тристан и Курвенал, онова самотно очакване, Изолда, която се втурва откъм морето, и Тристан, умиращ в прегръдките ѝ. (Не, от малката Олга никога няма да излезе Изолда. Изолда от Корнуол, онази, която е мразела крал и е обичала крал...) Той потрепери. Почувства се

стар и самотен, стана му студено... Какво беше получил от живота. Нищо... нищо. Даже по-малко и от онова куче на улицата...

Изведнъж един неочакван звук го изтръгна от размислите му. Не бе доловил стъпките, приближили се по пътеката. Първото, по което усети нечие присъствие, беше възклицанието „По дяволите“, произнесено на чист английски.

Огледа се и видя млад човек, който се взираше в него с очевидна изненада и разочарование. Мистър Сатъртуейт веднага позна мъжа, пристигнал предния ден и донякъде събудил интереса му. Мистър Сатъртуейт го наричаше „млад човек“, защото в сравнение с ветераните на курорта той наистина беше по-млад, но вероятно отдавна беше минал четиридесетте и се приближаваше към половинвековния си юбилей. Все пак, въпреки това, изразът „млад човек“ му подходеше. Мистър Сатъртуейт обикновено не грешеше за такива неща. Около него витаеше някакво усещане за незрялост. Както възрастните кучета понякога приличат на малки кученца. Така беше и с непознатия.

Мистър Сатъртуейт си помисли: „Този приятел всъщност не е успял да порасне — поне не напълно.“

И все пак в него нямаше нищо от Питър Пан. Беше пухкав, почти пълен. Приличаше на човек, който винаги е бил добре материално и не се е лишавал от никакви удоволствия. Имаше кафяви очи, доста кръгли, светла, побеляваща коса, редки мустаци и доста подпухнало лице.

Това, което озадачи мистър Сатъртуейт, беше самото му присъствие на острова. Можеше да си го представи да стреля, да ловува, да играе поло, голф или тенис, да ухажва хубави жени. Но на острова нямаше никакъв дивеч, нямаше игри, освен миниголф, а най-близкото подобие на хубава жена беше старата мис Баба Киндърсли. Разбира се, имаше художници, които бяха привлечени от красотата на пейзажа, но мистър Сатъртуейт беше уверен, че младият човек не е от тях. Той ясно беше белязан с филистимлянския знак.

Докато търсеше отговор на тези въпроси, другият заговори, със закъснение осъзнал, че единственото му възклицание заслужава укор.

— Извинете — каза той с известно притеснение. — Всъщност, бях... е, стреснат. Не очаквах тук да има някой.

Усмихна се обезоръжаващо. Имаше очарователна усмивка, приятелска и привлекателна.

— Самотно място — съгласи се мистър Сатъртуейт, като любезно се премести встрани на пейката. Другият прие мълчаливата покана и седна.

— Не бих го нарекъл самотно — рече той. — Винаги има някой тук.

В гласа му прозвуча скрито негодувание. Мистър Сатъртуейт се учуди. Събеседникът му изглеждаше общителен. Защо така настояваше да остане сам? Може би имаше любовна среща? Не, не беше това. Погледна отново компаньона си с внимателно прикрито любопитство. Къде беше виждал подобно изражение? Този тъп, обиден поглед на недоумение.

— Значи вече сте идвали тук? — попита мистър Сатъртуейт, най-вече за да каже нещо.

— Качих се тук снощи след вечеря...

— Така ли? Мислех, че портата винаги е заключена.

След моментно мълчание младият човек обясни почти сърдито:

— Покатерих се през стената.

Сега вече мистър Сатъртуейт се вгледа в него с истинско внимание. Детективът в него заговори. Знаеше, че събеседникът му е пристигнал едва предния следобед. Беше имал твърде малко време, за да изучи красотата на вилата на дневна светлина и едва ли досега някой му бе говорил за нея. И все пак след здрач беше тръгнал направо към Ла Пас. Защо? Почти неволно мистър Сатъртуейт обърна глава, за да погледне вилата със затворените зелени капаци, но тя, както винаги, изглеждаше безжизнена и здраво заключена. Не, решението на загадката не беше там.

— И наистина ли намерихте някого тук снощи?

Другият кимна.

— Да. Трябва да е бил от другия хотел. Беше облечен в карнавален костюм.

— Карнавален костюм?

— Да. Нещо като костюм на Арлекин.

— Какво?

Въпросът просто се изтръгна от устните на мистър Сатъртуейт. Събеседникът се обърна и го погледна изненадан.

— Предполагам, че в хотелите често устройват балове с маски?

— О, разбира се — изрече мистър Сатъртуейт. — Да, да, разбира се.

Той замълча, останал без дъх. После добави: — Моля да извините вълнението ми. Знаете ли нещо за катализата?

Младият човек го изглежда втренчено.

— Никога не съм чувал. Какво е това?

Мистър Сатъртуейт издекламира сериозно:

— *„Химична реакция, чието протичане зависи от присъствието на определено вещество, макар самото то да остава непроменено“.*

— О! — възкликна младият човек неуверено.

— Имам един приятел. Казва се мистър Куин. Той може най-точно да бъде описан с думата „катализатор“. Неговото присъствие е знак, че нещо ще се случи, тъй като, когато се появи, стават странни разкрития. Тайни неща излизат на бял свят. И все пак самият той не взема участие в събитията. Имам чувството, че точно моя приятел сте срещнали тук снощи.

— Значи е много странна личност. Ужасно ме стресна. До един момент го нямаше, а после изведнъж се оказа тук! Сякаш излезе от морето.

Мистър Сатъртуейт огледа малката полянка и стръмната пропаст под краката си.

— Разбира се, това са глупости — каза другият. — Но така ми се стори. Всъщност оттук можеш да се изкачиш само ако имаш крила. — Той погледна над ръба. — Стръмна пропаст. Само да пристъпиш... е, със сигурност ще бъде краят.

— Всъщност, идеално място за убийство — каза любезно мистър Сатъртуейт.

Другият се взря в него, като че ли за момент не го беше слушал. После каза неясно:

— О, да... да, разбира се...

Той седеше, драскаше фигурки по земята с върха на бастуна си и се мръщеше. Изведнъж мистър Сатъртуейт откри на кого му прилича. Онзи тъп, уплашен, питащ поглед. Точно така гледеше прегазеното куче. Очите му и очите на този млад човек задаваха същия трогателен въпрос със същия упрек. *„О, свят, на когото вярвах — какво направи с мен?“*

Виждаше и други сходства между двамата. Същото лековато съществуване заради удоволствието, същата радостна привързаност към насладите в живота, същото отсъствие на интелектуален размисъл. И за двамата беше достатъчно да живеят заради мига. Светът беше добро място, място за вечни радости — слънце, море, небе, скрита купчина боклук.

И после — какво? Кучето беше блъснато от кола. Какво беше блъснало човека?

Обектът на размишленията му се намеси в този момент, но като че ли говореше повече на себе си, отколкото на мистър Сатъртуейт.

— Човек се чуди — рече той, — за какво е всичко?

Познати думи — думи, които обикновено караха мистър Сатъртуейт да се усмихва на несъзнателно проявения човешки егоизъм, според който всяко житейско явление има единственото предназначение да му носи радост или мъка. Той не отговори и непознатият каза с лек, малко извинителен смях:

— Чувал съм да казват, че всеки мъж трябва да построи къща, да посади дърво и да има син. — Замълча за момент, после добави: — Мисля, че веднъж посадих един жълъд...

Мистър Сатъртуейт леко се размърда. Любопитството му беше събудено, онзи постоянен интерес към работите на другите хора, в който херцогинята го обвиняваше, беше се възвърнал. Не беше трудно. В природата на мистър Сатъртуейт имаше една женска черта — той беше добър слушател като всяка жена и знаеше кой е подходящият момент да вмъкне окуражителна дума. Скоро чу цялата история.

Антъни Коздън, така се казваше непознатият, и неговият живот се оказаха точно каквито си ги беше представял мистър Сатъртуейт. Събеседникът му не беше добър разказвач, но слушателят му лесно запълни празнините. Твърде обикновен живот — среден доход, кратка военна служба, доста спорт, много приятели, много приятни занимания, изобилие на жени. Начин на живот, който потиска всяка мисъл и я замества с усещания.

Направо казано, животински живот. „Но има и по-лошо — помисли си мистър Сатъртуейт, опирайки се на опита си. — О, много по-лоши неща...“ Светът изглеждаше добро място за Антъни Коздън. Той мърмореше, защото всеки мърмори, но то не беше сериозно оплакване. И изведнъж — това.

Мъжът най-сетне стигна до същността — доста неясно и несвързано. Чувствал се малко неразположен, нищо повече. Отишъл при своя лекар и той му препоръчал да се посъветва с един специалист на Харли Стрийт. И после — ужасната истина. Опитали да я позамажат. Препоръчвали му повече да се пази, да не се вълнува, но не могли да прикрият, че само му хвърлят пясък в очите, че гледат да му спестят шока. Накрая станало ясно. Шест месеца, толкова му давали. Шест месеца живот.

Той обърна своите питащи кафяви очи към мистър Сатъртуейт. Разбира се, било голям удар. Човек някак си... някак си не знае какво да стори.

Мистър Сатъртуейт кимна сериозно и разбиращо.

Било му малко трудно да приеме тази вест, продължи Антъни Коздън. Как да използва времето. Ужасно е да чакаш смъртта. Не се чувствал истински болен, още не. Макар че по-късно и то щяло да стане, така казал специалистът. Изглеждаше толкова глупаво да умре човек, когато най-малко му се умира. Той решил, че е най-добре да продължи да живее, както обикновено. Но не се получило.

Тук мистър Сатъртуейт го прекъсна. Има ли, попита деликатно той, някаква жена?

Очевидно нямаше. Разбира се, имало жени, но не в този смисъл. Неговата компания винаги била весела. Те, твърдеше той, не обичали трупове. Той не искал да се превръща в ходещ покойник. Това би притеснило всички. Затова заминал за чужбина.

— Дошли сте на тези острови? Но защо? — Мистър Сатъртуейт търсеше нещо, нещо недоловимо, нещо дребно, което му убягваше, но все пак беше сигурен, че съществува. — Вероятно вече сте идвали тук?

— Да — призна с нежелание другият. — Преди години, когато бях млад.

И изведнъж, почти несъзнателно, той хвърли бърз поглед през рамо назад към вилата.

— Спомних си това място — каза той, посочвайки с глава към морето. — Една стъпка до вечността!

— И затова сте дошли тук снощи — довърши спокойно мистър Сатъртуейт.

Антъни Коздън му хвърли неодобрителен поглед.

— О... вижте сега... — запротестира той.

— Снощи сте срещнали някого тук. Този следобед срещате мен. Животът ви е бил спасен... на два пъти.

— Мислете, каквото искате. По дяволите, животът си е мой! Имам право да правя с него, каквото си искам.

— Това е клише — произнесе уморено мистър Сатъртуейт.

— Разбирам вашето отношение — великодушно отвърна Алтъни Коздън. — Естествено, че се опитвате да направите, каквото можете. И аз бих се опитал да разубедя някого, дори ако дълбоко в себе си осъзнавам, че е прав. А вие знаете, че съм прав. Един бърз край е по-добър от продължителния... който би причинил грижи, разходи и притеснения на всички. Във всеки случай, нямам никой на този свят...

— А ако имаше някой? — прекъсна го остро мистър Сатъртуейт.

Коздън си пое дълбоко дъх.

— Не знам. Дори и тогава, струва ми се, така би било по-добре. Но все едно, нямам...

Той спря рязко. Мистър Сатъртуейт любопитно го огледа. Като непоправим романтик, той отново предположи, че е замесена жена. Но Коздън отричаше. Той казваше, че не трябва да се оплаква. Общо взето, беше живял много добре. Жалко, че животът му трябва да свърши така скоро. Но във всеки случай беше имал всичко, което си струва да бъде притежавано. Освен син. Той би искал да има син. Би искал да знае, че синът му ще живее след, него. Все пак, повтори той, беше си поживял много добре...

Тук мистър Сатъртуейт загуби търпение. Човек, заяви той, който е все още в стадий на ларва, не може да твърди, че знае всичко за живота. Тъй като думите „в стадий на ларва“ явно не означаваха нищо за Коздън, той продължи да изяснява какво има предвид.

— Все още не сте започнал живота си. Вие сте едва в началото му.

Коздън се изсмя.

— Е, косата ми започна да побелява. Навърших четиридесет... Мистър Сатъртуейт го прекъсна.

— Това няма значение. Животът е съвкупност от физически и духовен опит. Аз, например, съм на шестдесет и девет. Наистина съм на толкова. Познавам, от първа или втора ръка, почти всичко, което може да предложи животът. Вие сте като човек, който говори за цялата година, а е виждал само сняг и лед! Цветята на пролетта, дългите дни

на лятото, падащите листа на есента — той не знае нищо за тях — не знае дори, че съществуват. А вие искате да обърнете гръб дори на последната си възможност да ги видите.

— Като че ли забравяте — произнесе сухо Антъни Коздън, — че ми остават само шест месеца.

— Времето, както и всичко друго, е относително — отвърна мистър Сатъртуейт. — Тези шест месеца могат да се окажат най-дългите и разнообразни в целия ви живот.

Коздън не изглеждаше убеден.

— На мое място — каза той — и вие бихте направили същото. Мистър Сатъртуейт поклати глава.

— Не — отговори простиичко той. — На първо място, съмнявам се, че би ми стигнала смелостта. За това трябва смелост, а аз не съм от храбрите. И, на второ място...

— Да?

— Винаги искам да знам какво ще се случи утре.

Коздън внезапно се изправи и се засмя.

— Е, сър, много мило от ваша страна, че ме изслушахте. Не знам защо го направихте, но няма значение. Това е. Казах повече, отколкото трябваше. Забравете го.

— А утре, когато се разбере за произшествието, очаквате да оставя нещата така? Да не споменавам за самоубийство?

— Както желаете. Радвам се, че разбирате поне едно — не можете да ме възпрете.

— Млади човече — започна мистър Сатъртуейт спокойно. — Едва ли бих могъл да се залепя за вас като някаква лепка. Рано или късно ще се изплъзнете от мен и ще осъществите намеренията си. Но поне този следобед не успяхте. Едва ли бихте искали след смъртта си да ме поставите под подозрението, че съм ви блъснал в пропастта.

— Така е — съгласи се Коздън. — Ако настоявате да останете тук...

— Настоявам — кратко отвърна мистър Сатъртуейт.

Коздън се изсмя добродушно.

— Тогава планът ми се отлага за сега. В такъв случай ще се върна в хотела. Може би ще се видим по-късно.

Мистър Сатъртуейт гледаше наляво към морето.

„А сега — каза си той тихо — какво следва? Трябва да следва нещо. Чудя се...“

Той стана. Постоя известно време на ръба на пропастта, загледан в танцуващата вода долу. Но не намери вдъхновение там. Бавно се обърна и слезе обратно по пътеката между кипарисите в тихата градина. Погледна затворената, спокойна къща и се почуди, както често се беше чудил преди, кой беше живял там и какво се беше случило между тези безмълвни стени. По някакъв внезапен импулс той изкачи няколко каменни стъпала и постави ръка върху един от избелелите зелените капаци.

За негова изненада той помръдна от докосването му. Поколеба се за момент, после смело го отвори. В следващия миг направи стъпка назад с леко стреснато възклицание. Една жена стоеше на прозореца с лице към него. Беше облечена в черно, а на главата ѝ беше надиплена черна дантелена мантия.

Мистър Сатъртуейт бързо се заизвинява на смесен италианско-немски — най-близкото до испански, което можа да измисли в момента. Беше уплашен и засрамен и заобяснява на пресекулки, че сеньората трябва да му прости. Той бързо си тръгна, преди жената да е изрекла и дума.

Беше на половината път през двора, когато тя проговори. Две остри думи като пистолетен изстрел.

— Върнете се!

Прозвуча като команда, каквато се отправяше към куче, и властността, която излъчваше, беше толкова силна, че мистър Сатъртуейт бързо се обърна и дотича до прозореца почти автоматично, преди да успее да се възпротиви. Подчини ѝ се като куче. Жената все още стоеше неподвижна на прозореца. Тя го огледа от главата до петите, преценявайки го със съвършено спокойствие.

— Англичанин сте — каза тя. — Така си и помислих.

Мистър Сатъртуейт отново подхвана извиненията си.

— Ако знаех, че сте англичанка — започна той, — бих се изразил по-добре преди малко. Поднасям най-искрените си извинения за наглостта ми да отворя капака на прозореца. Страхувам се, че не мога да се оправдая с нищо, освен с любопитството си. Имах много силно желание да видя как изглежда тази очарователна къща отвътре.

Тя внезапно се изсмя. Дълбок, гърлен смях.

— Ако наистина искате да я видите — отвърна тя, — по-добре влезте.

Отмести се и мистър Сатъртуейт с чувство на приятно вълнение, пристъпи в стаята. Беше тъмно, тъй като капациите на другите прозорци бяха затворени, но той видя, че е оскъдно и доста бедно мебелирана. Всичко беше покрито с дебел слой прах.

— Не тук! — изкомандва тя. — Не използвам тази стая.

Поведе го през коридора до едно помещение от другата страна. Тук прозорците гледаха към морето и слънцето нахлуваше вътре. Мебелировката, както и в другата стая, беше бедна, но имаше няколко изтъркани килима, които на времето явно са били хубави, голям параван от испанска кожа и вази със свежи цветя.

— Ще пиете чай с мен — рече домакинята и за да го убеди добави: — Чаят е много хубав и ще бъде приготвен с кипяща вода.

Тя излезе и извика нещо на испански. После се върна и седна на дивана срещу госта си. За пръв път мистър Сатъртуейт можа да я разгледа добре.

Първото впечатление, което му беше направила, го накара да се почувства още по-сив и стар поради контраста с нейната ярка индивидуалност. Беше висока жена, силно почерняла от слънцето, мургава и хубава, макар и не вече млада. Когато тя беше в стаята, слънцето като че ли грееше два пъти по-силно, отколкото когато излизаше и някакво особено топло и живо усещане започна да завладява мистър Сатъртуейт. Сякаш простираше слабите си, набръчкани ръце към сгряващ огън. Помисли си: „Тя е толкова жизнена, че раздава топлина и на другите хора.“

Спомни си заповедния ѝ тон, когато гласът ѝ го беше спрял и му се прииска да можеше неговото протеже, Олга, да попие малко от тази мощ. Рече си: „Каква Изолда само би излязла от нея! А тя сигурно изобщо не може да пее. Колко зле е устроен животът.“ В същото време малко се страхуваше от нея. Не обичаше властните жени.

Тя просто го оглеждаше, седнала с подпряна върху ръцете брадичка, без да се преструва. Накрая кимна, като че ли беше решила нещо.

— Радвам се, че дойдохте — произнесе най-сетне тя. — Много ми се искаше да поговоря с някого този следобед. А вие сте свикнали с това, нали?

— Боя се, че не ви разбирам.

— Исках да кажа, че хората ви се доверяват. Разбрахте какво имам предвид! Не се преструвайте!

— Е... може би...

Тя продължи устремно, без да се интересува от мнението му.

— Човек би могъл да сподели с вас всичко. Това е, защото женската природа е доста изявена във вас. Вие знаете какво чувство е, какво мислим... и колко странни неща вършим.

Гласът ѝ замря. Чаят беше поднесен от едро, усмихнато испанско момиче. Беше хубав чай, китайски. Мистър Сатъртуейт отпи и одобрително кимна.

— Тук ли живеете? — попита той общително.

— Да.

— Но невинаги. Обикновено къщата е затворена, нали? Поне така ми казаха.

— Тук съм през по-голямата част от времето, по-често, отколкото някой предполага. Използвам само тези стаи.

— Отдавна ли притежавате къщата?

— От двадесет и две години, но дойдох да живея тук година по-рано.

Доста глуповато (или поне така му се стори) мистър Сатъртуейт отбеляза:

— Дълго време.

— За едната година ли говорите? Или двадесет и двете?

Мистър Сатъртуейт се заинтригува и сериозно каза:

— Зависи.

Тя кимна.

— Да, зависи. Това са два отделни периода. Няма нищо общо един с друг. Кое е дълго? Кое е кратко? Дори сега не бих могла да кажа.

Тя замълча за момент, умислена. После, леко усмихната продължи:

— Отдавна не съм говорила с никого. Толкова отдавна! Не се извинявам. Вие дойдохте в моята крепост. Вие поискахте да погледнете през прозореца ми. И винаги правите така, нали? Отмествате капака и надниквате през прозореца в живота на хората. Ако ви позволят. А често и ако не ви позволяват! Трудно е да се скрие

каквото и да било от вас. Вашите предположения обикновено се оказват правилни.

Мистър Сатъртуейт почувства странно желание да бъде напълно искрен.

— На шестдесет и девет години съм — призна той. — Всичко, което знам за живота, е от втора ръка. Понякога ми става тъжно от това. И все пак, така научих много неща.

Тя кимна замислено.

— Знаем. Животът е много странен. Не мога да си представя това усещане — да бъдеш винаги зрител.

В тона ѝ прозвуча учудване. Мистър Сатъртуейт се усмихна.

— Разбира се, не бихте могли да знаете. Вашето място е в центъра на сцената. Вие винаги ще си останете примадона.

— Странни неща казвате.

— Но съм прав. Случвали са ви се различни неща и винаги ще ви се случват. Мисля, че около вас има някаква трагедия. Така ли е?

Очите ѝ се присвиха. Тя го изгледа косо.

— Ако останете тук по-дълго, някой ще ви разкаже за плувеца англичанин, който се е удавил под тази скала. Ще ви кажат колко млад, красив и силен е бил и че младата му съпруга гледала отгоре, от скалата, и го видяла как се дави.

— Да, вече чух тази история.

— Този мъж беше мой съпруг. Това беше неговата вила. Той ме доведе тук, когато бях осемнадесетгодишна, а година по-късно загина. Прибойт го повлече към черните скали и го остави там — окървавен, смазан, обезобразен.

Мистър Сатъртуейт възкликна стреснато. Тя се наведе напред. Пламтящият ѝ поглед беше впит в лицето му.

— Говорите за трагедия. Можете ли да си представите по-ужасна трагедия от това? Млада съпруга, омъжена само от една година, да стои безпомощна, докато мъжът, когото обича, се бори за живота си — и да го загуби по такъв ужасен начин.

— Потресаващо! — възкликна дълбоко развълнуван мистър Сатъртуейт. — Ужасно! Съгласен съм с вас. Нищо в живота не може да бъде така ужасно.

Изведнъж тя се изсмя. Отметна глава назад.

— Грешите — отвърна. — Има нещо още по-ужасно. И това е младата съпруга да стои там, да се надява и да копнее съпругът ѝ да се удави...

— Но, за Бога! — извика мистър Сатъртуейт. — Да не искате да кажете...

— Да. Точно така беше. Стоях на колене там, на колене върху скалата и се молах. Прислужниците испанци си мислеха, че се моля за спасението на живота му. Не беше така. Молах се да пожелая спасението му. Повтарях едно и също: „Господи, помогни ми да не искам смъртта му.“ Но нищо не излизаше. През цялото време се надявах..., надявах... и надеждите ми се сбъднаха. — Тя помълча минута-две и после много тихо с доста различен глас изрече: — Ужасно е, нали? Такова нещо не се забравя. Бях така щастлива, когато разбрах, че наистина е мъртъв и няма да се върне, за да ме измъчва повече.

— Бедното дете! — възкликна шокиран мистър Сатъртуейт.

— Знам. Бях твърде млада. Такива неща трябва да се случват, когато човек е по-възрастен... по-подготвен... за жестокостта. Знаете ли, никой не познаваше истинската му природа. Изглеждаше ми чудесен, когато се запознах с него. Бях горда и щастлива, когато ми направи предложение. Но нещата се влошиха почти веднага. Той беше вечно недоволен от мен... всичко, което правех, не му харесваше... а аз така се стараех. После започна да му харесва да ме наранява. И най-вече да ме ужасява. Това му доставяше най-голямо удоволствие. Измисляше какво ли не ужасни неща. Няма да ви ги разкажа. Предполагам, че сигурно е бил малко луд. Бях тук сама, изцяло в негова власт и жестокостта се превърна в негово хоби. — Очите ѝ се разшириха и потъмняха. — Най-лошото беше, когато дойде бебето. Очаквах дете. Заради някои неща, които той ми направи, то се роди мъртво. Самата аз едва не умрях... но оцелях. По-добре да бях умряла.

Мистър Сатъртуейт издаде неясен звук.

— А после дойде спасението — вече ви разказах как. Няколко момичета, които бяха отседнали в хотела, го предизвикаха. Така стана. Всички испанци му казваха, че е лудост да влиза в морето точно там. Но той беше суетен, искаше да се покаже. А аз... гледах го как се дави... и бях щастлива. Защо Бог позволява да се случват такива неща!

Мистър Сатъртуейт протегна малката си, суха ръка и хвана нейните. Тя я стисна силно като дете. Годиците сякаш се отдръпнаха от лицето ѝ и той видя пред себе си деветнадесетгодишното момиче.

— Отначало изглеждаше твърде хубаво, за да е истина. Къщата беше моя и можех да живея в нея. Вече никой не можеше да ми причини зло! Бях сираче, нямах близки роднини, никой не се интересуваше какво ще стане с мен. Това опростяваше нещата. Продължих да живея тук в тази вила и се чувствах като в рая. Да, като в рая. Никога не съм била толкова щастлива и никога вече няма да бъда. Просто да се събуждам и да знам, че всичко е наред — без болка, без ужаси, без да се чудя какво ще ми направи този път. Да, беше рай.

Тя направи дълга пауза. Наложих се мистър Сатъртуейт да я подкани:

— А после?

— Обикновено човек не се чувства доволен от онова, което има. Отначало ми беше достатъчно да бъда свободна. Но след време започнах да мисля за мъртвото си бебе. Само да можех да си го върна! Исках го като бебе, но и като играчка. Много исках някого или нещо, с което да си играя. Звучи глупаво и детинско, но беше точно така.

— Разбирам — кимна мистър Сатъртуейт.

— Трудно е да се обясни онова, което последва. Аз просто... е, това просто се случи, нали разбирате. Сред гостите на хотела имаше един млад англичанин. Той попадна случайно в моята градина. Носех испанска рокля и той ме помисли за испанка. Реших, че ще бъде забавно да се престоря, че е така и започнах играта. Испанският му беше лош, но горе-долу се разбирахме. Казах му, че вилата принадлежи на английска дама, която е далеч. Казах, че тя ме е научила да говоря малко английски и се преструвах, че говоря развален английски. Беше толкова забавно... толкова забавно... дори и сега си го спомням. Той започна да ме ухажва. Решихме, че вилата ще е нашият дом, че сме младоженци и идваме да живеем тук. Предложих да проверим капака на един от прозорците — онзи, който вие отворихте тази вечер. Беше отворен, а стаята вътре беше прашна и неподредена. Вмъкнахме се вътре. Беше вълнуващо и прекрасно. Правехме се, че къщата е наша. — Тя спря внезапно, като погледна умолително мистър Сатъртуейт. — Беше толкова хубаво, като в приказка. И хубавото за мен беше, че не бе истина. Беше фантазия.

Мистър Сатъртуейт кимна. Виждаше я ясно — може би по-ясно, отколкото самата тя се виждаше — изплашено, самотно дете, потънало в мечтата си, безопасна, защото не беше действителност.

— Сигурно е бил съвсем обикновен млад мъж. Тръгнал да търси приключения, но много мил. Продължихме да се преструваме. — Тя спря, погледна мистър Сатъртуейт и повтори: — Разбирате ли? Продължихме да се преструваме... На следващата сутрин той се върна във вилата. Видях го от спалнята си през капака на прозореца. Разбира се, той изобщо не предполагаше, че съм вътре. Все още ме мислеше за малка прислужница испанка. Стоеше там и се оглеждаше. Беше ме помолил да се срещнем отново. Бях се съгласила, но не смятах да го правя. Той стоеше там с притеснен вид. Мислех, че се притеснява за мен. Беше толкова мил... — Тя отново спря. — На следващия ден си замина. Никога повече не го видях. Бебето ми се роди девет месеца по-късно. Бях страшно щастлива. Да имам дете, без никой да ме наранява или да ме кара да страдам. Жалко, че не попитах моя англичанин за името му. Щях да кръстя детето на него. Щеше да бъде много хубаво. Струваше ми се малко нечестно спрямо него. Той ми беше дал онова, което исках най-много на света, а никога нямаше да го узнае! Но, разбира се, казах си, че той едва ли би приел така нещата. Че, ако знаеше, това само би го притеснило и раздразнило. За него аз бях само едно моментно забавление, това беше всичко.

— А детето? — попита мистър Сатъртуейт.

— Беше прекрасно. Нарекох го Джон. Да можеше да го видите сега. На двадесет години е. Ще стане минен инженер. За мен той е най-добрият и най-милият син на света. Казах му, че баща му е загинал, преди той да се роди.

Мистър Сатъртуейт се вгледа в нея. Интересна история. Но като че ли не беше разказана докрай. Беше сигурен, че има и още нещо.

— Двадесет години са много време — замислено отбеляза той. — Никога ли не сте мислили за нов брак?

Тя поклати глава. Лека червенина бавно плъзна по загорелите ѝ бузи.

— Детето достатъчно ли е било за вас...

Тя го погледна. Очите ѝ бяха по-нежни, отколкото ги бе виждал досега.

Какви странни неща се случват! — промърмори тя. — Такива странни неща... Не бихте повярвали — не, може би греша. Сигурно бихте. Не обичах бащата на Джон — тогава, искам да кажа. Не мисля, че даже съм разбирала какво изобщо е любов. Всъщност, струваше ми се естествено детето да прилича на мен. Но синът ми като че ли не бе мое дете. Приличаше на баща си, единствено на баща си. Оpozнах този мъж чрез неговото дете. Чрез детето се научих и да го обичам. Обичам го и сега. Винаги ще го обичам. Може да кажете, че си измислям, че съм си изградила идеал, но не е така. Обичам този мъж — истинският, реалния човек. И утре да го видя, ще го позная въпреки че са минали двадесет години, откакто се срещнахме. Любовта ми към него ме превърна в жена. Обичам го, както жената обича мъжа си. Двадесет години съм живяла с любовта си към него. И ще го обичам до смъртта си. — Тя спря рязко. После предизвика слушателя си. — Сигурно ме мислите за луда — да говоря такива странни неща...

— О, скъпа моя! — възкликна мистър Сатъртуейт и отново хвана ръката ѝ.

— Нима ме разбирате?

— Мисля, че да. Но има още нещо, нали? Нещо, което не сте ми казали.

Тя смръщи вежди.

— Да, има още нещо. Отгатнахте. Веднага разбрах, че не сте от хората, от които може да се скрие нещо. Но не искам да ви го кажа, защото за вас е по-добре да не го знаете.

Той я погледна. Очите ѝ срещнаха неговите смело и предизвикателно.

Събеседникът ѝ си каза: „Това е изпитанието. Всички факти са в ръцете ми. Би трябвало да отгатна. Ако разсъждавам правилно, ще се добера до истината.“

След кратка пауза той бавно каза:

— Нещо не е наред. — Видя как клепачите ѝ леко трепнаха и разбра, че е на вярна следа. — Нещо внезапно се е объркало след всички тези години. — Почувства как прониква... дълбоко в тъмните бездни на съзнанието ѝ, където тя се опитваше да скрие от него тайната си. — Момчето — сигурно е нещо, свързано с него. Нищо друго не би ви засегнало.

Чу как тя рязко си поема дъх и разбра, че е познал. Беше жестоко, но необходимо. Нейната воля се бореше с неговата. Тя имаше силна, желязна воля, но под привидната мекота на маниерите му неговата не бе по-слаба. А и сякаш сам Господ му бе вдъхнал увереност, увереността на човек, който върши точно каквото трябва. Почувства внезапно съжаление към хората, чиято работа изискваше проследяването на такива груби неща като престъпленията. Тази детективска работа на ума, това събиране на следи, това търсене на истината, дивата радост, когато се приближаваш до разкритието... Помагаше му самият ѝ стремеж да скрие истината от него. Усещаше как тя се вцепенява, докато той се приближава все повече и повече.

— Казвате, че за мен е по-добре да не знам. По-добре за мен? Но вие не сте много жалостива жена. Не бихте се спрели пред това да поставите за малко един непознат в леко неудобство. Значи има и нещо повече? Ако ми кажете, ще ме направите съучастник. Звучи почти като престъпление. Фантастично! Не бих могъл да ви свържа с престъпление. Освен един вид престъпление. Престъпление срещу самата вас!

Клепачите ѝ се спуснаха против волята ѝ и скриха очите ѝ. Той се наведе напред и улови китката ѝ.

— Значи познах! Мислите да посегнете на живота си.

Тя тихо извика.

— Как разбрахте? Как разбрахте?

— Но защо? Не сте уморена от живота. Никога не съм виждал по жизнена жена от вас.

Тя стана и се приближи до прозореца, като при това отметна кичур от черната си коса.

— Щом отгатнахте толкова много, мога да ви кажа и цялата истина. Не трябваше да ви каня тази вечер. Трябваше да се досетя, че ще узнаете твърде много. Вие сте точно такъв човек. Бяхте прав за причината. Става дума за момчето. Той нищо не знае. Но последния път, когато си дойде вкъщи, ми разказа трагична история за един свой приятел и тогава открих нещо. Ако разбере, че е извънбрачно дете, това ще го съсипе. Той е горд — ужасно горд! Има си момиче. О! Няма да навлизам в подробности. Но той ще дойде много скоро и иска да научи всичко за баща си. Исква подробности. Родителите на момичето, естествено, искат да знаят. Когато научи истината, той ще скъса с нея,

ще опропасти живота си. Знам какво ще каже. Твърде млад и глупав е, за да го разбере правилно. Напълно разбираемо. А има ли значение какви са хората? Те са такива, каквито са. Това просто ще го съсипе... Но ако, преди да дойде, се случи нещастие, всичко ще изчезне в мъката му по мен. Ще прегледа документите ми, няма да открие нищо и ще се подразни, че съм му разказала толкова малко. Но няма да заподозре истината. Така е най-добре. Човек трябва да плаща за щастията си, а аз получих толкова много — о, толкова много щастие! И на практика цената няма да бъде висока. Малко смелост, за да скоча... и може би един-два мига мъчителен страх.

— Но, детето ми...

— Не спорете с мен. — Тя почти се нахвърли върху него. — Няма да слушам стандартни аргументи. Животът ми принадлежи само на мен. Досега Джон имаше нужда от него. Но той вече няма нужда от мен. Търси другар, спътник в живота, ще отиде при нея с още по-голямо желание, когато аз вече няма да съм тук. Животът ми е безполезен, но смъртта ми ще бъде от полза. И имам правото да постъпя, както искам, със собствения си живот.

— Сигурна ли сте?

Резкият му тон я изненада. Тя леко заекна.

— Ако животът ми никому не е нужен... а аз най-добре мога да преценя това...

Той отново я прекъсна.

— Не е сигурно.

— Какво искате да кажете?

— Чуйте ме. Ще ви разкажа един случай. Един човек отива някъде, за да извърши самоубийство, да кажем. Но по случайност намира там друг човек. Замисълът му се проваля и той си тръгва — и остава жив. Другият човек спасява живота на първия не защото е необходим за него или има значение в живота му, а просто поради факта че присъства на подходящото място в подходящия момент. Ако отнемете живота си днес, може би след пет, шест, седем години, някой ще преживее катастрофа или ще умре само защото вас няма да ви има на определено място. Може, например, избягал кон, който се носи по улицата, да се отклони при вида ви и така да не стъпче детето, което си играе наблизо. Това дете може да порасне и да стане велик музикант или да открие лекарство против рака. Или нека да не бъде толкова

мелодраматично. То може да порасне и да живее... обикновен щастлив живот...

Тя го гледаше втренчено.

— Странен човек сте вие. Казвате неща, за които никога не съм се замисляла...

— Твърдите, че вашият живот ви принадлежи — продължи мистър Сатъртуейт. — Но ще се осмелите ли да пренебрегнете шанса да изиграете своята роля в гигантска драма под ръководството на божествен режисьор? Редът на вашата реплика може и да не дойде до самия край на пиесата. Тя може да е съвсем маловажна, просто роля на статист, но от нея може да зависи основното действие в пиесата. Ако не подадете репликата на друг актьор, целият замисъл може да се провали. Вие като личност може да не означавате нищо за никого на света, но като човек на определено място можете да имате невероятно значение.

Тя седна, все още взряна в него.

— Какво искате да направя? — попита просто тя.

Това беше моментът на триумф за мистър Сатъртуейт. Той даваше заповедите.

— Искам да ми обещаете само едно — да не предприемате нищо неразумно за двадесет и четири часа.

Тя помълча една-две минути и после каза:

— Обещавам.

— Има и още нещо — една услуга.

— Да?

— Оставете капака на прозореца на стаята, в която надникнах, отворен и стойте будна там тази нощ.

Тя го погледна учудено, но кимна в знак на съгласие.

— А сега — каза мистър Сатъртуейт, долавяйки спада на напрежението, — наистина трябва да тръгвам. Бог да ви благослови, скъпа.

Той си напусна сцената доста притеснен. Прислужницата испанка го посрещна в коридора и му отвори страничната врата, като през цялото време го разглеждаше любопитно.

Вече се стъмваше, когато стигна до хотела. На терасата стоеше самотна фигура. Мистър Сатъртуейт се насочи веднага към нея. Беше

развълнуван и сърцето му биеше ускорено. Почувства колко важни неща бяха в ръцете му. Едно погрешно движение и...

Но той се опита да си възвърне самообладанието и да говори естествено и непринудено с Антъни Коздън.

— Топла вечер — отбеляза той. — Почти загубих представа за времето, докато седях горе на скалата.

— Там ли прекарахте цялото това време?

Мистър Сатъртуейт кимна. Летящата врата на хотела се отвори, за да пропусне някого и лъч светлина внезапно падна върху лицето на другия, осветявайки погледа му, изпълнен със страдание и болезнено, търпеливо недоумение.

Мистър Сатъртуейт си помисли: „За него е по-лошо, отколкото би било за мен. Въображението, фантазията, размислите — те могат да помогнат много. Човек може да заглуши болката с промени. Но неразбиращото, сляпо животинско страдание е ужасно...“

Коздън заговори внезапно с дрезгав глас:

— Ще изляза да се поразходя след вечеря. Разбирате ли? Третия път ще успея. За Бога, не се намесвайте. Знам, че намесата ви ще е с добри намерения и така нататък, но повярвайте ми — безполезно е.

Мистър Сатъртуейт се изправи.

— Никога не се меся — заяви той, като с това се отрече от целия смисъл и цел на съществуването си.

— Знам какво си мислите — продължи Коздън, но другият го прекъсна.

— Моля да ме извините, но ще ми позволите да не се съглася — каза мистър Сатъртуейт. — Никой не може да знае какво мисли някой друг. Някои хора си въобразяват, че знаят, но почти винаги грешат.

— Е, може и така да е. — Гласът на Коздън беше изпълнен със съмнение, чувстваше се лекото му стъписване.

— Мисълта ви си е само ваша — каза събеседникът му. — Никой не може да промени или да повлияе на начина, по който възнамерявате да се възползвате от нея. Нека поговорим за нещо не така болезнено. Онази стара вила, например. Тя има особен чар — така уединена, защитена от света, криеща бог знае каква тайна. Тя ме изкуши да извърша едно осъдително действие. Опитах се да отворя капака на един от прозорците.

— Така ли? — Коздън рязко обърна глава. — Но е бил заключен, разбира се?

— Не — отвърна мистър Сатъртуейт. — Беше отворен. — После добави тихо: — Третият капак от края.

— Но — изтръгна се от Коздън — това беше онзи...

Той внезапно замлъкна, но мистър Сатъртуейт видя светлината, който проблесна в очите му. Той се изправи с чувство на удовлетворение.

Но все пак у него остана някакво леко безпокойство. Ако се използва любимата му метафора с драмата, той се надяваше, че е произнесъл кратката си реплика правилно. Защото беше много важна.

Но като премисли всичко отново, артистичното му чувство беше задоволено. По пътя си към скалата Коздън щеше да опита този капак. На човешката природа не беше свойствено да се съпротивлява. Един спомен от преди повече от двадесет години го беше довел на това място. Същият спомен щеше да го отведе до прозореца. А после?

— На сутринта ще разбере — каза си на глас мистър Сатъртуейт и продължи да се преоблича старателно за вечеря.

Някъде около десет часа мистър Сатъртуейт отново пристъпи в градината на Ла Пас. Мануел го посрещна с веселото си „Добро утро“ и му подаде розова пъпка, която мистър Сатъртуейт внимателно постави в бутониерата си. После се приближи до къщата. Постоя там няколко минути, загледан в спокойните бели стени и избелелите зелени капаци на прозорците. Толкова тихо, толкова спокойно. Дали всичко беше само сън?

В този момент един от прозорците се отвори и дамата, която заемаше мислите на мистър Сатъртуейт, излезе. Тя се запъти право към него с бодра, грациозна походка, като че ли беше обхваната от силно вълнение. Очите ѝ блестяха, кръвта избиваше по бузите ѝ. Изглеждаше като фигура, олицетворяваща щастието върху скулптурен фриз. В нея нямаше колебание, съмнения или трепет. Приближи се до мистър Сатъртуейт, постави ръце на раменете му и го целуна, неведнъж, а много пъти. Едри, тъмни, кадифени, червени рози — така си спомняше после той тези целувки. Слънце, лято, пойни птички, такава беше атмосферата, в която се почувства потопен. Топлина, радост и невероятна сила.

— Толкова съм щастлива — каза тя. — О, скъпи! Как разбрахте? Как успяхте да разберете? Вие сте като добрия вълшебник от приказките. — Тя замълча, останала без дъх от щастие. — Днес ще отидем при консула, за да се оженим. Когато Джон се върне, баща му ще бъде тук. Ще му кажем, че е имало някакво недоразумение в миналото. О, той няма да задава въпроси. Толкова съм щастлива... толкова съм щастлива...

Щастието наистина струеше от нея. То заливаше мистър Сатъртуейт като топло, пенещо се течение.

— За Антъни беше такава радост да разбере, че има син. Никога не съм и мечтала, че той ще се интересува от него. — Тя погледна уверено мистър Сатъртуейт в очите. — Не е ли странно как накрая нещата се подреждат така добре и всичко свършва прекрасно?

Сега той я видя по-ясно от всякога. Дете — все още дете — с любовта си към илюзиите. Нейните приказки, в които накрая двама души „живели дълго и щастливо“.

Той тихо каза:

— Ако направите вашия мъж щастлив през тези последни месеци, наистина ще извършите нещо прекрасно.

Очите ѝ се отвориха широко и изненадано.

— О! — възкликна тя. — Нима мислите, че ще го оставя да умре? След всички, тези години — когато най-после дойде при мен. Познавам много хора, които лекарите са били отписали, но които днес са още живи. Да умре? Разбира се, че няма да умре!

Той я погледна — силна, красива, жизнена — с непобедимата си смелост и воля. Знаеше също, че понякога и лекарите грешат. — Личният фактор — човек никога не знае колко много или колко малко може да зависи от него.

Тя заговори отново с упрек и закачливост в тона:

— Не мислите, че ще му разреши да умре, нали?

— Не — отвърна мистър Сатъртуейт най-после, много тихо. — Някак си, скъпа, вярвам, че няма да му разрешите...

След това се обърна, стигна по пътеката между кипарисите до пейката с изглед към морето и намери там онзи, когото очакваше да види. Мистър Куин се изправи и го поздрави — същият, както винаги — мургав, присмехулен, усмихнат и тъжен.

— Очаквахте ли да ме видите? — попита той.

— Да, очаквах — отговори мистър Сатъртуейт.

Седнаха заедно на пейката.

— Струва ми се, че пак сте изиграли ролята на Провидението, ако се съди по изражението ви — започна мистър Куин.

— Като че ли не знаете всичко.

— Винаги ме обвинявате в ясновидство — отвърна усмихнато мистър Куин.

— Ако не знаете нищо, защо сте бил тук онази нощ и сте чакал? — не се предаваше мистър Сатъртуейт.

— О, това ли?

— Да, това.

— Имах да изпълня едно... поръчение.

— От кого?

— Понякога, благодарение на фантазията си ме наричат „адвокат на мъртвите“.

— На мъртвите? — попита мистър Сатъртуейт, малко озадачен. — Не разбирам.

Мистър Куин посочи с дългия си тънък пръст сините дълбини долу.

— Един човек се е удавил тук преди двадесет и две години.

— Знам... но не разбирам...

— Да предположим, че, в крайна сметка, този човек е обичал младата си жена. Любовта може да направи мъжете дяволи, или пък ангели. Тя се е възхищавала от него като момиче, но не можел да докосне женствеността в нея и това го е влудявало. Той я е измъчвал, защото я е обичал. Случват се такива неща. Знаете го не по зле от мен.

— Да — призна мистър Сатъртуейт. — Виждал съм такива неща... но рядко, много рядко...

— Виждали сте също, по-често, че има нещо, наречено разкаяние, желание да се поправи злото — на всяка цена да се поправи причиненото зло.

— Да, но смъртта е дошла твърде рано...

— Смъртта! — В гласа на мистър Куин звучеше презрение. — Вие вярвате в задгробния живот, нали? А можете ли да докажете, че същите желания, същите страсти няма да действат в този друг живот? Ако страстта е достатъчно силна, куриер ще се намери.

Гласът му затихна.

Мистър Сатъртуейт стана, леко разтреперан.

— Трябва да се прибирам в хотела — каза той. — Ако сте в тази посока...

Но мистър Куин поклати глава.

— Не — отвърна той. — Ще се върна, откъдето съм дошъл.

Когато мистър Сатъртуейт погледна назад през рамо, видя приятеля си да върви към ръба на скалата.

ГЛАВА VII
ГЛАСЪТ В ТЪМНИНАТА

I

— Малко се тревожа за Марджъри — сподели лейди Странли. —
Моето момиче — уточни тя.

Последва замислена въздишка.

— Колко ужасно остарял се чувства човек, когато има пораснала
дъщеря...

Мистър Сатъртуейт, към когото бяха отправени тези признания,
реагира галантно, както го изискваше случаят.

— Никой не би го повярвал — заяви той с поклон.

— Ласкател! — смъмри го лейди Странли, но думата беше
произнесена разсеяно и очевидно мислите ѝ бяха другаде.

Мистър Сатъртуейт погледна деликатната, облечена в бяло
фигура, с известно възхищение. Слънчевата светлина в Кан се
изливаше обилно, но лейди Странли издържаше изпитанието много
добре. От разстояние младежкият ѝ вид беше наистина поразителен.
Човек би могъл дори да се усъмни дали тя самата е възрастна или не.
За мистър Сатъртуейт, който знаеше всичко, не беше тайна, че лейди
Странли съвсем спокойно можеше да има пораснали внуци. Но тя
въплъщаваше пълната победа на изкуството над природата. Фигурата ѝ
беше чудесна, тенът ѝ също. Немалко козметични салони се бяха
облагодетелствали от финансите ѝ и резултатите несъмнено бяха
поразителни.

Лейди Странли запали цигара, кръстоса красивите си крака,
обвити в най-фини копринени чорапи, и повтори:

— Да, наистина доста се тревожа за Марджъри.

— Мили Боже! — възкликна мистър Сатъртуейт. — Какъв е
проблемът?

Лейди Странли го погледна с красивите си сини очи.

— Не я познавате, нали? — Сетне добави за уточнение: — Тя е
дъщеря на Чарлз.

Ако указателите „Кой кой е“ бяха строго изчерпателни, то
справката за лейди Странли би могла да завършва така: „Хоби —
бракосъчетание“. Тя се носеше през живота и пътят ѝ беше осеян със

съпрузи. От трима се беше лишила поради развод, а от един — поради смърт.

— Ако беше дете на Рудолф, можех да разбера — продължи лейди Странли. Помните ли Рудолф? Беше толкова темпераментен! Шест месеца след като се оженихме, трябваше да прибягна до онези странни неща — как им казваха? Брачни не знам какво си, сецате се какво искам да кажа. Слава богу, сега процедурата е по-проста. Спомням си, че се наложи да му напиша едно ужасно глупаво писмо. Всъщност, адвокатът ми го продиктува. Молех го да се върне, щях да направя всичко, което е по силите ми, и т.н., но на Рудолф не можеше да се разчита, толкова беше темпераментен. Веднага се втурна обратно къщи, а точно това не трябваше да прави. Адвокатите целяха съвсем друго.

Тя въздъхна.

— А Марджъри? — напомни мистър Сатъртуейт, тактично връщайки я към темата на разговора.

— Разбира се. Тъкмо това ви разправям, нали? Марджъри напоследък вижда и чува разни неща. Нали знаете — духове и всичко останало. Никога не бих предположила, че Марджъри има такова развито въображение. Тя ми е много добро момиче — винаги е била такава, само малко... скучновата.

— Невъзможно — промърмори мистър Сатъртуейт, опитвайки се някак да бъде галантен.

— Всъщност, направо е скучна — продължи лейди Странли. — Не се интересува от танци, коктейли или всичко онова, от което би трябвало да се интересува едно младо момиче. Предпочита да си стои на село и да ловува, отколкото да обикаля света с мен.

— Гледай ти — вмъкна мистър Сатъртуейт, — значи не е пожелала да дойде с вас?

— Е, и аз не настоявах толкова. Дъщерите като че ли ми действат потискащо.

Мистър Сатъртуейт се опита да си представи лейди Странли, придружена от сериозна дъщеря, но не успя.

— Започвам да се безпокоя, че Марджъри нещо не е наред — продължи майката бодро. — Чуването на гласове е много лош признак. Така казват. Да не си помислите, че в Абътс Мийд има духове. Старото имение е изгоряло до основи през 1836 година и на мястото му е

построен нещо като ранновикториански замък, който просто не може да бъде населен с призраци. Твърде е грозен и обикновен.

Мистър Сатъртуейт се изкашля. Чудеше се защо му разказват всичко това.

— Помислих си — рече лейди Странли с ослепителна усмивка като че ли отгатнала мислите му, — че може би вие сте в състояние да ми помогнете.

— Аз ли?

— Да. Утре се връщате в Англия, нали?

— Да, така е — призна мистър Сатъртуейт предпазливо.

— И познавате всичките тия спиритисти, нали? Как не, та вие кого ли не познавате.

Мистър Сатъртуейт леко се усмихна. Една от слабостите му беше да има познати навсякъде.

— Така че какво по-просто? — продължи лейди Странли. — Аз самата не бих могла да намеря общ език с такива хора. Нали знаете, сериозни мъже с бради, обикновено с очила. Те ме отегчават ужасно и с тях се чувствам възможно най-зле.

Мистър Сатъртуейт беше доста стъписан. Лейди Странли продължи да му се усмихва ослепително.

— Значи всичко е уредено, нали? — каза тя доволно. — Ще прескочите до Абътс Мийд, ще видите Марджъри и ще се уговорите. Разбира се, ако Марджъри наистина е започнала да полудява, ще се върна у дома. А! Ето го и Бимбо.

Усмивката ѝ от ослепителна премина в замайваща.

Млад човек в бял екип за тенис се приближаваше към тях. Беше около двадесет и две годишен и истински красавец.

Младият човек простичко каза:

— Търсих те навсякъде, Бабс.

— Как мина тенисът?

— Скапано.

Лейди Странли се изправи. Обърна глава през рамо, погледна към мистър Сатъртуейт и изчурулика нежно:

— Много мило от ваша страна, че ми помагате. Никога няма да го забравя.

Мистър Сатъртуейт погледна след отдалечаващата се двойка.

— Чудя се — промърмори той под носа си — дали Бимбо ще бъде номер 5.

II

Кондукторът в луксозния влак сочеше на мистър Сатъртуейт мястото, където беше станала железопътна катастрофа преди няколко години. Тъкмо привършваше вдъхновения си разказ, когато събеседникът му погледна нагоре и видя добре познато лице да му се усмихва през рамото на кондуктора.

— Драги мистър Куин! — възкликна мистър Сатъртуейт и дребното му набръчкано лице разцъфна в усмивка. — Какво съвпадение! И двамата се връщаме в Англия със същия влак! Предполагам, че натам сте тръгнали.

— Да — потвърди мистър Куин. — Имам работа там от доста важен характер. Ще вечеряте ли с първата смяна?

— Винаги я предпочитам. Разбира се, времето е абсурдно шест и половина, но рискът по отношение на кухнята е по-малък.

Мистър Куин кимна съпричастно.

— И аз съм така — каза той. — Може ли тогава да седнем заедно?

В шест и половина мистър Куин и мистър Сатъртуейт вече се бяха настанили един срещу друг на малка маса във вагон-ресторанта. Мистър Сатъртуейт отдаде дължимото внимание на раздела с вината в менюто и после се обърна към спътника си.

— Не съм ви виждал от... о, да, от Корсика. Тръгнахте си така внезапно тогава.

Мистър Куин сви рамене.

— Не по-внезапно от обикновено. Нали знаете, аз се появявам и изчезвам. Появявам се и изчезвам.

Думите като че ли събудиха някакъв спомен в съзнанието на мистър Сатъртуейт. Лека тръпка премина по гръбнака му — не неприятна, напротив. Усети приятно предчувствие.

Мистър Куин държеше бутилка червено вино, изучавайки етикета ѝ. Бутилката беше между него и светлината и за момент червен блясък обля лицето му.

Мистър Сатъртуейт отново почувства внезапен прилив на вълнение.

— И аз се връщам с мисия в Англия — отбеляза той, широко усмихнат при спомена. — Вероятно познавате лейди Странли?

Мистър Куин поклати глава.

— Стара титла — продължи мистър Сатъртуейт, — много стара. Една от малкото, които могат да се продължават по женска линия. Тя си е баронеса по рождение. Наистина, доста романтична история.

Мистър Куин се разположи по-удобно в стола си. Келнерът, прелитащ с количката за сервиране, материализира купички със супа пред тях като по чудо. Мистър Куин отпи предпазливо от своята.

— Сега ще ми поднесете един от вашите прекрасни словесни портрети — промърмори той. — Така е, нали?

Мистър Сатъртуейт засия.

— Тя наистина е прекрасна жена — започна той. — На шестдесет е — да, бих казал, най-малко на шестдесет. Познавах ги като момичета, нея и сестра ѝ. Беатрис, така се казваше по-голямата. Беатрис и Барбара. Помня ги като сестрите Барън. И двете бяха хубави и в онези дни — много бедни. Но това беше преди много, много години — за Бога, та аз самият бях млад мъж тогава. — Мистър Сатъртуейт въздъхна. — От титлата ги дяляха няколко поколения. Старият лорд Странли беше първи братовчед на майка ми, мисля. Животът на лейди Странли беше истински роман. Три неочаквани смъртни случая — двама братя на стареца и на един племенник. После — „Уралия“. Помните ли корабокрушението на „Уралия“? Потъна край брега на Нова Зеландия. Сестрите Барън били на борда ѝ. Беатрис се удавила. Другата, Барбара, била сред неколцината оцелели. Шест месеца по-късно старият Странли умря. Тя успя да наследи титлата и значително състояние. Оттогава живее само за едно — за себе си! Остана си същата — красива, безскрупулна, абсолютно безсърдечна, загрижена единствено за себе си. Смени четирима съпрузи и не се съмнявам, че всеки момент ще придобие и пети. — После той описа мисията, с която бе натоварен от лейди Странли. — Реших да прескоча до Абътс Мийд, за да видя младата дама — обясни той. — Чувствам, че нещо трябва да се направи. Човек не може да си представи лейди Странли като обикновена майка. — Той спря и погледна мистър Куин

през масата. — Бих искал да дойдете с мен — каза той с надежда. — Дали не може да се уреди?

— Страхувам се, че не — отвърна мистър Куин. — Но, нека помисля. Абътс Мийд е в Уилтшир, нали?

Мистър Сатъртуейт кимна.

— Така си и мислех. По една случайност ще отседна недалеч от Абътс Мийд, в една странноприемница, която и двамата познаваме. — Той се усмихна. — Спомняте ли си „Звънчетата на клоуна“?

— Разбира се! — извика мистър Сатъртуейт. — Там ли ще бъдете?

Мистър Куин кимна.

— За седмица или десетина дни. Може и по-дълго. Ако дойдете да ме видите някой ден, много ще се радвам.

Мистър Сатъртуейт се почувства някак странно успокоен от това уверение.

III

— Мила госпожице. Марджъри — започна мистър Сатъртуейт.
— Уверявам ви, че и през ум не ми минава да ви се присмивам.

Марджъри Гейл леко се намръщи. Седяха в просторния, удобен хол на Абътс Мийд. Марджъри Гейл беше едро, широкоплещесто момиче. Изобщо не приличаше на майка си, а носеше изцяло чертите на бащиния си род — поколения провинциални благородници, прекарали живота си на седлото. Изглеждаше свежа, уравновесена, истинско олицетворение на здравия разум. Въпреки това мистър Сатъртуейт не забравяше, че всички във фамилията Барън като цяло бяха склонни към психическа нестабилност. Марджъри можеше да е наследила физиката на баща си и в същото време да носи някои психически отклонения от рода си по майчина линия.

— Бих искала — заговори Марджъри — да се отърва от тази дама, Касън. Не вярвам в спиритуализма и не го харесвам. Тя е от онези глупави жени, които се вманиачават на някоя тема до крайност. Постоянно ме тормози да поканим медиум тук.

Мистър Сатъртуейт се изкашля, намести се леко в стола си и после с тон на съдия каза:

— Искам да се уверя, че знам всички факти. Първият... тъъ... феномен се е появил преди два месеца, както разбирам?

— Горедолу толкова — съгласи се момичето. — Понякога беше шепот, понякога — доста ясен глас, но винаги казваше едно и също.

— А именно?

— „Върни, онова, което не е твое. Върни онова, което открадна.“ Всеки път светвах лампата, но стаята беше празна и нямаше никой. Накрая толкова се изнервих, че повиках Клейтън, прислужницата на майка ми, да спи на дивана в стаята ми.

— И гласът въпреки това се появява?

— Да, но страшното беше, че Клейтън не го чу.

Мистър Сатъртуейт потъна в размисъл една-две минути.

— Силно ли се чу онази вечер или тихо?

— Беше почти шепот — призна Марджъри. — Ако Клейтън е спяла дълбоко, може и наистина да не го е чула. Посъветва ме да отида на лекар. — Момичето се изсмя горчиво и продължи: — Но от снощи дори Клейтън повярва.

— Какво се случи снощи?

— Тъкмо щях да ви разкажа. Още на никого не съм го казвала. Вчера бях на лов и дълго преследвахме дивеч. Бях смъртно уморена и спях много тежко. Сънувах... ужасен сън... че съм паднала върху някаква желязна ограда и едно от остриетата бавно навлиза в гърлото ми. Събудих се и се оказа истина — някакъв остър предмет притискаше врата ми отстрани и същевременно един глас нашепваше: „Ти открадна онова, което ми принадлежи. Ти ще умреш.“ Изпищях — продължи Марджъри — и размахвах ръце във въздуха, но нямаше никой. Клейтън чула вика ми от съседната стая, където спеше и веднага се втурна при мен. Ясно почувствала как нещо се плъзва покрай нея в тъмнината, но твърди, че каквото и да е било то, не е от плът и кръв.

Мистър Сатъртуейт я погледна изпитателно. Момичето беше силно впечатлено и разстроено. От лявата страна на шията ѝ забеляза малко парче пластир. Тя улови посоката на погледа му и кимна.

— Да — каза тя, — не беше въображение, както виждате.

Мистър Сатъртуейт зададе следващия въпрос с почти извинителен тон — толкова мелодраматично му се виждаше подобно предположение.

— Не знаете ли някой... да ви има зъб? — попита той.

— Разбира се, че не — отвърна Марджъри. — Що за идея!

Мистър Сатъртуейт подхвана настъпление по друга линия. — Какви посетители сте имали през последните два месеца? — Нямате предвид само гостите за уикенда, предполагам?

— Марсия Кийн беше с мен през цялото време. Тя е най-добрата ми приятелка и обича конете като мен. Братовчед ми Роли Вавасър също прекарва тук доста време.

Мистър Сатъртуейт кимна. Пожела да се срещне с Клейтън — прислужницата.

— Тя от дълго време е с вас, предполагам? — попита той.

— Откакто се помня — отвърна Марджъри. — Била е камериерка на майка ми и леля Беатрис, когато са били момичета.

Мисля, че затова майка ми я е задържала, макар че за себе си има камериерка французойка. Клейтън шие и върши разни дребни неща по домакинството.

Тя го заведе горе и Клейтън дойде при тях. Беше висока, слаба старица с побеляла, гладко сресана коса и изглеждаше като олицетворение на порядъчността.

— Не, сър — отвърна тя на въпросите на мистър Сатъртуейт. — Никога не съм чувала къщата да е обитавана от духове. Честно казано, сър, до снощи си мислех, че всичко това е плод на нейното въображение. Но наистина усетих как нещо се шмугна покрай мен в тъмнината. И, повярвайте ми, сър — не беше от плът и кръв. И после — раната на шията на мис Марджъри. Не си я е направило само, горкото момиче.

Но думите ѝ подсказаха нещо на мистър Сатъртуейт. Възможно ли беше Марджъри сама да си е причинила тази рана? Чувал беше за странни случаи, когато момичета, наглед нормални и уравновесени като Марджъри, са правили най-изумителни неща.

— Скоро ще зарасне — каза Клейтън. — Не е като моята рана. — Тя посочи белега на челото си. — Случи се преди четиридесет години, сър. И още си личи.

— Станало е при потъването на „Уралия“ — вметна Марджъри.

— Една греда я ударила по главата, нали така, Клейтън?

— Да, мис.

— Какво мислите вие, Клейтън? — попита мистър Сатъртуейт. — Какво мислите, че означава това нападение над мис Марджъри?

— Наистина не бих искала да го казвам, сър.

Мистър Сатъртуейт правилно изтълкува думите ѝ като проява на сдържаност на добре обучена прислужница.

— Какво наистина мислите, Клейтън? — повтори той настоятелно.

— Мисля, сър, че нещо много лошо трябва да е било извършено в тази къща и че, докато то не се разкрие, няма да има спокойствие.

Жената говореше сериозно и светлите ѝ сини очи го гледаха твърдо.

Мистър Сатъртуейт слезе долу доста разочарован. Явно, Клейтън поддържаше традиционното обяснение — преследване от духове като наказание за злодеяние, извършено в миналото. Самият мистър

Сатъртуейт не се задоволяваше с толкова малко. Феноменът се беше появил едва от два месеца. Едва след като Марсия Кийн и Роли Вавасър се бяха появили тук. Трябваше да проучи тези двамата. Беше възможно цялата работа да е просто груба шега. Но той поклати глава, недоволен от това разрешение. Нещата бяха доста по-зловещи.

Пощата тъкмо беше пристигнала. Марджъри отваряше и четеше писмата си. Изведнъж нададе възклицание.

— Какви глупости ми пише! — извика тя. — Прочетете това. — И подаде писмото на мистър Сатъртуейт.

Беше послание, типично за лейди Странли.

„Скъпа Марджъри — пишеше тя, — толкова съм щастлива, че добрият мистър Сатъртуейт е там при вас. Той е страхотно умен и познава всички видни специалисти по привиденията. Поканете ги и внимателно разследвайте нещата. Сигурна съм, че прекарвате чудесно и много бих искала да съм с вас, но тези дни наистина бях доста болна. В хотелите са толкова небрежни към храната, която поднасят. Докторът казва, че е някакво хранително отравяне. Наистина бях ужасно зле.

Много мило от твоя страна да ми изпратиш онези шоколадови бонбони, скъпа, но наистина нямаше нужда. Нали тук е пълно с всякакви лакомства.

Довиждане, скъпа, и приятно прогонване на семейните духове. Бимбо казва, че чудесно се справям с тениса.

С океани любов:

твоя Барбара.“

— Майка ми винаги иска да я наричам Барбара — обясни Марджъри. — Чиста глупост, мисля аз.

Мистър Сатъртуейт се подсмихва. Осъзна, че твърдят консерватизъм на дъщерята сигурно понякога е доста мъчителен за лейди Странли. Съдържанието на писмото го впечатли с нещо, което очевидно не впечатляваше на Марджъри.

— Изпращали ли сте на майка си шоколадови бонбони? — попита той.

Марджъри поклати глава.

— Не съм. Трябва да е бил някой друг.

Мистър Сатъртуейт изглеждаше угрижен. Две неща му се струваха особено важни. Лейди Странли беше получила като подарък кутия шоколадови бонбони и беше прекарала остър пристъп на отравяне. Явно, тя не свързваше двете неща. А имаше ли връзка? Той самият беше склонен да мисли, че има.

Високо, мургаво момиче излезе от дневната и дойде при тях.

Представиха я на мистър Сатъртуейт като Марсия Кийн. Тя се усмихна на дребния господин мило и добронамерено.

— Дошли сте да хванете домашния призрак на Марджъри? — попита тя с провлачен глас. — Ние всички се забавляваме с този неин призрак. А, ето го и Роли.

Една кола току-що беше спряла пред главния вход. От нея се измъкна висок, светлокос млад мъж с енергична момчешка походка.

— Здравей, Марджъри! — извика той. — Здравей, Марсия! Доведох ви подкрепление. — Той се обърна към двете жени, които тъкмо влизаха в хола. Мистър Сатъртуейт разпозна в първата мисис Касън, за която Марджъри току-що бе говорила.

— Не се сърди, Марджъри, скъпа — подхвана тя, широко усмихната. — Мистър Вавасър каза, че няма нищо против. Наистина идеята беше негова да доведе мисис Лойд. — Тя посочи спътничката си с леко движение на ръката. — Да ви представя мисис Лойд — заяви тя триумфално. — Най-великият медиум, който някога е съществувал.

Мисис Лойд не възрази, само се поклони и остана със скръстени ръце. Беше румена млада жена с най-обикновен вид. Облеклото ѝ не беше модерно, но доста пищно. Носеше огърлица от лунни камъни и няколко пръстена.

Марджъри Гейл, както забеляза мистър Сатъртуейт, не беше много доволна от това нашествие. Тя хвърли сърдит поглед към Роли Вавасър, който сякаш не си даваше сметка за тежестта на прегрешението си.

— Обядът е готов, струва ми се — каза Марджъри.

Чудесно — възкликна мисис Касън. — Ще проведем сеанса веднага след него. Имате ли малко плодове за мисис Лойд? Тя никога

не се храни обилно преди сеанс.

Всички се преместиха в трапезарията. Медиумът изяде два банана и една ябълка. Отговаряше предпазливо и кратко на различните любезни забележки, отправяни ѝ от Марджъри от време на време. Точно преди да станат от масата, тя внезапно отметна глава назад и подуши въздуха.

— Има нещо лошо в тази къща. Усещам го.

— Не е ли чудесна? — възкликна мисис Касън тихо и щастливо.

— О! Несъмнено — сухо отвърна мистър Сатъртуейт.

Сеансът беше проведен в библиотеката. Домакинята, както мистър Сатъртуейт забеляза, участваше доста неохотно. Само очевидната радост на гостите ѝ помагаше да понесе изпитанията.

Всичко беше уредено с много грижи от мисис Касън, която, явно, беше добре запозната с тази материя: столовете бяха разположени в кръг, пердетата бяха спуснати и най-сетне медиумът заяви, че е готова да започнат.

— Шест души — произнесе тя, оглеждайки стаята. — Лошо. Трябва да сме нечетно число. Седем е идеално. Получавам най-добри резултати при кръг от седмина.

— Някой от прислугата — предложи Роли и се изправи. — Ще повикам портиера.

— Да извикаме Клейтън — предложи Марджъри.

Мистър Сатъртуейт забеляза леко раздражение по иначе ведрото лице на Роли Вавасър.

— Защо път Клейтън? — възрази той.

— Ти не я обичаш — бавно произнесе Марджъри.

Роли сви рамене.

— Тя не ме обича — каза той капризно. — Направо ме мрази. — Изчака една-две минути, но Марджъри не отстъпи. — Добре — съгласи се той, — повикайте я.

Кръгът беше оформен.

Настъпи тишина, нарушавана само от обичайните покашляния и поскърцвания на столовете. Скоро се чу поредица от почуквания, а после — гласът, с който медиумът беше осъществил контакт. Бе на червенокож от племето чероки.

— Смелият индианец ви приветства! Добър вечер, дами и господа. Някой тук много иска да говори. Някой тук много иска да

изпрати съобщение на млада дама. Тръгвам сега. Дух ще каже каквото дошла да каже.

Пауза. После — нов глас, този път женски, попита тихо:

— Марджъри тук ли е?

Роли Вавасър реши да отговори.

— Да — каза той, тук е. Кой ще — Аз съм Беатрис.

— Беатрис ли? Коя е Беатрис?

За всеобщо раздражение гласът на индианеца Чероки се чу отново.

— Имам съобщение за всички вас, хора. Живот тук много светъл и красив. Ние всички много работим. Помогнете на онези, които още не са преминали.

Отново тишина. После пак се чу женският глас.

— Говори Беатрис.

— Коя Беатрис?

Беатрис Барън.

Мистър Сатъртуейт се наведе напред. Беше силно развълнуван.

— Беатрис Барън, която се удави с „Уралия“?

— Да, точно така. Спомням си „Уралия“. Имам съобщение... за тази къща: „Върни онова, което не е твое“.

— Не разбирам — безпомощно промълви Марджъри. — Наистина ли сте леля Беатрис?

— Да, аз съм твоята леля.

Разбира се, че е тя — заяви укорително мисис Касън. — Как можеш да си толкова недоверчива? Духовете не обичат това.

И изведнъж на мистър Сатъртуейт му хрумна една много проста проверка. Гласът му потрепери, докато говореше.

— Спомняте ли си мистър Ботичети? — попита той.

Изведнъж се чу изблик на смях.

— Горкият стар Боатсъпсети. Разбира се.

Мистър Сатъртуейт остана вцепенен. Изпитанието беше успешно. Ставаше дума за случка от преди повече от четиридесет години, когато той и сестрите Барън бяха заедно на един морски курорт. Един техен познат млад италианец, беше излязъл в морето с лодка и се беше обърнал. Беатрис.

Барън шеговито го нарече Боатсъпсети. Изглеждаше невъзможно някой друг в стаята да знае за тази случка, освен самия него.

Медиумът се размърда и простена.

— Тя излиза — възкликна мисис Касън. — Страхувам се, че това е всичко, което ще получим от нея днес.

Дневната светлина отново освети стаята, изпълнена с хора, двама, от които бяха доста уплашени.

Мистър Сатъртуейт разбра по пребледнялото лице на Марджъри, че тя е дълбоко разтърсена. Когато се освободиха от мисис Касън и медиума, той проведе поверителен разговор с домакинята си.

— Искам да ви задам един-два въпроса, мис Марджъри. Ако вие и майка ви умрете, кой ще наследи титлата и имуществото?

— Роли Вавасър, предполагам. Майките ни бяха първи братовчедки.

Мистър Сатъртуейт кимна.

— Като че ли често ви навестява тази зима — промълви тихо той. — Моля да извините въпроса ми, но той... привързан ли е към вас?

— Направи ми предложение преди три седмици — тихо отвърна Марджъри. — Отказах му.

— Моля да ме извините, но сгодена ли сте за някой друг?

Видя как лицето ѝ поруменя.

— Да — отговори тя. — Ще се омъжа за Ноел Бартън. Майка ми се смее и казва, че това е абсурдно. За нея изглежда смешно да си сгодена за свещеник. Защо, бих искала да знам! Има свещеници и свещеници! Да видите само как язди Ноел.

— О, сигурен съм в това — отвърна мистър Сатъртуейт. — Несъмнено.

Влезе прислужник с телеграма върху поднос. Марджъри я отвори.

— Майка ми се връща утре — каза тя. — Неприятно. По-добре се чувствам, когато я няма.

Мистър Сатъртуейт не коментира думите на дъщерята. Може би си мислеше, че е права. „В такъв случай — промърмори си той — връщам се в Лондон.“

IV

Мистър Сатъртуейт не беше напълно доволен от себе си. Усещаше, че е оставил проблема недовършен. Наистина, след завръщането на лейди Странли отговорността му отпадна. Все пак чувстваше, че не бе узнал всичко за мистерията на Абътс Мийд.

Но последвалото събитие беше толкова сериозно, че го завари напълно неподготвен. Научи за него от страниците на сутрешния вестник. „Баронеса умира във ваната си“ — гласеше заглавието в „Дейли мегафон“. Другите вестници бяха неделикатни в изразите си, но фактът беше един и същ. Лейди Странли беше открита мъртва във ваната си и смъртта ѝ се дължеше на удавяне. Според заключението загубила съзнание и в това състояние главата ѝ се плъзнала под водата.

Но мистър Сатъртуейт не беше доволен от обяснението. Извика камериера си и отдели за тоалета си по-малко от обичайните грижи. Десет минути по-късно големият му Ролс Ройс го отнасяше извън Лондон с най-голямата възможна скорост.

Но, странно, той не се беше отправил към Абътс Мийд, а към една малка странноприемница на около петнадесет мили разстояние, която носеше доста необичайното име „Звънчетата на клоуна“. С огромно облекчение разбра, че мистър Харли Куин все още е там. Само след минута стоеше лице в лице с приятеля си.

Мистър Сатъртуейт го сграбчи за ръката и веднага оживено заговори:

— Ужасно съм разстроен. Трябва да ми помогнете. Вече имам страшното предчувствие, че може да е твърде късно... че онова добро момиче може да бъде следващата жертва. А е толкова добро момиче. Добро от главата до петите.

— Ще ми кажете ли — попита усмихнато мистър Куин — за какво всъщност говорите?

Мистър Сатъртуейт го погледна укоризнено.

— Знаете. Абсолютно съм сигурен, че знаете. Но ще ви кажа.

Той изля цялата история за посещението си в Абътс Мийд и, както винаги с мистър Куин, произнесе с удоволствие монолога си.

Беше красноречив, що се отнася до подробностите.

— Съгласете се — завърши той, — трябва да има някакво обяснение.

Погледна с надежда към мистър Куин, като куче към господаря си.

— Вие трябва да разрешите задачата, не аз — отговори мистър Куин. — Аз не познавам тези хора. А вие ги познавате.

— Познавам сестрите Барън от четиридесет години — с гордост заяви мистър Сатъртуейт.

Мистър Куин кимна. Изглеждаше до такава степен изпълнен със съчувствие, че събеседникът му унесено продължи:

— В Брайтън, с този Ботичети-Боатсъпсети — доста глупава шега, но как само се смяхме... Божичко, толкова бях млад тогава. Правех много глупости. Спомням си прислужницата, която бяха довели. Казваше се Алис — такава дребно създание много чиста и невинна. Целунах я в коридора на хотела, спомням си, че едно от момичетата едва не ме хвана на местопрестъплението. О, боже, колко отдавна беше... — Той поклати глава и въздъхна. После погледна мистър Куин. — Значи не можете да ми помогнете — каза той жалостиво. — В други случаи...

— В други случаи вие покажете, че прекрасно се справяте изцяло със собствени усилия — прекъсна го сериозно мистър Куин. — Мисля, че и този път ще стане така. На ваше място веднага бих тръгнал за Абътс Мийд.

— Точно така, точно така — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Всъщност, точно това мислех да направя. Мога ли да ви убедя да дойдете с мен?

Мистър Куин поклати глава.

— Не — отвърна той. — Моята работа тук е свършена. Тръгвам си почти незабавно.

В Абътс Мийд веднага заведоха мистър Сатъртуейт при Марджъри Гейл. Тя седеше със сухи очи на едно бюро в дневната, по което бяха разпръснати различни документи. Нещо в поздрава ѝ го трогна. Изглеждаше толкова доволна, че го вижда.

— Роли и Марсия тъкмо си тръгнаха. Мистър Сатъртуейт, докторите не са прави. Убедена съм, напълно съм убедена, че някой е натиснал главата на майка ми под водата и я е задържал там. Била е

убита и онзи, който я е убил, иска да убие и мен. Сигурна съм. Затова... — Тя посочи документа пред себе си. — Пиша си завещанието. — Много пари и част от собствеността не са свързани с титлата, а трябва да се погрижа и за парите на баща ми. Оставям всичко, което мога, на Ноел. Знам, че той ще го използва добре. Не се доверявам на Роли — той винаги се е опитвал да измъкне, каквото може. Ще се подпишете ли като свидетел?

— Скъпа млада лейди — отговори мистър Сатъртуейт, — трябва да подпишете завещанието си в присъствие на двама свидетели и те трябва също да се подпишат едновременно с вас.

Марджъри отхвърли тези юридически тънкости.

— Това няма ни най-малко значение — заяви тя. — Клейтън ме видя да го подписвам. После се подписа самата тя. Тъкмо щях да повикам портиера, но и вие сте подходящ.

Мистър Сатъртуейт не поднови протеста си. Той отвори капачката на писалката си и тъкмо щеше да добави и своя подпис, когато внезапно застина. Името, написано над неговото собствено, отприщи поток от спомени. Алис Клейтън.

Нещо като че ли много яростно се бореше да достигне до съзнанието му. Алис Клейтън — в това имаше нещо важно. Нещо, свързано с мистър Куин, беше замесено в него. Нещо, което беше казал на мистър Куин съвсем скоро.

О, сети се! Алис Клейтън — така се казваше тя. Невинното създание. Хората се променяха — да, но не чак толкова. А Алис Клейтън, която той познаваше, имаше кафяви очи. Стаята като че ли се завъртя около него. Той потърси опипом стол и като че ли от огромно разстояние, чу разтревожения глас на Марджъри:

— Зле ли ви е? О, какво има? Изглеждате много зле.

Той отново дойде на себе си. Хвана ръката ѝ.

— Скъпа, сега разбирам всичко. Трябва да се подготвите за голям шок. Жената на горния етаж, която наричате Клейтън, изобщо не е Клейтън. Истинската Алис Клейтън се е удавила в „Уралия“.

Марджъри се взираше в него.

— Коя е тя тогава?

— Не греша, не може да греша. Жената, която наричате Клейтън, е сестрата на майка ви, Беатрис Барън. Спомняте ли как ми казахте, че

е била ударена по главата от греда? Навярно при този удар е загубила паметта си и тогава майка ви е видяла възможност...

— Да ѝ измъкне титлата, искате да кажете — довърши Марджъри. — Да, би го направила. Ужасно е, че го казвам сега, след като вече е мъртва, но беше точно такава.

— Беатрис беше по-голямата сестра — продължи мистър Сатъртуейт. — След смъртта на чичо ви тя трябваше да наследи всичко, а майка ви не би получила нищо. Майка ви е представила раненото момиче за своя камериерка, а не за сестра. Момичето се е съвзело от удара и, разбира се, е повярвало на онова, което ѝ казали... че е Алис Клейтън, прислужницата на майка ви. Предполагам, че едва напоследък паметта ѝ е започнала да се възвръща, но ударът по главата, получен от толкова години, в крайна сметка е причинил увреждания на мозъка.

Марджъри го гледаше ужасено.

— Тя е убила майка ми и е искала да убие и мен — промълви тя.

— Така изглежда — отвърна мистър Сатъртуейт. — В мозъка ѝ се е загнездила само една смътна идея — че наследството ѝ е било откраднато и задържано от вас и майка ви.

— Но... но Клейтън е толкова стара.

Мистър Сатъртуейт замълча за момент. Пред очите му се появи видение — съсухрената старица с побеляла коса и лъчезарното златокосо създание, седнало под слънчевите лъчи на Кан. Сестри! Възможно ли беше наистина? Спомни си сестрите Барън — колко много си приличаха. Само защото животът им се беше развил по различни пътища...

Поклати тъжно глава, замислен над прекрасното и жалкото в живота...

Обърна се към Марджъри и тихо каза:

— Най-добре да се качим горе при нея.

Намериха Клейтън седнала в малката стаичка, където шиеше. Тя не обърна глава, когато влязоха и мистър Сатъртуейт много скоро откри защо.

— Сърдечен пристъп — промърмори той и докосна студеното, вцепенено рамо. — Може би така е най-добре.

ГЛАВА VIII
ЛИЦЕТО НА ЕЛЕНА

I

Мистър Сатъртуейт беше в операта и седеше сам в голямата си лежа на първи балкон. Отвън на вратата имаше картичка, на която беше отпечатано името му. Ценител и познавач на всички изкуства, мистър Сатъртуейт имаше особена слабост към хубавата музика и беше редовен посетител на Ковънт Гардън, като си запазваше лежа за всеки вторник и петък през целия сезон.

Но не се случваше често да седи в нея сам. Беше общителен дребен джентълмен и обичаше да пълни ложата си с елита на висшето общество, към което принадлежеше, както и с аристокрацията на артистичния свят, сред която също се чувстваше като у дома си. Но тази вечер беше сам, тъй като една графиня го беше разочаровала. Графинята беше не само красива светска дама, но и добра майка. Децата ѝ бяха нападнати от онази разпространена, но винаги тревожеща болест — дребната шарка, и графинята си остана вкъщи, спорейки през сълзи с медицинските сестри с изрядно колосани одежди. Съпругът и, който ѝ беше осигурил гореспоменатите деца и титлата, но който, извън това, беше пълна нула, не беше пропуснал шанса да се измъкне. Нищо не го отегчаваше повече от музиката.

Така че мистър Сатъртуейт седеше сам. Тази вечер програмата включваше „Cavalleria rusticana“ и „Pagliacci“. Тъй като първата никога не му беше допадала, той пристигна точно преди падането на завесата, по време на смъртната агония на Сантуца, и имаше достатъчно време, за да огледа залата с изпитателен поглед, преди всички да са излезли, заети с посещения или битки за кафе и лимонада. Мистър Сатъртуейт нагласи театралния си бинокъл, огледа още веднъж залата, набеляза си целта и тръгна към нея с добре очертан план за действия. План, чието изпълнение не започна, тъй като точно пред ложата си се сблъска с висок мургав мъж. Позна го и приятна тръпка на вълнение премина през тялото му.

— Мистър Куин! — възкликна мистър Сатъртуейт и сграбчи приятеля си за ръката, като че ли се страхуваше, че всеки момент може

да се изпари във въздуха. — Отвличам ви в моята ложа — заяви решително мистър Сатъртуейт. — Нали не сте с компания?

— Не, седя сам в партера — отговори усмихнат мистър Куин.

— Е, тогава всичко е уредено — въздъхна облекчено мистър Сатъртуейт.

На някой страничен наблюдател той би се сторил почти комичен.

— Много мило от ваша страна — откликна мистър Куин.

— О, няма нищо. За мен е удоволствие. Не знаех, че обичате музика...

— Имам специални причини да харесвам „Pagliacci“.

— О! Разбира се — избъбри мистър Сатъртуейт и кимна разбиращо, макар че, ако трябваше, би се затруднил да обясни точно защо е използвал този израз. — Разбира се, напълно естествено.

Върнаха се в ложата при първия звънец и, подпрени на парапета, загледаха завръщащата се в партера публика.

— Ето една прекрасна глава — забеляза внезапно мистър Сатъртуейт.

Той посочи с бинокъла си точно под тях, в средата на партера. Там седеше момиче, чието лице не се виждаше, а само косата ѝ сякаш от чисто злато, която прилягаше като шапка и откриваше бяла шия.

— Гръцка глава — отбеляза с възхищение мистър Сатъртуейт. — Истинска антична хубост. — Той въздъхна щастливо. — Удивително е, като се замисли човек, колко малко хора имат коса, която наистина им приляга. Днешните прически правят това още по-очевидно.

— Колко сте наблюдателен — отвърна мистър Куин.

— Виждам много неща — призна мистър Сатъртуейт. — Наистина ги виждам. Например, забелязах тази глава веднага. Непременно трябва да видим лицето ѝ. Но то няма да подхожда, сигурен съм. Шансът е едно на хиляда.

Едва изрече тези думи и светлините потрепнаха и угаснаха. Чу се рязкото почукване на диригентската палка и операта започна. Тази вечер пееше някакъв нов тенор, наричан втори Карузо. Вестниците го определяха ту като югославянин или като чех, албанец, унгарец или българин, проявявайки удивително безразличие. Беше изнесъл невероятен концерт в Албърт Хол — програма от народни песни от родните му планини, със специално настроен оркестър. Песните бяха в странни полутонове и поназнайващите ги обявяваха за „изумителни и

прекрасни“. Истинските музиканти бяха резервирани, съзнавайки, че човек трябва да има специално обучен и настроен слух, преди да си позволи каквато и да било оценка. Беше голямо облекчение за доста хора да установят тази вечер, че Йоашбим можеше да пее на нормален италиански с всички обичайни ридания и трептения на гласа.

След първото действие завесата се спусна при бурни аплодисменти. Мистър Сатъртуейт се обърна към мистър Куин. Той осъзна, че последният очакваше от него някаква оценка и леко се поизпъчи. Нали все пак той беше познавач. Като критик беше почти непогрешим.

Много бавно кимна с глава и каза:

— Това се казва глас.

— Така ли мислите?

— Чудесен е. Като на Карузо. Хората може и да не го оценят веднага, тъй като техниката му не е достигнала съвършенство. Все още има остри ръбове, липса на увереност във взимането на височините. Но има глас, при това прекрасен.

— Бях на концерта в Албърт Хол — обади се мистър Куин.

— Така ли? Аз не можах да отида.

— Предизвика фурор с „Песента на овчаря“.

— Четох за това — отвърна мистър Сатъртуейт. — Припевът всеки път завършва с висок тон — нещо като вик. Нота, намираща се точно между „ла“ и „си бемол“. Много странно.

Йоашбим получи три биса, усмихваше се и се кланяше. Лампите отново светнаха и хората започнаха да се изнизват навън. Мистър Сатъртуейт се наведе над парапета, за да разгледа момичето със златистата коса. Тя стана, оправи шала си и се обърна.

Мистър Сатъртуейт затаи дъх. Знаеше, че такива лица остават в историята.

Момичето тръгна към изхода. Придружителят ѝ — млад мъж, вървеше до нея. Мистър Сатъртуейт забеляза как я гледаха всички мъже наоколо — не можеха да свалят поглед.

„Каква красота! — каза си мистър Сатъртуейт. — Точно това е. Не чар, не привлекателност, не магнетизъм — никое от нещата, за които говорим така лекомислено — просто чиста красота. Формата на лицето, линията на веждите, извивката на брадичката.“ Той тихо

изрецитира: „Лицето, заради което отплаваха хиляда кораба“. И за пръв път осъзна значението на тези думи.

Хвърли поглед към мистър Куин, който го наблюдаваше съучастнически и мистър Сатъртуейт не почувства нужда да изрази мислите си с думи.

— Винаги съм се питал — рече той — какви са всъщност жените от този род.

— Какво имате предвид?

— Хубавата Елена, Клеопатра, Мери Стюърт.

Мистър Куин кимна замислено.

— Ако излезем — предложи той, — може... да разберем.

Излязоха заедно и търсенето им се увенча с успех. Двойката, която искаха да видят, седеше във фойето на полуетажа. За пръв път мистър Сатъртуейт забеляза придружителя на момичето — мургав млад мъж, не красив, но с някакво пламенно, неспокойно излъчване. Лицето му бе сякаш изсечено — изпъкнали скули, силна, леко изкривена челюст, дълбоко хлътнали очи, които бяха странно светли под сключените вежди.

„Интересно лице — помисли си мистър Сатъртуейт. — Изразително лице. В него има нещо.“

Младият мъж беше се навел напред и говореше със сериозен вид. Момичето го слушаше. Нито един от тях не беше от света на мистър Сатъртуейт. Реши, че са от категорията на любителите. Момичето носеше доста безформена дреха от евтина зелена коприна. Обувките ѝ бяха от зацапан бял сатен. Младият мъж носеше вечерен костюм, в който като че ли не се чувстваше много удобно.

Двамата мъже минаха покрай тях няколко пъти. Четвъртия път видяха, че към двойката се е присъединил трети човек — светлокос млад мъж с вид на чиновник. С идването му във въздуха се появи напрежение. Новодошлият си играеше с вратовръзката си и изглеждаше нервен. Красивото лице на момичето, обърнато към него бе сериозно, а придружителят ѝ се мръщеше гневно.

— Банална история — отбеляза тихо мистър Куин, докато минаваха.

— Да — въздъхна мистър Сатъртуейт. — Предполагам, че е неизбежно. Битка на две кучета за кокал. Винаги е било така и винаги ще бъде. И все пак на човек му се иска да е по-различно. Красотата...

— Той спря. За мистър Сатъртуейт красотата означаваше нещо вълшебно. Трудно му беше да говори за нея. Погледна мистър Куин, който кимна с разбиране.

Върнаха се на местата си за второто действие.

Към края на представлението мистър Сатъртуейт се обърна нетърпеливо към приятеля си.

— Нощта е влажна. Колата ми е тук. Позволете ми да ви откарам... тъъ... донякъде.

Последната дума беше израз на деликатността на мистър Сатъртуейт. „Да ви закарам вкъщи“ можеше да прозвучи като любопитство. Мистър Куин винаги беше толкова потаен. Странно колко малко знаеше за него.

— Но може би — продължи той, — вас също ви чака кола?

— Не — отвърна мистър Куин. — Не съм с кола.

— Тогава...

Но мистър Куин поклати глава.

— Много сте любезен — отвърна той, — но предпочитам да вървя по пътя си. Освен това — продължи той със странна усмивка, — ако нещо се... случи, ваш ред е да излезете на сцената. Лека нощ, и благодаря. Още веднъж гледахме драмата заедно.

Тръгна си толкова бързо, че мистър Сатъртуейт нямаше време да протестира, но беше изпълнен с леко чувство на неудобство, трептящо в съзнанието му. Каква драма имаше предвид мистър Куин? „Pagliacci“ или нещо друго?

Мастърс, шофьорът на мистър Сатъртуейт, имаше навика да го чака в някоя странична уличка. Господарят му не обичаше дългото чакане, докато другите коли минат по реда си пред операта. Сега, както и друг път, той бързо зави зад ъгъла, където знаеше, че ще намери очакващия го Мастерс. Точно пред него вървеше една двойка и когато ги позна, към тях се присъедини друг мъж.

Всичко се разви за минута. Гласът на мъжа се издигна гневно. Гласът на другия мъж му отвърна с болка и възмущение. Последва схватката. Удари, разярено дишане, още удари, полицейска униформа, появила се величествено от нейде... и в следващия миг мистър Сатъртуейт застана до момичето, което се беше подпряло на стената.

— Извинете ме — обърна се той към нея. — Не бива да оставате тук.

Хвана я за лакътя и бързо я поведе по улицата. Момичето погледна назад.

— Не трябва ли да... — започна несигурно тя.

Мистър Сатъртуейт поклати глава.

— Много ще е неприятно за вас да се замесвате. Сигурно ще ви помолят да отидете в полицията заедно с тях. Сигурен съм, че никой от вашите... приятели не би желал това. — Той спря. — Това е колата ми. Ще ми достави голямо удоволствие, ако ми позволите да ви закарам до дома ви.

Момичето го погледна изпитателно. Порядъчността, която мистър Сатъртуейт излъчваше ѝ направи положително впечатление. Наведе глава.

— Благодаря — каза тя и се качи в колата, докато Мастърс държеше вратата отворена.

В отговор на въпроса на мистър Сатъртуейт тя даде някакъв адрес в Челси и той се качи до нея.

Момичето беше разстроено и не му се говореше, а мистър Сатъртуейт беше твърде тактичен, за да се намесва в мислите ѝ. Но след малко тя се обърна към него и сама го заговори.

— Не може ли хората да не се държат така глупаво — каза тя раздражено.

— Много неприятно — съгласи се мистър Сатъртуейт.

Тактичното му държание я успокои и тя продължи, като че ли чувстваше нужда да се довери на някого.

— Да не си помислите... Всъщност, ето какво се случи. Мистър Ийстни и аз сме приятели от дълго време — откакто съм в Лондон. Полага големи грижи за гласа ми, осигури ми някои много полезни запознанства и изобщо е безкрайно мил. Той е страстен меломан. Беше голям жест да ме покани на опера тази вечер. Сигурна съм, че направо се е разорил. Но ето че мистър Бърнс дойде и заговори с нас съвсем любезно, а Фил (мистър Ийстни) се вкисна. И от къде на къде. Нали живеем в свободна страна. Мистър Бърнс винаги е толкова приятен, винаги в добро настроение. После, тъкмо отивахме към метрото, той ни настигна и се присъедини към нас. Не беше казал и две думи, когато Филип се нахвърли върху него като луд. И... о, всичко това никак не ми харесва.

— Никак? — повтори тихо мистър Сатъртуейт.

Тя се изчерви, но много леко. В нея нямаше престорено кокетство. Естествено беше да изпитва някакво приятно вълнение при мисълта, че се бият за нея, такава е женската природа, но мистър Сатъртуейт почувства нейното притеснение и загриженост. И това се потвърди в следващия момент, когато тя несвързано отбеляза:

— Надявам се, че не го е наранил.

„Кой кого?“ — помисли си мистър Сатъртуейт, усмихвайки се в тъмнината.

Опирайки се на собственото си заключение той попита:

— Надявате се, че мистър... Ийстни не е наранил мистър Бърнс?

Тя кимна.

— Да, това имах предвид. Толкова е ужасно. Бих искала да разбера.

Колата спря.

— Имате ли телефон? — попита той.

— Да.

— Ако желаете, ще разбера точно какво се е случило и после ще ви телефонирам.

Лицето на момичето светна.

— О, би било много мило. Сигурен ли сте, че няма да ви притесни?

— Ни най-малко.

Тя му благодари отново и му даде телефонния си номер, като малко срамежливо добави:

— Казвам се Джилиън Уест.

Докато се носеше в нощта в изпълнение на обещанието си, странна усмивка изплува върху устните на мистър Сатъртуейт.

Помисли си: „Значи това било то... *Формата на лицето, извивката на брадичката!*“

Но удържа на думата си.

II

Следващата неделя следобед мистър Сатъртуейт отиде в Кю Гардънс, за да погледа рододендроните. Много отдавна (изключително отдавна, както му се струваше) беше ходил в Кю Гардънс с една млада дама, за да види камбанките. Мистър Сатъртуейт много внимателно беше обмислил предварително това, което щеше да каже, и точните думи, които щеше да използва, за да поиска ръката на младата дама. Тъкмо си ги повтаряше наум, отговаряйки малко разсеяно на забележките ѝ относно камбанките, когато дойде шокът. Младата дама спря да се възхищава на цветята и изведнъж довери на мистър Сатъртуейт (като на истински приятел) любовта си към друг. Мистър Сатъртуейт се отказа от малката реч, която беше подготвил, и трескаво затърси съчувствие и приятелство в най-долното чекмедже на съзнанието си.

Такъв беше романът на мистър Сатъртуейт — доста бледичък, ранновикториански по дух. Но оттогава му беше останала романтичната привързаност към Кю Гардънс и той често ходеше там, за да види камбанките или, ако беше прекарал в чужбина повече време от обикновено, рододендроните. Въздишаше наум, чувствайки се доста сантиментален, и наистина му беше много приятно — по един старомоден и романтичен начин.

Този следобед, докато се разхождаше между чайните рози, разпозна една двойка, седнала до една от малките маси на тревата. Бяха Джилиън Уест и светлокосият мъж. В същия момент и те го познаха. Видя как момичето се изчерви и оживено заговори на спътника си. В следващия момент той се ръкуваше и с двамата по коректния си, малко старомоден начин, и прие плахата покана да пие чай с тях.

Не мога да изразя, сър — започна мистър Бърнс, — колко съм ви благодарен, че сте се погрижили за Джилиън онази вечер. Тя ми разказа всичко.

Да, наистина — потвърди момичето. — Беше толкова мило от ваша страна.

Мистър Сатъртуейт се почувства доволен и заинтригуван от двойката. Тяхната наивност и искреност го трогна. Освен това така той надникваше в свят, който не познаваше много добре. Тези хора бяха от класа, която му бе далечна.

Наглед сдържан, мистър Сатъртуейт можеше да бъде много състрадателен. Много скоро той вече слушаше цялата история на новите си приятели. Отбеляза си, че мистър Бърнс беше станал Чарли, и новината, че двамата са се сгодили не го завари неподготвен.

— Всъщност — заяви мистър Бърнс с пленителна прямота, — решихме го едва днес следобед, нали, Джил?

Бърнс беше чиновник в транспортна фирма. Изкарваше добри пари, имаше и малки спестявания и двамата планираха да се оженят съвсем скоро.

Мистър Сатъртуейт слушаше, кимаше и поздравяваше.

„Обикновен млад мъж — помисли си той, — твърде обикновен. Приятен, пряк младеж, който има с какво да се похвали. Има добро мнение за себе си, без да е горделив, симпатичен, без да е красив. В него няма нищо забележително и никога няма да открие Америка. Но момичето го обича...“

На глас каза:

— А мистър Ийстни...

Съзнателно замълча, но беше казал достатъчно, за да предизвика ефект, за който беше подготвен. Лицето на Чарли Бърнс се помрачи, а Джилиън видимо се разстрои. „Нещо повече — каза си мистър Сатъртуейт — Изглежда уплашена.“

— Не ми харесва това — рече тихо тя. Думите ѝ бяха адресирани към мистър Сатъртуейт, сякаш инстинктивно знаеше, че той ще разбере чувството, недостъпно за нейния любим. — Разбирате ли... той направи много за мен. Насърчи ме да се заема с пеене и... и ми помогна. Но през цялото време знаех, че гласът ми не е наистина хубав — не е първокласен. Разбира се, имах ангажименти...

Тя спря.

— Имаше доста неприятности — намеси се Бърнс. — Момичетата имат нужда от някой, който да ги пази. Джилиън имаше доста проблеми, мистър Сатъртуейт. Наистина имаше доста проблеми. Хубава е, както виждате. Е, това често носи грижи на момичетата.

И мистър Сатъртуейт беше дискретно осведомен за различни случки, които Бърнс назова общо думата „проблеми“. Млад мъж, който се беше застрелял, необикновеното поведение на един banker (при това женен!), агресивен непознат (без съмнение откачен!), необузданите изблици на един възрастен художник. В непринудения тон на Чарлз Бърнс можеше да се проследи низ от насилие и трагедии, които Джилиън Уест бе оставяла навсякъде след себе си.

Според мен — завърши той, — на този мистър Ийстни леко му хлопа дъската. Джилиън щеше да си има неприятности с него, ако не се бях появил аз, за да се погрижа за нея.

Смехът му прозвуча малко нелепо на мистър Сатъртуейт. А на устните на момичето не се появи ответна усмивка. Тя гледаше сериозно мистър Сатъртуейт.

Нямам нищо против Фил — изрече бавно тя. — Знам, че той ме обича, и аз го обичам като приятел, но... но нищо повече. Не знам как ще понесе новината за Чарли. Той... страхувам се, че ще...

Тя замълча, безмълвна пред лицето на неясните опасности, които предусещаше.

Ако мога да ви помогна по някакъв начин — откликна топло мистър Сатъртуейт, — само ми кажете.

Изразът на Чарли Бърнс като че ли съдържаше някакво неясно неодобрение, но Джилиън веднага каза:

— Благодаря.

Мистър Сатъртуейт остави новите си приятели, след като обеща да отиде при Джилиън на чай следващия четвъртък.

В четвъртък мистър Сатъртуейт усета лека тръпка на приятно предчувствие. Помисли си: „Стар съм, но не чак толкова, че да не може да ме впечатли едно лице. Какво лице...“ После поклати глава, предусещайки вълнението, което го очакваше.

Джилиън беше сама. Чарли Бърнс щеше да дойде по-късно. Гостът забеляза, че тя изглежда много по-щастлива, като че ли от раменете ѝ бе паднал тежък товар. И наистина тя прямо си го призна.

Ужасно се страхувах да кажа на Фил за Чарлз. Толкова съм била глупава. Явно, не съм го познавала достатъчно. Беше разстроен, разбира се, но никой не би могъл да се държи по-мило. Наистина беше мил. Вижте какво ми изпрати тази сутрин — сватбен подарък. Не е ли великолепен?

Беше великолепен дар за млад мъж с положението на Филип Ийстни. Четири лампов радиоапарат от последен модел.

И двамата толкова обичаме музиката — обясни момичето. Фил каза, че когато слушам концерт от този апарат, винаги ще мисля по малко за него. И сигурно ще е така. Бяхме толкова добри приятели.

Трябва да се гордеете с приятеля си — каза тихо мистър Сатъртуейт. — Той е приел удара като истински спортсмен.

Джилиън кимна. Изведнъж от очите ѝ бликнаха сълзи.

Помоли ме да направя нещо за него. Тази вечер е годишнината от първата ни среща. Иска да си остана вкъщи и да слушам радиопрограмата. Да не излизам никъде с Чарли. Разбира се, съгласих се и бях трогната. Казах му, че ще мисля за него с благодарност и добри чувства.

Мистър Сатъртуейт кимна, но беше озадачен. Рядко грешеше в преценката си за характерите и смяташе Филип Ийстни за неспособен на такава сантиментална молба. Сигурно младият мъж беше по-обикновен, отколкото му се беше сторило. Джилиън явно намираще идеята напълно в тон с характера на отхвърления ѝ любим. Мистър Сатъртуейт беше малко, съвсем малко... разочарован. Самият той беше сантиментален и го знаеше, но очакваше нещо по-добро от останалия свят. Освен това сантименталността беше характерна за неговата възраст. Нямахше роля в пиесата на модерния свят.

Помоли Джилиън да му изпее нещо и тя се съгласи. Каза ѝ, че има очарователен глас, но всъщност беше съвсем наясно, че определено е второкласен. Ако постигнеше успех в професията, която си беше избрала, той би се дължал на лицето, а не на гласа ѝ.

Не държеше отново да види младия Бърнс, затова стана да си върви. В този момент вниманието му бе привлечено от едно украшение на лавицата над камината, което изпъкваше сред останалите безвкусни предмети като скъпоценност на бунище.

Беше извит съд от тънко зелено стъкло, издължен и грациозен, а на ръба му имаше нещо като гигантски сапунен мехур, стъклено кълбо с преливащи се цветове. Джилиън забеляза, че гостът ѝ бе заплепен от съда.

И това е сватбен подарък от Фил. Красиво е, нали? Той работи в някаква фабрика за стъкло.

Прекрасно изделие — каза с възхищение мистър Сатъртуейт. — Стъклодувите от Мурано биха се гордели с него.

Той си тръгна със странно изострен интерес към Филип Ийстни. Изключително интересен млад мъж. И все пак момичето с прекрасното лице предпочиташе Чарли Бърнс. Колко странна и непредвидима беше вселената!

На мистър Сатъртуейт хрумна, че поради забележителната красота на Джилиън Уест, вечерта прекарана с мистър Куин сякаш беше лишена от обичайния заряд. Като правило, всяка среща с този тайнствен човек водеше до някакви странни и непредвидени събития. С надеждата да се натъкне отново на загадъчния си приятел, той се насочи към ресторанта „Арлекино“, където веднъж, в миналите дни, беше срещнал мистър Куин и той му каза, че често наминава там.

Мистър Сатъртуейт обходи „Арлекино“ сепаре по сепаре, оглеждайки се с надежда. Не откри и следа от мургавото, усмихнато лице на мистър Куин. Откри обаче друг. На една малка маса седеше сам Филип Ийстни.

Заведението беше препълнено и мистър Сатъртуейт седна срещу младия мъж. Сега разбираше какво е имал предвид мистър Куин онази вечер в операта. Изведнъж почувства силно вълнение. Като че ли беше въвлечен в неясна плетеница от събития. И той играеше важна роля в тях, макар още да не знаеше точно каква. Разиграваше се драма и мистър Сатъртуейт вземаше участие в нея. Не биваше да пропуска репликата си. Трябваше да каже своите няколко реда в нужния момент.

Седна срещу Филип Ийстни с чувството, че се подчинява на неизбежното. Не беше трудно да започне разговор. Ийстни изглеждаше нетърпелив да говори. Мистър Сатъртуейт, както винаги, беше окуражаващ и съчувстващ слушател. Говориха за войната, за експлозивите, за отровните газове. Ийстни знаеше много неща за последните, тъй като през по-голямата част от войната беше се занимавал с производството им. Мистър Сатъртуейт го намираще наистина интересен.

Ийстни каза, че имало един вид газ, който никога не е бил изпробван. Примирieto дошло твърде рано. На него били възлагани големи надежди. Само едно вдишване било смъртоносно. Той се оживяваше все повече, докато говореше.

Установил веднъж контакт, мистър Сатъртуейт внимателно прехвърли разказа върху музиката. Слабото лице на Ийстни светна. Той заговори страстно и разпалено, като истински любител на музиката. Обсъдиха йоашбим и младият мъж показва ентузиазъм. И двамата с мистър Сатъртуейт се съгласиха, че нищо на света не може да надмине един наистина добър тенор. Ийстни като момче беше слушал Карузо и той му беше направил незабравимо впечатление.

Знаете ли, че той е можел да счупи винена чаша с гласа си? — попита той.

Винаги съм мислел, че това е мит — отвърна усмихнато мистър Сатъртуейт.

— Не, това е светата истина. Напълно е възможно. Въпрос на резонанс.

Той потъна в технически детайли. Лицето му порозовя. Очите му заблестяха. Темата като че ли го омагьосваше и мистър Сатъртуейт забеляза, че той познава извънредно задълбочено онова, за което говори. Възрастният мъж осъзна, че пред него стои човек с изключителен ум — ум, който може да бъде наречен почти гениален. Блестящ, хаотичен, още несигурен къде да насочи способностите си, но несъмнено гениален.

Спомни си за Чарли Бърнс и се удиви на Джилиън Уест.

Изведнъж осъзна колко късно е станало и поиска сметката си. Ийстни изглеждаше леко притеснен.

Срамувам се. Така се отплеснах — извини се той. — Но някаква щастлива случайност ви изпрати тук тази вечер. Искрах... имах нужда да поговоря с някого.

Той завърши с лек, странен смях. Очите му още пламтяха с някакво потиснато вълнение. И все пак в него имаше нещо много трагично.

За мен беше удоволствие — отвърна мистър Сатъртуейт. — Разговорът ни беше много интересен и полезен за мен.

После направи обичайния си лек, галантен и малко смешен поклон и излезе от ресторанта. Ноцта беше топла и, докато вървеше по улицата, си представи нещо много странно. Имаше чувството, че не е сам, че някой върви до него. Напразно си казваше, че си внушава. Усещането се засилваше. Някой вървеше до него по тази тъмна, тиха улица, някой, когото не можеше да види. Не разбра какво точно извика

образа на мистър Куин така отчетливо в съзнанието му. Почувства се така, сякаш той върви до него и все пак трябваше само да се озърне, за да се увери, че е сам. Но чувството, че мистър Куин е до него не изчезна, а се появи и още нещо — потискащо чувство за надвиснала опасност. Трябваше да направи нещо и то бързо. Нещо не беше наред и възможността да го оправи бе в неговите ръце.

Усещането беше толкова силно, че мистър Сатъртуейт се отказа да се бори с него. Вместо това затвори очи и се опита да извика образа на мистър Куин в съзнанието си. Само ако можеше да го попита... но веднага осъзна, че тази мисъл е погрешна. Както винаги, щеше да бъде безполезно да се допитва до него за каквото и да било. Щеше да му каже: — „Всички нишки са в ръцете ви“ — или нещо такова.

Нишките. Какви нишки? Той анализира внимателно собствените си чувства и впечатления. На първо място усещането за опасност. Кой бе заплашен?

И изведнъж пред очите му изникна картина — Джилиън Уест, която седи сама и слуша радиото.

Мистър Сатъртуейт хвърли едно пени на минаващо вестникарче и грабна един вестник. Отвори веднага на програмата на Лондонското радио. Тази вечер имаше предаване с Йоашбим, забеляза той с интерес. Щеше да пее „Salve Dimora“ от „Фауст“, а после — избрани народни песни. „Песента на овчаря“, „Рибата“, „Малкият елен“ и така нататък.

Мистър Сатъртуейт сгъна вестника. Като знаеше какво слуша Джилиън, сякаш я виждаше по-ясно. Как седи там сама...

Странна беше тази молба на Филип Ийстни. Не беше в стила му, изобщо не беше в стила му. В Ийстни нямаше никаква сантименталност. Той беше човек на силните страсти, може би даже опасен човек...

Отново тази мисъл го стресна. Опасен човек — това означаваше нещо. „Всички нишки са в ръцете ви“. Срещата му Филип Ийстни тази вечер, колко странно. Ийстни бе казал, че е щастлива случайност. Дали беше случайност? Или част от странно заплетения замисъл, който мистър Сатъртуейт на два-три пъти беше доловил?

Върна се мислено назад. Трябваше да има *нещо* в разговора му с Ийстни, нещо, за което да се хване. Трябваше да има! Защо иначе щеше да изпитва това странно усещане, че трябва да направи нещо и то бързо? За какво говореше той? За пеене, за войната, за Карузо.

Карузо... Мислите на мистър Сатъртуейт се отклониха. Гласът на йоашбим беше почти равен на този на Карузо. Джилиън щеше да седи и да слуша как той звъни — истински и могъщ, как отеква из стаята, как чашите звънят...

Той затаи дъх. Чашите звънят! Карузо, който пее срещу винена чаша и чашата се счупва, йоашбим, който пее в лондонско студио, а в една стая на повече от миля се чува звън на счупено стъкло — не от винена чаша, а от тънко зелено стъкло. Един кристален сапунен мехур се счупва — сапунен мехур, който вероятно не е празен...

И в този момент мистър Сатъртуейт внезапно полудя или поне така би се сторило на околните. Отвори бясно вестника още веднъж, хвърли бърз поглед в обявите за радиопрограмата и после затича с всички сили по тихата улица. На края ѝ откри едва пълзящо такси. Скочи в него, извика някакъв адрес на шофьора и му заяви, че е въпрос на живот и смърт да стигне там бързо. Шофьорът, вземайки го за душевноболен, но богат, — направи всичко възможно.

Мистър Сатъртуейт се облегна назад. В главата му беше бъркотия от откъслечни мисли — полузабравени научни факти от гимназиалните уроци, фрази, които Ийстни беше използвал тази вечер. Резонанс... собствени честоти на трептене... ако външна честота съвпадне със собствената честота... имаше нещо за висящ мост, по който марширували войници и ритъмът на тяхната стъпка съвпада с честотата на люлеене на моста. Ийстни беше проучил темата. Той знаеше. И беше гений.

В 10:45 започваше излъчването на йоашбим. Тъкмо сега. Но беше Фауст. Едва „Песента на овчаря“ — с онзи висок тон след припева щеше... щеше... какво щеше да направи?

Отново му се зави свят. Тонове, полутонове, обертонове. Не знаеше много за тези неща... но Ийстни знаеше. За бога, дано стигне навреме!

Таксито спря. Мистър Сатъртуейт се хвърли навън и затича по каменните стъпала към втория етаж като млад атлет. Вратата на апартамента беше открехната. Той я блъсна и мощният тенор го посрещна. Думите на „Песента на овчаря“ му бяха познати, но не в такава необичайна обстановка. Значи беше пристигнал навреме. Отвори със замах вратата на дневната. Джилиън седеше там, облегната на стола до камината.

„Дъщерята на Байра Миша се жени днес —
за сватбата трябва да бързам.“

Тя сигурно го помисли за луд. Вкопчи се в нея, крещейки нещо нечленоразделно, и наполовина я изтегли, наполовина я извлече навън, докато застанаха на площадката на стълбището.

„За сватбата трябва да бързам —
Я-ха!“

Чудесен висок тон, мощен, взет с един замах, с пълно гърло — тон, с който всеки певец би могъл да се гордее. А с него — друг звук: тихият звън на счупено стъкло.

Бездомна котка се шмугна покрай тях в апартамента. Джилиън направи едно движение, но мистър Сатъртуейт я задържа, говорейки несвързано.

— Не, не! Смъртоносно е! Няма миризма, нищо, което да ви предупреди. Едно вдишване е достатъчно. Никой не знае колко смъртоносен може да се окаже. Никога не е било изпитвано нещо подобно.

Повтаряше нещата, които му беше казал Филип Ийстни тази вечер.

Джалиън се взираше неразбиращо в него.

III

Филип Ийстни извади часовника си и го погледна. Беше точно единадесет и половина. През последния три четвърти час той се разхождаше напред-назад по брега на реката. Погледна Темза и се обърна... за да срещне погледа на компаньона си от вечерята.

— Странно — каза той и се изсмя. — Като че ли тази вечер съдбата ни среща един с друг.

— Ако наричате това Съдба — отвърна мистър Сатъртуейт.

Филип Ийстни го погледна по-внимателно и изражението му се промени.

— Какво има? — промълви той.

Мистър Сатъртуейт се насочи право към целта.

— Идвам направо от апартамента на мис Уест.

— И?

Същият глас, същото мъртвешко спокойствие.

— Извадихме оттам... една мъртва котка.

Възцари се тишина. После Ийстни попита:

— Кой сте вие?

Мистър Сатъртуейт говори известно време. Той изреди цялата верига от събития.

— Така че пристигнах навреме — завърши той. След кратка пауза попита много тихо: — Имате ли нещо да кажете?

Очакваше нещо — някакъв изблик, някакво безумно оправдание. Но нищо такова не последва.

— Не — отвърна тихо Филип Ийстни. Обърна се рязко и се отдалечи.

Мистър Сатъртуейт го проследи с поглед, докато мракът го погълна. Против волята си изпитваше странно съчувствие към Ийстни, разбирането на един творец към друг, преклонението на сантименталния човек към истинския влюбен или на простосмъртния към гения.

Най-сетне се опомни и закрачи в посоката, накъдето беше изчезнал Ийстни. Започваше да пада мъгла. Скоро срещна полицаи,

който го изгледа подозрително.

— Не чухте ли някакъв плясък преди малко? — попита полицаят.

— Не — отвърна мистър Сатъртуейт.

Полიცаят гледаше надолу към реката.

— Сигурно поредният самоубиец — изръмжа недоволно той. —

Нищо не може да ги спре.

— Предполагам — отвърна мистър Сатъртуейт, — че си имат причини.

— Най-често заради пари — заяви полицаят. — Понякога е заради жена — добави той, готвейки се да се отдалечи. — Невинаги е по тяхна вина, но някои жени причиняват много нещастия.

— Има такива жени — съгласи се тихо мистър Сатъртуейт.

Когато полицаят се отдалечи, той седна на една пейка. Мъглата започна да го обгръща. Замисли се за Елена от Троя и се зачуди дали тя не е била обикновена жена, която природата бе дарила за добро или за зло с прекрасно лице.

ГЛАВА ІХ

МЪРТВИЯТ АРЛЕКИН

Мистър Сатъртуейт вървеше бавно по Бонд Стрийт и се наслаждаваше на слънчевата светлина. Грижливо и изискано облечен, както винаги, той се беше отправил към галерията „Харчестър“, където имаше изложба на някой си Франк Бристоу. Беше нов и досега неизвестен художник, който обаче даваше признаци, че може внезапно да се превърне в последен вик на модата. Мистър Сатъртуейт беше покровител на изкуствата.

Щом влезе в галерията „Харчестър“, веднага го познаха и го поздравиха с радостна усмивка.

— Добро утро, мистър Сатъртуейт. Мислех си, че непременно ще се отбиете. Познавате ли работата на Бристоу? Прекрасна е — наистина прекрасна. Направо уникална.

Мистър Сатъртуейт си купи каталог и премина през открития сводест проход в издължената зала, където бяха изложени работите на художника. Бяха акварели, изпълнени с такава изключителна техника и финес, че наподобяваха цветни гравюри. Мистър Сатъртуейт бавно вървеше покрай стените, изучавайки и, като цяло, одобрявайки изложбата. Помисли си, че този млад човек заслужаваше успеха си. Тук имаше оригиналност, особено виждане и много овладяна, строга техника. Имаше и недостатъци, разбира се. Това можеше да се очаква. Но имаше и нещо, много близко до гениалност. Мистър Сатъртуейт постоя пред една малка творба, представяща Уестминстърския мост, задръстен от автобуси, трамваи и забързани пешеходци. Миниатюра, но великолепно изпълнена. Забеляза, че беше наречена „Мравунякът“. Продължи нататък и изведнъж си пое рязко дъх. Въображението му бе пленено.

Картината се наричаше „Мъртвият Арлекин“. Предният ѝ план представляше мраморен под от шахматно разположени бели и черни квадрати. В средата му лежеше по гръб, с прострени ръце Арлекин, облечен в черно-червен костюм. Зад него имаше прозорец, а отвън

през него във фигурата на пода се виждаше някой, като че беше същият човек, очертан от червените отблясъци на залязващото слънце.

Картината развълнува мистър Сатъртуейт по две причини. Първата беше, че разпозна, или поне си помисли, че разпознава лицето на човека от картината. То носеше определена прилика с мистър Куин — познат, с когото мистър Сатъртуейт се бе срещал няколко пъти при доста тайнствени обстоятелства.

„Сигурно не греша — промърмори си той. — Ако е така, какво означава?“

Мистър Сатъртуейт знаеше от опит, че всяка поява на мистър Куин носи някакво особено значение.

Както вече беше споменато, имаше и друга причина да бъде заинтригуван. Разпозна и фона на картината.

„Стаята с балкона в Чарнли — каза си мистър Сатъртуейт. — Странно... и много интересно...“

Вгледа се още по-внимателно в картината, чудейки се какво точно е имал предвид художникът. Един Арлекин — мъртъв на пода, а друг Арлекин го гледа през прозореца — или може би същият Арлекин? Сатъртуейт бавно тръгна покрай стените, вирайки се в другите картини, но с невиждащи очи. Умът му си остана зает със същото. Беше развълнуван. Животът, който тази сутрин му изглеждаше малко досаден, вече не беше такъв. Очевидно се намираше в навечерието на вълнуващи и интересни събития. Приблужи се до масата, където седеше мистър Коб, управителят на галерията „Харчестър“, когото познаваше от много години.

— Бих искал да купя номер 39 — каза той, — ако вече не е продадена.

Мистър Коб погледна в счетоводната книга.

— Перлата на короната — промълви той, — малка скъпоценност, нали? Не, не е продадена. — Той назова цената. — Добра инвестиция, мистър Сатъртуейт. Догодина по това време ще ви струва три пъти повече.

— Винаги го казвате в такива случаи — усмихна се мистър Сатъртуейт.

— Е, и не съм ли бил прав? — попита мистър Коб. — Вярвам, че, ако решите да продадете колекцията си, мистър Сатъртуейт, няма да

има и една картина, която да ви донесе по-малко, отколкото сте платили за нея.

— Ще купя тази картина — заяви мистър Сатъртуейт. — Ще ви платя с чек.

— Няма да съжалявате. Ние вярваме в Бристоу.

— Млад ли е?

— Двадесет и седем-осем годишен, струва ми се.

— Бих искал да се запозная с него — каза мистър Сатъртуейт. — Дали би приел някой ден да вечеря с мен?

— Мога да ви дам адреса му. Сигурен съм, че няма да пропусне такъв шанс. Името ви означава много в артистичния свят.

— Ласкаете ме — упрекна го мистър Сатъртуейт. Тъкмо понечи да си тръгне и мистър Коб каза:

— А, ето го и него. Ще ви го представя веднага.

Той стана от бюрото си. Мистър Сатъртуейт го придружи до един едър, непохватен млад човек, облегат на стената и изучаващ широкия свят иззад барикадата на намръщената си физиономия.

Мистър Коб ги запозна и мистър Сатъртуейт произнесе кратка, любезна реч.

— Току-що имах удоволствието да придобия една от вашите картини — „Мъртвият Арлекин“.

— Е, нищо не губите от това — нелюбезно отвърна мистър Бристоу. — Много добра работа е, макар че аз го казвам.

— Виждам — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Работите ви силно ме интересуват, мистър Бристоу. Необичайна зрелост за толкова млад човек. Чудя се дали бихте ми направили удоволствието да вечеряте с мен някой път? Зает ли сте тази вечер?

— Всъщност не — отвърна мистър Бристоу, все още без никаква видима проява на любезност.

— Тогава удобно ли ви е в осем часа? — продължи мистър Сатъртуейт. — Ето визитната ми картичка с адреса.

— О, добре — отговори мистър Бристоу. — Благодаря — добави той със забележимо закъснение.

„Млад човек, който няма високо мнение за себе си и се страхува, че светът може да сподели виждането му“.

До такова заключение стигна мистър Сатъртуейт, докато излизаше на озарената от слънцето Бонд Стрийт, а преценките му за

другите хора рядко се отклоняваха от истината.

Франк Бристоу пристигна към осем и пет и намери домакина си да го очаква заедно с още един човек. Другият гост беше представен като полковник Монктън. Седнаха на масата за вечеря почти веднага. Овалната махагонова маса беше подредена за четирима и мистър Сатъртуейт промърмори в обяснение:

— Очаквах един приятел, мистър Куин, да се отбие — каза той.
— Не зная дали случайно не го познавате. Мистър Харли Куин?

— Аз никого не познавам — изръмжа Бристоу.

Полковник Монктън се взираше в художника с хладния интерес, който би могъл да събуди в него някой нов вид медуза. Мистър Сатъртуейт се опитваше да поддържа разговора в любезен дух.

— Бях специално заинтересуван от тази ваша картина, тъй като ми се стори, че разпознавам мястото на действието — стаята с балкона в Чарнли. Прав ли съм? — След кимването на художника той продължи: — Колко интересно. Самият аз съм отседнал няколко пъти в Чарнли. Може би познавате някого от семейството?

— Не! — заяви Бристоу. — Такива семейства изобщо не биха се заинтересували от мен. Отидох там с екскурзионния автобус.

— Боже мой! — възкликна полковник Монктън, само за да каже нещо. — С автобус! Боже мой.

Франк Бристоу го изгледа смръщено.

— Защо не? — запита яростно той.

Горкият полковник Монктън доста се стресна. Погледна умолително към мистър Сатъртуейт, като че ли казваше: „Вие може и да се интересувате от тези примитивни форми на живот като учен. Но защо въвличате и мен?“

— О, тези автобуси са ужасни — защити се той. — Така те подмятат при всяка неравност!

— Ако човек не може да си позволи Ролс Ройс, му се налага да пътува с автобуси — възрази свирепо Бристоу.

Полковник Монктън го гледаше втренчено. Мистър Сатъртуейт си помисли: „Ако не успея да поуспокоя този млад човек, ще прекараме много бурна вечер...“

— Чарнли винаги ме омагьосва — продължи той. — Бил съм там само веднъж след трагедията. Мрачна къща... и има нещо призрачно в нея.

— Така е — съгласи се Бристоу.

— Всъщност има два истински призрака — обясни Монктън. — Казват, че Чарлз I се разхожда нагоре-надолу по балкона, носейки главата си под мишница — но вече съм забравил защо. Освен това там е и Плаещата дама със сребърната кана, която винаги се явява след смъртта на някого от фамилията Чарнли.

— Глупости — изсумтя презрително Бристоу.

— Съдбата на тяхното семейство наистина беше незавидна — вмъкна бързо мистър Сатъртуейт. — Четирима носители на титлата са загинали от насилствена смърт, а последният лорд Чарнли се самоуби.

— Потискаща история — съгласи се мрачно Монктън. — Бях там, когато се случи.

— Нека да помисля... трябва да беше преди четиринадесет години — спомни си мистър Сатъртуейт. — Оттогава къщата е затворена.

— Това не ме учудва — забеляза Монктън. — Трябва да е било ужасен шок за младото момиче. Бяха женени само от месец, едва се бяха върнали от сватбеното си пътешествие. Устроиха голям маскен бал, за да отпразнуват завръщането си у дома. Точно когато гостите започнаха да пристигат, Чарнли се заключи в Дъбовия салон и се застреля. Това не подхожда на един мъж. Моля?

Той обърна остро глава наляво и погледна мистър Сатъртуейт с извинителен смях.

— Започват да ми се привиждат разни неща, Сатъртуейт. За момент ми се стори, че някой седи в това празно кресло и че ми казва нещо. — След една-две минути той продължи: — Да, беше страхотен шок за Аликс Чарнли. Тя беше едно от най-хубавите момичета, които можете да срещнете, и преливаща от онова, което се нарича радост от живота. А сега самата тя е заприличала на призрак. Всъщност не съм я виждал от години. Мисля, че живее в чужбина през повечето време.

— А момчето?

— Момчето е в „Итън“. Какво ще прави, когато навърши пълнолетие — не знам. Но не вярвам да се върне отново в старото имение.

— От него би излязъл Монктън чудесен народен увеселителен парк — отбеляза Бристоу.

Полковник го погледна със студено презрение.

— Не, вие всъщност не мислите така — вмъкна мистър Сатъртуейт. — Не бихте нарисували онази картина, ако го вярвахте. Традицията и атмосферата са нещо неуловимо. Нужни са векове, за да се създадат, а ако ги унищожите, не бихте могли да ги възстановите отново за двадесет и четири часа. Той се изправи. — Господа, да отидем в стаята за пушене. Имам там няколко снимки от Чарнли, които бих искал да ви покажа.

Едно от хобитата на мистър Сатъртуейт беше любителската фотография. Освен това се гордееше с книгата си „Домовете на моите приятели“. Въпросните приятели бяха, разбира се, възхитени. Книгата обаче представяше мистър Сатъртуейт в доста по-снобска светлина, отколкото той заслужаваше.

— Това е снимка на стаята с балкона, която направих миналата година — каза той. Подаде я на Бристоу. — Както виждате, снимано е почти под същия ъгъл, който е използван във вашата картина. Този килим е чудесен — жалко, че снимките не могат да покажат цветовете му.

— Спомням си го — каза Бристоу. — Прекрасни багри. Греше като пламък. Но все пак изглеждаше малко не на място там. Размерът му не беше подходящ за тази голяма стая с черно-белите ѝ квадрати. Никъде другаде в стаята няма килим. Той разваля целия ефект — прилича на гигантско кърваво петно.

— Може би това ви е дало идеята за картината? — предположи мистър Сатъртуейт.

— Може би — промълви замислено Бристоу. — Ако се съди по външността, човек по-скоро би избрал като декор за трагедия съседната малка стая с ламперия.

— Дъбовият салон — намеси се Монктън. — Да, това наистина е обитаваната от духове стая. Там има ниша, в която са се криели проповедниците — подвижен панел до огнището. Според преданието някога самият Чарлз I веднъж е бил укрит там. Двама души са намерили смъртта си при дуел в тази стая. И там, както казах, се застреля Реджи Чарнли.

Той взе снимката от Бристоу.

— О, това е килимът от Бухара — възкликна. — Струва поне две хиляди лири, според мен. Когато аз бях там, стоеше в Дъбовия салон

— там му е мястото. Изглежда нелепо върху този огромен под с мраморни плочи.

Мистър Сатъртуейт гледаше празното кресло, което беше приближил до своето. После каза замислено:

— Чудя се кога ли е бил преместен?

— Трябва да е било наскоро. Спомням си един разговор за него в самия ден на трагедията. Чарнли казваше, че той наистина заслужава да се пази във витрина.

Мистър Сатъртуейт поклати глава.

— Къщата беше запечатана незабавно след трагедията и всичко беше оставено точно, както си е.

Бристоу се намеси с въпрос. Беше изоставил агресивните си маниери.

— Защо се е застрелял лорд Чарнли? — попита той.

Полковник Монктън се размърда притеснено в креслото си.

— Никой така и не разбра — отвърна неопределено той.

— Предполагам — каза бавно мистър Сатъртуейт, — че все пак наистина е било самоубийство.

Полковникът го погледна с внезапно удивление.

— Самоубийство — повтори той. — Разбира се, че беше самоубийство. Драги приятелю, самият аз бях в къщата.

Мистър Сатъртуейт погледна празното кресло до себе си и, вътрешно усмихвайки се като че ли на някаква скрита шега, която останалите не можеха да разберат, тихо изрече:

— Понякога години по-късно човек вижда нещата по-ясно, отколкото би могъл в дадения момент.

— Глупости — изръмжа Монктън, — пълни глупости! Как можеш да виждаш нещата по-добре, когато в паметта ти те вече са неясни, вместо ясни и бистри?

Но мистър Сатъртуейт получи подкрепа от неочаквана посока.

— Разбирам какво имате предвид — каза художникът. Бих казал, че сигурно сте прав. Въпрос на пропорции, нали? А вероятно и на нещо повече от пропорции. Относителност и така нататък.

— Ако питате мен — заяви полковникът, — всички тези измислици на Айнщайн са просто куп глупости. Както и спиритизмът и другите бабини деветини! — Той се огледа яростно и продължи: —

Разбира се, че беше самоубийство. Та нали аз практически видях как се случи със собствените си очи?

— Разкажете ни — помоли го мистър Сатъртуейт, — за да можем и ние да видим със собствените си очи.

С донякъде смекчена ярост полковникът се намести по-удобно в креслото си.

— Всичко стана съвсем неочаквано — започна той. — Чарнли изглеждаше съвсем обикновено. В къщата беше отседнала голяма компания за този бал. Никой не би могъл да предположи, че ще вземе да се застреля точно когато започнаха да пристигат гостите.

— Би било проява на по-добър вкус, ако беше почакал, докато си тръгнат — забеляза мистър Сатъртуейт.

— Разбира се. Да извършиш такова нещо е проява на много лош вкус.

— Нехарактерно — добави мистър Сатъртуейт.

— Да — призна Монктън, — не беше в стила на Чарнли.

— И все пак е *било* самоубийство?

— Разбира се, че беше самоубийство. Бяхме трима или четирима души на площадката на стълбите. Аз самият, онова момиче Острандър, Алджи Дарси — о, и още един-двама. Чарнли мина през хола долу и влезе в Дъбовия салон. Младата Острандър каза, че изглеждал ужасно и очите му гледали втренчено — но, разбира се, това са глупости — тя дори не е могла да види лицето му от мястото, където стояхме. Но той наистина вървеше малко прегърбен, като че ли мъкнеше целия свят на раменете си. Едно от момичетата го повика, мисля, че тя беше нечия гувернантка и лейди Чарнли я беше включила в списъка на поканените от добрина. Носеше съобщение за него. Тя извика: „Лорд Чарнли, лейди Чарнли би искала да знае...“ Той не ѝ обърна внимание и влезе в Дъбовия салон. Захлопна вратата и чухме как ключът се превърта в ключалката. После, една минута по-късно, чухме изстрела. Втурнахме се надолу към хола. Има втора врата от Дъбовия салон, която води в стаята с балкона. Опитахме се да я отворим, но тя също беше заключена. Накрая се наложи да разбием вратата. Чарнли лежеше на пода — мъртъв — с пистолет близо до дясната си ръка. Е, какво може да е било, освен самоубийство? Нещастен случай ли? Не ми ги разправяйте тия. Има само една друга възможност... убийство — но няма убийство без убиец. Предполагам, че ще признаете това.

— Убиецът може да е избягал — предположи мистър Сатъртуейт.

— Невъзможно. Ако имате парче хартия и молив, бих могъл да ви нарисувам плана на къщата. Има две врати в Дъбовия салон: едната — към хола, другата — към стаята с балкона. И двете врати бяха заключени отвътре и *ключовете бяха в ключалките*.

— А прозорецът?

— Беше затворен и капците му бяха залостени.

Възцари се тишина.

— Е, това е — заключи триумфално полковник Монктън след малко.

— Явно е така — призна тъжно мистър Сатъртуейт.

— Между другото — започна полковникът, — въпреки че преди малко се присмивах на спиритизма, не мога да не призная, че в тази къща и особено в стаята цареше някаква дяволска атмосфера. Има няколко дупки от куршуми в ламперията — резултати от дуелите, които са се състояли в тази стая, а на пода има странно петно, което винаги се появява отново, въпреки че са сменяли паркета няколко пъти. Предполагам, че сега на този под има друго петно от кръв — кръвта на горкия Чарнли.

— Много кръв ли имаше? — попита мистър Сатъртуейт.

— Много малко... странно малко — така каза лекарят.

— Къде се бе прострелял? В главата ли?

— Не, в сърцето.

— Това не е лесен начин за самоубийство — отбеляза Бристоу. — Ужасно трудно е да се разбере къде точно е сърцето. Аз никога не бих го направил по този начин.

Мистър й поклати глава. Чувстваше неясно, недоволство. Беше се надявал да стигне до нещо — без да знае до какво.

Монктън продължи:

— Зловещо място е Чарнли. Разбира се, самият аз не съм виждал нищо.

— Не сте ли виждал Плащестата дама със Сребърната кана?

— Не, сър, съвсем не — натърти полковникът. — Но сигурно всеки прислужник в имението би се закълел, че я е виждал.

— Суеверието е наследство от Средновековието — издекламира Бристоу. — Все още са останали следи от него тук-там, но, слава богу, постепенно се освобождаваме от него.

— Суеверието... замисли се мистър Сатъртуейт. Погледът му отново се върна върху празния стол. — Не мислите ли, че то понякога... може да се окаже полезно?

Бристоу се взря в него.

— Полезно ли? Странна дума.

— Е, надявам се, че вече сте убеден, Сатъртуейт намеси се полковникът.

— О, да — отвърна мистър Сатъртуейт. — На пръв поглед изглежда странно толкова безсмислено е от страна на току-що женен, млад, богат мъж, който тъкмо празнува завръщането си вкъщи... странно е... но съм съгласен, че от фактите няма измъкване. — Той тихо повтори: — Фактите... — И се намръщи.

— Предполагам, че никога няма да разберем най-интересното — каза Монктън. — Какво стои зад всичко това? Разбира се, имаше слухове, всякакви слухове. Знаете какво говорят хората.

— Но никой не знаеше нищо определено — промълви замислено мистър Сатъртуейт.

— Това не е загадка от криминален роман, нали? — отбеляза Бристоу. — Никой не е спечелил от смъртта му.

— Никой, освен едно неродено дете — каза мистър Сатъртуейт.

Монктън цъкна с език.

— Тежък удар беше за горкия Хюго Чарнли каза той. — Веднага щом се разбра, че ще има дете, той трябваше, запазвайки приличие, да стои на тръни и да чака да види дали ще е момиче или момче. Доста тягостно чакане беше и за кредиторите му. Накрая се оказа момче и всички те бяха разочаровани.

— Вдовицата много ли беше разстроена? — попита Бристоу.

— Горкото дете — въздъхна Монктън. — Никога няма да я забравя. Тя не заплака, не изпадна в нервна криза или нещо такова. Беше като... замръзнала. Както ви казах, тя затвори къщата много скоро след това и доколкото знам, оттогава си стои затворена.

— Значи нямаме никаква представа за мотива — засмя се тихо Бристоу. — Друг мъж или друга жена — трябва да е било или едното, или другото, а?

— Така изглежда — съгласи се мистър Сатъртуейт.

— Бих се обзаложил, че е друга жена — продължи Бристоу, — тъй като хубавата вдовица не се е омъжила отново. Мразя жените —

добави той безстрастно.

Мистър Сатъртуейт се подсмива. Франк Бристоу видя усмивката и се подразни.

— Може да се подсмивате — каза той, — но съм прав. Те развалят всичко. Месят ти се в живота. Застават между теб и работата ти. Те... само веднъж съм срещал жена, която беше... е, да кажем, интересна.

— Бях убеден, че има такава жена — отвърна мистър Сатъртуейт.

— Не е това, което си мислите. Аз срещнах я съвсем случайно. Всъщност... беше в един влак. И какво от това — добави той настъпателно, — защо хората да не се запознават във влакове?

— Разбира се, разбира се — успокои го мистър Сатъртуейт, — влакът не е по-лош от другите места.

— Идваше от север. Бяхме сами във вагона. Не знам защо, започнахме да разговаряме. Не знам името ѝ и не вярвам да я срещна някога отново. Не знам дали искам. Може... да се разочаровам. — Той замълча, мъчейки се да намери думи да се изрази. — Тя като че ли не беше истинска, нали разбирате. Такава една потайна. Като хората, които слизат от планините в галските приказки.

Мистър Сатъртуейт кимна леко. Въображението му лесно обрисова сцената. Позитивният и реалистичен Бристоу срещу една сребриста, призрачна фигура — потайна, както се бе изразил.

— Предполагам, че ако му се случи нещо ужасно, толкова ужасно, че да е почти непоносимо, човек би могъл да стане такъв. Можеш да избягаш от реалността в свой собствен свят, обаче, разбира се, след известно време може и да не успееш да се върнеш.

— Това ли се е случило с нея? — попита любопитно мистър Сатъртуейт.

— Не знам — призна Бристоу. — Тя не ми каза нищо — само предполагам. Човек трябва да гадае, ако иска да стигне донякъде.

— Да — съгласи се бавно мистър Сатъртуейт. — Човек трябва да гадае.

Той вдигна поглед, когато вратата се отвори. Погледна с очакване, но думите на иконома го разочароваха.

— Сър, една дама иска да ви види по много спешна работа. Мис Аспасия Глен.

Мистър Сатъртуейт се надигна изумен. Знаеше името на Аспасия Глен. Та кой в Лондон не го знаеше? Отначало известна като Жената с шала, тя беше изнесла серия от соло представления, които бяха превзели Лондон като буря. С помощта на шала си тя представяше множество различни герои. Шалът можеше да бъде качулка на монахиня, шал на мелничарка, селска кърпа за глава и десетки други неща. И във всяко възплъщение Аспасия Глен беше съвършено различна. Като човек на изкуството мистър Сатъртуейт силно ѝ се възхищаваше. Но до днес никога не се беше срещал с нея лично. Нейното посещение в такъв необичаен час силно го заинтригува. С няколко извинителни думи към гостите си той напусна стаята и прекоси хола към гостната.

Мис Глен седеше точно в центъра на голямо канапе, тапицирано в златист брокат. Разположила се така, тя доминираше в стаята. Мистър Сатъртуейт веднага усети у нея стремеж да доминира и в ситуацията. Странно, че първото му чувство бе неприязън. Беше искрен почитател на изкуството на Аспасия Глен. Нейната личност, както я беше виждал на сцената, беше привлекателна и симпатична. Тогава му изглеждаше по-скоро мечтателна и вдъхновена, отколкото властна. Но сега, лице в лице със самата жена, доби напълно различно впечатление. Имаше нещо твърдо, дръзко и волево в нея. Беше висока и мургава, може би около тридесет и пет годишна. Несъмнено беше много хубава и явно залагаше на този факт.

— Моля да ме извините за неочакваното посещение, мистър Сатъртуейт — започна тя. Гласът ѝ беше звучен, дълбок и омайващ. — Няма да казвам, че отдавна искам да се запозная с вас, но наистина съм щастлива, че имам повод. Колкото до идването ми тази вечер — засмя се тя, — е, когато искам нещо, не мога да чакам. Когато искам нещо, просто трябва да го получа.

— Какъвто и да е поводът, довел такава очарователна дама като гост в дома ми, той е добре дошъл за мен — отвърна мистър Сатъртуейт със старомодна галантност.

— Колко сте мил — отбеляза Аспасия Глен.

— Разрешавате ли, мила госпожо — попита мистър Сатъртуейт — да ви благодаря за удоволствието, с което толкова често сте ме дарявали... докато съм седял в партера?

Тя му се усмихна радостно.

— Пристъпвам направо към целта. Днес бях в галерията „Харчестър“. Видях там една картина, без която просто не мога да живея. Поисках да я купя, но не можах, тъй като вие току-що я бяхте купили. Така че... — тя замълча. — Толкова много я искам — продължи след малко. — Драги мистър Сатъртуейт, просто трябва да я имам. Донесох чековата си книжка. — Тя го погледна с надежда. — Всички казват, че сте страшно мил. Свикнала съм хората са добри с мен, разбирате ли. Това е много лошо, но какво да направя.

Значи такива бяха методите на Аспасия Глен. Мистър Сатъртуейт остана хладно критичен към тази демонстрация на женственост и позата на разглезено дете. Би могло да се очаква, че това ще му въздейства, но не се получи. Аспасия Глен беше сгрешила. Беше го преценила като застаряващ дилетант, който лесно може да бъде размекнат от една хубава жена. Но зад галантните си маниери мистър Сатъртуейт имаше хладен и критичен ум. Той умееше много правилно да преценява хората, каквито са всъщност, а не каквито искат да се представят пред него. Виждаше пред себе си не очарователна жена, която моли за изпълнение на някаква прищявка, а безмилостна егоистка, решена да постигне своето по някаква неясна за него причина. И беше напълно сигурен, че Аспасия Глен няма да постигне своето. Нямаше да отстъпи от картината с мъртвия Арлекин заради нея. Той бързо затърси в съзнанието си най-добрия начин да отклони искането ѝ без излишна грубост.

— Сигурен съм — каза той, — че всички изпълняват прищевките ви, щом им се открие възможност, и то с най-голямо удоволствие.

— Значи наистина ще ми дадете да взема картината?

Мистър Сатъртуейт поклати глава бавно, със съжаление.

— Страхувам се, че е невъзможно. Разбирате ли — той направи пауза, — купих тази картина за една дама. Подарък е.

— О! Но сигурно...

Телефонът на масата извънтя остро. Като промърмори някакво извинение, мистър Сатъртуейт вдигна слушалката. Чу слаб, студен глас, който сякаш идеше от много далеч.

— Мога ли да говоря с мистър Сатъртуейт, моля?

— Мистър Сатъртуейт е на телефона.

— Обажда се лейди Чарнли, Аликс Чарнли. Сигурно не ме помните, мистър Сатъртуейт, от толкова години не сме се виждали.

— Скъпа Аликс. Разбира се, че ви помня.

— Искан да ви помоля нещо. Бях днес на изложбата в галерията „Харчестър“. Там имаше една картина, наречена „Мъртвият Арлекин“. Сигурно сте познали на нея стаята с балкона в Чарнли. Аз... бих искала да притежавам тази картина. Била е продадена на вас. — Тя замълча. — Мистър Сатъртуейт, имам причини, поради които искам тази картина. Бихте ли ми я препродали?

Мистър Сатъртуейт си помисли: „Това е истинско чудо.“ Докато говореше в слушалката, беше благодарен, че Аспасия Глен чува само едната част от разговора.

— Ако приемете подаръка ми, това ще ме направи много щастлив. — Чу зад себе си остро възклицание и бързо продължи: — Купих я за вас. Наистина. Но чуйте, скъпа Аликс, искам да ви помоля за една голяма услуга, ако обичате.

— Разбира се. Мистър Сатъртуейт, толкова съм ви благодарна.

Той добави:

— Бих искал да се отбиете у дома, сега.

След кратка пауза тя тихо отговори:

— Веднага идвам.

Мистър Сатъртуейт остави слушалката и се обърна към мис Глен.

Бързо и ядосано тя попита:

— За тази картина ли говорихте?

— Да — отговори мистър Сатъртуейт. — Дамата, на която я подарявам, ще дойде тук след няколко минути.

Изведнъж лицето на Аспасия Глен разцъфна с усмивка.

— Ще ми дадете ли възможност да я убедя да ми отстъпи картината?

— Да, ще ви дам възможност да я убедите.

Чувстваше се странно развълнуван. Беше се оказал в центъра на драма, която се развиваше към някакъв предначертан край. Той, зрителят, играеше главната роля. Обърна се към мис Глен.

— Ще дойдете ли с мен в съседната стая? Бих искал да се запознаете с двама мои приятели.

Той задържа вратата отворена, за да я пропусне, прекоси хола и отвори вратата на стаята за пушене.

— Мис Глен — каза той — позволете да ви представя на един свой стар приятел, полковник Монктън. Мистър Бристоу — авторът на картината, от която така се възхищавате.

Изведнъж се сепна, когато трета фигура стана от креслото, което бе оставил празно до своето.

— Мисля, че ме очаквахте тази вечер — забеляза мистър Куин. — Във ваше отсъствие се представих на приятелите ви. Много се радвам, че успях да намина.

— Скъпи приятелю — възкликна мистър Сатъртуейт. — Аз... справях се, доколкото мога, но... — Спря го леко насмешливият поглед на тъмните очи на мистър Куин. — Позволете да ви запозная. Мистър Харли Куин, мис Аспасия Глен.

Дали му се стори или тя наистина леко се отдръпна? Странно изражение пробяга по лицето ѝ.

Изведнъж Бристоу се намеси шумно.

— Открих го!

— Какво сте открили?

— Успях да разбера какво ме озадачава. Има прилика — определено има прилика. — Той се взираше любопитно в мистър Куин. — Вие виждате ли я? — обърна се той към мистър Сатъртуейт. — Не виждате ли в този господин определена прилика с Арлекин от моята картина, с човека, който наднича през прозореца?

Този път не си въобразяваше. Ясно чу мис Глен да си поема рязко дъх и дори видя как тя отстъпи крачка назад.

— Споменах ви, че очаквам някого — каза мистър Сатъртуейт триумфално. — Трябва да ви кажа, че моят приятел, мистър Куин, е изключителна личност. Умее да разкрива тайни. Помага на хората да видят нещата.

— Вие медиум ли сте, сър? — попита полковник Монктън, оглеждайки със съмнение мистър Куин.

Последният се усмихна и бавно поклати глава.

— Мистър Сатъртуейт преувеличава — тихо отвърна той. — Един-два пъти, когато сме се срещали, той направи някои необикновено добри дедуктивни заключения. Защо отдава това на мен — не мога да кажа. Предполагам, че от скромност.

— Не, не — прекъсна го развълнувано мистър Сатъртуейт. — Не е така. Вие ме карате да осъзная неща — такива, които отдавна би

трябвало да съм осъзнал — които на практика съм видял... но без да си дам сметка какво съм видял.

— Звучи ми дяволски заплетено — промърмори полковник Монктън.

— Не чак толкова — възрази мистър Куин. — Проблемът е там, че ние не се задоволяваме просто да наблюдаваме нещата — ние бързаем да прикачим погрешни интерпретации към всичко, което виждаме.

Аспасия Глен се обърна към Франк Бристоу.

— Искам да знам — попита нервно тя — откъде ви дойде идеята да нарисувате тази картина?

Бристоу сви рамене.

— И аз не знам — призна той. — Има нещо в това имение — Чарнли, искам да кажа, което обсеби въображението ми. Голямата празна стая. Терасата отвън, всички тези приказки за духове и разни такива неща. Тъкмо чух разказа за последния лорд Чарнли, който се застрелял. Какво ли е да си мъртъв и духът ти да продължава да живее? Сигурно е странно. Да застанеш навън на терасата и да гледаш през прозореца собствения си труп, да виждаш всичко.

— Какво искате да кажете? — възкликна Аспасия Глен. — Да виждаш всичко...

— Е, щяхте да видите какво се е случило. Щяхте да видите... Вратата се отвори и икономът обяви пристигането на лейди Чарнли.

Мистър Сатъртуейт отиде да я посрещне. Не я беше виждал от близо тринадесет години. Спомняше си я, каквато беше на времето — жизнерадостно, сияещо момиче. А сега сякаш видя Снежната царица. Много хубава, бледа, тя сякаш не ходеше, а по-скоро се носеше, като снежинка, подмятана от леден вятър. В нея имаше нещо нереално. Толкова студена, толкова далечна.

— Много мило от ваша страна, че дойдохте — възкликна мистър Сатъртуейт.

Поведе я към гостите. Тя понечи да отправи лек жест на поздрав към мис Глен, но спря, когато дамата срещу нея не ѝ отговори.

— Извинете — промълви тя, — не сме ли се срещали някъде?

— Сигурно на някое представление — отвърна мистър Сатъртуейт. — Това е мис Аспасия Глен, лейди Чарнли.

— Много се радвам да се запознаем, лейди Чарнли — отвърна Аспасия Глен.

В гласа ѝ изведнъж се усети лек презокеански акцент. Мистър Сатъртуейт си спомни едно от сценичните ѝ превъплъщения.

— Познавате полковник Монктън — продължи мистър Сатъртуейт, — а това е мистър Бристоу.

Той забеляза внезапно порозовелите ѝ бузи.

— Срещали сме се и с мистър Бристоу — каза тя с лека усмивка. — В един влак.

— И мистър Харли Куин.

Наблюдаваше я внимателно, но този път в очите ѝ не проблесна разпознаване. Предложи ѝ стол и после, като седна сам, прочисти гърло и заговори малко нервно.

— Сега... това е едно доста необичайно малко събиране. Всичко се върти около тази картина. Мисля... мисля, че ако поискаме, бихме могли да... изясним нещата.

— Нали няма да провеждате сеанс, Сатъртуейт? — попита полковник Монктън. — Тази вечер сте много странен.

— Не — отвърна мистър Сатъртуейт, — не точно сеанс. Но моят приятел, мистър Куин, вярва — а аз съм съгласен с него — че човек може, като се върне назад в миналото, да види нещата, каквито са били, а не както са изглеждали.

— В миналото? — попита лейди Чарнли.

— Говоря за самоубийството на съпруга ви, Аликс. Знам, че това ви причинява болка...

— Не — отвърна Аликс Чарнли, — не ми причинява. Вече нищо не може да ме нарани.

Мистър Сатъртуейт си спомни думите на Франк Бристоу. *„Тя като че ли не беше истинска, нали разбирате. Беше потайна. Като хората, които слизат от планините в галските приказки.“*

„Потайна“ — така я беше нарекъл. Това я описваше точно. Неясно отражение на нещо друго. Къде беше тогава истинската Аликс? Мисълта му бързо отговори: *„В миналото. Четиринадесет години ни делят от нея.“*

— Скъпа — каза той, — плашите ме. Приличате на Плащката дама със сребърната кана.

Тряс! Една чаша с кафе на масата, точно до лакътя на Аспасия, падна и се разби на пода. Мистър Сатъртуейт възпря извиненията ѝ. Помисли си: „Приближаваме се. Приближаваме се с всеки миг... но към какво?“

— Нека се върнем към онази нощ преди четиринадесет години — започна той. — Лорд Чарнли се е самоубил. По каква причина? Никой не знае.

Лейди Чарнли леко се размърда в креслото си.

— Лейди Чарнли знае — рязко го прекъсна Франк Бристоу.

— Глупости — възрази полковник Монктън. После спря и се загледа в нея със странно негодувание.

Погледът ѝ беше отправен към художника. Изглеждаше, така сякаш той изтегля думите от устата ѝ. Говореше, леко клатейки глава, а от гласа ѝ оставаше усещане като от снежинка — студенина и мекота.

— Да, прав сте. *Знам*. Затова, докато съм жива, няма да се върна в Чарнли. Затова, всеки път, когато синът ми Дик поиска да отвори имението и отново да заживее в него, му казвам, че е невъзможно.

— Ще ни кажете ли причината, лейди Чарнли? — попита мистър Куин.

Тя го погледна. После, като хипнотизирана, заговори тихо с детска естественост.

— Ще ви кажа, щом искате. Сега вече нищо няма голямо значение. Открих сред документите му едно писмо и го унищожих.

— Какво писмо? — попита мистър Куин.

— Писмо от момичето... от онова нещастно дете. Тя беше гувернантка на Мириам. Той... той е имал връзка с нея — да, докато е бил сгоден за мен, точно преди да се оженим. И тя... тя също щяла да има дете. Така пишеше в писмото. Смятала е да ми каже всичко. Нататък, знаете. Той се застреля.

Тя се огледа уморено и мечтателно като дете, което е повторило добре заучен урок.

Полковник Монктън си издуха носа.

— Боже мой! — възкликна той. — Ето какво било. Е, това напълно обяснява нещата.

— Не напълно — каза мистър Сатъртуейт. — *Не обяснява едно нещо. Не обяснява защо мистър Бристоу е нарисувал тази картина.*

— Какво искате да кажете?

Мистър Сатъртуейт погледна към мистър Куин, като че ли за кураж, и явно го получи, тъй като продължи:

— Да, знам, че ще ви прозвучи налудничаво, но тази картина е фокусът на цялата история. Всички ние сме тук тази вечер заради нея. Искам да кажа, че тази картина е трябвало да бъде нарисувана.

— Имате предвид особеното излъчване на Дъбовия салон?

— Не — отговори мистър Сатъртуейт. — Не Дъбовия салон. Стаята с балкона. Това е! Духът на мъртвеца стои отвън на прозореца, гледа навътре и вижда собствения си труп на пода.

— Не може да го е направил — възрази полковникът, — тъй като трупът беше в Дъбовия салон.

— Да предположим, че не е било така — отвърна мистър Сатъртуейт. — Да предположим, че е бил точно там, където го е видял мистър Бристоу във въображението си — върху черните и бели плочи пред прозореца.

— Говорите глупости — намеси се полковник Монктън. — Ако е бил там, нямаше да го намерим в Дъбовия салон.

— Освен ако някой го е пренесъл там.

— А в такъв случай как щяхме да видим Чарнли да влиза в Дъбовия салон? — попита полковник Монктън.

— Но не сте видели лицето му, нали? — попита мистър Сатъртуейт. — Искам да кажа, видели сте само как един мъж в карнавален костюм влиза в Дъбовия салон...

— С перука и дрехи от брокат — уточни Монктън.

— Точно така. И сте го помислили за лорд Чарнли, защото момичето го е повикало по име.

— И защото, когато разбихме вратата след няколко минути, там беше само трупът на Лорд Чарнли. Не можете да избегнете това, Сатъртуейт.

— Не — съгласи се мистър Сатъртуейт обезкуражен. — Вярно... освен ако не е имало някакво скривалище.

— Не казахте ли нещо за нишата на проповедниците в онази стая? — вметна Франк Бристоу.

— О! — извика мистър Сатъртуейт. — Да предположим, че... — Той махна с ръка за тишина и вдигна другата си ръка към челото. Сетне бавно и колебливо заговори: — Имам една идея... може би е само идея, но мисля, че всичко съвпада. Да предположим, че някой е

застрелял лорд Чарнли. Застрелял го е в стаята с балкона. После той... и още един човек... са завлекли трупа в Дъбовия салон. Оставили са го там с пистолета до дясната му ръка. Сега стигаме до следващата стъпка. Трябвало е да изглежда, че лорд Чарнли е извършил самоубийство и то без да буди никакво съмнение. Мисля, че това е могло да бъде направено много просто. Човекът, облечен в брокат и перука, преминава през залата към Дъбовия салон и някой, за да бъде всичко сигурно, го повиква като лорд Чарнли от площадката на стълбището. Той влиза, заключва и двете врати и стреля в дървената ламперия. В тази стая вече е имало дупки от куршуми, ако си спомняте, една повече не би била забелязана. После се скрива тихо в тайната ниша. Вратите са разбити и хората нахлуват вътре. Изглежда сигурно, че лорд Чарнли се е самоубил. Никой дори и не допуска друга хипотеза.

— Мисля, че това са глупости — възрази полковник Монктън. — Забравяте, че Чарнли е имал напълно достатъчен мотив за самоубийство.

— Писмо, открито по-късно — отвърна мистър Сатъртуейт. — Лъжливо, жестоко писмо, написано от много умна и безскрупулна млада актриса, която искала един ден самата тя да стане лейди Чарнли.

— Искате да кажете, че...

— Искам да кажа, че момичето е действало заедно с Хюго Чарнли — отвърна мистър Сатъртуейт. — Разбирате ли, Монктън, всички знаят, че този човек е бил негодник. Мислел, че със сигурност ще наследи титлата. — Той рязко се обърна към лейди Чарнли. — Как се казваше момичето, което е написало онова писмо?

— Моника Форд — промълви лейди Чарнли.

— Монктън, Моника Форд ли повика лорд Чарнли от площадката на стълбите?

— Да, сега като го споменахте, май тя беше.

— О, това е невъзможно — възкликна лейди Чарнли. — Аз... аз се срещнах с нея. Тя ми каза, че е истина. Видях я само веднъж по-късно, но със сигурност не може да се е преструвала през цялото време.

Мистър Сатъртуейт погледна през стаята към Аспасия Глен.

— Мисля, че би могла — тихо възрази той. — Мисля, че тя има голяма артистична дарба.

— Има само едно, с което не сте успели да се справите — каза Франк Бристоу. — На пода на стаята с балкона би трябвало да има кръв. Със сигурност е имало. Не биха могли да я почистят в бързината.

— Така е — призна мистър Сатъртуейт, — но биха могли да направят нещо... нещо, което да им отнеме само една-две секунди... да хвърлят върху кръвта килима от Бухара. Никой не е виждал килима от Бухара в стаята с балкона преди онази нощ.

— Сигурно сте прав — отвърна Монктън, — но все пак онези петна кръв е трябвало да бъдат почистени по-късно...

— Да — съгласи се мистър Сатъртуейт, — по-късно през нощта. Една жена с парцал и леген би могла да слезе по стълбите и да почисти кървавите петна доста лесно.

— Ами ако някой я види?

— Не би имало значение — отговори мистър Сатъртуейт. — Сега говоря за нещата, както са били. Казах „жена с парцал и леген“. Но, ако бях казал „Плаещата дама със сребърната кана“, — биха я взели за нея. — Той стана и се приближи до Аспасия Глен. — Точно това сте направили, нали? — попита той. — Сега ви наричат „Жената с шала“, но през онази нощ сте изиграли първата си роля — Плаещата дама със сребърната кана. Затова съборихте чашата с кафето от масата преди малко. Изплашили сте се, когато сте видели картината. Помислили сте си, че някой знае.

— Лейди Чарнли протегна бялата си ръка и обвиняващо каза: — Моника Форд! Сега ви познах.

Аспасия Глен извика и скочи на крака. Отблъсна дребния мистър Сатъртуейт на страна с властно движение и застана разтреперана пред мистър Куин.

— Значи съм била права. Някой наистина е знаел! О, всички тези глупости не успяха да ме измамат. Всички тези преструвки, че сега откривате тайната. — Тя посочи мистър Куин. — Вие сте били там. Гледали сте отвън на прозореца. Видели сте какво направихме с Хюго. Знаех си, че там има някой, който ни гледа — усещах го през цялото време. И все пак, когато поглеждах, нямаше никой. Знаех, че някой ни наблюдава. Веднъж ми се стори, че ми се мярна някакво лице на прозореца. През всички тези години този спомен ме плашеше. Защо нарушавате мълчанието си сега? Това искам да знам!

— Може би, за да могат мъртвите да намерят покой — отвърна мистър Куин.

Изведнъж Аспасия Глен се втурна към вратата и застана там, като хвърли няколко предизвикателни думи през рамо.

— Правете, каквото искате. Бог знае, че има достатъчно свидетели за онова, което казах. Не ме интересува, не ме интересува. Обичах Хюго и му помогнах в онова ужасно дело, а той ме заряза след това. Умря миналата година. Можете да пуснете полицията по следите ми, ако искате, но както каза онзи дребен съсухрен старец, аз съм доста добра актриса. Трудно ще им бъде да ме открият. — Тя блъсна вратата след себе си. В следващия момент се чу и затръшването на външната врата.

— Реджи! — извика лейди Чарнли. — Реджи! — По лицето ѝ се стичаха сълзи. — О, скъпи мой, скъпи мой — сега вече мога да се върна в Чарнли. Мога да живея там с Дики. Мога да му кажа какъв е бил баща му — най-добрият, най-прекрасният човек на света.

— Трябва много сериозно да помислим за това какво може да се направи по въпроса — заяви полковник Монктън. — Аликс, скъпа, ако ми позволите да ви изпратя, ще се радвам да разменя няколко думи с вас.

Лейди Чарнли се изправи. Приблужи се до мистър Сатъртуейт, постави двете си ръце на раменете му и го целуна много нежно.

— Толкова е прекрасно да заживея отново, след като така дълго съм била мъртва — въздъхна тя. — Чувствах се като умряла, наистина. Благодаря ви, скъпи мистър Сатъртуейт.

Тя излезе от стаята с полковник Монктън. Мистър Сатъртуейт се взираше след тях. Едно изръмжаване откъм Франк Бристоу, когото беше забравил, го накара рязко да се обърне.

— Прекрасно създание — каза замечтано Бристоу. — Но не е дори и наполовина толкова интересна, колкото беше преди — добави той тъжно.

— У вас говори художникът — отбеляза мистър Сатъртуейт.

— Е, вече не е същата — продължи мистър Бристоу. — Предполагам, че няма да бъда много топло посрещнат, ако някога се натрапя в Чарнли. Не искам да ходя, където не съм желан.

— Драги млади човече — каза мистър Сатъртуейт. — Ако мислите малко по-малко за впечатлението, което правите на другите

хора, мисля, че ще се чувствате по-мъдър и по-щастлив. Също няма да е зле да освободите ума си от някои много старомодни предразсъдъци, един, от които е, че произходът има каквото и да било значение в модерния свят. Вие сте един от онези снажни млади мъже, които жените винаги смятат за хубави, и вероятно, ако не и сигурно, сте гениален. Просто си го повтаряйте по десет пъти, преди да си легнете всяка вечер, и след три месеца отидете и посетете лейди Чарнли в имението. Това е моят съвет към вас, а аз съм стар човек със забележителен житейски опит.

По лицето на художника изведнъж се разля очарователна усмивка.

— Ужасно сте добър с мен — каза той внезапно и сграбчи ръката на мистър Сатъртуейт. — Безкрайно съм ви задължен. А сега трябва да тръгвам. Много ви благодаря за една от най-необикновените вечери, които някога съм прекарвал.

Огледа се, като че ли да се сбогува с още някого, и тръгна.

— Сър, вашият приятел си е тръгнал. Не съм забелязал кога. Той е доста странна птица, нали?

— Идва и си отива много внезапно — отвърна мистър Сатъртуейт. — Това е характерно за него. Човек невинаги го вижда как идва и си отива.

— Като Арлекин — отбеляза Франк Бристоу. — Невидим е. — И се засмя сърдечно на собствената си шега.

ГЛАВА X

ПТИЦАТА СЪС СЧУПЕНОТО КРИЛО

Мистър Сатъртуейт погледна през прозореца. Дъждът не спираше. Той потръпна. Помисли си, че малко къщи в провинцията са наистина добре отоплени. Мисълта, че само след няколко часа ще се носи към Лондон, го ободряваше. За човек, минал шестдесетте, Лондон наистина беше най-доброто място.

Чувстваше се малко стар и сантиментален. Повечето от участниците в домашното тържество бяха толкова млади. Четирима от тях тъкмо бяха отишли в библиотеката, за да проведат един сеанс. Бяха му предложили да се присъедини към тях, но той отказа поканата. Не откриваше никакво забавление в монотонното изброяване на буквите от азбуката и в безсмислените словосъчетания, които най-често се получаваха в резултат.

Да, Лондон беше най-подходящото място за него. Беше доволен, че отклони предложението на Мадж Кийли, когато тя преди половин час се обади да го покани в Лейдъл. Наистина младата дама е много чаровна, но в Лондон той се чувстваше най-добре.

Мистър Сатъртуейт отново потръпна и си спомни, че огънят в библиотеката обикновено гореше силно. Отвори вратата и внимателно се вмъкна в затъмнената стая.

— Ако няма да ви преча...

— „Н“ ли беше или „М“? Трябва да преброим отново. Не, разбира се, че не, мистър Сатъртуейт. Знаете ли, случват се страшно вълнуващи неща. Духът твърди, че се казва Ада Спиърс, а Джон ще се ожени за някоя си на име Гладис Бън в най-скоро време.

Мистър Сатъртуейт седна в едно голямо меко кресло пред огъня. Клепачите му се спуснаха и той задряма. От време на време се пробуждаше и чуваше фрагменти от разговора.

— Не може да е ПАБЗЛ, освен ако не е руснак. Джон, ти мърдаш. Видях те. Като че ли се появи нов дух.

Отново задряма. После едно име го стресна и го извади от унеса.

— К-У-И-Н. Нали така?

— Да. Чукна веднъж за „Да“. Куин. Имате ли съобщение за някого тук? Да. За мен ли? За Джон? За Сара? За Евелин? Не... но тук няма никой друг. О! Може би е за мистър Сатъртуейт? Казва „да“. Мистър Сатъртуейт, съобщение за вас.

— Какво казва?

Мистър Сатъртуейт вече беше напълно буден и седеше изправен в креслото си с блеснали очи.

Масата се поклати и едно от момичетата започна да брои.

— Л-Е-Й... не може да бъде... няма никакъв смисъл. Никоя дума не започва с „Лей“.

— Продължавайте — каза мистър Сатъртуейт, а гласът му прозвуча толкова заповеднически, че му се подчиниха безпрекословно.

— Д-Е-Й-Д-Ъ-Л и завършва на Л... О! Това като че ли е всичко.

— Продължавайте.

— Кажете ни още нещо, моля ви.

Пауза.

— Като че ли няма нищо повече. Масата съвсем замря. Колко глупаво.

— Не — замислено отвърна мистър Сатъртуейт. — Не мисля, че е глупаво.

Той стана и излезе от стаята. Отиде направо до телефона. Скоро се свърза с търсения номер.

— Мога ли да говоря с мис Кийли? Мадж, вие ли сте, скъпа? Промених решението си и ако все още не е късно, бих приел любезната ви покана. Не се оказа толкова спешно да се върна в града, както си мислех. Да... да... ще дойда навреме за вечеря.

Затвори телефона. Набръчканите му бузи странно поруменяха. Мистър Куин... загадъчния мистър Харли Куин. Мистър Сатъртуейт преброи на пръсти случаите, в които беше срещал тази мистериозна личност. Там, където беше замесен мистър Куин, винаги нещо се случваше. Какво се беше случило или щеше да се случи в Лейдъл?

Каквото и да беше, там имаше работа за него, за мистър Сатъртуейт. По един или друг начин той щеше да изиграе активна роля. Беше сигурен.

Лейдъл беше голяма къща. Притежателят ѝ, Дейвид Кийли, беше един от онези тихи мъже с незабележителна външност, които изглеждат като част от мебелировката. Но тяхната невзрачност нямаше нищо общо с умствената им мощ. Дейвид Кийли беше блестящ математик и бе написал книга, напълно неразбираема за деветдесет и девет на сто от човечеството. Но, като много други хора с блестящ интелект, той не притежаваше никаква физическа сила или магнетизъм. Вечно се шегуваха, че Дейвид Кийли е истински невидим. Прислужниците го подминаваха със салатата, а гостите забравяха да го поздравяват или да се сбогуват с него.

Дъщеря му Мадж беше много различна — хубава, стройна млада жена, преливаща от енергия и жизненост. Уравновесена, здрава и нормална, извънредно симпатична.

Тъкмо тя посрещна мистър Сатъртуейт при пристигането му.

— Колко мило от ваша страна, че все пак дойдохте.

— Вие бяхте любезна, че приехте да си променя решението. Мадж, скъпа, изглеждате много добре!

— О! Аз винаги съм добре.

— Да, знам. Но има нещо повече. Изглеждате... е, „разцъфтяла“ е думата, която бих употребил. Случило ли се е нещо, скъпа? Нещо... по-особено?

Тя се засмя и леко се изчерви.

— Това е ужасно, мистър Сатъртуейт. Винаги всичко отгатвате.

Той пое ръката ѝ.

— Значи ето защо. Появил се е вашият принц.

Изразът беше старомоден, но Мадж не възрази. Тя харесваше старомодното държание на мистър Сатъртуейт.

— Да... така е. Но никой не бива да узнае. Това е тайна. Но нямам нищо против вие да знаете, мистър Сатъртуейт. Винаги сте толкова добър и отзивчив.

Мистър Сатъртуейт обичаше да е съпричастен към романтичните изживявания на другите. Беше истински сантиментален викторианец.

— Мога ли да попитам кой е щастливецът? Е, тогава само ще кажа, че се надявам да заслужава честта, която му оказвате.

„Бива си го стария мистър Сатъртуейт“ — помисли си Мадж.

— О! Мисля, че прекрасно ще се разбираме — отвърна тя. — Обичаме да правим едни и същи неща, а това е толкова важно, нали?

Вкусовете ни си приличат и знаем всичко един за друг. Всъщност, отдавна се срещаме. Приятно е човек да се чувства така спокоен и сигурен, нали?

Несъмнено — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Но опитът ме е научил, че човек не може да познава напълно някой друг. Това е част от чара и привлекателността на живота.

— Е, ще рискувам — засмя се Мадж и те се качиха да се преоблекат за вечеря.

Мистър Сатъртуейт се позабави. Не водеше със себе си камериер, а винаги малко се притесняваше да оставя непознати да разопаковат багажа му. Когато слезе, всички вече се бяха събрали и в съвременен стил Мадж само каза:

— А, ето го и мистър Сатъртуейт. Умирам от глад. Да влизаме.

Тя поведе гостите, придружена от висока, белокоса жена дама с невероятно излъчване. Имаше много ясен, твърде звучен глас, а лицето ѝ беше изящно очертано и доста красиво.

— Здравсти, Сатъртуейт — каза мистър Кийли.

Мистър Сатъртуейт подскочи.

— Здравейте — отвърна той. — Извинете, не ви забелязах.

— Никой не ме забелязва — заяви тъжно мистър Кийли.

Влязоха. Масата беше ниска, овална и махагонова. Настаниха мистър Сатъртуейт между младата домакиня и едно ниско, мургаво момиче — сърдечно създание със силен глас и звънлив категоричен смях, който изразяваше по-скоро твърдата ѝ решимост да се забавлява, отколкото някаква истинска веселост. Май се казваше Дорис и беше от онзи тип млади жени, които мистър Сатъртуейт най-малко харесваше. Смяташе, че за съществуването ѝ липсва каквото и да било артистично оправдание.

От другата страна на Мардж седеше един около тридесетгодишен мъж, чиято прилика с белокосата жена издаваше, че са майка и син.

А до него... Мистър Сатъртуейт затаи дъх.

Не знаеше какво точно има в нея. Не беше красота. Беше нещо друго — нещо много по-фино и недосегаемо от красотата.

Тя слушаше доста скучноватия трапезен монолог на мистър Кийли с наведена леко настрани глава. Мистър Сатъртуейт остана с впечатлението, че тя сякаш не присъстваше в стаята. Беше някак си

много по-нематериална от всички останали, насядали около овалната маса. Имаше нещо красиво в лекия страничен наклон на тялото ѝ — нещо повече от красиво. Тя вдигна глава. Очите ѝ за момент срещнаха погледа на мистър Сатъртуейт през масата и търсената дума изведнъж изскочи в главата му.

Приказна — ето каква беше тя. В нея имаше нещо омагьосващо. Сякаш беше едно от онези създания, които са само наполовина хора — една от Тайните обитатели на подземното царство. Край нея всички други изглеждаха прекалено истински...

Но в същото време по някакъв начин тя будеше съжаление в него. Като че ли тази приказност я ограничаваше. Той потърси подходящата фраза и я откри.

— Птица със счупено крило — промълви мистър Сатъртуейт.

Доволен, той се върна мислено към размислите си върху ръководствата за млади момичета. Надяваше се, че младата Дорис не е забелязала разсейването му. Когато тя се обърна към човека от другата ѝ страна, мистър Сатъртуейт се обърна към Мадж.

— Коя е дамата, седнала до баща ви? — попита той тихо.

— Мисис Греъм ли? О, не, това е Мейбъл. Не я ли познавате? Мейбъл Ансли. По баща Клайдсли. От нещастната фамилия Клайдсли.

Той се сепна. Нещастните Клайдсли. Сега си спомни. Братът се беше застрелял, сестрата се беше удавила, друг беше загинал при земетресение. Странно обречено семейство. Това момиче сигурно беше най-младата му издънка.

Мислите му бяха внезапно прекъснати. Ръката на Мадж докосна неговата под масата. Всички останали разговаряха. Тя леко наклони глава наляво.

— Това е той — промълви тихо.

Мистър Сатъртуейт кимна бързо в знак на разбиране. Значи този млад мъж Греъм беше избраникът на Мадж. Е, ако се съди по външността, тя едва ли би могла да направи по-добър избор, а мистър Сатъртуейт беше тънък наблюдател. Приятен, общителен, леко небрежен млад мъж. Щяха да бъдат хубава двойка. Никой от тях не се занимаваше с глупости. Добри, здрави, възпитани млади хора.

Животът в Лейдъл протичаше по старомодните правила. Дамите напуснаха първи трапезарията. Мистър Сатъртуейт се приближи до Греъм и го заговори. Преценката му за младия мъж се потвърди. Но

имаше нещо, което му се стори малко несъответстващо на неговия тип. Роджър Греъм беше разсеян. Умът му като че ли витаеше далеч, ръката му трепереше, докато оставяше чашата си на масата.

„Има нещо наум — забеляза проникателно мистър Сатъртуейт. — Не е толкова важно, колкото той си мисли, осмелявам се да предположа. Все пак се чудя какво ли е.“

Мистър Сатъртуейт имаше навика да пие по една-две таблетки за храносмилане след ядене. Тъй като беше пропуснал да ги донесе със себе си, отиде до стаята си, за да ги вземе.

По обратния път надолу към дневната мина по дългия коридор на приземния етаж. Около средата му се намираще една стая, известна като стаята с балкона. Мистър Сатъртуейт погледна на минаване през отворената врата и спря рязко.

В стаята струеше лунна светлина. Решетките на прозорците отковано желязо й придаваха странен симетричен десен. На ниската рамка на прозореца седеше една фигура, наклонена леко настрани и тихо подръпваща струните на укулеле — не в ритъма на джаза, а много по-стара мелодия — като тропот на вълшебни коне, препускащи по приказни хълмове.

Мистър Сатъртуейт стоеше омагьосан. Тя беше облечена в рокля от тъмносин шифон, толкова набрана, че приличаше на птичи пера. Беше се привела над инструмента и тихо припяваше.

Той влезе в стаята — бавно, стъпка по стъпка. Беше близо до нея, когато тя вдигна поглед и го видя. Направи му впечатление, че тя не трепна, нито се изненада.

— Надявам се, че не ви преча — започна той.

— Моля, седнете.

Той седна наблизко на един полиран дъбов стол. Тя тихо си затананика.

— Тази вечер въздухът като че ли е изпълнен с магия — отбеляза тя. — Не мислите ли?

— Да, наоколо има много магия.

— Поискаха да им посвиря малко — обясни тя. — Но, докато минавах оттук си помислих, че ще е така прекрасно да поседя сама тук... в тъмнината, на тази лунна светлина.

— Е, тогава да... — понечи да се изправи мистър Сатъртуейт, но тя го задържа.

— Не си тръгвайте. Вие точно не ме смущавате. Чудно, но е така. Той отново седна.

— Странна вечер беше — каза тя. — Късно този следобед се разхождах в гората и срещнах един човек, много особен човек — висок и мургав като изгубена душа. Слънцето залязваше и светлината му през дърветата му придаваше вид на Арлекин.

— О! — Мистър Сатъртуейт се наведе напред. Интересът му внезапно се събуди.

— Искях да поговоря с него... той... той ми изглеждаше така познат. Но го загубих сред дърветата.

— Мисля, че го познавам — отвърна мистър Сатъртуейт.

— Така ли? Той е... интересен човек, нали?

— Да, интересен е.

Настъпи пауза. Мистър Сатъртуейт беше озадачен. Чувстваше, че трябва да направи нещо, но не знаеше какво. Но сигурно... сигурно имаше нещо общо с това момиче. Той започна малко неловко:

— Понякога — когато човек е нещастен — иска да се скрие...

— Да. Така е. — Тя изведнъж бързо заговори: — О, разбирам какво имате предвид. Но грешите. Точно обратното е. Искях да бъда сама, защото съм щастлива.

— Щастлива ли?

— Ужасно щастлива.

Говореше доста тихо, но мистър Сатъртуейт изведнъж се стресна. Дали това момиче с думите, че е щастливо, имаше предвид същото, което Мадж Кийли влагаше в тези думи? Щастиято за Мейбъл Ансли означаваше нещо като интензивен и пламенен екстаз... нещо, което не беше само човешко, а повече от човешко. Той леко се отдръпна.

— Аз... аз не знаех... — заекна той.

— Разбира се. Не бихте могли. Защото то още... не се е случило... аз още не съм щастлива... но ще бъда. — Тя се наведе напред. — Знаете ли какво е да стоиш сред гората, голяма гора с тъмни сенки и плътно заобикалящите отвсякъде дървета... гора, от която може никога да не излезеш... и изведнъж, точно пред себе си, да видиш страната на своите мечти, блестяща и прекрасна... само трябва да излезеш от гората и тъмнината и ще я откриеш...

— Толкова много неща изглеждат прекрасни — отбеляза мистър Сатъртуейт, — преди да ги достигнем. Някои от най-грозните неща на света понякога ни изглеждат много красиви...

Чуха се стъпки. Мистър Сатъртуейт обърна глава. Млад, светлокос мъж с глуповато, безизразно лице стоеше на вратата. Беше онзи, който мистър Сатъртуейт почти не забеляза на масата за вечеря.

— Чакай те, Мейбъл — каза той.

Тя стана. Онова изражение беше изчезнало от лицето ѝ. Гласът ѝ беше равен и спокоен.

— Идвам, Джерард — каза тя. — Говорех си с мистър Сатъртуейт.

Тя излезе от стаята и мистър Сатъртуейт я последва. Погледна през рамо, докато излизаше и улови изражението по лицето на съпруга ѝ. Жаден, отчаян поглед.

„Омагьосан е — помисли си мистър Сатъртуейт. — И го усеща. Горкият... горкият.“

Дневната беше добре осветена. Мадж и Дорис Коулс я засипаха с упреци.

— Мейбъл, къде се губиш... откога те чакаме!

Тя седна на една ниска табуретка, настрои укулелето и запя. Всички запяха с нея.

„Как е възможно — помисли си мистър Сатъртуейт — да се пишат толкова много идиотски песни за «Моята любима».“

Но трябваше да признае, че синкопираните сърцераздирателни мелодии бяха все пак вълнуващи. Макар че, разбира се, не можеха да се мерят със старомодния валс.

Въздухът силно се задими. Синкопираният ритъм продължаваше.

„Няма разговори — мислеше си мистър Сатъртуейт. — Няма хубава музика. Няма спокойствие.“ Искаше му се светът да не бе станал толкова шумен.

Изведнъж Мейбъл Ансли спря, усмихна му се през стаята и запя една песен на Григ.

„Моят лебед... моят любим...“

Беше една от любимите на мистър Сатъртуейт. Харесваше му нотката на неподправена изненада във финала.

„Дали е бил само лебед? Само един лебед?“

След това компанията се разпадна. Мадж предложи питиета, докато баща ѝ взе изоставеното укулеле и започна разсеяно да подрънква на него. Компанията си пожела „лека нощ“ и се отправи към вратата. Всички говореха едновременно. Джерард Ансли се изплъзна незабелязано, изоставяйки другите.

Пред вратата на дневната мистър Сатъртуейт тържествено се сбогува с мисис Греъм. Имаше две стълбища. Едното — наблизо, а другото — накрая на дългия коридор. По него мистър Сатъртуейт се изкачи до стаята си. Мисис Греъм и синът ѝ минаха по близкото стълбище, където вече ги беше изпреварил тихият Джерард Ансли.

— Най-добре си вземи укулелето, Мейбъл — посъветва я Мадж. — Иначе ще го забравиш на сутринта. Толкова рано ще трябва да тръгваш.

— Хайде, мистър Сатъртуейт — подкани го Дорис Коулс, като енергично го хвана за лакътя. — Който рано си ляга... и така нататък.

Мадж го хвана от другата страна и тримата се затичаха по коридора под звуците на смеха на Дорис. Застанаха на края, за да почакаат Дейвид Кийли, който ги следваше доста по-бавно, като угасяше лампите по пътя си. Четиримата се качиха нагоре заедно.

На следващата сутрин мистър Сатъртуейт тъкмо се приготвяше да слезе на закуска, когато се чу тихо почукване на вратата и в стаята влезе Мадж Кийли. Лицето ѝ беше мъртвешки бледо и цялата трепереше.

— О, мистър Сатъртуейт...

— Какво се е случило, детето ми? — Той я хвана за ръката.

— Мейбъл... Мейбъл Ансли...

— Да?

Какво се беше случило? Какво? Нещо ужасно — знаеше го. Мадж едва успяваше да говори.

— Тя... тя се е обесила снощи. От вътрешната страна на вратата си. О! Толкова е ужасно! Тя избухна в ридания.

Обесила се е. Невъзможно. Непонятно!

Той промълви няколко старомодни утешителни думи на Мадж и забърза надолу. Откри Дейвид Кийли, който изглеждаше разстроен и объркан.

— Обадох се в полицията, Сатъртуейт. Явно, трябваше да го направя. Така каза докторът. Тъкмо беше привършил с прегледа на... на... за бога, ужасно е! Сигурно е била ужасно нещастна... за да го направи по този начин... Странна беше тази нейна песен снощи. Лебедова песен, може би? Самата тя доста приличаше на лебед — на черен лебед.

— Да.

— Лебедова песен — повтори Кийли. — Като че ли вече го е била решила, а?

— Да... така изглежда... наистина изглежда така.

Той се поколеба. После помоли дали би могъл да види, ако, разбира се, не...

Домакинът му схвана недоизречената молба.

— Щом искате... забравих, че имате слабост към човешките трагедии.

Той го поведе по широкото стълбище. Мистър Сатъртуейт го последва. На горната площадка беше стаята на Роджър Грейм, а срещу нея, от другата страна на коридора, стаята на майка му. Вратата на последната беше открехната и през нея се процеждаше тънка струйка дим.

Мистър Сатъртуейт силно се изненада. Не допускаше, че мис Грейм е жена, която пуши толкова рано сутрин. Всъщност, смяташе, че тя изобщо не пуши.

Продължиха по коридора към предпоследната врата. Дейвид Кийли влезе в стаята и мистър Сатъртуейт го последва.

Стаята не беше много голяма и изглеждаше като обитавана от мъж. Една врата водеше към друго стая. Парче отрязано въже още се полюляваше от една кука високо на вратата. А на леглото...

Мистър Сатъртуейт застина за момент, вгледан в купчинката смачкан шифон. Направи му впечатление, че е набран и надиплен като перата на птица. А към лицето ѝ изобщо не погледна.

Разгледа другата врата.

— Тази беше ли отворена?

— Да. Поне така казва прислужницата.

— Ансли ли е спал тук? Чул ли е нещо?

— Твърди, че не.

— Просто невероятно — промърмори мистър Сатъртуейт. Погледна обратно към леглото.

— Къде е той?

— Ансли ли? Долу, с доктора.

Слязоха долу и откриха, че полицейският инспектор е пристигнал. Мистър Сатъртуейт беше приятно изненадан, когато откри в него свой стар познат — инспектор Уинкфийлд. Инспекторът се качи горе с лекаря. Няколко минути по-късно помоли всички посетители в къщата да се съберат в дневната.

Щорите бяха спуснати и цялата стая приличаше на погребална зала. Дорис Коулс изглеждаше изплашена и потисната. Непрекъснато триеше очи с носна кърпичка. Мадж беше стегната и решителна. Чувствата ѝ вече бяха изцяло под контрол. Мисис Грѐм беше съдържана и се владееше, както винаги. Лицето ѝ беше сериозно и безизразно. Трагедията като че ли беше засегнала най-силно сина ѝ. Той изглеждаше наистина съсипан тази сутрин. Дейвид Кийли, както обикновено беше незабележим.

Опечаленият съпруг седеше сам, малко по-настрани от другите. Изглеждаше някак замаян, като че ли още не можеше да осъзнае какво се е случило.

Мистър Сатъртуейт, външно невъзмутим, вътрешно изгаряше от важността на дълга, който му предстоеше да изпълни.

Инспектор Уинкфийлд, последван от доктор Морис, влезе и затвори вратата след себе си. Прочисти гърлото си и заговори:

— Много тъжен случай, наистина много тъжен. Необходимо е при дадените обстоятелства да задам на всеки по няколко въпроса. Сигурен съм, че няма да възразите. Ще започна с мистър Ансли. Простете за въпроса, сър, но заплашвала ли е някога съпругата ви, че ще посегне на живота си?

Мистър Сатъртуейт импулсивно понечи да отговори, но после се отказа. Имаше много време. По-добре да не говори твърде скоро.

— Не, не мисля.

Гласът му беше толкова странен и колеблив, че всички скришом го погледнаха.

— Като че ли не сте сигурен, сър?

— Да, сигурен съм. Никога.

— А според вас тревожило ли я е нещо?

— Не. Не съм забелязал.

— Значи не ви е казала нищо. Че се чувства потисната, например?

— Не, нищо.

Каквото и да си мислеше инспекторът, не го каза. Вместо това продължи следващия си въпрос.

— Ще опишете ли накратко какво се случи снощи?

— Ние... всички се качихме, за да си легнем. Заспах незабавно и не съм чул нищо. Писъкът на прислужницата ме събуди тази сутрин. Втурнах се съседната стая и намерих жена си... намерих я...

Гласът му секна. Инспекторът кимна.

— Да, да, достатъчно. Няма нужда да се задълбочаваме. Кога за последен път видяхте жена си снощи?

— Ами... долу.

— Долу ли?

— Да, всички излязохме заедно от дневната. Качих се направо горе, като оставих другите гости да разговарят в хола.

— И сте сигурен, че не сте виждал жена си повече? Не ви ли пожелала „лека ноц“, когато се качи в спалнята си?

— Когато се е качила, вече съм спял.

— Но тя ви е последвала само няколко минути по-късно. Нали така, сър? — Той погледна Дейвид Кийли, който кимна.

— Половин час след като аз се качих, нея още я нямаше — каза упорито Ансли.

Погледът на инспектора се прехвърлиха върху мисис Грeъм.

— Не е ли останала във вашата стая, за да си поговорите, госпожо?

Дали мистър Сатъртует си въобрази или мисис Грeъм наистина направи кратка пауза преди с обичайната си спокойна убедителност да отговори:

— Не, качих се веднага в стаята си и затворих вратата. Нищо не съм чула.

— А вие казвате, сър — обърна се инспекторът отново към Ансли, — че сте заспали и не сте чули нищо. Междинната врата е била отворена, нали?

— Да... така ми се струва. Но жена ми може да е влязла в стаята си през другата врата от коридора.

— Дори да е така, сър, щяхте да чуете някакви звуци — хриптене, потрепване на токчета върху вратата...

— Не.

Това беше изречено от мистър Сатъртуейт, който заговори импулсивно, неспособен да се въздържи. Всички се обърнаха към него изненадани. Самият той се почувства нервен, започна да заеква и почервеня.

— Извинете, инспекторе. Но трябва да говоря. На погрешна следа сте — изцяло погрешна. Мисис Ансли не се е самоубила! Сигурен съм! Била е убита!

Възцари се мъртва тишина. После инспектор Уинкфийлд тихо попита:

— Какво ви кара да сте толкова уверен, сър?

— Аз... го чувствам. Много силно го чувствам.

— Но мисля, сър, че трябва да има нещо повече. Трябва да има някаква определена причина.

Разбира се, че имаше определена причина. Съществуваше тайнственото съобщение от мистър Куин. Но не можеше да го кажеш на полицейски инспектор. Мистър Сатъртуейт се огледа отчаяно, но не намери помощ.

— Снощи... когато разговаряхме, тя каза, че е много щастлива. Много щастлива. Точно така се изрази. Не приличаше на жена, която смята да извърши самоубийство. — Сетне триумфално добави: — Тя се върна в дневната да вземе укулелето си, за да не го забрави на сутринта. Това също не навежда на мисълта за самоубийство.

— Така е — призна инспекторът. — Действително е така. — Той се обърна към Дейвид Кийли. Взе ли укулелето горе със себе си?

Математикът се опита да си спомни.

— Мисля, че... да, взе го. Качи се нагоре с него в ръка. Спомням си, че я видях да завива по стълбите, преди да изгася лампата тук.

— О! — извика Мадж. Но сега то е тук.

Тя посочи драматично към масата, върху която беше укулелето.

— Странно — отбеляза инспекторът. Бързо прекоси стаята и натисна звънеца.

С кратко нареждане изпрати икономка да потърси прислужницата, чието задължение беше да разтребва стаите сутрин. Тя дойде и

уверено отговори, че тази сутрин укелелето е било първата вещ, която е избърсала от праха.

Инспектор Уинкфийлд я освободи и после строго каза:

— Бих искал да говоря насаме с мистър Сатъртуейт, моля. Всички са свободни. Но никой да не напуска къщата.

Мистър Сатъртуейт заговори трескаво веднага щом вратата се затвори след другите.

— Сигурен съм, инспекторе, че държите случая изцяло в ръцете си. Изцяло. Току-що усетих, че... както казах, имам извънредно силното чувство, че...

Инспекторът вдигната ръка и го прекъсна:

— Прав сте, мистър Сатъртуейт. Дамата е била убита.

— Значи сте го знаели? — Мистър Сатъртуейт беше разочарован.

— Някои неща озадачиха доктор Морис. — Той погледна лекаря, който беше останал в дневната и потвърди думите му с кимване. — Направихме задълбочен преглед. Въжето около врата ѝ не е било въжето, с което е била удушена. Нещо много по-тънко е причинило смъртта, нещо, подобно на жица. То направо се е врязало в плътта. Следата от въжето отгоре. Била е удушена и после обесена на вратата, за да се създаде впечатлението за самоубийство.

— Но кой...

— Да — каза инспекторът. — Кой? Това е въпросът. Какво ще кажете за съпруга, чиято спалня е в съседната стая, но не е пожелал „лека нощ“ на жена си и не е чул нищо? Бих казал, че не трябва да търсим далеч. Трябва да открием в какви отношения са били. Тук можете да ни бъдете полезен, мистър Сатъртуейт. Вие сте най-възрастният и можете да получите достъп до неща, до които ние не можем. Открийте какви са били отношенията между двамата.

— Не обичам... — започна мистър Сатъртуейт, вцепенявайки се.

— Няма да бъде първото убийство, в чието разкриване сте ни помогнали. Спомням си случая на мисис Стрейнджудейс. Вие имате нюх за тези неща, сър. Невероятен нюх.

Да, така беше. Той имаше нюх. Тихо отвърна:

— Ще направя всичко възможно, инспекторе.

Дали Джерард Ансли беше убил жена си? Дали? Мистър Сатъртуейт си спомни нещастния му вид предишната вечер. Той я обичаше... и страдеше. Страданието води мъжете към странни дела.

Но имаше и още нещо — някакъв друг фактор. Мейбъл беше казала за себе си, че излиза от гора — гледаше напред към щастието... не обикновено, рационално щастие... а нещо друго... пламенен екстаз...

Ако Джерард Ансли казваше истината, половин час след него Мейбъл все още не е била прибрала в стаята си. И все пак Дейвид Кийли я бе видял да изкачва стълбите. Имаше още две заети стаи в това крило — на мисис Греъм и на сина ѝ.

На сина ѝ. Но той и Мадж...

Сигурно Мадж би се досетила... Но Мадж не беше от досетливите. И все пак, нямаше дим без огън... Дим!

О! Сега си спомни. *Струйката дим, процеждаща се през вратата на стаята на мисис Греъм.*

Той пристъпи веднага към действия. Изкачи стълбите и влезе в стаята ѝ. Беше празна. Затвори вратата след себе си и я заключи.

Приблужи се към решетката на камината. Имаше купчинка от полуизгорели парченца хартия. Много внимателно ги разрови с пръст. Имаше късмет. В самия център бяха останали няколко недогорели парченца — парченца от писма...

Много несвързани фрагменти, но му казаха нещо ценно.

„Животът може да бъде прекрасен, Роджър скъпи. Никога не съм знаела... Целият ми живот беше сън, преди да те срещна, Роджър...“

„Мисля, че Джерард знае... Съжалявам, но какво мога да направя? Само ти си истински за мен, Роджър... Скоро ще бъдем заедно.“

„Какво ще му кажеш в Лейдъл, Роджър? Пишеш странни неща... но аз не се страхувам...“

Много внимателно мистър Сатъртуейт сложи парченцата в един плик, който взе от писалището. Отиде до вратата и я отключи. Отвори я и се отзова лице в лице с мисис Греъм.

Беше неловък момент и за миг мистър Сатъртуейт се зачуди как да постъпи, но направи онова, което вероятно беше най-доброто — подходи към ситуацията прямо...

— Претърсих стаята ви, мисис Греъм. Открих нещо — няколко недоизгорени писма.

Полъх на паника премина по лицето ѝ и отмина бързо, но все пак се беше появил.

— Писма от мисис Ансли до сина ви.

Тя се поколеба за момент. После тихо каза:

— Така е. Помислих, че е най-добре да се изгорят.

— По каква причина?

— Синът ми е сгоден. Тези писма... ако получат гласност поради самоубийството на бедното момиче... биха могли да причинят много грижи и болка.

— Синът ви би могъл да изгори сам писмата.

Тя нямаше готов отговор. Мистър Сатъртуейт се възползва от предимството си.

— Открили сте тези писма в стаята му, донесли сте ги тук и сте ги изгорили. Защо? Страхували сте се, мисис Греъм.

— Нямам навика да се страхувам, мистър Сатъртуейт.

— Не... но в случая е имало опасност.

— Опасност ли?

— Синът ви е можело да бъде арестуван... за убийство.

— Убийство!

Видя как лицето ѝ пребледня. Той бързо продължи:

— Чули сте мисис Ансли да влиза в стаята на сина ви снощи. Дали вече ѝ е бил казал за годежа си? Не, мисля, че не. Тогава ѝ го е съобщил. Скарали са се и той...

— Това е лъжа!

Толкова бяха погълнати в словесния си дуел, че не чуха стъпките. Роджър Греъм беше се приближил зад тях незабелязано.

— Всичко е наред, майко. Не се тревожи. Елате в моята стая, мистър Сатъртуейт.

Мистър Сатъртуейт го последва в стаята му. Мисис Греъм се обърна и не се опита да ги придружи. Роджър Греъм затвори вратата.

— Слушайте, мистър Сатъртуейт. Мислите, че съм убил Мейбъл. Мислите, че съм я удушил... тук... и съм я завлякъл до стаята, където съм я обесил на онази врата... по-късно, когато всички заспят?

Мистър Сатъртуейт се взря в него. После изненадващо отвърна:
— Не, не мисля така.

— Слава богу. Не бих могъл да убия Мейбъл. Аз... аз я обичах. Или не? Не знам. Това е загадка, която не мога да обясня. Привързан съм към Мадж — винаги съм бил. Тя е толкова добро момиче. Подхождаме си. Но Мейбъл беше различна. Аз бях... не мога да го обясня... като омагьосан. Мисля... мисля, че се страхувах от нея.

Мистър Сатъртуейт кимна.

— Това беше лудост... нещо като пламенен екстаз... Но беше невъзможно. Нищо нямаше да излезе. Такива неща... не траят дълго. Знам какво значи в днешно време да бъдеш омагьосан.

— Да, така трябва да е било — промълви замислено мистър Сатъртуейт.

— Аз... аз исках да се измъкна от всичко това. Щях да кажа на Мейбъл снощи.

— Но не сте го направили?

— Не — отвърна бавно Греъм. — Кълна ви се, мистър Сатъртуейт, че изобщо не съм я виждал, след като си пожелахме „лека нощ“ долу.

— Вярвам ви — каза мистър Сатъртуейт.

Той се изправи. Не! Роджър Греъм не беше убил Мейбъл Айсли. Може да е бягал от нея, но не можеше да я е убил. Беше се страхувал от нея, от тази дива, непонятна фея. Беше познал магията... и ѝ беше обърнал гръб. Беше предпочел безопасността и здравия разум, от които знаеше, че „ще излезе нещо“ и се беше отказал от безплътната мечта, която би могла да го отведе кой знае къде.

Беше разумен млад мъж и за мистър Сатъртуейт, човек на изкуството и познавач на живота, той бе интересен.

Остави Роджър Греъм в стаята му и слезе долу. Дневната беше празна. Укелелето на Мейбъл лежеше на една табуретка до прозореца. Той го пое и разсеяно задърпа струните. Не знаеше нищо за инструмента, но слухът му подсказа, че е кошмарно разстроен. За да се увери, завъртя един от ключовете.

Дорис Коул влезе в стаята. Тя го погледна укоризнено.

— Укелелето на бедната Мейбъл — отбеляза тя.

Нескритият ѝ упрек засили упорството на мистър Сатъртуейт.

— Настройте го, моля ви — каза той и добави: — Ако можете.

— Разбира се, че мога — отвърна Дорис, обидена, че я смятат за некомпетентна в каквото и да било отношение.

Тя го взе от него, опита една струна, завъртя рязко един ключ и струната се скъса.

— О, не исках... А, виж ти... колко странно! Тази струна не е подходяща — по-дебела е. Струна „ла“ е. Глупаво е да се постави тук. Разбира се, че ще се скъса, когато се опитваш да я настроиш. Колко са глупави хората.

— Да — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Така е дори когато се опитват да бъдат хитри...

Тонът му беше така странен, че тя се вторачи в него. Той взе укулелето от нея и извади скъсаната струна. Излезе от стаята, държейки я в ръка. В библиотеката откри Дейвид Кийли.

— Вземете — каза той.

Подаде му струната. Кийли я взе.

— Какво е това?

— Скъсана струна за укулеле. — Той замълча за момент. После попита: — *Какво направихте с другата!*

— Каква друга?

— Онази, с която сте я удушили. Мислите се за много хитър, нали? Направили сте го много бързо, докато всички ние се смеехме и говорехме в хола. Мейбъл се е върнала в тази стая за своето укулеле. Свалили сте струната, докато си играехте с него малко преди това. Увили сте я около врата ѝ и сте я удушили. После сте излезли навън, заключили сте вратата и сте се присъединили към нас. По-късно, посред нощ, сте слезли и... и сте се освободили от тялото, като сте го обесили на вратата на стаята ѝ. Сложили сте друга струна на укулелето — *но е била неподходяща струна*. Ето защо казвам, че сте глупак.

Настъпи пауза.

— Но защо го направихте? — възкликна мистър Сатъртуейт след малко. — За бога, защо?

Мистър Кийли се изсмя. Странен кикот, който прониза мистър Сатъртуейт.

— Толкова беше просто — отговори той. — Затова! Пък и никой не ме забелязва. Никой не забелязва какво правя. Помислих си... помислих си, че ще ги надхитря всичките...

Отново издаде онзи отвратителен кикот и погледна мистър Сатъртуейт с безумен поглед.

Мистър Сатъртуейт се почувства щастлив, че точно в този момент инспектор Уинкфийлд влезе в стаята.

Двадесет и четири часа по-късно, на път за Лондон, мистър Сатъртуейт се събуди от дрямката си и откри един висок мургав мъж да седи срещу него в купето на влака. Не беше много изненадан.

— Скъпи мистър Куин!

— Да, тук съм.

Мистър Сатъртуейт каза:

— Не мога да ви погледна в очите. Срамувам се... Провалих се.

— Сигурен ли сте?

— Не успях да я спася.

— Но открихте истината?

— Да, така е. Някой от онези млади мъже можеше да бъде обвинен... можеше да бъде признат за виновен. Така че, все пак, съм спасил нечий живот. Но тя... тя... това странно, приказно създание...

— Гласът му секна и той погледна към мистър Куин.

— Дали смъртта е най-голямото зло, което може да се случи на някого?

— Не знам... е, вероятно... не...

Мистър Сатъртуейт си спомни Мадж и Роджър Греъм... Лицето на Мейбъл на лунната светлина — нейното блажено, неземно щастие...

— Не — призна той. — Не, може би смъртта не е най-голямото зло...

Спомни си смачкания син шифон на роклята ѝ, който му беше заприличал на перата на птица... Птица със счупено крило...

Когато вдигна поглед, видя, че е сам. Мистър Куин го нямаше.

Но беше оставил нещо след себе си.

На седалката имаше една грубо издялана птица от някакъв бледосин камък. Статуетката може би нямаше особени художествени достойнства, но притежаваше нещо друго.

Притежаваше неуловимо приказно очарование.

Така каза мистър Сатъртуейт, а той беше познавач.

ГЛАВА XI

КРАЯТ НА СВЕТА

Мистър Сатъртуейт беше дошъл в Корсика заради херцогинята. Беше необичайно преживяване за него. На Ривиерата се чувстваше сигурен за удобството си, а удобството означаваше много за мистър Сатъртуейт. Но макар че обичаше удобството, той обичаше и херцогинята. По свой безобиден, джентълменски и старомоден начин, мистър Сатъртуейт беше сноб. Харесваше каймака на обществото. А Херцогинята на Лийт беше най-истинска херцогиня. Нямаше разни чикагски месари в родословното ѝ дърво. Беше дъщеря на херцог и съпруга на друг херцог.

Иначе беше доста раздърпана стара дама, която обичаше да носи украшения от черни мъниста по дрехите си. Имаше изобилие от диаманти в старомодни инкрустации и ги носеше така, както и майка ѝ някога — безразборно накичени по нея. Някой веднъж беше предположил, че херцогинята стои наред стаята, а камериерката ѝ я измеря с брошки, както ѝ дойде. Тя щедро даряваше благотворителни организации, грижеше се добре за своите наематели и близки, но беше невероятно стисната за дребни суми. Молеше приятелите си да я карат с колите си и пазаруваше в евтини магазини.

На херцогинята и бе хрумнала прищявката да отиде в Корсика. Кан я отегчаваше и беше влязла в неприятен спор със собственика на хотела относно цената на стаите ѝ.

— Вие ще дойдете с мен, Сатъртуейт — заяви решително тя. — Няма защо да се страхуваме от скандали на нашата възраст.

Мистър Сатъртуейт беше доста поласкан. Никой никога не беше споменавал скандал във връзка с него дотогава. Беше твърде незабележителен. Скандал... и херцогиня — пикантно!

— Много е живописно — каза херцогинята. — Бандити и разни други такива. И е невероятно евтино — така съм чувала. Мануел беше определено нагъл тази сутрин. Тези хотелиери имат нужда някой да ги

постави на мястото им. Не могат да очакват при тях да идват хората от висшето общество, ако продължават така. Казах му го направо.

— Според мен — вметна мистър Сатъртуейт — дотам може да се лети удобно. От Антиб.

— Сигурно излиза доста скъпичко — отбеляза остро графинята. — Нали ще се осведомите?

— Разбира се, ваша светлост.

Мистър Сатъртуейт беше все още в приповдигнато настроение, въпреки че неговата роля явно щеше да бъде тази на куриер, ползващ се с благоволение.

Когато научи цената на полета със самолет, графинята твърдо отказа.

— Да не мислят, че ще платя такава безбожна сума, само за да се кача в една от отвратителните им опасни машини?

Така че заминаха с кораб и мистър Сатъртуейт прекара десет часа в много неприятни условия. Като начало, тъй като корабът отплаваше в седем, той реши, че на борда ще поднесат вечеря. Но нямаше никаква вечеря. Корабът беше малък, а морето — бурно. Мистър Сатъртуейт пристигна в Аячо рано сутринта ни жив, ни умрял.

Графинята, напротив, беше съвсем свежа. Нямаше нищо против неудобството, ако по този начин усещаше, че пести пари. Ентусиазирано обсъждаше гледката на кея — с палми и изгряващо слънце. Като че ли цялото население се беше събрало за пристигането на кораба. Спускането на трапа беше посрещнато с развълнувани викове и указания от всички посоки.

— On dirait que jamais avant on n'a fait cette manoeuvre la^[1]! — обади се един пълен французин, застанал до тях.

— Камериерката ми цяла нощ страда от морска болест — обяви херцогинята. — Това момиче е пълна глупачка.

Мистър Сатъртуейт се усмихна измъчено.

— На това му казвам прехосване на добра храна — продължи херцогинята напористо.

— Получила ли е някаква храна? — попита мистър Сатъртуейт завистливо.

— Случайно донесох малко бисквити и блокче шоколад на борда със себе си — каза херцогинята. — Когато разбрах, че няма да

поднесат вечеря, дадох повечето на нея. По-низшите класи винаги вдигат такъв шум, ако се наложи да минат без едно ядене.

С триумфален вик спускането на трапа беше завършено. Носачите, приличащи на шайка бандити от музикална комедия, се втурнаха на борда и изтръгнаха ръчния багаж на пътниците с груба сила.

— Елате, Сатъртуейт — подкани го херцогинята. — Искам гореща вана и кафе.

Същото искаше и мистър Сатъртуейт. Но не успя напълно да осъществи желанието си. В хотела ги посрещна кланящият се управител, който им показва стаите. До тази на херцогинята имаше баня. Мистър Сатъртуейт обаче беше насочен към една баня, която като че ли беше към нечия чужда спалня. Вероятно беше неоснователно да се очаква, че толкова рано сутринта водата ще бъде гореща. По-късно пи силно черно кафе, сервирано в каничка без дръжка. Щорите бяха вдигнати, прозорецът на неговата стая бе широко отворен и хладният утринен въздух нахлуваше с аромата си. Замайващ синьо-зелен ден. Келнерът долу оживено махаше с ръка, за да привлече вниманието им към гледката.

— Аячо! — обяви той тържествено. — Най-красивото пристанище на света!

И си тръгна бързо.

Докато гледаше яркосиния залив и снежните планини зад него, мистър Сатъртуейт почти беше склонен да се съгласи с него. Довърши кафето си, легна на леглото и заспа дълбоко.

На закуска херцогинята беше в прекрасно настроение.

— Тъкмо от това имате нужда, Сатъртуейт — каза тя. — Измъкнете се от този ваш пращен старчески свят. — Тя огледа през лорнета си стаята. — Какво виждат очите ми! Та това е Наоми Карлтън Смит!

Посочи едно момиче, което седеше само на маса до прозореца. Момиче със закръглени рамене, което седеше приведено. Роклята ѝ сякаш беше ушита от някакъв кафяв чувал. Черна ѝ коса висеше несресана на кичури.

— Художничка? — попита мистър Сатъртуейт.

Винаги успяваше да класифицира хората.

— Точно така — отвърна херцогинята. — Или поне се смята за такава. Мислех, че се мотае в някоя забутана част на земното кълбо. Бедна като църковна мишка, горда като Луцифер и с бръмбари в главата като всички от рода Карлтън Смит. С майка ѝ сме първи братовчедки.

— Значи е от рода Ноултън?

Херцогинята кимна и без да чака подканяне продължи:

— Тя сама си е най-злият враг. А е умно момиче. Замеси се с един крайно неблагоприятен младеж. Един от онези творци от Челси. Пишеше пиеси, поеми или някакви други упадъчни съчинения. Никой не ги четеше, разбира се. После открадна нечии бижута и го хванаха. Не помня колко му дадоха. Мисля, пет години. Но сигурно си спомняте? Беше миналата зима.

— Миналата зима бях в Египет — обясни мистър Сатъртуейт. — В края на януари се разболях доста сериозно от грип и лекарите настояха да замина за Египет. Пропуснах много неща.

В гласа му се долови нотка на истинско съжаление.

— Момичето ми изглежда потиснато — заяви херцогинята, като вдигна още веднъж лорнета си. — Не мога да го позволя.

На излизане тя спря до масата на мис Карлтън Смит и потупа момичето по рамото.

— Е, Наоми, ти като че ли не ме помниш?

Наоми се изправи неохотно на крака.

— Да, помня ви. Видях ви да влизате. Помислих си, че едва ли ще ме познаете.

Тя бавно провлачваше думите с пълно безразличие.

— Когато привършиш обяда си, ела да поговорим на терасата — заповяда херцогинята.

— Добре.

Наоми се прозя.

— Шокиращи маниери — каза херцогинята на мистър Сатъртуейт, изнасяйки се величествено. — Всички от фамилията Карлтън Смит са такива.

Изпиха кафето си навън на слънце. Бяха седели около шест минути, когато Наоми Карлтън Смит бавно излезе от хотела и се присъедини към тях. Тръшна на един стол с неприлично протегнати напред крака.

Странно лице, с тази остра брадичка и хлътнали сиви очи. Умно, нещастно лице — лице, което беше на косъм от красотата.

— Е, Наоми — започна нетърпеливо херцогинята. — С какво се занимаваш?

— О, не знам. Само убивам времето.

— Рисуваш ли?

— По малко.

— Покажи ми нещо.

Наоми се ухили. Властният маниер на херцогинята само я забавляваше. Влезе в хотела и излезе отново с портфолиото си.

— Няма да ги харесате, херцогиньо — предупреди тя. — Говорете, каквото си искате. Няма да ме обидите.

Мистър Сатъртуейт приближи малко стола си. Беше заинтригуван. Херцогинята изглеждаше явно недоволна.

— Не мога дори да си представя как трябва да се окачат тези картини — оплака се тя. — Господи, детето ми, никъде няма небе с такъв цвят, нито пък море.

— Така ги виждам аз — отвърна невъзмутимо Наоми.

— Уф! — възкликна херцогинята, докато разглеждаше друга рисунка. — От нея ме побиват тръпки.

— Това е целта — отвърна Наоми. — Правите ми комплимент, без да искате.

Беше странен, вихрено нахвърлян етюд, изобразяващ едва разпознаваема бодлива круша. Сиво-зелена, с петна от ярки багри там, където плодовете блестяха като скъпоценности. Мистър Сатъртуейт потръпна и обърна глава настрани.

Видя Наоми да го наблюдава и да кима съчувствено.

— Разбирам ви — каза тя. — Но животът си е такъв, гаден.

Херцогинята прочисти гърло.

— В днешно време, изглежда, е доста лесно да си художник — отбеляза саркастично тя. — Няма нужда да се стараеш, да търсиш приликата. Само полагаш малко боя — не знам с какво, но, във всеки случай, не с четка...

— С палитров нож — обясни Наоми, отново широко усмихната.

— Загребваш, колкото успееш — продължи графинята, — нахвърляш я по платното и ето на! Всички казват: „Колко интересно“. Е, нямам търпение да се занимавам с такива неща. Дайте ми...

— Хубава картина с куче или кон, от Едуин Ландсиър.

— И защо не? — поиска да знае херцогинята. — Какво му е лошото на Ландсиър?

— Нищо — отвърна Наоми. — Не е лош. И вие не сте лоша. Повърхността на нещата винаги е приятна, лъскава и гладка. Уважавам ви, херцогиньо — вие имате сила. Честно сте се борили с живота и сте се оказали отгоре. Но хората, които са отдолу, виждат долната страна на нещата. И това също е интересно.

Херцогинята се вторачи в нея.

— Нямам ни най-малка представа за какво говориш — обяви тя.

Мистър Сатъртуейт все още изучаваше скиците. Той осъзна, за разлика от херцогинята, техническото съвършенство, което те криеха. Беше озадачен и възхитен. Вдигна поглед към момичето.

— Ще ми продадете ли една от тези, мис Карлтън Смит? — попита той.

— Можете да вземете, която искате, за пет гвинеи — отговори безразлично момичето.

Мистър Сатъртуейт се поколеба една-две минути и после избра един етюд с бодлива круша и алое. На преден план имаше ярко клонче жълта мимоза. Аленият цвят на алоето сякаш танцуваше в картината и се опитваше да се измъкне от неумолимата, геометрично строга композиция на продълговатата бодлива круша и сабления мотив на алоето.

Той леко се поклони на момичето.

— Много съм щастлив, че се сдобих с нея и мисля, че направих изгодна сделка. Някой ден, мис Карлтън Смит, ще мога да продам тази рисунка на много добра цена... ако поискам!

Момичето се наведе напред, за да види коя е взел. Той видя как изражението ѝ се променя. За пръв път тя наистина забеляза съществуването му и в бързия поглед, който му хвърли, имаше уважение.

— Избрахте най-добрата — каза тя. — Много... много се радвам.

— Е, предполагам, че знаете какво правите — отбеляза херцогинята. — И сигурно сте прав. Чувала съм, че сте голям познавач. Но не ме убеждавайте, че тези нови глупости са изкуство, защото не са. Но да не спорим. Чуйте сега. Аз ще остана тук само

няколко дни и искам да видя нещо от острова. Предполагам, че имаш кола, Наоми?

Момичето кимна.

— Отлично — каза графинята. — Ще отидем някъде утре.

— Има само две места.

— Глупости. Има багажник. Вярвам, че ще сместим там мистър Сатъртуейт?

Мистър Сатъртуейт трепетно въздъхна. Беше забелязал корсиканските пътища тази сутрин. Наоми го наблюдаваше замислено.

— Страхувам се, че колата ми няма да бъде подходяща за вас — заяви тя. — Това е една ужасно разнебитена стара бричка. Купих я на старо, просто без пари. Най-много мен да изкачи догоре и то с увещания. Но не мога да взема пътници. Тук в града, обаче има доста добър гараж. Можете да наемете кола оттам.

— Да наемем кола ли? — възкликна херцогинята скандализирана. — Каква нелепост. Кой е този хубав, малко прежълтял мъж, който пристигна с една четириместна кола точно преди обяд?

— Сигурно имате предвид мистър Томлисън. Той е пенсиониран индийски съдия.

— Това обяснява жълтата му кожа — заяви херцогинята. — Страхувах се, че може да е жълтеница. Изглежда ми доста порядъчен господин. Ще поговоря с него.

Същата вечер, когато слезе за вечеря, мистър Сатъртуейт откри херцогинята, нагиздена в черно кадифе и диаманти, да говори важно с притежателя на четириместната кола. Тя му махна заповеднически.

— Елате тук, мистър Сатъртуейт. Мистър Томлисън тъкмо ми разказва ужасно интересни неща. И знаете ли? Той е готов утре да ни заведе на екскурзия с колата си.

Мистър Сатъртуейт я изгледа с възхищение.

— Трябва да влизаме за вечеря — обяви херцогинята малко по-късно. — Моля, заповядайте на нашата маса, мистър Томлисън, за да продължим разговора си.

— Много приятен човек — обяви тя по-късно.

— С много приятна кола — добави мистър Сатъртуейт.

— Немирник — упрекна го херцогинята и го удари по кокалчетата на пръстите с парцаливото черно ветрило, което винаги носеше. Мистър Сатъртуейт изскимтя от болка.

— Наоми също ще дойде — продължи херцогинята. — Със своята кола. Това момиче трябва малко да види свят. Много е затворена в себе си. Не бих казала, че е егоцентрична, но е напълно безразлична към всички и всичко. Не сте ли съгласен?

— Не мисля, че е възможно — отвърна бавно мистър Сатъртуейт. — Искам да кажа, интересът на всеки човек е насочен към нещо. Разбира се, има хора, които се въртят около себе си... но съм съгласен с вас, че тя не е от този тип. Тя е напълно незаинтересована от себе си. И все пак има силен характер... трябва да има нещо. Първо си помислих, че е изкуството ѝ, но не е. Никога не съм виждал човек, толкова откъснат от живота. Опасно е.

— Опасно ли? Какво имате предвид?

— Искам да кажа, че нещо сигурно я е погълнало изцяло, а това винаги е опасно.

— Сатъртуейт! — възкликна херцогинята. — Стига глупости! Слушайте сега за утре...

Мистър Сатъртуейт я слушаше. Такава беше обичайната му роля в живота.

На следващата сутрин тръгнаха рано, като взеха обяда за из път. Наоми, която беше прекарала шест месеца на острова, щеше да води. Мистър Сатъртуейт отиде при нея, докато тя седеше и чакаше тръгването.

— Сигурна ли сте, че не мога да дойда с вас? — попита той умолително.

Тя поклати глава.

— Ще ви бъде много по-удобно отзад в другата кола. Добре тапицирани седалки и така нататък. Това е обикновена стара таратайка. Ще подскачате във въздуха всеки път, когато минаваме по неравностите.

— Разбирам. А и моторът ще се натовари при изкачването. Наоми се изсмя.

— О, казах го само, за да ви спася от ролята на багаж. Херцогинята спокойно би могла да си позволи да наеме кола. Тя е най-стиснатата жена в цяла Англия. Но се държи мъжки за годините си и не мога да не я харесвам.

— Значи все пак мога да дойда с вас? — попита мистър Сатъртуейт нетърпеливо.

Тя го изгледа с любопитство.

— Защо толкова държите да дойдете с мен?

— Иска ли питане? — Мистър Сатъртуейт направи смешния си старомоден поклон.

Тя се усмихна, но поклати глава.

— Не това е причината — каза тя замислено. — Странно... Но не може да дойдете с мен. Днес не.

— Може би някой друг ден — предложи учтиво мистър Сатъртуейт.

— О, друг ден! — изсмя се тя внезапно и смехът ѝ се стори много странен на мистър Сатъртуейт. — Друг ден! Е, ще видим.

Тръгнаха. Минаха през града и продължиха покрай дългата дъга на залива. Навлязоха във вътрешността на острова, пресякоха една река и се върнаха към брега с неговите стотици малки пясъчни заливчета. После започнаха изкачването. Малко по малко, завой след завой, нагоре и все нагоре по мъчително криволичещия път. Синият залив остана далеч под тях, а от другата му страна Аячо блестеше на слънцето — бял като призрак град.

Наляво, надясно, главозамайващи бездни ту от едната, ту от другата им страна. На мистър Сатъртуейт леко му се виеше свят, освен това му беше малко лошо. Пътят не беше широк. Продължиха да се изкачват.

Стана студено. Вятърът духаше направо срещу тях от заснежените върхове. Мистър Сатъртуейт вдигна яката на палтото си и я закопча плътно под брадичката си.

Стана още по-студено. От другата страна на залива Аячо все така беше окъпан в слънчева светлина, но тук гъсти сиви облаци започваха да затулват слънцето. Мистър Сатъртуейт престана да се възхищава на гледката. Копнееше за хотела с парно отопление и за удобно кресло.

Пред тях малката двуместна кола на Наоми караше право напред. Нагоре и все нагоре. Като че ли се бяха изкачили на върха на света. От двете им страни имаше по-ниски хълмове, които преминаваха в долини. Насочиха се право към снежните върхове. А вятърът се носеше срещу тях, остър като нож. Изведнъж колата на Наоми спря и тя погледна назад.

— Пристигнахме — каза тя. — Това е Краят на света. Не мисля, че случихме най-добрия ден.

Всички слязоха. Бяха стигнали до мъничко селце от половин дузина каменни къщи. Внушителното му име беше изписано с букви, високи по един фут.

— Коти Киавери.

Наоми сви рамене.

— Това му е официалното име, но предпочитам да го наричам Края на света.

Тя тръгна и мистър Сатъртуейт тръгна с нея. Отминаха къщите. Пътят свърши. Както беше казала Наоми, това беше краят. Границата на бездната, началото на отвъдното. Зад тях беше бялата панделка на пътя, а пред тях — нищо. Само далеч, далеч долу — морето...

Мистър Сатъртуейт си пое дълбоко въздух.

— Необикновено място. Човек чувства, че тук би могло да се случи всичко, че може да срещне... кого ли не...

Той спря, тъй като точно пред тях на една скала седеше един човек с обърнато към морето лице. Не го бяха видели дотогава и внезапната му поява им подежда като фокус. Сякаш се бе появил от нищото.

— Чудя се... — започна мистър Сатъртуейт.

Но точно в този момент непознатият се обърна и мистър Сатъртуейт видя лицето му.

— О, мистър Куин! Колко странно! Мис Карлтън Смит, да ви представя моя приятел мистър Куин. Той е много необикновен човек. Наистина сте такъв, повярвайте ми. В решаващия момент...

Той спря с усещането, че е казал нещо много важно и все пак, да го убият, не би могъл точно да го назове.

Наоми се ръкува с мистър Куин с обичайната си рязкост.

— Дошли сме на пикник — каза тя. — И ми се струва, че скоро ще измръзнем до кости.

Мистър Сатъртуейт потръпна.

— Може би — попита той несигурно — ще намерим някое местенце на завет?

— Наистина духа — съгласи се Наоми. — Все пак си струва да се види, нали?

— Несъмнено — Мистър Сатъртуейт се обърна към мистър Куин. — Мис Карлтън Смит нарича това място Края на света. Доста подходящо име, а?

Мистър Куин кимна бавно няколко пъти.

— Да... много подходящо име. Струва ми се, че човек само веднъж в живота си идва на подобно място — място, от, където няма вече накъде да продължи.

— Какво искате да кажете? — попита остро Наоми.

Той се обърна към нея.

— Е, обикновено човек има някакъв избор, нали? Наляво или надясно. Напред или назад. Тук отзад има път, а напред — нищо.

Наоми го изгледа втренчено. Изведнъж потръпна и тръгна към другите. Двамата мъже я последваха. Мистър Куин продължи да говори, но вече със спокоен тон.

— Онази малка кола ваша ли е, мис Карлтън Смит?

— Да.

— Вие ли карате? Да се стигне дотук, трябва доста здрави нерви. Завоите са твърде опасни. Едно отклонение на вниманието, едно отказване на спирачката и — през ръба... надолу... надолу... надолу. Много лесно може да стане.

Вече бяха настигнали другите. Мистър Сатъртуейт представи приятеля си. Някой го подръпна за ръкава. Беше Наоми. Тя го изтегли настрана от другите.

— Кой е този? — попита разпалено тя.

Мистър Сатъртуейт я погледна изумен.

— Е, не съм много сигурен. Искам да кажа, познавам го от няколко години... от време на време се натъкваме един на друг, но не го познавам истински...

Той спря. Думите му бяха безполезни, защото момичето до него не го слушаше. Тя стоеше с наведена глава с ръце на кръста.

— Той знае разни неща — заяви тя. — Знае ги... Откъде знае?

Мистър Сатъртуейт нямаше отговор. Можеше само да гледа тъпо, неспособен да си обясни бурята, която я разтърсваше.

— Страхувам се! — промълви тя.

— От мистър Куин ли се страхувате?

— Страхувам се от очите му. Той вижда нещата...

Нещо студено и мокро капна върху бузата на мистър Сатъртуейт. Той погледна нагоре.

— О, вали сняг — възкликна той, силно изненадан.

— Хубав ден за пикник — отбеляза Наоми.

Тя с усилие беше възстановила самоконтрола си.

Какво да правят сега? Дадоха се куп идеи. Снегът заваля гъсто и бързо. Мистър Куин направи предложение, което всички приеха. В края на реда къщи имаше малка каменна хижа и всички се втурнаха към нея.

— Имате провизии — каза мистър Куин, — а там сигурно ще могат да ви направят кафе.

Беше малко заведение, доста тъмно, тъй като единственият тесен прозорец не го осветяваше кой знае колко, но от единия край идваше приятна топла вълна. Стара корсиканка тъкмо хвърляше наръч клони в огъня. Той пламна и на светлината му новодошлите осъзнаха, че преди тях бяха дошли други.

Три души седяха на края на голата дървена маса. На мистър Сатъртуейт се стори, че в сцената има нещо нереално, а в хората — нещо още по-нереално.

Жената, която седеше на края на масата, приличаше на херцогиня — по-точно на популярната представа за херцогиня. Беше идеалната грандама. Аристократичната ѝ глава беше високо вдигната, внимателно фризираната ѝ коса беше снежнобяла. Беше облечена в сиво — меки драперии, които падаха около нея в артистични гънки. Една дълга бяла ръка подпираше брадичката ѝ, а другата държеше филия, намазана с пастет от гъши дроб. От дясната ѝ страна седеше мъж с много бледо лице, черна коса и очила с рогови рамки. Беше прекрасно облечен; В момента главата му беше отметната назад, а лявата му ръка бе протегната, като че ли се канеше да издекламира нещо.

От лявата страна на белокосата дама седеше дребен плешив мъж с весел вид. След първия поглед никой не му обърна повече внимание.

Настъпи кратка пауза, после херцогинята (истинската херцогиня) пое нещата в свои ръце.

— Ужасна буря, нали? — каза мило тя, като се приближи и се усмихна с онази целенасочена и делова усмивка, която вършеше чудесна работа при благотворителни акции и срещи с разни комисии. — Предполагам, че сте попаднали тук неволно, както и ние? Но Корсика иначе е прекрасно място. Всъщност, пристигнах едва вчера.

Мъжът с черната коса стана и херцогинята с мила усмивка се настана на мястото му.

Белокосата дама проговори.

— Ние сме тук от една седмица.

Мистър Сатъртуейт трепна. Можеше ли човек, който веднъж беше чул този глас, да го забрави? Той отекна в каменната стая, изпълнен с чувство, с изящна меланхолия. Стори му се, че е казала нещо прекрасно, запомнящо се, изпълнено със смисъл. Думите идваха от самото ѝ сърце.

Бързо се обърна към мистър Томлисън.

— Човекът с очилата е мистър Вайс, режисьорът, нали знаете.

Пенсионираният индийски съдия изгледа мистър Вайс доста неодобрително.

— И какво прави? — попита той. — Деца ли?

— О, не, за бога — възкликна мистър Сатъртуейт, шокиран от самото споменаване на нещо толкова грубо във връзка с мистър Вайс. — Пиеси.

— Мисля, да изляза за малко навън — заяви Наоми. — Тук е твърде горещо.

Гласът ѝ, висок и остър, накара мистър Сатъртуейт да подскочи. Тя се отправи почти сляпо към вратата, като отблъсна мистър Томлисън настрана. Но на вратата се сблъска с мистър Куин, който ѝ пресече пътя.

— Върнете се на мястото си и седнете — заповяда той.

Гласът му прозвуча властно. За изненада на мистър Сатъртуейт момичето се поколеба за момент и после се подчини. Седна на края на масата — възможно най-далеч от останалите.

Мистър Сатъртуейт се премести по-напред и атакува режисьора.

— Сигурно не ме помните — започна той. — Казвам се Сатъртуейт.

— Разбира се! — Една дълга, костелива ръка се протегна и обхвана неговата в болезнено ръкостискане. — Драги. Странно е, че се срещаме тук. Познавате мис Нън, разбира се?

Мистър Сатъртуейт подскочи. Нищо чудно, че този глас му беше познат. Хиляди хора в цяла Англия бяха потръпвали под тези прекрасни, наситени с чувство тонове. Розина Нън! Великата темпераментна актриса на Англия. Мистър Сатъртуейт също беше попадал под магията ѝ. Тя нямаше равна на себе си в интерпретацията на някоя роля — в изтъкването на най-фините нюанси. Винаги беше

мислил за нея като за интелектуална актриса, която разбира и вниква дълбоко в душата на образа си.

Можеше да бъде извинен, че не я е познал. Розина Нън беше непостоянна във вкусовете си. Двадесет и пет години от живота си беше блондинка. След едно пътуване в Щатите се беше върнала с гарвановочерни кичури и се бе захванала с трагични роли. Този стил „Френска маркиза“ беше последната ѝ прищявка.

— О, между другото, това е мистър Джъд, съпругът на мис Нън — обясни Вайс, представяйки небрежно плешивия мъж.

Розина Нън беше се омъжвала няколко пъти, както добре знаеше мистър Сатъртуейт. Явно, мистър Джъд беше последният.

Мистър Джъд беше зает с разопаковането на пакети от кошницата до себе си. Той се обърна към жена си.

Още малко пастет, скъпа? Последната филия не беше така дебело намазана, както ти обичаш.

Розина Нън му подаде филията си, като простичко промърмори:

— Хенри измисля най-магически ястия. Винаги оставям кухнята на него.

Звярът трябва да се храни — каза мистър Джъд и се засмя. Потупа жена си по рамото.

— Глези я като кученце — промърмори меланхоличният глас на мистър Вайс в ухото на мистър Сатъртуейт. — Дори нарязва храната ѝ. Странни създания са жените.

Мистър Сатъртуейт и мистър Куин разопаковаха обяда. Твърдо сварени яйца, студена шунка и сирене грюйер бяха подредени по масата. Херцогинята и мис Нън като че ли бяха потънали в тихи изповеди. Дочуваха се фрагменти с дълбокия контраалт на актрисата.

— Хлябът трябва да бъде леко препечен, нали разбирате? А отгоре — само много тънък слой мармалад. Намазват се и се поставят във фурната за една минута — не повече. Направо са превъзходни.

— Тази жена живее, за да яде — промърмори мистър Вайс. — Това е целият ѝ живот. За нищо друго не може да мисли. Спомням си, че в „Ездаци към морето“ — нали знаете — „И колко хубаво и спокойно ще бъде тогава...“. Не можех да получа ефекта, който исках. Най-после ѝ казах да си мисли за сладки с ментов крем, тя много ги обича. Веднага получих ефекта — един замечтан поглед, който стига до самата ти душа.

Мистър Сатъртуейт мълчеше. Спомняше си.

Отсреща мистър Томлисън прочисти гърлото си, приготвяйки се да се намеси в разговора.

— Разбрах, че правите пиеси, а? Аз също обичам хубавите пиеси. „Калиграфът Джим“ е, това е пиеса.

— Господи! — възкликна мистър Вайс и цял потръпна.

— Една малка глава чесън — каза мис Нън на херцогинята. — Кажете на готвача си. Чудесно е.

Тя въздъхна щастливо и се обърна към съпруга си.

— Хенри — каза жално тя, — а хайвера даже още не съм го видяла!

— Почти си седнала на него — отвърна радостно мистър Джъд. — Сложи го зад себе си на стола.

Розина Нън бързо го измъкна и усмивката ѝ огря цялата маса.

— Хенри е прекрасен. Аз съм ужасно разсеяна. Никога не знам къде слагам нещата.

— Както онзи ден, когато опакова перлите си в несесера за баня — напомни ѝ Хенри. — И после го забрави в хотела. За бога, доста телеграми и телефонни разговори проведох този ден.

— Те бяха застраховани — въздъхна мечтателно мис Нън. — За разлика от опала ми.

Спазъм на сърцераздирателна мъка премина по лицето ѝ.

Няколко пъти в компанията на мистър Куин мистър Сатъртуейт се бе почувствал, като че ли играе в пиеса. В момента отново имаше тази илюзия. Беше като сън. Всеки имаше своята роля. С думите „моят опал“ сякаш дойде неговият ред. Той се наведе напред.

— Вашият опал ли, мис Нън?

— При теб ли е маслото, Хенри? Благодаря. Да, моят опал. Беше откраднат. Така и не успях да си го върна.

— Разкажете ни — помоли мистър Сатъртуейт.

— Родена съм през октомври... така че опалите ми носят късмет и затова исках някой наистина красив. Чаках дълго време за него. Казвах, че този е един от най-съвършените в света. Не много голям — горе-долу колкото монета от два шилинга — но какъв цвят, какъв блясък...

Тя въздъхна. Мистър Сатъртуейт забеляза, че херцогинята помръдва и като че ли не се чувства удобно, но вече нищо не можеше

да спре мис Нън. Тя продължи и прочувствените извивки на гласа ѝ придаваха на историята звученето на тъжна древна сага.

— Открадна го един млад мъж на име Алекс Джерард. Пишеше пиеси.

— Много добри пиеси — намеси се професионално мистър Вайс. — Веднъж една от неговите пиеси се задържа в продължение на шест месеца.

— Вие ли я направихте? — попита мистър Томлисън.

— О, не — отвърна мистър Вайс, шокиран от идеята. — Но знаете ли, веднъж наистина си помислих да го направя.

— В нея имаше прекрасна роля за мен — продължи мис Нън. — Казваше се „Децата на Рашел“ — макар че в пиесата нямаше героиня на име Рашел. Той дойде да поговори с мен за нея — в театъра. Хареса ми. Беше хубав и много плах, горкото момче. Спомням си... — върху лицето ѝ се възцари прекрасно замечтано изражение, — как той ми купи сладки с ментов крем. Опалът беше на тоалетката. Той е бил в Австралия и разбираше от опали. Вдигна го към светлината, за да го разгледа. Предполагам, че след това го е пхнал в джоба си. След като си тръгна, видях, че опала го няма. Вдигна се голям шум. Спомняте ли си?

Тя се обърна към мистър Вайс.

— О, спомням си — изръмжа той.

— Откриха празната кутийка в стаята му — продължи актрисата. — Уж беше ужасно закъсал, но на следващия ден внесе голяма сума в банката. Опита се да се оправдае с това, че негов приятел заложил пари на някакъв кон от негово име, но не можа да доведе този приятел. Каза, че сигурно е сложил кутийката в джоба си по погрешка. Прозвуча доста неубедително, не мислите ли? Наложих се да дам показания в съда. Излязоха снимки във всички вестници. Рекламният ми агент каза, че се е получила много добра реклама за мен, но бих предпочела да си върна опала.

Тя поклати тъжно глава.

— Искаш ли малко сладко от ананас? — попита мистър Джъд.

Мис Нън светна.

— Къде е?

— Дадох ти го току-що.

Мис Нън погледна зад себе си и пред себе си, претърси сивата си копринена кесийка и после бавно придърпа една голяма пурпурна копринена торбичка, която беше на пода до нея. Започна да изважда бавно съдържанието и на масата, за голям интерес на мистър Сатъртуейт.

Там имаше пухче за пудра, червило, малка кутийка за бижута, чиле прежда, още едно пухче за пудра, две носни кърпички, кутия шоколадови бонбони, емайлиран нож за разрязване на хартия, огледало, малка тъмнокафява дървена кутийка, пет писма, един бадем, малко квадратче бледоморава китайска коприна, парче панделка и крайче от кроасан. Най-накрая се появи консервираният ананас.

— Еврика! — възкликна тихо мистър Сатъртуейт.

— Моля?

— Нищо — отвърна мистър Сатъртуейт бързо. — Чудесен нож за хартия.

— Нали? Някой ми го подари. Вече не помня кой.

— Това е индийска кутийка — обади се мистър Томлисън. — Изкусна изработка, нали?

— И тя ми е подарък — каза мис Нън. — Имам я от дълго време. Винаги стоеше на тоалетката ми в театъра. Не че е кой знае каква хубост.

Кутийката беше от обикновено тъмнокафяво дърво. Отваряше се отстрани. От горната ѝ страна имаше две пластинки, които можеха да се въртят.

— Може и да не е хубава — засмя се мистър Томлисън. — Но се обзалагам, че никога не сте виждали друга такава.

Мистър Сатъртуейт се наведе напред. Беше развълнуван.

— Защо казахте, че е изкусно изработена? — попита той.

— А не е ли?

Съдията се обърна към мис Нън. Тя го погледна неразбиращо.

— Предполагам, че не трябва да им показвам номера, а?

Мис Нън продължи да гледа неразбиращо.

— Какъв номер? — попита мистър Джъд.

— За бога, не знаете ли?

Той огледа учудените лица.

— Чудна работа. Мога ли да взема кутийката за момент?
Благодаря.

Той я отвори.

— А сега, нека някой да ми даде нещо, което да сложа в нея — не много голямо. Ето едно малко парченце сирене грюйер. Ще бъде много подходящо. Слагам го вътре и затварям кутийката.

Той я повъртя минута-две в ръцете си.

— А сега вижте...

Той отново отвори кутийката. Беше празна.

— Гледай ти... — започна мистър Джъд. — Как го направихте?

— Съвсем просто е. Обръщам кутийката обратно и премествам лявата пластинка наполовина, после затварям дясната пластинка. А сега, за да извадим парчето сирене, трябва да направим обратното. Дясната пластинка се превърта наполовина, а лявата се затваря, като кутийката все още се държи обърната наопаки. А сега — фокус-мокус!

Кутийката се отвори. Всички на масата ахнаха. Сиренето беше там, но имаше и нещо друго. Нещо кръгло, което блестеше с всички цветове на дъгата.

— Моят опал!

Гласът ѝ прозвуча като звук от ловен рог. Розина Нън се изправи, притиснала ръце към гърдите си.

— Моят опал! Как е попаднал там?

Хенри Джъд прочисти гърло.

— Ами... Роузи, момичето ми, сигурно ти самата си го сложила там.

Някой стана от масата и изскочи навън, на чист въздух. Беше Наоми Карлтън Смит. Мистър Куин я последва.

— Но кога? Да не би да искате да кажете...

Мистър Сатъртуейт я наблюдаваше, докато проумее истината. Отне ѝ повече от две минути да я схване.

— Искате да кажете миналата година, в театъра...

— Нали знаеш — каза Хенри извинително. — Ти наистина забутваш нещата. Спомни си какво направи с хайвера преди малко...

Мис Нън мъчително следваше собствените си умствени процеси.

— Просто го пъгнах вътре, без да се замисля, а после съм обърнала кутийката и съм направила фокуса случайно, а после... — Най-сетне ѝ просветна. — Но значи Алекс Джерард не го е откраднал, в крайна сметка. О! — Последва гърлен, трогателен, вълнуващ вик. — Колко ужасно!

— Е — каза мистър Вайс, — сега това може да се поправи.

— Да, но той е в затвора от цяла година. — И тогава тя ги озадачи. Обърна се остро към херцогинята. — Кое е онова момиче — онова момиче, което току-що излезе?

— Мис Карлтън Смит — отвърна херцогинята — беше сгодена за мистър Джерард. Тя... тя го прие много тежко.

Мистър Сатъртуейт тихичко се измъкна. Снегът беше спрял. Наоми седеше на каменната стена. Държеше скицник, наоколо бяха разпръснати цветни пастели. Мистър Куин седеше до нея.

Тя подаде скицника на мистър Сатъртуейт. Беше съвсем бегло нахвърлена рисунка, но гениална. Калейдоскопична въртележка от снежинки с една фигура по средата.

— Много добре — оцени я мистър Сатъртуейт.

Мистър Куин погледна небето.

— Бурята свърши — отбеляза той. — Пътищата ще бъдат хлъзгави, но не мисля, че сега ще има злополука.

— Няма да има злополука — заяви Наоми. Гласът ѝ беше наситен с някакъв смисъл, който мистър Сатъртуейт не разбра. Тя се обърна и му се усмихна — внезапна, замайваща усмивка. — Мистър Сатъртуейт, ако искате, можете да пътувате с мен на връщане.

Тогава той разбра докъде я беше довело крайното отчаяние.

— Е — каза мистър Куин, — трябва да се сбогувам с вас.

Той се отдалечи.

— Къде отива? — попита мистър Сатъртуейт, взрян след него.

— Връща се, откъдето е дошъл, предполагам — отвърна Наоми със странен глас.

— Но... но там няма нищо — каза мистър Сатъртуейт, тъй като мистър Куин беше тръгнал към онова място на ръба на скалата, където за пръв път го бяха забелязали. — Нали самата вие казахте, че това е краят на света.

Той ѝ върна скицника.

— Много добре. Много точна прилика. Но... защо сте го нарисували в карнавален костюм?

За един кратък миг погледът ѝ срещна неговия.

— Така го виждам — отговори Наоми Карлтън Смит.

[1] Човек би казал, че никога досега не са виждали как се прави това (фр.). — Б.р. ↑

ГЛАВА XII

АЛЕЯТА НА АРЛЕКИН

Мистър Сатъртуейт така и не можеше да разбере какво го накара да гостува на семейство Денмън. Не бяха от неговия тип хора, което означаваше, че не принадлежаха нито към висшето общество, нито към по-интересните артистични кръгове. Бяха филистимляни и при това скучни. Мистър Сатъртуейт се беше запознал с тях в Биариц и беше приел поканата да им гостува. Посещението му премина отегчително и все пак бе странно, че продължаваше да идва отново и отново.

Защо? Задаваше си този въпрос днес, на 21 юни, докато се носеше извън Лондон в своя Ролс Ройс.

Джон Денмън беше четиридесетгодишен, солиден и уважаван в деловия свят мъж. С мистър Сатъртуейт нямаха общи приятели, а още по-малко — общи идеи. Беше умен в своята специалност, но напълно лишен от въображение извън нея.

Защо го правя? — запита се още веднъж мистър Сатъртуейт и единственият отговор, който му дойде наум, му се стори така неясен и така безсмислен, че той почти го отхвърли. Единствената причина, която можеше да изтъкне, беше фактът, че една от стаите в къщата (удобна сграда с добро разпределение) събуждаше любопитството му. Тази стая беше дневната на мисис Денмън.

Помещението едва ли изразяваше индивидуалността ѝ, тъй като, доколкото можеше да прецени мистър Сатъртуейт, тя едва ли имаше такава. Никога не беше виждал толкова напълно безизразна жена. Знаеше, че е рускиня по рождение. Началото на Първата световна война бе заварило Джон Денмън в Русия. Беше се бил с руските войници и при избухването на революцията едва беше спасил кожата си. При завръщането си бе довел тази рускиня със себе си, една безпарична бежанка. Въпреки силното неодобрение на родителите му се беше оженил за нея.

Стаята на мисис Денмън не беше забележителна с нищо. Мебелите бяха от Хепълуайт, хубави и солидни, и създаваха атмосфера подходяща повече за мъж, отколкото за жена. Но в стаята имаше един изпъкващ предмет — китайски параван от лакирано дърво в кремавожълто и бледорозово. Всеки музей би се гордял да го притежава. Предмет, достоен за колекционери, рядък и красив.

Не беше на място сред този солиден английски фон. Би трябвало да бъде ключовият елемент на стаята, а всичко останало да бъде избрано така, че да хармонира с него. И все пак мистър Сатъртуейт не можеше да обвини Денмънови в липса на вкус. Всичко друго в къщата беше подбрано в съвършено съответствие.

Той поклати глава. Ситуацията беше съвсем тривиална, но го озадачаваше. Затова — или поне така си мислеше — продължаваше да идва отново и отново. Присъствието на този предмет можеше да бъде женска приумица, но тази отговор не го задоволяваше, когато си представеше мисис Денмън. Една доста солидна дама, която говореше английски така правилно, че никой не би я помислил за чужденка.

Колата спря и той слезе, все още размишлявайки върху проблема с китайския параван. Къщата на Денмънови се казваше Ашмийд. Имението заемаше няколко акра от Мелтън Хийт, на тридесет мили от Лондон, намираща се на петстотин фута под морското равнище и населена главно с хора със солидни доходи.

Икономът посрещна мистър Сатъртуейт почтително. Мистър и мисис Денмън били излезли, отишли на репетиция. Надявали се, че мистър Сатъртуейт ще се чувства като у дома си, докато се върнат.

Мистър Сатъртуейт кимна и продължи да следва тези предписания, докато се разхождаше в градината. След внимателно проучване на цветните лехи, той тръгна по една сенчеста пътека и стигна до врата в стената. Беше отключена. Мина през нея и излезе на тясна алея.

Мистър Сатъртуейт се огледа. Очарователна алея — сенчеста и зелена, оградена с висок жив плет, селска алея, лъкатушеща живописно с красиви старомодни извивки. Спомни си адреса върху поканата: „Ашмийд, алеята на Арлекин“. Спомни си и едно местно нейно название, което мисис Денмън веднъж му беше казала.

— Алеята на Арлекин — промърмори тихо той. — Чудя се...
Зави зад ъгъла.

По-късно се замисли защо този път изобщо не се изненада при срещата със своя загадъчен приятел, мистър Харли Куин. Двамата мъже си стиснаха ръцете.

— Значи вие сте тук — отбеляза мистър Сатъртуейт.

— Да — отвърна мистър Куин. — Отседнал съм в същия дом.

— Отседнали сте тук?

— Да. Това изненадва ли ви?

— Не, само че... — отвърна бавно мистър Сатъртуейт — е, вие никога не се задържате задълго на едно място, нали?

— Само колкото е необходимо — заяви сериозно мистър Куин.

— Разбирам — промълви мистър Сатъртуейт.

Разхождаха се мълчаливо няколко минути.

— Тази алея... — започна мистър Сатъртуейт и спря.

— Ми принадлежи — довърши мистър Куин.

— Така си и помислих — каза мистър Сатъртуейт. — Някак си го знаех. Има и друго име, местно. Наричат я „Алеята на влюбените“. Знаете ли?

Мистър Куин кимна.

— И нищо чудно — отбеляза той. — Разбира се, във всяко село има по една „Алея на влюбените“...

— Предполагам — отвърна мистър Сатъртуейт с лека въздишка.

Изведнъж се почувства доста стар и изолиран от живота. Почувства се като дребен, мъдър и съсирен старец. Отвсякъде беше заобиколен от зеления жив плет.

— Чудя се, къде ли свършва тази алея? — попита внезапно той.

— Свършва... тук — отвърна мистър Куин.

Завиха зад последния завой. Алеята свършваше с парче гола земя и почти в краката им се откри дълбока яма. Беше пълна с консервени кутии. Някои блестяха на слънцето, други бяха почервенели от ръжда. Имаше стари обувки, парчета вестници — куп неща, които вече не бяха от полза за никого.

— Бунице! — възкликна мистър Сатъртуейт и си пое дълбоко и възмутено дъх.

— Понякога на буницата могат да се открият прекрасни неща — отбеляза мистър Куин.

— Знам, знам — извика мистър Сатъртуейт и продължи с лек оттенък на самодоволство: — „Донеси ми двете най-прекрасните

неща на града — каза Бог.“ Сещате се, нали?

Мистър Куин кимна.

Мистър Сатъртуейт погледна развалините на малка вила, разпилени в основата на една стена от скалата.

— Едва ли изгледът оттук е добър — каза той.

— Мисля, че на времето не е било бунище — отвърна мистър Куин. — Според мен Денмънови са живели тук като младоженци. Преместили са се в голямата къща, когато старците умрели. Вилата била съборена, когато започнали да разбиват скалите, но не са направили кой знае какво, както виждате.

Обърнаха се и се върнаха по същия път.

— Предполагам — усмихна се мистър Сатъртуейт, — че много двойки бродят по тази алея в топлите летни вечери.

— Вероятно.

— Влюбени — каза мистър Сатъртуейт. После повтори думата замислено, без обичайното английско притеснение. Мистър Куин му влияеше така. — Влюбени... Направихте много за влюбените, мистър Куин.

Спътникът му наведе глава, без да отговори.

— Спасихте ги от мъка... и от нещо още по-лошо — от смърт. Бяхте адвокат за мъртвите.

— Вие говорите за самия себе си, за своите дела, а не за мен.

— Едно и също е — отбеляза мистър Сатъртуейт. — Знаете го — настоя той, тъй като другият не реагира. — Вие действвахте... чрез мен. По една или друга причина самият вие не действате пряко.

— Понякога действам — възрази мистър Куин.

Гласът му съдържаше нова нотка. Неволно мистър Сатъртуейт потрепери леко. Помисли си, че следобедът сигурно захладнява. И все пак слънцето изглеждаше по-ярко от всякога.

В този момент зад ъгъла пред тях зави едно момиче и се приближи. Беше много хубаво, светлокосо и синеоко, облечено в розова памучна рокля. Мистър Сатъртуейт разпозна в нея Моли Стануел, която беше срещал тук и друг път.

Тя му махна за поздрав.

— Джон и Анна току-що се върнаха — извика тя. — Очаквах да пристигнете, но просто трябваше да отидат на репетицията.

— Каква репетиция? — попита мистър Сатъртуейт.

— За маскарада или както там му казват. Ще има песни, танци и всякакви други неща. Мистър Манли, спомняте ли си го, нали? Доста добър тенор. Той ще е Пиеро, а аз — Пиерета. Двама професионалисти ще дойдат за танците — Арлекин и Коломбина. И освен това ще има голям хор от млади момичета. Лейди Рошхаймър толкова обича да учи селските момичета да пеят. Тя наистина има дарба за това. Музиката е прекрасна, но много модерна, нито една песен не е мелодична. Клод Уикъм. Може би го познавате?

Мистър Сатъртуейт кимна. Както беше споменато преди, негов специалитет беше да познава всички. Знаеше всичко за този гений, Клод Уикъм, и за лейди Рошхаймър, която беше дебела еврейка с предпочитания към млади мъже с артистично излъчване. Знаеше всичко и за сър Леополд Рошхаймър, който обичаше да радва жена си и, доста рядко за съпруг, нямаше нищо против тя да бъде щастлива посвоему.

Откриха Клод Уикъм на чая у Денмънови. Тъпчеше се безразборно с всичко, което му попадне, говореше бързо и махаше с дългите си бели ръце, в които като че ли нямаше стави. Късогледите му очи надничаха иззад големи очила с рогови рамки.

Джон Денмън, изправен, позачервен, с лека склонност към напълняване, слушаше с отегчено внимание. При появата на мистър Сатъртуейт музикантът насочи забележките си към него. Анна Денмън седеше зад приборите за чай, мълчалива и безизразна, както обикновено.

Мистър Сатъртуейт ѝ хвърли таен поглед... Беше висока, стройна, много слаба, със силно опъната по скулите кожа, с черна коса, разделена по средата, и обветрена кожа. Жена, която не си стоеше много вкъщи и не се интересуваше от козметика. Жена, която приличаше на холандска кукла — вдървена, безжизнена. И все пак...

Той си помисли: „Зад това лице трябва да има някакъв скрит смисъл и все пак няма. Тъкмо това ме смущава. Нещо не е наред.“ А към Клод Уикъм подхвърли:

— Моля? Какво казахте?

Клод Уикъм, който харесваше звука на собствения си глас, започна отначало.

— Русия — каза той — бе единствената страна в света, от която си струваше да се интересува човек. Те експериментираха. С цената на

човешки животи, но все пак експериментираха. Превъзходно!

Той натъпка сандвич в устата си с едната си ръка и прибави парче шоколадов еклер, което размахваше с другата.

— Вземете например — продължи с пълна уста той, — руския балет. — Спомняйки си за домакинята, той се обърна към нея и я попита какво мисли за руския балет.

Въпросът, явно, беше само прелюдия към важната точка — какво мислеше самият Клод Уикъм за руския балет, но отговорът ѝ беше неочакван и напълно го извади от релси.

— Никога не съм го гледала.

— Какво? — Той я беше зяпнал с отворена уста. — Как така?

Тих и безизразен гласът ѝ отново се чу:

— Преди да се омъжа, бях танцьорка. Така че сега...

— Все едно шофьорът да се запише на екскурзия — каза съпругът ѝ.

— Танцът. — Тя сви рамене. — Познавам всичките трикове. Той вече не ме интересува.

— О!

Клод не се нуждаеше от много време, за да възстанови апломба си.

— Като стана дума за живота — каза мистър Сатъртуейт — и експериментите с него... Руската нация направи един доста скъпо струващ експеримент.

Клод Уикъм се извъртя към него.

— Знам какво ще кажете! — извика той. — Харсанова! Безсмъртната, единствена Харсанова! Гледали ли сте я да танцува?

— Три пъти — отвърна мистър Сатъртуейт. — Два пъти в Париж и веднъж в Лондон. Няма... да го забравя.

Говореше почти благоговейно.

— И аз съм я гледал — каза Клод Уикъм. — Бях на десет години. Чичо ми ме заведе. Господи! Никога няма да го забравя.

Той със замах захвърли парче кифла в една леха.

— Има нейна статуетка в Берлинския музей — продължи мистър Сатъртуейт. — Прекрасна е. Такава крехкост, човек като че би могъл да я счупи с нокътя на палеца си. Виждал съм я като Коломбина, като лебеда, като умиращата нимфа. — Той замълча и поклати глава. — Е,

тя беше гений. Едва ли ще се роди друга като нея. А беше млада. Беше погубена от невежеството и произвола в първите дни на революцията.

— Глупаци! Луди! Маймуни! — възнегодува Клод Уикъм. Той се задави с чая си.

— Учила съм с Харсанова — каза мисис Денмън. — Помня я добре.

— Беше чудесна, нали? — попита мистър Сатъртуейт.

— Да — тихо отвърна мисис Денмън. — Беше чудесна.

Клод Уикъм си тръгна и Джон Денмън въздъхна с дълбоко облекчение, при което жена му се засмя.

Мистър Сатъртуейт кимна.

— Знам какво мислите. Но въпреки всичко музиката, която пише това момче, е истинска музика.

— Сигурно сте прав — отвърна Денмън.

— О, несъмнено. А колко ще продължи, е, това е друго нещо. Джон Денмън го изгледа с любопитство.

— Какво искате да кажете?

— Успехът му е дошъл твърде рано. А това е опасно. Винаги е опасно. — Той погледна мистър Куин. — Съгласен ли сте с мен?

— Вие винаги сте прав — отвърна мистър Куин.

— Да се качим горе в моята стая — предложи мисис Денмън. — Толкова е приятно там.

Тя тръгна напред и другите я последваха. Мистър Сатъртуейт си пое дълбоко дъх, когато съзря китайския параван. Вдигна поглед и видя, че мисис Денмън го наблюдава.

— Вие винаги сте прав — каза тя и леко му кимна. — Какво ще кажете за моя параван?

Усети в думите ѝ предизвикателство към него и колебливо, с леко заекване той отговори:

— Да, прекрасен е. Нещо повече — уникален.

— Прав сте. — Денмън се беше приближил зад него. — Купихме го скоро след сватбата. Получихме го за около една десета от истинската му цена, но дори така... съсипа бюджета ни за повече от година. Спомняш ли си, Анна?

— Да — отвърна мисис Денмън. — Спомням си.

— Всъщност не трябваше да го купуваме, поне тогава. Сега, разбира се, е различно. Онзи ден в „Кристи“ имаше разпродажба на

много красиви лакирани предмети. Точно онова, от което имаме нужда, за да оформим тази стая съвършено. Всичко да бъде китайско. Да махнем другите неща. Ще повярвате ли, мистър Сатъртуейт, жена ми не иска и да чуе!

— Тази стая ми харесва както си е — отвърна мисис Денмън.

На лицето ѝ имаше странно изражение. Мистър Сатъртуейт отново се почувства предизвикан и победен. Огледа се и сякаш за пръв път забеляза липсата на каквато и да било индивидуалност. Нямаше снимки, цветя или някакви дрънкулки. Изобщо не приличаше на женска стая. Ако го нямаше този единствен чужд елемент, китайския параван, стаята би могла да бъде показана в някоя голяма мебелна къща.

Забеляза как тя му се усмихва.

— Слушайте — каза тя. Наведе се напред и за момент видът ѝ не беше така английски. Заприлича повече на чужденка. — Казвам го на вас, защото вие ще ме разберете. Купихме този параван с нещо повече от пари — с любов. От любов към него, защото беше красив и уникален, минахме без други неща, неща, от които се нуждаехме и които ни липсваха. Тези други китайски предмети, за които говори съпругът ми — тях ще купим само с пари. Няма да има нужда да влагаме нищо от себе си.

Съпругът ѝ се изсмя.

— Е, нека да бъде твоето — каза той, но с лека обида в гласа. — Само че изобщо не подхожда на този английски фон. Другите мебели са хубави сами по себе си — истински, солидни, няма лъжа и измама, но са стандартни. Добри, обикновени Хепълуайт.

Тя кимна и тихо промърмори:

— Добри, солидни, истински английски.

Мистър Сатъртуейт се взря в нея. Улови някакъв скрит смисъл в тези думи. Английската стая... пламтящата красота на китайския параван... Не, отново му се изплъзна.

— Срегнах мис Стануел на алеята — рече той разговорчиво. — Каза ми, че ще бъде Пиерета на карнавала тази вечер.

— Да — потвърди Денмън. — Много е подходяща.

— Краката ѝ са доста тромави — възрази Анна.

— Глупости — възпротиви се съпругът ѝ. — Всички жени си приличат, Сатъртуейт. Не могат да понесат похвали към друга жена.

Моли е много хубаво момиче и, разбира се, всички жени я ненавиждат.

— Говорех за танцуване — каза Анна Денмън. Тонът ѝ беше леко изненадан. — Наистина е много хубава, но краката ѝ се движат тромаво. Не можеш да ме разубедиш, защото аз разбирам от танци.

Мистър Сатъртуейт се намеси тактично.

— Значи ще дойдат и двама професионални танцьори?

— Да. За балета. Принц Оранов ще ги докара с колата си.

— Сергей Оранов ли?

Въпросът дойде откъм Анна Денмън. Съпругът ѝ се обърна и я изгледа.

— Познаваш ли го?

— Познавах го... в Русия.

На мистър Сатъртуейт се стори, че Джон Денмън изглеждаше обезпокоен.

— Дали ще те познае?

— Да. Ще ме познае.

Тя се изсмя, а смехът ѝ прозвуча триумфално. Вече изобщо не приличаше на холандска кукла. Сетне кимна окуражително на съпруга си и продължи:

— Серж. Значи той ще докара двамата танцьори. Винаги се е интересувал от танците.

— Спомням си — изрече рязко Джон Денмън, после се обърна и излезе от стаята. Мистър Куин го последва. Анна Денмън отиде до телефона и набра някакъв номер. Когато мистър Сатъртуейт понечи да последва примера на другите двама мъже, тя го задържа с жест на ръката си.

— Мога ли да говоря с лейди Рошхаймър? А, вие ли сте. Обажда се Анна Денмън. Принц Оранов пристигна ли вече? Какво? Какво? Боже мой! Това е ужасно!

Тя послуша още минута-две, после остави слушалката. Обърна се към мистър Сатъртуейт.

— Станала е злополука. И нищо чудно, щом Сергей Иванович е карал. О, не се е променил през всичките тези години. Момичето не е зле ранено, но е контузено и прекалено уплашено, за да танцува тази вечер. На мъжа е счупена ръката. Самият Сергей Иванович е невредим. Вероятно дяволът го пази.

— А какво ще стане с представлението тази вечер?

— Точно за това мисля. Нещо трябва да се направи.

Тя седна и се умълча. После го погледна.

— Колко лоша домакиня съм, мистър Сатъртуейт. Изобщо не ви забавлявам.

— Уверявам ви, не е необходимо. Но има нещо, мисис Денмън, което много бих искал да знам.

— Да?

— Как се натъкнахте на мистър Куин?

— Той често идва тук — отвърна бавно тя. — Мисля, че притежава земя в тази част на света.

— Така е, така е. Каза ми го днес следобед — осведоми я мистър Сатъртуейт.

— Той е... — Тя замълча. Очите ѝ срещнаха погледа на мистър Сатъртуейт. — Мисля, че знаете по-добре от мен какъв е.

— Аз ли?

— Не е ли така?

Гостът се разтревожи. Тя смущаваше малкия му, подреден вътрешен мир. Почувства, че го подтиква да стигне по-далеч, отколкото беше подготвен да отиде, че иска от него да изрече думи, които не беше готов да признае и пред себе си.

— Вие знаете! — възкликна тя. — Мисля, че знаете много неща, мистър Сатъртуейт.

Ласкаеше го, но този път не успя да го плени. Той поклати глава с непривична скромност.

— Как може да знае всичко човек? — отвърна той. — Толкова малко... толкова мъничко.

Тя кимна в съгласие. После заговори отново, със странен, замислен глас, без да го гледа.

— Да предположим, че ви разкажа нещо... нали няма да ми се смеете? Не... не мисля, че ще се смеете. Да предположим тогава, че за да продължи... тя направи пауза — занаята си, професията си, човек реши да използва фантазията си... да си представи нещо, което не съществува... да си представи някоя истинска личност... Всичко това е преструвка, нали разбирате, самоизмама и нищо повече. Но един ден...

— Да? — подкани я мистър Сатъртуейт.

Беше силно заинтересуван.

— Фантазията се сбъдва! Онова, което човекът си е представял... невъзможното, онова, което не можело да бъде... става истина! Дали това е лудост? Кажете ми, мистър Сатъртуейт. Лудост ли е... или и го вярвате?

— Аз... — Странно как не можеше да промълви нито дума. Като че ли засядаха някъде дълбоко в гърлото му.

— Безумие — заяви Анна Денмън. — Безумие.

Тя изхвърча от стаята и остави мистър Сатъртуейт с неизреченото му признание.

Слезе за вечеря и откри мисис Денмън да забавлява един тост — висок, мургав мъж, приближаващ средна възраст.

— Принц Оранов, мистър Сатъртуейт.

Двамата мъже се поклониха. Мистър Сатъртуейт имаше чувството, че влизането му е прекъснало някакъв разговор, който няма да бъде възобновен. Но нямаше чувство на напрежение. Руснакът говореше леко и естествено за неща, които бяха най-близо до сърцето на мистър Сатъртуейт. Беше човек с изтънчен вкус към изкуството и скоро откриха, че имат много общи приятели. Джон Денмън се присъедини към тях и темата се стесни. Оранов изрази съжаление за инцидента.

— Не беше по моя вина. Обичам да карам бързо... но съм добър шофьор. Беше съдба... случайност — сви рамене той, — господарите на всички ни.

— У вас говори руснакът, Сергей Иванович — отбеляза мисис Денмън.

— И намира отклик у вас, Анна Михайловна — отвърна той бързо.

Мистър Сатъртуейт разгледа последователно тримата; Джон Денмън, рус, отпуснат англичанин и другите двама — мургави, слаби и със странна прилика помежду си. Нещо се прокрадна в съзнанието му — какво беше? О! Този път го улови. Първото действие на „Валкюриите“. Зигмунд и Зиглинда... толкова си приличаха... и чужденецът Хундинг. В ума му започнаха да се появяват предположения. Това ли обясняваше присъствието на мистър Куин? В едно вярваше със сигурност — където и да се появеше мистър Куин, там имаше драма. Такава ли беше тя сега — старата, изтъркана трагедия на триъгълника?

Изпита неясно разочарование. Беше се надявал на нещо по-добро.

— Какво успяхте да уредите, Анна? — попита Денмън. — Предполагам, че представлението ще трябва да се отложи. Чух те да се обаждаш на Рошхаймърови.

Тя поклати глава.

— Не... няма нужда да се отлага.

— Но нали не можеш да се справиш без балет?

— Естествено, че не може да има арлекиниада без Арлекин и Коломбина — съгласи се сухо Анна Денмън. — Аз ще бъда Коломбина, Джон.

— Ти?!

„Той е изумен, дори разстроен“ — помисли си мистър Сатъртуейт.

Тя кимна спокойно.

— Няма защо да се страхуваш, Джон. Няма да те изложат. Забравяш, че някога това беше професията ми.

„Какво необикновено нещо е гласът. Нещата, които казва и нещата, които оставя неизречени, скритият смисъл! Бих искал да знам...“ — каза си мистър Сатъртуейт.

— Е, това решава едната половина от проблема — отвърна заядливо Джон Денмън. — А какво ще стане с другата? Откъде ще намериш Арлекин?

— Вече го намерих. Ето там!

Тя посочи отворената врата, където тъкмо се беше появил мистър Куин. Той отвърна на усмивката ѝ.

— За бога, Куин! — възкликна Джон Денмън. — Разбирате ли нещо от тази игра? Никога не бих предположил.

— Мистър Куин е препоръчан от експерт — отвърна жена му. — Мистър Сатъртуейт гарантира за него.

Тя се усмихна на мистър Сатъртуейт и дребният джентълмен се чу да промърморва:

— О, да! Аз гарантирам за мистър Куин.

Денмън отмести вниманието си другаде.

— Знаете, че след това ще има бал с маски. Малко досадно, но... Ще трябва да участвате и вие, Сатъртуейт.

Мистър Сатъртуейт поклати глава решително.

— Възрастта ми ще ме извини. — Изведнъж го осени блестяща идея. Кърпа, праметната през ръката. „Ето ме и мен — стар келнер, който е видял и по-добри дни.“

Той се изсмя.

— Интересна професия — каза мистър Куин. — Човек вижда толкова неща.

— Трябва да облека някакъв глупав костюм на Пиеро — въздъхва тъжно Денмън. — Поне е хладно... и това е нещо. А вие? — обърна се към Оранов той.

— Имам костюм на Арлекин — отвърна руснакът. Очите му за момент се отклониха към лицето на домакинята.

Мистър Сатъртуейт се зачуди дали е сгрешил, като си представи, че в стаята за миг надвисна напрежение.

— Тогава бихме могли да бъдем трима — засмя се Денмън. — Имам един стар костюм на Арлекин, който ми уши жена ми за някакъв бал, когато бяхме младоженци. — Той направи пауза, гледайки надолу към широката предница на ризата си. — Не мисля, че сега ще се побера в него.

— Не — съгласи се жена му. — Не би могъл да се побереш в него сега.

Гласът ѝ отново каза нещо повече от самите думи.

Тя погледна часовника.

— Ако Моли не се върне скоро, няма да я чакаме.

Но в този момент съобщи за пристигането на момичето. То вече носеше зелено-бялата си рокля на Пиерета и изглеждаше очарователна в нея, както забеляза мистър Сатъртуейт.

Тя преливаше от вълнение и ентузиазъм пред приближаващото се представление.

— Започвам да ставам ужасно нервна — обяви тя, докато пиеха кафето след вечеря. — Знам, че гласът ми ще трепери и че ще забравя думите.

— Гласът ти е очарователен — увери я Анна. — На твое място не бих се тревожила.

— Но аз се тревожа. Другото по не ме безпокои, искам да кажа, танците. Те сигурно ще минат добре. Човек не може да направи груби грешки в стъпките, нали?

Тя се обърна към Анна, но по-възрастната жена не отговори. Вместо това каза:

— Изпей нещо на мистър Сатъртуейт. Ще видиш, че той ще те окуражи.

Моли се приближи до пианото. Гласът ѝ се извиси, свеж и звънлив, и тя запя една стара ирландска балада.

*„Шийла, тъмнокоса Шийла,
какво е това, което виждаш?
Какво е това, което виждаш в огъня?
Виждам момък, който ме обича,
виждам друг от мен да се отрича.
Виждам и трети, призрачен момък,
и той ме отвлича.“*

Песента продължи. Накрая мистър Сатъртуейт кимна одобрително.

— Мисис Денмън е права. Гласът ви е очарователен. Може би не напълно школуван, но е прелестен, естествен и изпълнен с неподправено усещане за младост.

— Така е — съгласи се Джон Денмън. — Давай, Моли и не се оставяй на сценичната треска. А сега е най-добре да тръгвам към Рошхаймърови.

Компанията се пръсна, за да се преоблекат. Беше прекрасна вечер и решиха да вървят пеш, тъй като къщата беше само на няколко стотин ярда надолу по пътя. Мистър Сатъртуейт се намери до приятеля си.

— Странно — отбеляза той, — но тази песен ми напомни за вас. „Трети, призрачен момък тук има някаква тайна, а където има тайна, аз се сещам за вас.“

— Толкова ли съм тайнствен? — усмихна се мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт кимна.

— Да, наистина. Знаете ли, до тази вечер нямах представа, че сте професионален танцьор.

— Така ли?

— Слушайте! — заповяда мистър Сатъртуейт и изтананика любовния мотив от „Валкюриите“. — Това се въртеше в главата ми през

цялото време на вечерята, когато гледах онези двамата.

— Кои двама?

— Принц Оранов и мисис Денмън. Не виждате ли промяната в нея тази вечер? Като че ли... като че ли някой внезапно е вдигнал капака на прозореца и се вижда, че вътре свети.

— Да — съгласи се мистър Куин. — Има нещо такова.

— Вечната стара драма — продължи мистър Сатъртуейт. — Прав съм, нали? Тези двамата са родени един за друг. От един и същ свят са, мислят по един и същ начин, имат еднакви мечти... Човек се досеща какво се е случило. Преди десет години Денмън сигурно е бил много хубав, млад, елегантен — романтична фигура. И е спасил живота ѝ. Всичко е съвсем естествено. Но сега... какво е той, в края на краищата? Добър човек — преуспяващ, заможен, но... е, ограничен. Добрата, честна английска порода — като онези мебели Хепълуайт горе. Също така обикновен — като онова хубаво английско момиче със свежия ѝ нешколуван глас. О, можете да се усмихвате, мистър Куин, но не можете да отречете думите ми.

— Нищо не отричам. Винаги сте прав за това, което виждате. И все пак...

— Какво все пак?

Мистър Куин се наведе напред. Тъмните му, меланхолични очи потърсиха тези на мистър Сатъртуейт.

— Толкова малко ли сте научили от живота? — Попита той.

Остави мистър Сатъртуейт силно развълнуван и така потънал в размисли, че когато се приготви, откри, че другите са тръгнали без него. Беше се забавил, защото дълго време си избираше шал. Излезе през градината — през същата врата, откъдето беше излязъл следобед. Алеята беше окъпана в лунна светлина и още от вратата той видя страстно прегърнатата двойка.

За момент му се стори...

А после видя. Джон Денмън и Моли Стануел. Гласът на Денмън долетя до него.

— Не мога да живея без теб. Какво ще правим?

Мистър Сатъртуейт се обърна, за да се върне, откъдето е дошъл, но една ръка го задържа. Някой друг стоеше на вратата до него, някой друг, който също беше видял.

Мистър Сатъртуейт трябваше само веднъж да погледне лицето ѝ, за да разбере колко далеч от истината е бил в заключенията си.

Нейната вкопчена от болка ръка го задържа, докато двамата отминаха по алеята и изчезнаха от погледа. Чу се да ѝ говори дребни, глупави утешителни думи, неадекватни за страданието, което беше предусетил. Тя проговори само веднъж.

— Моля ви — каза, — не ме оставяйте.

Той намери това за странно трогателно. Значи беше полезен на някого. И продължи да говори същите безсмислени думи, които обаче някак си бяха по-добри от мълчанието. Продължиха по пътя към Рошхаймърови. От време на време ръката ѝ се вкопчваше в рамото му и той разбираше, че тя е щастлива от присъствието му. Тя я отмени едва когато стигнаха до крайната си цел. Стоеше много изправена, с високо вдигната глава.

— А сега — каза тя — ще танцувам! Не се страхувайте за мен, приятелю. Ще танцувам.

Тя рязко тръгна и го остави. После го плени лейди Рошхаймър, отрупана с диаманти, и го заля с оплакванията си. От нея го пое Клод Уикъм.

— Съсипан съм! Напълно съм съсипан. Винаги ми се случват такива неща. Всички тези селски тикви си мислят, че могат да танцуват. Даже не се допитаха до мен... — Той продължи неумоливо да нарежда. Беше открил слушател, който му съчувстваше, човек, който разбираше. Отдаде се на бурно самосъжаление. Свърши едва когато се чуха първите звуци на музиката.

Мистър Сатъртуейт се отърси от мечтите си. Беше бодър, отново критично настроен. Уикъм безспорно беше глупак, но можеше да композира музика — деликатна, ефирна като феерична паяжина — и все пак сладникава.

Сценарият беше добър. Лейди Рошхаймър никога не пестеше пари, когато помагаше на протежетата си. Алея в Аркадия с осветителни ефекти, които ѝ придаваха подходящата нереална атмосфера.

Две танцуващи фигури, които сякаш играеха заедно от незапомнени времена. Слаб Арлекин с блестящи на лунната светлина пайети, с вълшебна пръчица и маскирано лице... Бледа Коломбина, която се въртеше като в някакъв безкраен сън...

Мистър Сатъртуейт се изправи. Вече беше преживявал това. Да, наистина...

Сега тялото му беше далеч от дневната на лейди Рошхаймър. Беше в Берлинския музей при статуетката на една безсмъртна Коломбина.

Арлекин и Коломбина продължаваха да танцуват. Целият свят беше сякаш създаден за техния танц.

Лунна светлина и човешка фигура. Пиеро броди в гората, пее на луната. Пиеро, който видял Коломбина и не намирал покой. Двамата безсмъртни изчезват, но Коломбина поглежда назад. Чула е песента на едно човешко сърце.

Пиеро броди през гората... тъмнина... гласът му замира в далечината...

Селската поляна... танцуващи селски момичета — Пиеро и Пиерета. Моли като Пиерета. Не беше добра танцьорка. Анна Денмън беше права, но гласът ѝ беше свеж и мелодичен, докато пееше „Пиерета танцува на поляната“.

„Хубава мелодия“ — кимна одобрително мистър Сатъртуейт. Уикъм не се притесняваше да напише и мелодия, когато имаше нужда от нея. Мнозинството от селските момичета го караха да потръпва, но осъзнаваше, че лейди Рошхаймър е решила да бъде филантроп.

Карат Пиеро да се включи в танците. Той отказва. Броди с тебеширенобяло лице — вечният влюбен в търсене на идеала си. Свечерява се. Арлекин и Коломбина, невидими, танцуват сред тълпата, която не забелязва присъствието им. Сцената е пуста. Само умореният Пиеро заспива на един тревист бряг. Арлекин и Коломбина танцуват около него. Той се събужда и вижда Коломбина. Ухажва я напразно, моли се, копнее по нея...

Тя става несигурна. Арлекин ѝ маха да тръгва. Но тя вече не го вижда. Слуша Пиеро, неговата любовна песен, която отново се лее. Тя се хвърля в прегръдките му и завесата пада.

Второто действие е в къщата на Пиеро. Коломбина седи до огнището. Тя е бледа и уморена. Ослушва се — за какво? Пиеро ѝ пее — още веднъж спечелва чувствата ѝ. Стъмва се. Чува се гръмотевица... Коломбина оставя чекръка си. Тя е нетърпелива, развълнувана... Вече не слуша Пиеро. Във въздуха се носи нейната мелодия, музиката на Арлекин и Коломбина... Тя е будна. Спомня си.

Трясва гръм! Арлекин застава на вратата. Пиеро не го вижда, но Коломбина изскача навън с щастлив смях. Дотичват децата, но тя ги отблъсква. При следващата гръмотевица стените падат и Коломбина танцува в дивата нощ навън с Арлекин.

Тъмнина, а сред нея — мелодията на Пиерета. Бавно прониква светлина. Отново къщичката: Пиеро и Пиерета, остарели, седят до огъня в две кресла. Музиката звучи щастливо, но сдържано. Пиерета клюма в креслото си. През прозореца влиза лъч лунна светлина, а с нея — мотивът на отдавна забравената песен на Пиеро. Той се размърдва в стола си.

Тиха музика... приказна музика... Отвън са Арлекин и Коломбина. Вратата се отваря и Коломбина влиза вътре с танцови стъпки. Тя се навежда над спящия Пиеро, целува го по устните...

Тряс! Мощна гръмотевица. Тя отново е излязла. В центъра на сцената е осветеният прозорец, а през него се вижда как фигурите на Арлекин и Коломбина бавно се отдалечават танцувайки, избледняват все повече и повече...

Един дънер пада навън. Пиерета скача сърдито, втурва се към прозореца и дръпва щорите. Спектакълът свършва с неочаквана дисхармония.

Мистър Сатъртуейт седеше неподвижен сред аплодисментите и възгласите. Най-послед стана и се отправи навън. Натъкна се на Моли Стануел, зачервена и нетърпелива, приемаща поздравления. Видя Джон Денмън, който си проправяше път с лакти през струпаните хора. Очите му блестяха с нов пламък. Моли се приближи до него, но, почти несъзнателно, той я отстрани. Не търсеше нея.

— Жена ми? Къде е тя?

— Мисля, че излезе в градината.

Но мистър Сатъртуейт беше този, който я откри. Седеше на каменна пейка под един кипарис. Когато се приближи до нея, той направи нещо много странно. Коленичи и повдигна ръката ѝ към устните си.

— О! — възкликна тя. — Хареса ли ви как танцувах?

— Вие танцувахте... както сте танцували винаги, мадам Харсанова.

Тя рязко си пое дъх.

— Значи... сте се досетили.

— Има само една Харсанова. Никой не може да види танца ви и после да го забрави. Но защо... защо?

— Какво друго можех да сторя?

— Как да ви разбирам?

Тя се беше изразила много просто. Сега също не беше многословна.

— О! На вас ли да обяснявам. Вие сте човек с богат опит. Една велика танцьорка... да, тя може да се влюбва, но да се омъжи, това е различно. А той — той не искаше другото. Искаше да му принадлежа — както Харсанова никога не би могла да принадлежи на някого.

— Разбирам — промълви мистър Сатъртуейт.

Тя кимна.

— Сигурно много сте го обичали — каза тихо мистър Сатъртуейт.

— За да направя такава жертва ли? — засмя се тя.

— Не. За да я направите така безгрижно.

— О, да... Сигурно сте прав.

— А сега? — попита мистър Сатъртуейт.

Лицето ѝ се натъжи.

— Сега ли? — Тя замълча. После повиши глас и се обърна към сенките. — Вие ли сте, Сергей Иванович?

Принц Оранов излезе на лунната светлина. Пое ръката ѝ и се усмихна на мистър Сатъртуейт без самодоволство.

— Преди десет години оплаквах смъртта на Анна Харсанова — каза простичко той. — За мен тя беше нещо като второто ми „аз“. Днес я открих отново. Повече няма да се разделяме.

— На края на алеята след десет минути — каза Анна. — Можеш да ми вярваш.

Оранов кимна и отново се отдалечи. Танцьорката се обърна към мистър Сатъртуейт. По устните ѝ трептеше лека усмивка.

— Е... Нещо не сте доволен, приятелю?

— Знаете ли — каза мистър Сатъртуейт строго, — че съпругът ви, ви търси?

Видя тръпката, който премина по лицето ѝ, но гласът ѝ прозвуча доста сигурно.

— Да — каза сериозно тя. — Сигурно е така.

— Видях очите му. Те... — Той рязко спря.

Тя все още беше спокойна.

— Да, вероятно. За някой и друг час. Час магия, родена от спомените от миналото, от музиката, от лунната светлина... Това е всичко.

— Значи с нищо повече не мога да ви убедя? — Той се почувства стар и обезсърчен.

— Десет години живях с мъжа, когото обичам — каза Анна Харсанова. — Сега отивам при мъжа, който десет години ме е обичал.

Мистър Сатъртуейт не каза нищо. Не му бяха останали аргументи. Всъщност, това наистина изглеждаше най-простото решение. Само че... само че някак си не беше решението, което той искаше. Усети ръката ѝ върху рамото си.

— Знам, приятелю, знам. Но няма трети начин. Човек винаги търси едно — любимия, съвършения, вечния любим... Човек чува музиката на Арлекин. Не е доволен от никой любим, защото всички те са смъртни. А Арлекин е само мит, невидимо присъствие... освен ако...

— Да? — подкани я мистър Сатъртуейт.

— Освен ако... името му е... Смърт!

Мистър Сатъртуейт потрепери. Тя се отдалечи от него и сенките я погълнаха...

Не знаеше колко дълго е седял там, но внезапно се стресна от чувството, че губи ценно време. Забърза в определена посока, почти против волята си.

Когато излезе на алеята, изпита странното чувство за нереалност. Магия — магия и лунна светлина! И две фигури, които се приближаваха към него.

Оранов в костюма си на Арлекин. Така му се стори най-напред. После, когато го отминаха, разбра грешката си. Тази слаба, поклащаща се фигура можеше да принадлежи само на един човек — на мистър Куин...

Продължиха по алеята — стъпките им бяха леки, като че ли ходеха по въздуха. Мистър Куин се обърна, погледна назад и мистър Сатъртуейт изпита шок, тъй като това не беше лицето на мистър Куин, както го беше виждал преди. Беше лицето на непознат — не, не напълно непознат. О! Сега го позна — беше лицето на Джон Денмън, както би могъл да изглежда, преди животът му да потръгне прекалено

добре. Нетърпелив, с приключенски дух, с лице едновременно на момче и на влюбен...

Нейният смях долетя до него, ясен и щастлив. Той погледна след тях и видя в далечината светлините на малка вила. Взираше се след тях като насън.

Беше грубо събуден от ръка, която се стовари върху рамото му. Разтърсен, отвори очи и видя Сергей Оранов. Изглеждаше блед и разстроен.

— Къде е тя? Къде е? Тя ми обеща — и не дойде.

— Мадам току-що тръгна по алеята — сама.

В сянката на вратата зад тях стоеше камериерката на мисис Денмън. Тя чакаше с наметалото на господарката си.

— Стоях тук и я видях да минава — добави тя.

Мистър Сатъртуейт остро я попита:

— Сама? Сама ли казахте?

Очите на камериерката се разшириха от изненада.

— Да, сър. Нали вие я изпратихте?

Мистър Сатъртуейт се вкопчи в Оранов.

— Бързо — промълви той. — Много се страхувам...

Забързаха по алеята заедно. Руснакът говореше с бързи, несвързани изречения.

— Тя е прекрасно създание. О! Как само танцуваше тази вечер! И този ваш приятел. Кой е той? О! Но е прекрасен — уникален. Едно време, когато тя танцуваше в „Коломбина“ на Римски-Корсаков, така и не успя да открие идеалния Арлекин. Мордов, Каснин — никой от тях не беше достатъчно добър. Тя си имаше една малка мечта. Каза ми го веднъж. Винаги е танцувала с Арлекин от мечтите си. Каза, че сякаш самият Арлекин, идвал да танцува с нея. С тази нейна фантазия тя изиграваше прекрасно Коломбина.

Мистър Сатъртуейт кимна. В главата му имаше само една мисъл.

— Бързо — повтори той. — Трябва да стигнем навреме. О, трябва да стигнем навреме!

Минаха зад последния завой — приближиха се до дълбокия ров и до нещо, лежащо в него, което го нямаше преди — тялото на жена, легнала във великолепна поза, с широко разперени ръце и отметната назад глава. Мъртво лице и тяло, които изглеждаха прекрасно и триумфално на лунната светлина.

В ума на мистър Сатъртуейт смътно се върнаха думите на мистър Куин: „Понякога на буницата могат да се открият прекрасни неща.“ Сега ги разбра.

Оранов мърмореше несвързано. По лицето му струяха сълзи.

— Обичах я! Винаги съм я обичал. — Той използва почти същите думи, които бяха хрумнали на мистър Сатъртуейт през деня. — Бяхме от един и същи свят, тя и аз. Имахме еднакви мисли, еднакви мечти. Щях да я обичам вечно...

— Откъде знаете?

Руснакът се вторачи в него, смутен от раздражението в тона му.

— Откъде знаете? — повтори мистър Сатъртуейт. — Така си мислят... така казват всички влюбени... Има само един любим...

Той се обърна и почти се сблъска с мистър Куин. Мистър Сатъртуейт го хвана енергично за ръката и го дръпна настрана.

— Вие бяхте — заяви той. — Нали вие бяхте с нея преди малко?

Мистър Куин почака за минута и после каза тихо:

— Можете да се изразите и така, ако желаете.

— И камериерката не ви видя?

— Камериерката не ме видя.

— Но аз ви видях. Защо?

— Може би, като резултат от цената, която сте платил, виждате неща, които другите хора... не виждат.

Мистър Сатъртуейт го гледа неразбиращо минута-две. После внезапно се разтърси цял като лист на трепетлика.

— Какво е това място? — прошепна той. — Какво е това място?

— Казах ви вече. Това е моята алея.

— Алеята на влюбените — промълви мистър Сатъртуейт. — И хората минават по нея.

— Повечето хора — рано или късно.

— И на края й... какво откриват?

Мистър Куин се усмихна. Гласът му беше много нежен. Той посочи разрушената вила над тях.

— Къщата на мечтите си или купчина боклук... кой може да каже?

Мистър Сатъртуейт внезапно вдигна поглед към него. Изведнъж го заля диво недоволство. Почувства се измамен, изигран.

— А аз... — Гласът му потрепери. — Аз никога не съм минавал по вашата алея...

— Съжалявате ли?

Мистър Сатъртуейт се присви от страх. Мистър Куин Като че ли се беше уголемил и бе станал огромен... Мистър Сатъртуейт получи видение на нещо, едновременно омагьосващо и ужасяващо... Радост, щастие, отчаяние.

И неговата влюбена в удобството малка душа се отдръпна ужасена.

— Съжалявате ли? — повтори въпроса си мистър Куин. В гласа му имаше нещо страховито.

— Не — заекна мистър Сатъртуейт. — Ннне.

И после изведнъж се разбунтува.

Но аз виждам нещата — извика той. — Може да съм бил само зрител на живота... но виждам неща, които другите хора не виждат. Вие сам го казахте, мистър Куин...

Но мистър Куин беше изчезнал.

Издание:

Автор: Агата Кристи

Заглавие: Загадъчният мистър Куин

Преводач: Анна Балева; Димитър Бърдарски

Година на превод: 1995

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: Абагар Холдинг

Година на издаване: 1995

Тип: роман

Националност: английска

Печатница: Печат .Полипринт — Враца

Редактор: Румяна Стоянова

Художник: Веселин Павлов

ISBN: 954-584-133-8

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/14127>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.